

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
เฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

นัทรุทธัย ค่ายวง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2567

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
เฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

นัทรุทธัย ค่ายวง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ เสนอโดยนางสาวนันทน์หทัย คำยวง เป็นส่วนหนึ่งการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธาสินี ศิริโกคาภิรมย์) และประกันคุณภาพการศึกษา
วันที่ 11 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมิสรรค์ ภาชนะวรรณ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จันยพันธ์ ทองบุญตา)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชูชาติ พย้อม)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ธันยนันท์ ทองบุญตา อาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม
ชื่อนักศึกษา	นัทธ์หทัย ค่ายวง
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) เสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 1470 คน จาก 19 โรงเรียน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยที่มีความเชื่อมั่น 0.986 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified})

ผลการศึกษาพบว่า

- 1) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ตามลำดับ
- 2) ลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3 อันดับแรก ได้แก่ การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมและพัฒนา ตามลำดับ
- 3) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังนี้ สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีแผนปฏิบัติงานและคู่มือการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนให้ครบถ้วน ประสานขอข้อมูลจากผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมถึงเชิญเข้ามามีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดทำแผนการจัด

การศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้านและรายงานผลการดำเนินงานทุกภาคเรียน มีการพัฒนาเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและนักสหวิชาชีพ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายตามความสนใจของนักเรียน ส่งเสริมการอบรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้น มีระบบส่งต่อนักเรียนที่ชัดเจน ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำข้อตกลงการส่งต่อนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงมีการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

The Title	Guidelines for the Operation of the Student Care and Support System in Disability-Specific Schools for Intellectual Disabilities under the Special Education Bureau
Thesis advisor	Dr.Thunyanun Thongboonta Dr.Korawut Phanprom
The Author	Nuthathai Khamyuang
Program	Educational Administration
Year	2024

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the current conditions and desired conditions of the operation of the student care and support system in disability-specific schools for intellectual disabilities under the Special Education Bureau, 2) identify the needs affecting the operation of the student care and support system, and 3) propose guidelines for promoting the operation of the student care and support system. The population used in this research included educational institution administrators, teachers, and educational personnel in disability-specific schools for intellectual disabilities under the Special Education Bureau. The total population consisted of 1,470 people across 19 schools. The sample size was determined to be 315 people. The tools used in the study included a questionnaire with a reliability value of 0.986 and an interview form. Statistical methods included percentage, mean, standard deviation, and Priority Needs Index (PNIModified).

The research results showed that:

1. The current condition and desired condition of the overall operation of the student care and support system were rated at the highest level.

2. The top three essential needs for operating the student care system were: student screening, getting to know students individually, and promotion and development, respectively.

3. Guidelines for operating a student care and support system in disability-specific schools for intellectual disabilities under the Office of Special Education Administration are as follows: Educational institutions should appoint a committee to drive the implementation of the student care and support system. A clear operational plan and manual should be developed. Comprehensive student information should be maintained, with coordination and information sharing among parents, communities, and all relevant parties, including their participation in creating individual education plans to support comprehensive student development. Performance results should be reported every semester. Student screening tools should be developed in collaboration with experts and multidisciplinary practitioners. Institutions should organize a variety of activities based on students' interests, provide basic counseling training, and establish a clear student referral system. Coordination with relevant agencies should be established to create joint student referral agreements, ensuring the most effective care and support for students. Continuous and regular supervision, monitoring, and evaluation should be conducted.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำปรึกษา แนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์อย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชูชาติ พยอม รองศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา เนืองพะนอม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์ อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล อาจารย์ ดร.สรรัช ชูชีพ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและคุณภาพของเครื่องมือ ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ อย่างสูงต่องานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณ เจ้าของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำราที่ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ได้อ้างอิงทุกท่าน

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาวิทยานิพนธ์ด้วยตนเองฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบให้แต่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ จนการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ และขอมอบให้แก่ผู้สนใจการศึกษาทั้งมวล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการศึกษาต่อไป

นัทธ์หทัย คำยวง

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ.....	11
ความหมายของการจัดการศึกษาพิเศษ.....	11
หลักการจัดการศึกษาพิเศษ.....	13
รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ.....	16
บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	19
สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส สำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ.....	30
แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	33
ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	33
ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	35
วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	38
หลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	39
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	47
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น.....	96
ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	96
จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	97
ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	98
ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	100
ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	101

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
การจัดลำดับความต้องการจำเป็น.....	103
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	103
งานวิจัยในประเทศ.....	103
งานวิจัยต่างประเทศ.....	115
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	118
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	118
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	121
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	122
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	123
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	127
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	130
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	130
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	130
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	131
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	174
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	174
วิธีดำเนินการวิจัย.....	174
สรุปผลการวิจัย.....	178
อภิปรายผลการวิจัย.....	187
ข้อเสนอแนะ.....	215
บรรณานุกรม.....	217

	หน้า
ภาคผนวก.....	229
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์.....	230
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาตทดลองใช้ (try out) เครื่องมือในการทำ วิทยานิพนธ์.....	236
ภาคผนวก ค หนังสือตอบรับอนุญาตทดลองใช้ (try out) เครื่องมือในการทำ วิทยานิพนธ์.....	241
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำ วิทยานิพนธ์.....	245
ภาคผนวก จ หนังสือตอบรับอนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำ วิทยานิพนธ์.....	265
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์.....	285
ภาคผนวก ช แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	293
ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	305
ภาคผนวก ฌ สรุปผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC).....	330
ภาคผนวก ฎ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	340
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	342

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	43
ตาราง 2	กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	49
ตาราง 3	กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ.....	51
ตาราง 4	กระบวนการดำเนินงาน วิธีการ และเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนในแต่ละด้าน.....	65
ตาราง 5	กระบวนการดำเนินงาน วิธีการ เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล เพื่อคัดกรองนักเรียน แต่ละด้าน.....	68
ตาราง 6	เกณฑ์การคัดกรองและแหล่งข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนแต่ละด้าน.....	69
ตาราง 7	แนวทางการดำเนินกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนา ตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน.....	74
ตาราง 8	แนวทางการดำเนินกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนา ตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน.....	84
ตาราง 9	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	119
ตาราง 10	การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	131
ตาราง 11	ตารางสรุปโดยรวม รายด้านของค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับ ความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ.....	133
ตาราง 12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนี ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทาง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน ในด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	134

ตาราง 13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนี ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทาง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน ในด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน.....	139
ตาราง 14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนี ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทาง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน ในด้านที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนา.....	143
ตาราง 15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนี ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทาง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน ในด้านที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญห.....	147
ตาราง 16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนี ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทาง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน ในด้านที่ 5 การส่งต่อ.....	151
ตาราง 17	การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากผลการสัมภาษณ์แนวทาง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.....	154

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ภาพ 2 ขั้นตอนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล.....	40
ภาพ 3 ระบบและโครงสร้างของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	41
ภาพ 4 ขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	42
ภาพ 5 การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	46
ภาพ 6 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็น ระบบครบวงจรของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	48

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมให้คนในประเทศได้รับการศึกษา โดยระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีสิทธิและโอกาสเสมอภาคในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี โดยเฉพาะผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสต้องจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ และกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 3) รวมถึงพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้ให้ความสำคัญโดยคนพิการมีสิทธิทางการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่ แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พร้อมทั้งเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น (ราชกิจจานุเบกษา, 2551, หน้า 3) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยได้กล่าวถึงการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัยเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล ใช้เป็นฐานข้อมูลการส่งต่อไปยังสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, หน้า 3)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส โดยมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาสที่อยู่ในความดูแลทั้งหมด 176 แห่ง ทั่วประเทศ ประกอบด้วย โรงเรียนเฉพาะความพิการศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพเด็กพิการและโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ การจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนเฉพาะความพิการ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภท ได้แก่ โรงเรียนเฉพาะความพิการที่เปิดสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น โรงเรียนเฉพาะความพิการที่เปิดสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนเฉพาะความพิการที่เปิดสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนเฉพาะความพิการที่เปิดสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย หรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ และโรงเรียนศึกษาพิเศษเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดยะลา โดยจัดการศึกษา

ในระดับชั้นเตรียมความพร้อม ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในรูปแบบโรงเรียนประจำและไป-กลับ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560, หน้า 9) ครูการศึกษาพิเศษถือเป็นบุคลากรหลักในการจัดการศึกษา แต่ในการจัดการศึกษานั้นนักเรียนแต่ละบุคคลมีความแตกต่างและมีความบกพร่องที่หลากหลายจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากนักสหวิชาชีพ เช่น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักจิตวิทยาคลินิก นักแก้ไขคำพูด เป็นต้น ในการจัดการศึกษาและการบำบัดฟื้นฟูให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเต็มตามศักยภาพควบคู่กันไป

โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนการศึกษาพิเศษที่มีนักเรียนอยู่ประจำและไป - กลับ มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ออทิสติก และพิการซ้อนเป็นส่วนใหญ่ จัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะประเภทความพิการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละกลุ่ม และจัดศึกษาในรูปแบบโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญ รวมทั้งมีสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกให้บริการที่เพียงพอและมีคุณภาพ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560, หน้า 7) ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ พักอยู่ประจำที่โรงเรียน ดังนั้น ภาระงานที่จะต้องดูแลชีวิตนักเรียนตลอดระยะเวลาที่พักอยู่ในโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องในการพัฒนานักเรียนในทุกๆ ด้าน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิต ที่ดี สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 11) นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาคอร์รัปชัน ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤตทางสังคมในปัจจุบัน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอีกกระบวนการหนึ่งในการบริหารที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต โดยสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการและจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยคำนึงถึงสิทธิของนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบ

ที่เหมาะสมและได้กำหนดการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565, หน้า 3) โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของนักสหวิชาชีพ เครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จากการศึกษาของ ณิชภา สุขเอี่ยม (2558, หน้า 90) ได้ศึกษา สภาพการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า มีการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่ยังพบปัญหาในการปฏิบัติงาน คือ ครูไม่มีเวลาศึกษาข้อมูลนักเรียนแบบคัดกรอง และเกณฑ์การคัดกรองที่ยังไม่ชัดเจน อีกทั้งครูขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรม (home room) ทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อการส่งต่อ และไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา ช่วงโชติ (2556, หน้า 54-56) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ปัญหาโดยรวมของโรงเรียนนั้นขาดการระบบบริหารจัดการด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการที่ชัดเจน มีลักษณะการทำงานแบบพึ่งพาอาศัยกัน ครูมีภาระงานมาก ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนน้อย เนื่องจากมีเวลาร่วมกันไม่ตรงกันและผู้ปกครองมีการย้ายที่อยู่บ่อยครั้ง รวมถึงมีปัญหาในการเลี้ยงดูนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมาให้ครอบคลุมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และให้การดำเนินงานสำเร็จจะต้องอาศัยพลังความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน รวมทั้งการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถก้าวข้ามปัญหาอุปสรรค จุดที่ยากลำบากที่สุดในชีวิตของแต่ละคนไปสู่เป้าหมายตามความมุ่งหวังของตัวนักเรียนและความคาดหวังของสังคม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 27)

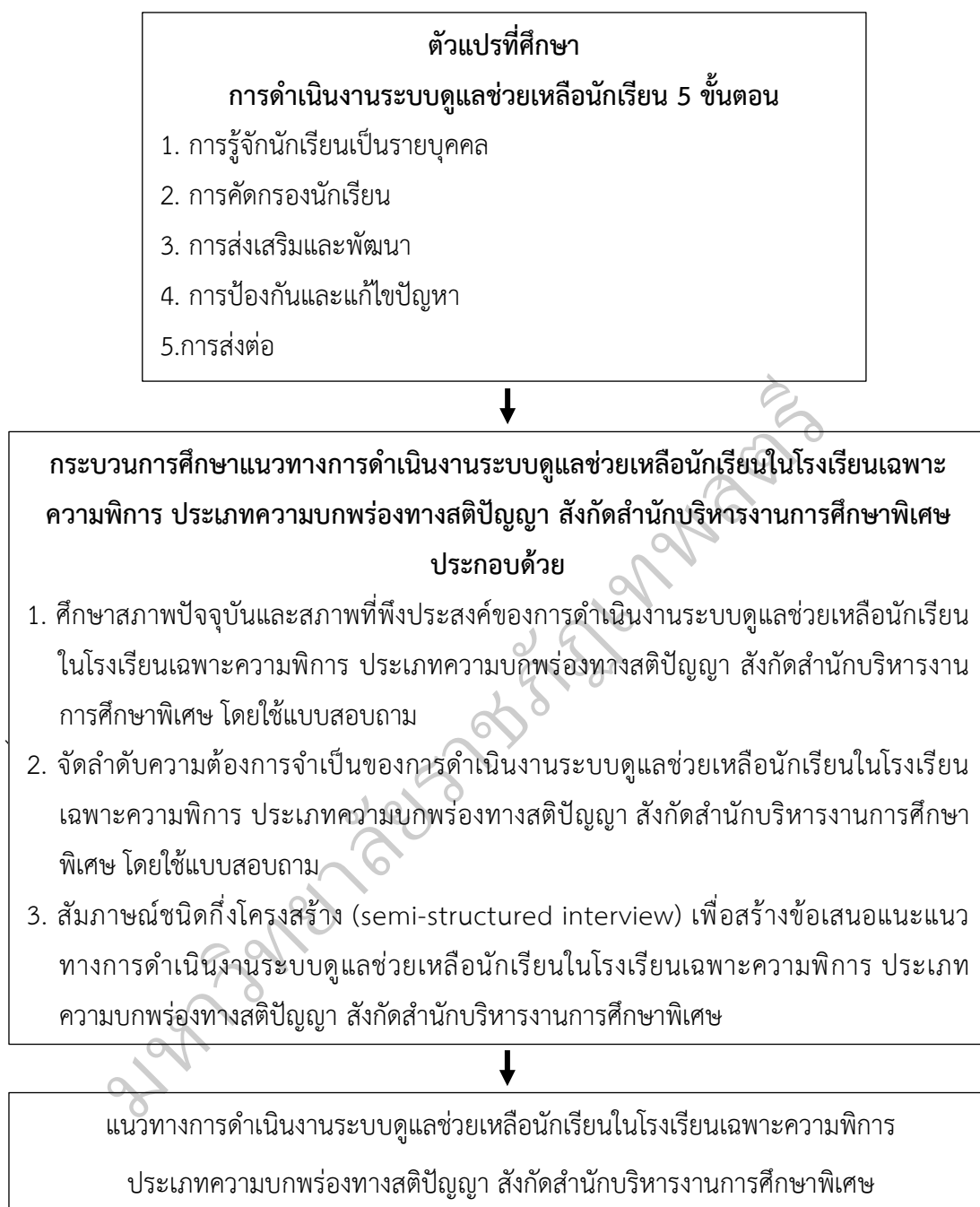
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนบริหารจัดการการดำเนินงานตามโครงสร้างของโรงเรียน ส่งเสริม พัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความพิการหรือมีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับบริการทางการศึกษา การดูแลช่วยเหลืออย่างเท่าเทียม ทัวถึงมีคุณภาพ สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเต็มตามศักยภาพและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
3. เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2565, หน้า 2) ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนัก

บริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 19 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 85 คน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,385 คน รวมทั้งสิ้น 1,470 คน (ระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์, 5 ตุลาคม 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p.727) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน และทำการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการจับฉลาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีจำนวนน้อยกว่าผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง 20 : 80 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาร้อยละ 20 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้จำนวน 63 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้จำนวน 252 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 4 ท่าน ข้าราชการครู โรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งทั้งหมดมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท ขึ้นไป มีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป และมีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา 5 ปีขึ้นไป รวม 7 ท่าน โดยการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2565, หน้า 3)

1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.2 การคัดกรองนักเรียน

1.3 การส่งเสริมและพัฒนา

1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

1.5 การส่งต่อ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการจำเป็นที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนัก

บริหารงานการศึกษาพิเศษ และแนวทางการการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
เฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3. ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย ในช่วงระยะเวลาปีการศึกษา 2566 – 2567

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นำข้อมูลจากการวิจัย ในครั้งนี้ไปใช้วางแผน บริหารจัดการการดำเนินงาน ส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยไปเป็นแนวทาง ในการกำหนดนโยบาย แผนปฏิบัติการหรือการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเฉพาะความพิการต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามกระบวนการที่วางไว้อย่างเป็นระบบ มีหลักการ ขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน

แนวทางการดำเนินงาน หมายถึง แนวทางการปฏิบัติงานตามกระบวนการที่วางไว้อย่างเป็นระบบ มีหลักการ ขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีระบบ ขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ เครื่องมือในการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นที่ปรึกษาและเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน รวมถึงนักสหวิชาชีพ หน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม ป้องกัน แก้ไข และมีการประสานงานให้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณภาพชีวิตและมีทักษะการดำรงชีวิตสามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลในทุกมิติทั้งจากตัวนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อน ครูผู้สอน โดยใช้เครื่องมือที่ไม่ใช่การทดสอบ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสมผลงาน การเยี่ยมบ้าน สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน โดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมและป้องกันกับนักเรียน แต่ละคนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

3. การส่งเสริมและพัฒนา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และสอดคล้องนโยบายของสถานศึกษาด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษาให้มีความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสนับสนุนนักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

4. การป้องกันและแก้ไขปัญา หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจนักเรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม โดยเทคนิค วิธีการ การให้การปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดตาม ดูแลช่วยเหลือโดยเฉพาะในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาควรได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของสภาพปัญหาของนักเรียนแต่ละรายบุคคล โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงนักสหวิชาชีพในสถานศึกษา

5. การส่งต่อ หมายถึง การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญาของนักเรียนโดยครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เมื่อพบว่าปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ เพื่อให้ปัญาของนักเรียนได้รับการส่งเสริมและได้รับการช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยมีการบันทึกผลการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ โดยมีการส่งต่อ 2 ลักษณะ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก

การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรเกิดขึ้นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากนั้นจัดลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น เพื่อระบุความต้องการจำเป็น แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข เพื่อพัฒนามาเป็น

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภท ความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ข้าราชการ และพนักงานราชการ โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีทั้งหมด 19 โรงเรียน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัดนครราชสีมา 2) โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย 3) โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร 4) โรงเรียนกาวิละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่ 5) โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์ 6) โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา 7) โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช 8) โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล จังหวัดนครสวรรค์ 9) โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน 10) โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร 11) โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก 12) โรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล จังหวัดเพชรบุรี 13) โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ 14) โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล จังหวัดภูเก็ต 15) โรงเรียนระยองปัญญานุกูล จังหวัดระยอง 16) โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี 17) โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา 18) โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี และ 19) โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีขอบเขตการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดที่จะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ

1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาพิเศษ

1.2 หลักการจัดการศึกษาพิเศษ

1.3 รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ

1.4 บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1.5 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.4 หลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.5 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

3.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

3.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

3.3 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น

3.4 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

3.5 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น

3.6 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ

1. ความหมายของการจัดการศึกษาพิเศษ

การจัดการศึกษาพิเศษนั้น มีความหมายที่แตกต่างกันไปจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติ ซึ่งได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ศรียา นิยมธรรม (2540, หน้า 82) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การให้การศึกษาแก่ผู้เรียนเป็นพิเศษ ทั้งโดยวิธีสอน การจัดดำเนินการ วิธีสอนและการให้บริการ ทั้งนี้ เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ด้อยโอกาสและขาดความเสมอภาคในการได้รับสิทธิตามที่รัฐ จัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กในวัยเรียนโดยทั่วไป ซึ่งสาเหตุแห่งความด้อยโอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญาและอารมณ์ นอกจากนี้ยังรวมถึงการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปัญญาเลิศ ซึ่งเป็นเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงกว่าเด็กปกติ

ผดุง อารยะวิญญู (2542, หน้า 13-14) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดสำหรับเด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย และสุขภาพ เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ และเด็กพิการซ้ำซ้อน ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่อาจได้รับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษาที่จัดให้กับเด็กปกติ ดังนั้น การศึกษาพิเศษจึงแตกต่างไปจากการศึกษาสำหรับเด็กปกติในด้านที่เกี่ยวกับขบวนการเนื้อหาหลักสูตร วิธีสอน เครื่องมือและอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น การศึกษาพิเศษควรจัดให้สนองความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2556ก, หน้า 35) ได้ระบุไว้ว่า ความหมายของการศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อฟื้นฟูบำบัดและชดเชยความบกพร่อง รวมทั้งส่งเสริมศักยภาพให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ รวมถึงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

พวงมณี ชัยเสรี (2557, หน้า 2) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดสำหรับเด็กพิเศษ คือ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กพิการซ้อนและเด็กปัญญาเลิศ ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่อาจได้รับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษาที่จัดให้กับเด็กปกติ ดังนั้น การศึกษาพิเศษจึงแตกต่างไปจากการศึกษาสำหรับเด็กปกติในด้านวิธีการสอน ขบวนการเนื้อหาวิชา หลักสูตร เครื่องมือ และอุปกรณ์การสอน ที่จำเป็นการศึกษาพิเศษควรจัดให้สนองความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล

จุฬามาศ จันทรศรีสุต (2560, หน้า 5) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่อง

ทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางภาษาและการพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม และอารมณ์ เด็กออทิสติก เด็กพิการซ้ำซ้อน รวมทั้งเด็กปัญญาเลิศ โดยจัดการศึกษาให้มีความแตกต่างจากการศึกษาปกติทั้งด้านวิธีสอน เนื้อหาวิชา (หลักสูตร) เครื่องมือ และอุปกรณ์สอนที่จำเป็นเพื่อสนองต่อความต้องการ และความสามารถของเด็กแต่ละคน

กาญจนา สุทธิเนียม, และชลพร กองคำ (2563, หน้า 2) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษและผู้ที่มีความสามารถพิเศษ โดยเน้นไปที่ความต้องการและปัญหาเฉพาะบุคคลโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนซึ่งแตกต่างไปจากเด็กปกติและมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและมีการประสานความร่วมมือกับสหวิชาชีพและครอบครัวอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ผู้ที่มีความต้องการพิเศษหรือผู้ที่มีความสามารถพิเศษได้รับประโยชน์สูงสุด

ทาบา (Taba, 1962, pp.82-88) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาพิเศษควรอยู่บนพื้นฐานของหลักปรัชญา ดังต่อไปนี้ 1) เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่แตกต่างกัน 2) เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานที่ต่างกัน และจะต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ทันกับโลก ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป 3) การศึกษาจะช่วยให้ความสามารถของเด็กปรากฏเด่นชัดขึ้น เด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ในตัวที่ต่างกัน 4) ในสังคมมนุษย์นั้นเราไม่ควรแยกการศึกษาแก่เด็กพิเศษ เนื่องจากเรา ไม่สามารถแยกคนพิการออกจากสังคมปกติได้ ดังนั้น หากเป็นไปได้ ควรให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติเท่าที่สามารถจะทำได้ 5) การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรมีวิธีการและรูปแบบ ที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนได้เต็มที่

กิก, และกลาเซอร์ (Kirk, & Gallagher ,1979, pp.260-268) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ผู้สอนต้องอาศัยหลักการที่เป็นการเฉพาะเพื่อนำมาใช้สอน สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องเป็นรูปธรรม ซึ่งเด็กสามารถสัมผัส ควบคุม และจัดการได้

ลีวิส, และดอร์เลก (Lewis, & Doorlag, 1982, p.144) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง ผู้สอนมีบทบาทต่อผู้เรียนด้วยการสอน แบบแผนพฤติกรรมทุกอย่างของผู้สอน ตั้งแต่ตอนเช้าที่พบผู้เรียนจนกระทั่งโรงเรียนเลิก มีอิทธิพลต่อผู้เรียนอย่างมาก การเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ที่จะมีผู้ส่งความรู้ไปให้ นั่นคือต้องมีผู้สอนเป็นแหล่งส่งความรู้ให้แก่ผู้เรียน กิจกรรมต่างๆ ที่ผู้สอนได้กระทำขึ้นและมีผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในตัวผู้เรียน เรียกว่าการสอน

ฮอลลาเฮด, และคัฟแมน (Hallahan, & Kauffman, 1991, pp.365-366) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งผู้สอนจะต้องนำวิธีการปรับพฤติกรรมมาใช้กับเด็กทุกระดับ เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์มาเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยเปิดโอกาสให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน และมีการสอนเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มย่อย จนสามารถพัฒนาทักษะทางสังคม

จากการศึกษาความหมายของการจัดการศึกษาพิเศษ สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือผู้ด้อยโอกาส การศึกษาพิเศษเน้นการเพิ่มทักษะพื้นฐานด้านสังคม การสื่อสาร และทักษะทางความคิด เนื้อหาหลักสูตรเน้นการเตรียมความพร้อม เพื่อให้เด็กสามารถใช้ชีวิตประจำวัน ควบคู่ไปกับทักษะทางวิชาการ การศึกษาพิเศษมีการจัดการศึกษาและบริการเพื่อสนับสนุนให้กับบุคคลที่มีความต้องการทางการศึกษาเป็นพิเศษ 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มเด็กที่มีความสามารถพิเศษ 2) กลุ่มเด็กพิการที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ 3) กลุ่มด้อยโอกาสและต้องได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษ

2. หลักการจัดการศึกษาพิเศษ

มีนักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาพิเศษไว้ ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542, หน้า 17) ได้กล่าวเกี่ยวกับปรัชญาทางการศึกษาพิเศษว่า เด็กพิเศษควรมีสิทธิได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติ เมื่อรัฐจัดการศึกษาให้แก่เด็กปกติแล้วก็ควรจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิเศษด้วย การศึกษาที่จัดให้สำหรับเด็กพิเศษจะต้องเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็กเหล่านี้ จึงจะสามารถทำให้พวกเขาได้รับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษาดังนั้น การจัดการศึกษาพิเศษจึงควรตั้งอยู่บนพื้นฐาน ดังต่อไปนี้ 1) เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม 2) เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานต่างกัน แต่ละคนจะต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวเข้าหากันและให้ทันโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป 3) เด็กแต่ละคนย่อมมีความสามารถอยู่ในตัวมากบ้างน้อยบ้าง ซึ่งการศึกษาจะช่วยให้ความสามารถของเด็กปรากฏเด่นชัดขึ้น 4) ในสังคมมนุษย์นั้นมีทั้งคนปกติและคนพิการ ในเมื่อเราไม่สามารถแยกคนพิการออกจากสังคมของคนปกติได้ เราก็ไม่ควรแยกให้การศึกษาแก่เด็กพิเศษ ดังนั้น หากเป็นไปได้ควรให้ เด็กพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติเท่าที่สามารถจะทำได้ 5) เนื่องจากเด็กพิเศษมีความต้องการและความสามารถทางการศึกษาที่แตกต่างจากเด็กปกติ แม้ว่าความต้องการพื้นฐานไม่แตกต่างกัน ดังนั้น การให้การศึกษาควรมีรูปแบบและวิธีการแตกต่างไปจากรูปแบบและวิธีการสำหรับเด็กปกติ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้มีศักยภาพในการเรียนรู้ได้เต็มที่

ศรีศักดิ์ ไทยอารี (2542, หน้า 24-25) ได้กล่าวไว้ว่า ปรัชญาการศึกษาพิเศษว่าประเทศ ที่มีการตื่นตัวในเรื่องความเสมอภาคจะเป็นสังคมที่ระแวดระวังเกี่ยวกับเรื่องสิทธิเสรีภาพเป็น

อย่างมาก และปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาสังคมประชาธิปไตย เมื่อแนวคิดเรื่องความเสมอภาคมีความสำคัญยิ่งแล้ว แนวความคิดเรื่องการให้เด็กทุกคนได้เข้าสู่สถานศึกษาที่จัดไว้ โดยไม่แบ่งแยกเลือกปฏิบัติจึงนับได้ว่าเป็นแนวคิดหรือแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญยิ่งเช่นกัน เพราะการศึกษาเป็นการสร้างคนให้มีความสามารถรอบด้านไม่ว่าในเชิงวิชาการ ทักษะด้านอาชีพ การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม รวมทั้งการมีศีลธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 1) เสนอแนวความคิดว่าหลักการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาโดยรอบคอบ ยิ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วยแล้ว ยิ่งจำเป็นต้องพิจารณาใคร่ครวญในการจัดการศึกษาเป็นพิเศษตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละประเภท ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 อันเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีเจตนาให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการคุ้มครองสิทธิ สร้างความเสมอภาคให้โอกาสทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยยึดหลักในการจัดการศึกษาที่ว่า “ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด”

จุฬามาศ จันทรศรีสุต (2560, หน้า 6) ได้กล่าวไว้ว่า ปรัชญาการศึกษาพิเศษเป็นความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม และทั่วถึง โดยรัฐจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลือให้เพื่อสนองต่อความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และจัดทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่แรกและควรเน้นถึงเรื่องอาชีพ

กาญจนา สุทธิเนียม, และชลพร กองคำ (2563, หน้า 7) ได้กล่าวไว้ว่า ปรัชญาในการจัดการการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษนั้นมีฐานรากมาจากแนวคิด ทฤษฎีมนุษยนิยมที่มีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา การอยู่ร่วมกันในสังคม แต่ในการจัดการเรียนการสอนนั้นผู้ที่มีความต้องการพิเศษนั้นควรจัดให้ตอบสนองความต้องการของเด็กแต่ละคนหรือแต่ละประเภท และต้องมีการบำบัดรักษาควบคู่กันไป

สกอตต์, และมิสเชลล์ (Scott, & Mitchell, 1973, pp.88-107) ได้กล่าวไว้ว่า ปรัชญาการศึกษาพิเศษนั้นเป็นการเรียนรู้และการพัฒนาของบุคคลตามกระบวนการ ขั้นตอน และตามช่วงเวลา ที่มีการกำหนดไว้เป็นมาตรฐานได้นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่สมบูรณ์ คือ สติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ การเห็น การได้ยิน ระบบประสาทและการสัมผัส ซึ่งเมื่อบุคคลมีความสมบูรณ์หรือเป็นปกติย่อมเกิดการเรียนรู้และมีการพัฒนาอย่างเหมาะสม ดังนั้น บุคคลที่มีความบกพร่องไม่ว่าจะเป็นความบกพร่องประเภทใดก็ตาม ย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้และทำให้พัฒนาการของบุคคลที่มีความบกพร่องมีความล่าช้าหรือพัฒนาได้ไม่เหมาะสม ดังนั้น หากเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและผลกระทบของความบกพร่องว่ามีผลต่อ

การเรียนรู้ในลักษณะใดแล้ว จะทำให้สามารถกำหนดแผนการเรียนการสอน และเลือกวิธีการสอนให้สอดคล้องกับสภาพความบกพร่อง หรือความแตกต่างระหว่างบุคคลได้

เชน (Shane, 1980, pp.74 – 91) ได้กล่าวไว้ว่า ปรัชญาการศึกษาพิเศษว่าไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ย่อมมีการเรียนรู้และมีการสั่งสอนเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้สามารถอยู่รอดและดำรงเผ่าพันธุ์ของตนไว้ ดังนั้น วิธีสอนจึงมีพัฒนาการควบคู่มาับวิวัฒนาการของมนุษย์ซึ่งสามารถสรุปพัฒนาการของวิธีสอนได้ ดังนี้ วิธีสอนที่ยังไม่เป็นระบบโรงเรียน ลักษณะวิธีสอนจะเป็นการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับความรู้ ทักษะต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการดำรงชีวิตของมนุษย์ซึ่งแยกเป็นระยะ ดังนี้ 1) ระยะของวิธีสอนด้วยการเรียนรู้ธรรมชาติ เป็นวิธีการสอนที่ใช้ในสมัยที่มนุษย์ ยังไม่มีภาษาพูดที่สมบูรณ์ การสอนจึงอาศัยการแสดงออกทางภาษาท่าทางซึ่งอาจจะมีการส่งเสียงพูดบ้างแต่เป็นการส่งเสียงพูดที่มีจำนวนคำศัพท์จำกัด ฉะนั้นวิธีสอนในยุคนี้จึงเป็นเพียงแนวปฏิบัติในการที่พยายามเอาชนะธรรมชาติ โดยเป็นการเรียนรู้ตามสัญชาตญาณและทักษะความชำนาญ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต พ่อแม่เป็นครูที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการสอนโดยตรง เด็กเรียนทักษะ หน้าที่ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและความเชื่อของเผ่าพันธุ์ กระบวนการดำเนินการสอนเป็นการนำเด็กเข้าร่วมกับกิจกรรมของผู้ใหญ่ เช่น การล่าสัตว์ จับปลา ทำไร่ ทำเครื่องมือและทำอาหาร การเรียนการสอน ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เป็นวิธีสอนที่ได้จากการเห็นตัวอย่างและการสาธิตให้เห็น 2) ระยะของวิธีสอนด้วยการใช้การพูด เนื่องจากมนุษย์มีวิวัฒนาการเพิ่มขึ้น ทำให้ภาษาพูดของมนุษย์ได้พัฒนาจนเป็นรูปแบบที่มนุษย์จะสามารถนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารแทนประสบการณ์และนามธรรมได้มากขึ้น ดังนั้นมนุษย์จึงได้เริ่มเปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้ที่อาศัยการดูตัวอย่างจากของจริงมาเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ทศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมด้วยการพูดให้ฟังซึ่งพ่อแม่ยังคงมีบทบาทในการสอนเช่นเดิม ส่วนเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ เพื่อการดำรงชีวิตนั้น เด็กยังคงได้รับการสอนด้วยวิธีการปฏิบัติจริงมากกว่าการฟังอย่างเดียว 3) ระยะของวิธีสอนด้วยการเขียน เนื่องจากภาษาพูดเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ไม่มีหลักฐานที่จะใช้ในการถ่ายทอดแก่คนรุ่นหลังๆ ได้ วิธีสอนด้วยการพูดแล้วให้ผู้เรียนจดจำนั้น อาจมีอุปสรรคเพราะมนุษย์ไม่สามารถจะจำรายละเอียดต่างๆ ได้ครบหมด ดังนั้น มนุษย์จึงได้พัฒนาภาษาเขียนขึ้น ทำให้วิธีสอนได้มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย คือ วิธีสอนที่เคยใช้วิธีการโดยการพูด ให้ฟังจึงกลายเป็นการพูดให้เขียน ลักษณะการเขียนจะเป็นการจารึกลงในแผ่นดินเหนียว หนังสัตรี แผ่นไม้ ศิลาและกระดาษ ความรู้ในเรื่องต่างๆ เช่น การค้า การปกครองและศาสนาได้แพร่ขยายด้วยการถ่ายทอดทางภาษาเขียน ฉะนั้นภาษาเขียนจึงเป็นเนื้อหาสาระใหม่ที่เด็กจะต้องเรียนเพิ่มขึ้นจากการเรียนรู้ธรรมชาติและการดำรงชีวิตบทบาทของพ่อแม่จึงได้เพิ่มขึ้น คือ พ่อแม่จะต้องมีหน้าที่ในการสอนให้อ่านออกเสียงได้และสอนให้รู้จักเขียนเพิ่มจากการสอนวิชาชีพออย่างอื่น

จอย, และไวล์ (Joyce, & Weil, 1980, p.11) ได้กล่าวไว้ว่า ปรัชญาการศึกษาพิเศษว่า กระบวนการที่ครูและนักเรียนสร้างสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ร่วมกันสร้างค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ ด้วยกัน

จากการศึกษาหลักการจัดการศึกษาพิเศษ สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษควรเปิดโอกาสให้เด็กพิเศษมีความเสมอภาคกันในการศึกษา เด็กทุกคนจะได้รับสิทธิทางการศึกษา โดยมีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องมีการดูแลเป็นพิเศษ เน้นให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพเท่าเทียมกับคนทั่วไป จัดให้มีการฟื้นฟูสมรรถภาพและจัดให้มีการศึกษาแบบการเรียนร่วมหากไม่มีข้อจำกัดในด้านความพิการ เพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับคนปกติได้

3. รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ

รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย ได้มีนักวิชาการแบ่งประเภทของการจัดการศึกษาพิเศษ ไว้หลายท่าน ดังนี้

วารี ธีระจิตร (2551, หน้า 16-17) ได้กล่าวไว้ถึง รูปแบบของการจัดการศึกษาพิเศษ ไว้ว่า การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา การจัดบริการสำหรับเด็กพิเศษลักษณะนี้ จัดให้กับเด็กที่มีความพิการไม่มาก หลังจากเด็กได้รับการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพในด้านที่จำเป็นก็สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ ทั้งนี้อาจมีอุปกรณ์เครื่องมือพิเศษช่วยทางการศึกษา เช่น เครื่องช่วยฟัง รวมทั้งการให้บริการแนะแนวแก่ครูในชั้นเรียนปกติด้วย ในกรณีเด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางและเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ก็สามารถเรียนร่วมในลักษณะนี้ เพียงแต่ปรับโปรแกรมการสอนและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละประเภท การเรียนในชั้นเรียนพิเศษโดยได้รับการบริการพิเศษ การจัดบริการโดยให้เด็กพิเศษเรียนบางวิชาจากครูการศึกษาพิเศษ เช่น ฝึกพูด ฝึกให้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม การเคลื่อนไหวและโปรแกรมพิเศษของเด็กปัญญาเลิศ เป็นต้น โดยเด็กได้รับการบริการเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2556, หน้า 5-6) ได้จัดรูปแบบของการจัดการศึกษาพิเศษว่า การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบของโรงเรียนการศึกษาพิเศษเป็นรูปแบบของสถานศึกษาที่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งผ่านการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจากศูนย์การศึกษาพิเศษมาแล้ว และมีความรุนแรงของความพิการที่ยังไม่สามารถศึกษาต่อในโรงเรียนทั่วไปได้ จึงเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนการศึกษาพิเศษซึ่งโรงเรียนประเภทนี้มักจัดเป็นโรงเรียนพักประจำมีเรือนนอนให้ผู้เรียนพักระหว่างเรียน สำหรับโรงเรียนการศึกษาพิเศษสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เกตุร วงศ์ก้อม (2556, หน้า 19-20) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษสามารถจัดได้หลายวิธี ดังนี้ 1) การเรียนร่วม เป็นการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปในระบบการศึกษา

ปกติเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กปกติ สามารถจัดได้ 6 รูปแบบ ดังนี้

- 1.1) การจัดแบบชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ 1.2) การจัดแบบชั้นเรียนพิเศษและชั้นเรียนปกติ
- 1.3) การจัดแบบชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการสอนเสริม 1.4) การจัดแบบชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการครูเดินสอน 1.5) การจัดแบบชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการปรึกษา 1.6) การจัดแบบชั้นเรียนปกติเต็มวัน
- 2) การเรียนรวม หมายถึง การศึกษาสำหรับเด็กทุกคนโดยรับเด็กพิเศษเข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติ
- 3) โรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะทางเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ แต่ละประเภท
- 4) การจัดโดยครอบครัว เป็นการให้สิทธิแก่บุคคลและครอบครัวในการจัดการศึกษา
- 5) การจัดโดยชุมชน เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กรหรือสถาบันทางสังคมมีสิทธิในการจัดการศึกษา
- 6) การจัดในสถานพยาบาล เป็นการจัดให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพและเจ็บป่วยเรื้อรัง
- 7) การจัดในศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม แก่เด็กพิเศษและครอบครัว
- 8) การจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย เป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา

พวงมณี ชัยเสรี (2557, หน้า 45) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการจัดการศึกษาพิเศษ มีสาระสำคัญ ดังนี้ 1) การจัดการศึกษาพิเศษ 2) การจัดการเรียนรู้ร่วม 3) การจัดการศึกษากลุ่มเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล 4) การช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการรุนแรงตามบ้านหรือโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู

จุฬามาศ จันทรศรีสุต (2560, หน้า 5) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาพิเศษเป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้รับสิทธิและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษา สำหรับรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษนั้นมีหลายรูปแบบ ได้แก่

- 1) การเรียนร่วม 2) โรงเรียนพิเศษเฉพาะความพิการ 3) การจัดในครอบครัว 4) การจัดโดยชุมชน
- 5) การจัดในสถานพยาบาล 6) การจัดในศูนย์การศึกษาพิเศษ 7) การจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย สำหรับรูปแบบของการจัดการศึกษาพิเศษที่พบในต่างประเทศนั้น จะมี 3 รูปแบบ คือ
- 1) โรงเรียนพิเศษเข้าไปเย็นกลับ 2) โรงพยาบาลหรือการสอนที่บ้าน 3) โรงเรียนพิเศษประจำ

แอชแมน, และแอลกริน (Ashman, & Elkins, 1990, p.201) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาพิเศษในภาพแวดล้อมที่จำกัดน้อยที่สุดตามความเหมาะสม ย่อมเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุนเด็กพิเศษได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องประสานความสามารถของครู และครูการศึกษาพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ มีทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยซึ่งพอสรุปรูปแบบสำคัญๆ ได้ดังนี้ 1) การเรียนร่วม 2) โรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ 3) การจัดในครอบครัว 4) การจัดโดยชุมชน 5) การจัดในสถานพยาบาล 6) การจัดในศูนย์การศึกษาพิเศษ 7) การจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

แบร์เดย์, และเลอเวอริส (Bereday, & Lauwerys, 1996, p.112) โรงเรียนพิเศษสำหรับเด็กพิการเพียงรูปแบบเดียว ไม่สามารถสนองตอบนโยบายการศึกษาสำหรับปวงชน ในปี ค.ศ. 2000 นี้หรืออีก 100 ปี ข้างหน้าอย่างแน่นอนความพิการที่ปรากฏอยู่ 60% เป็นความพิการที่สามารถป้องกันหรือรักษาได้ ถ้าเรายังไม่มีมาตรการที่ดีกว่านี้ในแต่ละปีจำนวนของคนพิการก็คงเพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง เราควรมีรูปแบบการให้บริการที่ดี เช่น 1) การป้องกันสาเหตุของความพิการเป็นเรื่องสำคัญมาก วิธีการป้องกันนี้ทำได้โดยการให้การศึกษาแก่ชุมชนเพื่อลดจำนวนความพิการที่จะเกิดเพิ่มขึ้น 2) รณรงค์ความคิดเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกแก่คนพิการทุกอย่าง รวมทั้ง การให้คนพิการได้เข้าถึงความรู้ทุกประเภทในชุมชนและอาคารทุกแห่ง 3) โครงการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่ให้บริการต่างๆ ดังต่อไปนี้ 3.1) การให้การแนะแนว คำปรึกษา และการสนับสนุนพ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กพิการก่อนวัยเรียน โดยเน้นการให้บริการที่บ้านเด็กหรือที่ศูนย์บริการเด็กเล็กหรือศูนย์บริการทหารบก ในหมู่บ้าน 3.2) ให้บริการส่งต่อเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ หรือการช่วยเหลือทางด้านการแพทย์ตามความจำเป็น เป็นรายบุคคล 3.3) ภารกิจข้างหน้าที่ท้าทาย คือ การประกันสิทธิของเด็กพิการอาจทำได้โดยการ ยอมรับถึงสาเหตุของคนพิการต่างๆ 3.4) พยายามรณรงค์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการยอมรับของคนที่ยังไม่ยอมรับเกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องความพิการ 3.5) พยายามให้ครอบครัวบุคคลต่างๆ ที่มีความพิการและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องของความพิการที่จะทำ 3.6) ให้โอกาสทางการศึกษาเด็กพิการ เพื่อให้ได้พัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างสมบูรณ์ในครอบครัวและชุมชนของคนพิการเอง 3.7) การรับประกันทางการเมือง ในการที่จะให้การสนับสนุนในการที่จะผลักดัน ให้มีการจัดการศึกษาสำหรับปวงชน ซึ่งหมายถึงการรวมเอาคนพิการไว้ในการศึกษาด้วย

คอนเนอร์ (Conner, 1966, pp.215-217) ความต้องการจำเป็นด้านการศึกษาของเด็กพิการนั้น จำเป็นจะต้องได้รับความสนใจเป็นกรณีพิเศษ รัฐควรมีขั้นตอนในการดำเนินการที่ให้คนพิการทุกประเภท มีโอกาสได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมกันเสมือนเป็นหนึ่งในที่สำคัญของระบบการศึกษาทั้งหมด การพัฒนาคนพิการเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเอง ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและทำประโยชน์ให้กับสังคม ประเทศชาติได้เต็มศักยภาพนั้น ต้องพิจารณาถึงความแตกต่างของคนพิการแต่ละวัย แต่ละประเภทความพิการและแต่ละบุคคล โดยมีรูปแบบการพัฒนาให้ครบทั้ง 4 ด้าน แบบองค์รวม คือ 1) การบำบัดฟื้นฟูด้านการแพทย์ 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านอาชีพ 4) ด้านสวัสดิการและสังคม

การดำเนินงานเพื่อพัฒนาแบบองค์รวมดังกล่าว จึงมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะต้องบริหารจัดการในลักษณะเครือข่ายเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

จากการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทยจะมีรูปแบบ 3 รูปแบบ ดังนี้ 1) การเรียนร่วม เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ มีทั้งแบบเต็มเวลา คือ เรียนร่วมกันทั้งวันและเรียนร่วมเฉพาะบางวิชา 2) การจัดตั้งโรงเรียน

และศูนย์การเรียนรู้เฉพาะ เพื่อการศึกษาพิเศษเป็นรูปแบบที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในแต่ละลักษณะโดยเฉพาะ เช่น โรงเรียนสอนคนหูหนวก โรงเรียนสอนคนตาบอด หรือจัดตั้งเป็น ชั้นเรียนเฉพาะในโรงเรียนปกติ เช่น ชั้นเรียนเด็กพิเศษ 3) การหมุนเวียนครูการศึกษาพิเศษ เป็นรูปแบบสำหรับพื้นที่ที่ขาดแคลนครูการศึกษาพิเศษหรือมีจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไม่มากนัก โดยครูการศึกษาพิเศษจะหมุนเวียนไปตามโรงเรียนหรือศูนย์การเรียนรู้สำหรับเรียนร่วม

4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

4.1 ความหมายของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา (mental retardation) มีผู้ให้ความหมายของความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553, หน้า 10) ได้ระบุไว้ว่า ความบกพร่องทางสติปัญญาจัดเป็นความบกพร่องเกี่ยวกับพัฒนาการ (developmental disabilities) ประเภทหนึ่งโดยทำให้บุคคลมีความสามารถในการใช้สติปัญญาจำกัดหรือต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีความบกพร่องในการปรับตัวตามพัฒนาการแต่ละขั้นทำให้เป็นอุปสรรคในการเรียน เกณฑ์สำคัญ 4 ข้อ คือ 1) ระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (70 -75 หรือต่ำกว่านั้น) ตามการทดสอบระดับสติปัญญา (I.Q. Test: Intelligence Quotient Test) 2) มีความบกพร่องในการปรับตัวด้านทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวัน 3) ความบกพร่องเกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาการซึ่งจะปรากฏชัดเจนก่อน อายุ 18 ปี 4) ความบกพร่องเป็นอุปสรรคในการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ บุคคลที่มีความจำเป็นอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (functioning) ในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาดำรงอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคม/การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ทั้งนี้ ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

กรมพลศึกษา (2556, หน้า 25) ได้ให้ความหมายของความบกพร่องทางสติปัญญาว่าเป็นคำที่นำมาใช้แทนคำว่า “ปัญญาอ่อน” เนื่องจากคำเดิมถูกนำไปใช้ในทางลบค่อนข้างมากคำนี้ตรงกับศัพท์ทางการแพทย์ที่เรียกว่า “เอ็มอาร์” (MR-mental retardation) ซึ่งในปัจจุบันเริ่มนิยมใช้กัน อีกคำ คือ “ไอดี” (intellectual disabilities) ซึ่งทั้งสองคำนี้ มีคำจำกัดความเหมือนกัน คือนำมาใช้แทนกันได้เลย เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามักมีปัญหาเกือบทุกด้านในชีวิตประจำวัน และปัญหาการเรียน เนื่องจากเด็กมีข้อจำกัดหรือเพดานในการเรียนรู้ ทำให้ไม่สามารถทำสิ่งต่างๆ

ได้เท่ากับเพื่อนในวัยเดียวกัน เป็นภาวะที่สมองหยุดพัฒนาหรือพัฒนาอย่างไม่สมบูรณ์ ทำให้เกิดความบกพร่องของทักษะด้านต่างๆ ในระยะพัฒนาการและส่งผลกระทบต่อระดับเชาว์ปัญญาทุกๆ ด้าน

พูนพิศ อมาตยกุล, สุมาลี ดีจงกิจ, และพิมพ์า ขจรธรรม (2556, หน้า 6) ได้กล่าวถึง ความบกพร่องทางสติปัญญาว่า การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ หรือมีระดับเชาว์ปัญญาดำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกตินั้นแสดงก่อนอายุ 18 ปี

พวงมณี ชัยเสรี (2557, หน้า 52) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (children with intellectual disabilities) หมายถึง เด็กที่มีสติปัญญาดำกว่าเด็กปกติทั่วไป เมื่อวัดระดับสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน มีข้อจำกัดในทักษะด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะ ใน 10 ทักษะ คือ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิต ทักษะทางสังคม การใช้สาธารณสมบัติ การควบคุมตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อการดำรงชีวิต การใช้เวลาว่าง และการทำงาน ทั้งนี้ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญานี้ต้องเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ 1) เด็กเรียนรู้ช้า หมายถึง เด็กที่มีความสามารถในการเรียนล่าช้ากว่าปกติจะมีระดับเชาว์ปัญญา (I.Q.) 71-89 ซึ่งขาดทักษะในการเรียนรู้หรือมีความบกพร่องทางสติปัญญาเล็กน้อย 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีเชาว์ปัญญาดำกว่า 70 มีความสามารถในการเรียนรู้ช้า มีพัฒนาการทางกายล่าช้าไม่เหมาะสมกับวัย แบ่งระดับความบกพร่องได้เป็น 4 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ขั้นเล็กน้อย ระดับ I.Q. 50 – 60 ระดับที่ 2 ขั้นเล็กน้อยปานกลาง ระดับ I.Q. 35 – 49 ระดับที่ 3 ขั้นรุนแรง ระดับ I.Q. 20 – 34 ระดับที่ 4 ขั้นรุนแรงมาก ระดับ I.Q. น้อยกว่า 20

สุรินทร์ ยอดคำแพง (2559, หน้า 9) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึงคนที่มีพัฒนาการช้ากว่าคนปกติทั่วไป เมื่อวัดสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้วมีสติปัญญาดำกว่าบุคคลปกติและความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างน้อย 2 ทักษะ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของคนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลที่มีพัฒนาการช้ากว่าคนทั่วไป เมื่อวัดระดับเชาว์ปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว มีระดับเชาว์ปัญญาดำกว่าคนทั่วไปและสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ทั่วไปอย่างน้อย 2 ทักษะ หรือมากกว่า เช่น ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณสมบัติ การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน การควบคุมตนเอง การรักษาสุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่างและการทำงานซึ่งลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาพบตั้งแต่แรกเกิดจนอายุก่อน 18 ปี

กาญจนา สุทธิเนียม, และชลพร กองคำ (2563, หน้า 72) ได้ให้ความหมายของ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีภาวะพัฒนาการช้ากว่าเด็กปกติ มีความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (ระดับเซวาร์ปัญญาต่ำกว่า 100) อย่างมีนัยสำคัญสำคัญร่วมกับมีข้อจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ และแสดงให้เห็นก่อนอายุ 18 ปี

กิก, และกลาเซอร์ (Kirk, & Gallagher, 1979, p.221) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ภาษา และสติปัญญาล่าช้ากว่าปกติ เมื่อวัดสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้วพบว่ามีระดับสติปัญญาต่ำกว่าปกติ และมีความจำกัดทางด้านทักษะด้านการปรับตัว ทักษะการสื่อสาร ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก หรือ profound grade มี I.Q. ระหว่าง 0-20 อาจพูดไม่ได้หรือออกเสียงได้บ้าง ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ต้องมีคนคอยดูแลใกล้ชิด 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง หรือ severe grade มี I.Q. ระหว่าง 21-34 จะมีความสามารถในการพูดโต้ตอบและเข้าใจความหมายน้อยมาก ช่วยเหลือตนเองเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันได้บ้างแต่ต้องมีคนคอยดูแลแนะนำ ไม่สามารถเรียนและประกอบอาชีพได้ 3) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลางหรือพอฝึกได้หรือ moderate grade หรือ trainable มี I.Q. ระหว่าง 35-49 สามารถเรียน อ่าน เขียน และคิดเลขได้เพียงเล็กน้อย ฝึกงานเป็นลูกมือง่ายๆ ได้แต่ต้องมีครูคอยดูแลและให้คำแนะนำ 4) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อย หรือ mild grade educable มี I.Q. ระหว่าง 50-70 ไม่สามารถเรียนตามหลักสูตรปกติแต่จะเรียนต่ำกว่าระดับ ชั้นจริง 2 ชั้นกว่า สามารถปรับตัวได้บ้าง ถ้าได้รับการสอนอ่าน เขียน ทำเลขง่ายๆ ถ้าจัดโปรแกรมการศึกษาพิเศษ ที่เหมาะสมให้จะพอสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนและอยู่ในสังคมได้

ลีวิส, และดอร์ เลก (Lewis, & Doorlag, 1982, p.88) ได้ให้ความหมายบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างจากคนทั่วไปมากที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ การวินิจฉัยระดับสติปัญญามักเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เช่น เรียนรู้ช้ากว่าปกติ หรือมีความสามารถในการเรียนรู้ต่ำกว่าคนทั่วไป ซึ่งจะพบลักษณะเหล่านี้เมื่อเข้าโรงเรียนและเริ่มเรียนวิชาการ ดังนี้ 1) อัตราเร็วของการเรียนรู้ (rate of learning) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาใช้เวลาในการเรียนรู้มากกว่าคนทั่วไป 2) ระดับการเรียนรู้ (level of learning) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มักมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านวิชาการ คือ เรียนได้ในระดับต่ำกว่าคนทั่วไป แต่อาจพัฒนาการเรียนรู้ได้ดีในวิชาพลศึกษาการงานและอาชีพหรือด้านศิลปะ เป็นต้น 3) อัตราเร็วของการลืม (rate of forgetting) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีแนวโน้มที่จะลืมสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วเร็วกว่าคนทั่วไป การฝึกฝนในลักษณะซ้ำๆ บ่อยๆ และให้ฝึกเป็นระยะๆ จะช่วยให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถจำข้อมูลที่เรียนไปแล้วได้ดีขึ้น 4) การถ่ายโยงการเรียนรู้ (transfer of learning) บุคคลที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญามีปัญหาความยากลำบากในการถ่าย

โยงการเรียนรู้จากสถานการณ์หนึ่งไปยังสถานการณ์หนึ่ง ทักษะหรือความคิดรวบยอดที่กำลังเรียนอยู่ ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่กำหนดในขณะเรียนได้ดี แต่ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เลยในสถานที่แตกต่างจากสถานการณ์เดิมเล็กน้อยหรือแตกต่างโดยสิ้นเชิง

จากการศึกษาความหมายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สรุปได้ว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง คนที่มีพัฒนาการช้ากว่าคนปกติทั่วไป เมื่อวัดสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว มีสติปัญญาดำกว่าบุคคลปกติและความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างน้อย 2 ทักษะ หรือมากกว่า เช่น ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะทางสังคม ทักษะใช้สาธารณสมบัติ การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน การควบคุมตนเอง สุขอนามัย และความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่าง และการทำงาน ซึ่งลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาจะแสดงอาการก่อนอายุ 18 ปี อาจแบ่งความบกพร่องของสติปัญญา 4 ระดับ ดังนี้ 1) บกพร่องระดับเล็กน้อย ระดับเชาวน์ปัญญา (I.Q.) ประมาณ 50-70 2) บกพร่องระดับปานกลาง ระดับเชาวน์ปัญญา (I.Q.) ประมาณ 35-49 3) บกพร่องระดับรุนแรง ระดับเชาวน์ปัญญา (I.Q.) ประมาณ 20-34 4) บกพร่องระดับรุนแรงมาก ระดับเชาวน์ปัญญา (I.Q.) ต่ำกว่า 20 ลงไป

4.2 ระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา

หากแบ่งประเภทของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาตามระดับเชาวน์ปัญญา หรือ I.Q. ที่มีผลต่อการปรับตัวของบุคคล ได้แบ่งประเภทไว้ ดังนี้

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553, หน้า 54) ได้แบ่งระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญาออกเป็น 4 ระดับ ตามระดับสติปัญญา ได้แก่ 1) ภาวะบกพร่องทางด้านสติปัญญาระดับเล็กน้อย (mild intellectual disability) หมายถึง สติปัญญาระดับ 50-70 2) ภาวะบกพร่องทางด้านสติปัญญาระดับกลาง (moderate intellectual disability) หมายถึง สติปัญญาระดับ 35-49 3) ภาวะบกพร่องทางด้านสติปัญญาระดับรุนแรง (sever intellectual disability) หมายถึง สติปัญญาระดับ 20-34 4) ภาวะบกพร่องทางด้านสติปัญญาระดับรุนแรงมาก (profound intellectual disability)

ระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา แบ่งตามระดับการช่วยเหลือ ได้แก่ 1) การช่วยเหลือเป็นครั้งคราว (intermittent) หมายถึง ความช่วยเหลือเมื่อต้องการเท่านั้น 2) การช่วยเหลือที่จำกัด (limited) หมายถึง การช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาอันจำกัด 3) การช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง (extensive) หมายถึง การช่วยเหลือที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน 4) การช่วยเหลืออย่างมาก (pervasive) หมายถึง การช่วยเหลือที่จำเป็นในสิ่งแวดล้อมทุกแห่ง

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553, หน้า 10) ได้แบ่ง ประเภทของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็น 4 ระดับ ดังนี้ 1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้าน

สติปัญญาในระดับเล็กน้อย (ระดับเซวาร์ปัญญาประมาณ 50 -70) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาที่เรียนได้ มีพัฒนาการ ด้านภาษาช้ากว่าบุคคลในวัยเดียวกัน แต่สามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้ช่วยเหลือตนเองให้สามารถเรียนได้ พัฒนาการด้านการฟัง การพูด การเขียน ล่าช้า แต่มีความสามารถด้านการปฏิบัติการสูงกว่าความสามารถทางวิชาการ 2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาระดับกลาง (ระดับเซวาร์ปัญญาประมาณ 35-49) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่พอฝึกได้ มีการพัฒนาทางด้านภาษาค่อนข้างจำกัด ระดับการพัฒนาแต่ละคนจะแตกต่างกัน บางคนสามารถร่วมสนทนาและเข้าใจคำสั่งง่ายๆ ได้บางคนทำได้แต่สื่อความต้องการขั้นพื้นฐาน การเคลื่อนไหวและการดูแลตนเองล่าช้า มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จำกัดอยู่เฉพาะทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการฟัง พูด อ่าน เขียนและนับจำนวนเท่านั้น 3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาระดับรุนแรง (ระดับเซวาร์ปัญญาประมาณ 20-34) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์และได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ลักษณะคล้ายคลึงกับขั้นฝึกได้ แต่มักพบสาเหตุ ทางพยาธิสภาพแก้ปัญหาของความบกพร่องด้านอื่นๆ ต้องการการดูแลเอาใจใส่จากผู้ใกล้ชิด 4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาระดับรุนแรงมาก (ระดับเซวาร์ปัญญาต่ำกว่า 20) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีความจำกัดเฉพาะด้านต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์และได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด มีข้อจำกัดอย่างมากในด้านความเข้าใจการดูแลตนเองในระดับพื้นฐานทำได้เพียงเล็กน้อยหรือทำไม่ได้เลยเพราะส่วนใหญ่เคลื่อนไหว ได้น้อย

กรมพลศึกษา (2556, หน้า 26-27) ได้แบ่งระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญาออกเป็น 4 ระดับ ตามระดับเซวาร์ปัญญาและระดับความสามารถ ได้แก่ 1) ระดับน้อย (mild mental retardation) มีระดับไอคิวอยู่ในช่วง 50-70 อาจไม่แสดงอาการล่าช้าจนกระทั่งวัยเข้าเรียน (แต่ถ้าสังเกตอย่างละเอียดแล้ว จะพบว่าเด็กเหล่านี้มีความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์อย่างเห็นได้ชัดเจนตั้งแต่อนุบาล) ไม่มีอาการแสดงทางร่างกาย ทางบุคลิกภาพหรือทางพฤติกรรมใด โดยเฉพาะที่บ่งบอกถึงความบกพร่องทางสติปัญญา ยกเว้นกลุ่มอาการที่มีลักษณะพิเศษทางรูปร่างหน้าตา ปรากฏให้เห็นถึงจะทำให้สามารถวินิจฉัยได้ตั้งแต่แรกเกิดหรือ วัยทารก อาทิ กลุ่มอาการดาวน์ (down syndrome) แต่ความผิดปกติเหล่านี้ ก็เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น เด็กในกลุ่มนี้สามารถพัฒนาทักษะด้านสังคมและการสื่อสารความหมายได้เหมือนเด็กทั่วไป แต่มักมีความบกพร่องด้านประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวสามารถเรียนรู้ได้ (educable) ทักษะทางวิชาการมักเป็นปัญหาสำคัญที่พบในวัยเรียน แต่ก็สามารถเรียนจนจบชั้นประถมศึกษาได้สามารถฝึกทักษะด้านสังคมและอาชีพพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้ เป็นแรงงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะฝีมือหรือ กึ่งใช้ฝีมือแต่อาจต้องการคำแนะนำและการช่วยเหลือบ้างเมื่อประสบความเครียด 2) ระดับปานกลาง (moderate mental retardation) มีระดับไอคิวอยู่ในช่วง 35-50 ในช่วงขวบปีแรก มักจะมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวปกติ แต่พัฒนาการด้านภาษา

และด้านการพูดจะล่าช้าซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนในช่วงวัยเตาะแตะ การศึกษาหลังจากระดับชั้นประถมต้น มักไม่ค่อยพัฒนา สามารถฝึกอบรมได้ (triangle) ในทักษะการช่วยเหลือตนเอง ดูแลตนเอง เรียนรู้ที่จะเดินทางได้ด้วยตนเองในสถานที่ที่คุ้นเคยและฝึกอาชีพได้บ้าง สามารถทำงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะฝีมือ แต่ควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด 3) ระดับรุนแรง (severe mental retardation) มีระดับไอคิวอยู่ในช่วง 20-35 มักจะพบทักษะทางการเคลื่อนไหวล่าช้าอย่างชัดเจน ด้านภาษาพัฒนาเล็กน้อย ทักษะการสื่อความหมายมีเพียงเล็กน้อยหรือไม่มี พอจะฝึกฝนทักษะการดูแลตนเองได้บ้างแต่น้อย สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมภายใต้การควบคุมดูแลอย่างเต็มที่ 4) ระดับรุนแรงมาก (profound mental retardation) มีระดับไอคิวต่ำกว่า 20 มีพัฒนาการล่าช้าอย่างชัดเจนในทุกๆ ด้าน มักมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวและฝึกการช่วยเหลือ ตนเองได้บ้าง มีขีดจำกัดในการเข้าใจและการใช้ภาษาอย่างมาก ต้องการความช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา

สถาบันราชานุกูล (2557, หน้า 9) ได้แบ่งประเภทของภาวะบกพร่องทางสติปัญญา แบ่งตามระดับความรุนแรง เป็นการแบ่งโดยใช้ค่าคะแนนระดับ เซวาร์ปัญญาหรือ IQ โดยแบ่งภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเป็น 4 ระดับ ได้แก่ เล็กน้อย (mild) ปานกลาง (moderate) รุนแรง (severe) และรุนแรงมาก (profound) มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเล็กน้อย มีระดับ IQ 50-70 และต้องการความช่วยเหลือเป็นครั้งคราว พบร้อยละ 85 2) ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง มีระดับ IQ 35-49 และต้องการความช่วยเหลือปานกลาง พบร้อยละ 10 3) ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรง มีระดับ IQ 20-34 และต้องการความช่วยเหลือมาก พบร้อยละ 3-4 4) ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรงมาก มีระดับ IQ < 20 และต้องการความช่วยเหลือตลอดเวลา พบร้อยละ 1-2

จากการศึกษาระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา สรุปได้ว่าระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีระดับเซวาร์ปัญญาและระดับความสามารถที่วัดได้ ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับน้อย (mild mental retardation) มีระดับไอคิวอยู่ในช่วง 50-70 ระดับปานกลาง (moderate mental retardation) มีระดับไอคิวอยู่ในช่วง 35-50 ระดับรุนแรง (severe mental retardation) มีระดับไอคิวอยู่ในช่วง 20 -35 และระดับรุนแรงมาก (profound mental retardation) มีระดับไอคิวต่ำกว่า 20

4.3 รูปแบบการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ดารณี ธนภูมิ (2542, หน้า 21) รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้นั้น ต้องคำนึงถึงระดับความสามารถและความต้องการพิเศษของเด็กด้วยเพราะเด็กกลุ่มนี้มีความสามารถที่จะเรียนวิชาการได้ถึงขั้นสูงสุดในระดับประถมศึกษาต้นเท่านั้น นอกจากนี้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามหลักการศึกษาพิเศษ โดยใช้หลักสูตรพิเศษแบ่งตามวัยๆ คือ วัยก่อนเรียน (ชั้นอนุบาล) วัยเรียน (ระดับชั้นประถมศึกษา) วัยรุ่น (ฝึกอาชีพ) เด็กที่มี

ความบกพร่องทางสติปัญญา มีระดับเขาวนปัญญาระหว่าง 50-70 พวกนี้มีความสามารถเกินเด็กปกติ 7- 10 ปี พบประมาณร้อยละ 75 มักมีความล่าช้าในพัฒนาการทางด้านภาษาแต่สามารถใช้ภาษาในการสนทนาซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันได้ แต่ความรู้ทางศัพท์จำนวนจำกัด เขียนประโยคยังไม่ถูกต้องซึ่งจะเป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ด้านเนื้อหาและมีปัญหาในการเรียน สิ่งที่เป็นนามธรรม ฉะนั้นการสอนจึงควรเน้นสิ่งที่เป็นรูปธรรม โดยทั่วไปเด็กที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญามักมีความสนใจสั้น เสียสมาธิง่าย และมีปัญหาในด้านความจำ กิจกรรมการเรียนการสอนจึงต้องหลากหลาย รวมทั้งสื่อและอุปกรณ์การสอนต้องมีประสิทธิภาพสำหรับหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาควรครอบคลุมเนื้อหา 4 หมวด คือ หมวดที่ 1 ความพร้อมและเนื้อหาวิชาที่จำเป็น หมวดที่ 2 การสื่อสาร (การติดต่อกับผู้อื่น) ภาษา และพัฒนาการทางความคิด ความจำ หมวดที่ 3 ทักษะในทางสังคม การดำรงชีพ นันทนาการ และการพัฒนาบุคลิกภาพ หมวดที่ 4 พื้นฐานด้านการงานและอาชีพ

วาริ ธีระจิตร (2551, หน้า 14) รูปแบบการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยการสอนแบบโครงงานกิจกรรมที่สำคัญ คือ การปฏิบัติงานกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนร่วมมือกันในการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง หาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการแสวงหาความรู้ การทำงานกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักการเคารพสิทธิของผู้อื่น รู้จักการแบ่งงานและรับผิดชอบงานตามหน้าที่รู้จักการช่วยเหลือ มีความสามัคคีในหมู่คณะซึ่งลักษณะต่างๆ เหล่านี้จำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดแก่ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างยิ่ง เพื่อเป็นพื้นฐานในการช่วยให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งการทำงานกลุ่มยังเป็นเทคนิคการให้เพื่อนช่วยเพื่อน เพราะในผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีระดับการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การแบ่งกลุ่มการเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนที่เก่งช่วยเหลือผู้เรียนที่อ่อนได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นผู้เรียนจึงสามารถเรียนรู้จากการมองภาพได้ดีกว่าการใช้คำพูด เพราะคนเรานั้นจะสามารถจดจำ เข้าใจสิ่งที่เป็นรูปภาพ สัญลักษณ์ ได้ดีกว่าคำพูด คำพูดหรือคำสั่งจะทำให้คนจดจำได้เพียงชั่วระยะหนึ่ง ถ้าเป็นรูปภาพหรือสัญลักษณ์แล้วเมื่อผู้เรียนมองเห็นก็จะเข้าใจและจดจำได้ทันที ดังนั้น การสร้างขอบเขตบริเวณกิจกรรมต่างๆ อาทิ การเรียน การเล่น ผู้สอนอาจใช้เส้นสีแบ่งขอบเขตให้ชัดเจนหรือกรณีที่ผู้เรียนมีปัญหาในการหยิบสิ่งของของผู้อื่นก็ใช้รูปภาพบุคคลติดสิ่งของไว้บริเวณไหนในห้องที่ห้ามนักเรียนเข้าไปผู้สอนอาจทำป้ายภาพห้ามติดไว้ เป็นต้น

กิก, และกลาเซอร์ (Kirk, & Gallagher, 1979, p.230) กล่าวถึงรูปแบบการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ว่ารูปแบบการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาดังนี้ 1) การวิเคราะห์งาน (task analysis) เป็นการจำแนกเนื้อหาที่จะสอนออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ หลายๆ ขั้นตอนและจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก พร้อมทั้งกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละขั้นตอนไว้อย่างครบถ้วน การวิเคราะห์งานนี้สามารถใช้สอนทักษะในการช่วยเหลือตนเอง (self-

help skills) เช่น การผูกเชือกกรองเท้า หรือการใช้โทรศัพท์ เป็นต้น การผูกเชือกกรองเท้าอาจแบ่งเป็นขั้นตอนย่อยๆ 14 - 15 ขั้นตอน หรือการใช้โทรศัพท์ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้ การหาหมายเลขโทรศัพท์ในสมุด การจำหมายเลขโทรศัพท์ได้ การมองเห็นความเหมือนกันระหว่างตัวเลขในสมุด โทรศัพท์และตัวเลขบนแป้นหมุน การหมุนหมายเลขโทรศัพท์ การพูดคุยโทรศัพท์ การวิเคราะห์งาน อาจใช้สอนงานที่ซับซ้อนมากขึ้นได้ เช่น การประกอบจักรยาน เป็นต้น 2) การปรับพฤติกรรม (behavior modification) เป็นเทคนิคในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเด็ก จากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตลอดจนการสร้างพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ โดยอาศัยหลักการเพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และให้ความสนใจ (แรงเสริมเชิงบวก) ต่อพฤติกรรมที่เราต้องการให้เกิดขึ้นที่เป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งแรงเสริมเชิงบวก (positive reinforcement) หมายถึง ขบวนการที่ส่งเสริมพฤติกรรมของบุคคลเพื่อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซ้ำอีก เมื่อได้รับคำชมหรือรางวัล แรงเสริมเชิงบวกอาจเป็น คำชม การสบตาหรือสิ่งของ เป็นต้น การให้แรงเสริมควรให้อย่างสม่ำเสมอในตอนแรก แต่เมื่อพฤติกรรม เริ่มคงที่แล้ว ควรลดแรงเสริมลงและให้แรงเสริมเป็นครั้งคราวเท่านั้น โดยมีหลักในการปรับพฤติกรรมที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ทำให้เด็กตั้งใจเรียนมากขึ้น ประสบผลสำเร็จมากขึ้น ได้คะแนนดีขึ้น มีปฏิสัมพันธ์พูดคุยกัน ตลอดจนทำตามคำสั่งของครูมากขึ้น คือ 2.1) การหยุดยั้ง (extinction) เป็นการงดให้รางวัล เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และให้รางวัลแก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น เมื่อเด็กลุกจากที่นั่งผู้สอนแสดงอาการไม่สนใจ แต่เมื่อเด็กนั่งที่เรียบร้อยผู้สอนจะชม เป็นต้น การเพิกเฉยของผู้สอนเหมาะสมสำหรับพฤติกรรมที่ไม่รุนแรงเท่านั้น ถ้าเป็นพฤติกรรมที่รุนแรง เช่น การวิวาท ชกต่อย ผู้สอนต้องหยุดพฤติกรรมนี้ทันที 2.2) การใช้เวลานอก (time out) เป็นการงดให้รางวัลในช่วงเวลาจำกัด เช่น เด็กที่คุยกันจะถูกตัดสิทธิ์ไม่ให้เล่นเกมคอมพิวเตอร์ หรือโดยดึงเด็กออกจากสิ่งเร้า ในช่วงเวลาสั้นๆ ซึ่งไม่ควรเกิน 5 นาที ถ้าเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่ต้องการเกิดขึ้น เช่น นำเด็กออกมานอกห้องเรียนในช่วงเวลาสั้นๆ และอนุญาตให้กลับไปในห้องเรียนได้เมื่อเด็กรู้สึกควบคุมอารมณ์ตนเองได้ การใช้วิธีนี้นับว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 2.3) การให้เหรียญรางวัล (token economy) เมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมก็จะได้รับเหรียญรางวัล (token economy) ซึ่งเป็นการสะสมเหรียญหรือคะแนนเพื่อให้เด็กมีสิทธิ์ได้รับรางวัลอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยผู้สอนกำหนดคะแนนหรือเหรียญเป็นระดับต่างๆ แต่ละระดับจะมีรางวัลแตกต่างกัน การให้เหรียญรางวัลนับว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมพฤติกรรมทางสังคม 3) การแนะแนว (counseling) โดยการแนะแนวจากผู้แนะแนว หรือบุคคลภายนอกที่ให้บริการแนะแนว สามารถช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาประสบความสำเร็จในการเรียนและปรับตัวทางสังคม

วันรุณี คมกฤส (2564, หน้า 68) ได้อธิบายรูปแบบการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ 1) สอนสิ่งที่ถูกต้องแก่เด็กตั้งแต่เริ่มแรก 2) ให้คำชมเชย เมื่อเด็กทำดีแทนการใช้

คำตำหนิ 3) แก่ไขความเป็นเด็กเจ้าอารมณ์ โมโหฉุนเฉียว 4) สอนให้รู้จักหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นอันตราย 5) ไม่ละเลยที่จะให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองได้รับความรัก ขณะเดียวกันต้องฝึกเด็กอื่นให้มืทำที่ที่ดี ให้โอกาสร่วมเล่นสนุกกับเด็กอื่น 6) เปิดโอกาสให้เด็กใช้พลังมากที่สุด แก่ไขการกระทำหรือแสดงท่าทางซ้ำๆ โดยจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและโน้มน้าวให้เด็กสนใจกิจกรรมอื่น เมื่อเด็กแสดงท่าทีที่ไม่พึงปรารถนา หรือตกเป็นเป้าสายตาผู้อื่น 7) ฝึกให้เด็กเรียนรู้กฎเกณฑ์ว่าสิ่งใดควรทำ และสิ่งใดไม่ควรทำตามแนวทาง ดังนี้ 7.1) ยอมรับเมื่อเด็กเชื่อฟัง ไม่ยอมรับเมื่อเด็กทำไม่ถูกต้อง 7.2) สอนและฝึกโดยวิธีแยกแยะให้เด่นชัด 7.3) มีความคงเส้นคงวา 8) หลีกเลี่ยงการทำโทษเด็ก ยกเว้นกรณีที่เด็กตั้งใจทำผิด อาจทำโทษได้ โดยยึดหลัก 8.1) ทำโทษทันที เพื่อให้เด็กเรียนรู้ว่าตนถูกทำโทษเพราะอะไร 8.2) ไม่แสดงอารมณ์โกรธ ให้ทำโทษเพียงเพื่อให้เด็กเข้าใจว่าเด็กไม่ควรทำสิ่งนั้น 8.3) ให้ตีมือเด็กกรณีที่เด็กไม่เข้าใจคำพูด 8.4) แยกเด็กให้อยู่ลำพัง โดยไม่ให้ความสนใจชั่วขณะหนึ่ง แต่ต้องอยู่ในสายตาผู้สอน 8.5) ไม่ควรใช้เสียงดุอย่างหึงมเกรียม หรือบ่นอุ้อ้ รวมทั้งการตำหนิ หรือประชดเพราะเด็กจะไม่เข้าใจ 9) ให้กำลังใจและชมเชยให้รางวัล เมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ดีโดยมีหลักการ ดังนี้ 9.1) ให้อย่างมีเหตุผล 9.2) ระบุให้เด็กรู้ว่าได้รับความชมเชยเพราะอะไร เช่น แขนงเสื้อได้ดี จะได้ผลมากกว่าคำพูดว่า เก่งหรือถูกต้อง เพียงลอยๆ 9.3) การชมเชยต่อหน้าผู้อื่น ทำให้เด็กมีความภูมิใจมากขึ้น 9.4) ควรให้รางวัลเด็กเล็ก อาจเป็นขนมสำหรับเด็ก หรือผลไม้ ส่วนเด็กโตอาจให้การอนุญาตทำสิ่งหนึ่งที่เด็กชอบเป็นพิเศษ และเมื่อให้คำมั่นสัญญาก็ต้องรักษาสัญญาอย่างเคร่งครัด 9.5) การให้รางวัลแก่เด็กที่ทำดี อาจติดดาวเมื่อเด็กทำดีแต่ละครั้งเป็นประจำทุกวัน

สุรินทร์ ยอดคำแปง (2559, หน้า 25) รูปแบบการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้การกำหนดขอบเขตเป็นการกำหนดขอบเขต เป็นการใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพในการกำหนดขอบเขตของสิ่งแวดลอมและข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเป็นการสร้างระเบียบวินัยในชั้นเรียนให้กับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เช่น การเล่น การหยิบสิ่งของของผู้อื่น การไม่รู้จักขอบเขตบริเวณการทำกิจกรรม การออกนอกห้องเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนจึงต้องแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าว เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปได้ การใช้คำสั่ง การห้ามด้วยว่าจามักได้ผลระยะสั้น อีกทั้งผู้เรียนมีปัญหาในการอ่าน การเขียนและการใช้ภาษา

ลีวิส, และดอร์ เลก (Lewis, & Doorlag, 1982, p.63) ได้กล่าวถึงรูปแบบการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในด้านวิชาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนี้ 1) วิธีสอนเตรียมความพร้อมด้านการอ่าน อาจกระทำได้ ดังนี้ 1.1) นำเด็กไปศึกษา นอกสถานที่ อาจเป็นการศึกษาเกี่ยวกับต้นไม้หรือแมลง ภายในบริเวณโรงเรียนหรือสถานที่ที่น่าสนใจที่อยู่ใกล้โรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสบการณ์ทางภาษาแก่เด็ก 1.2) เก็บสะสมสิ่งของต่างๆ เช่น สะสม

แสดงภาพของบุคคลสำคัญ ภาพสถานที่สำคัญ ใบไม้ หรือแมลง พร้อมทั้งมีชื่อกำกับไว้ได้ภาพ เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับตัวอักษร คำที่อยู่ใต้ภาพ 1.3) จัดแสดงหนังสือในห้องเรียน ผู้สอนอาจเลือกมุมใดมุมหนึ่งของห้องจัดแสดงหนังสือ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการแสดงนิทรรศการ โดยผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันจัด 1.4) ฟังนิทาน โดยผู้สอน บรรณารักษ์ห้องสมุด หรือผู้เรียนเป็นผู้เล่าเรื่อง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นผู้ฟังและตอบคำถามเมื่อผู้สอนเล่าเรื่องจบ 1.5) ให้เด็กอ่านนิทานง่ายๆ ให้เพื่อนนักเรียนฟัง 1.6) จับคู่ระหว่างคำกับภาพ 1.7) แสดงละครง่ายๆ เช่น ให้ผู้เรียนแสดงท่าทางของคนขี่ม้า คนแจวเรือ เป็นต้น 1.8) จัดทำสมุดภาพ 1.9) ให้ผู้เรียนจัดกลุ่มหนังสือตามขนาดหรือประเภท เช่น หนังสือขนาดใหญ่ - เล็ก หนังสือที่มีภาพประกอบ - ไม่มีภาพประกอบ เป็นต้น 1.10) ให้ผู้เรียนพูดหน้าชั้น 1.11) เล่นเกมเกี่ยวกับจำนวน 1.12) เล่นเกมเกี่ยวกับสี 1.13) เล่นเกมเกี่ยวกับคำ ประโยค 1.14) จัดตกแต่งห้องเรียนเนื่องในโอกาสวันสำคัญ 1.15) มอบงานให้ผู้เรียนรับผิดชอบเกี่ยวกับความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียน 1.16) มอบงาน และความรับผิดชอบในการดูแลต้นไม้ในกระถาง ทั้งในห้องเรียน และหน้าห้องเรียน 1.17) ช่วยกันจัดแผ่นป้ายประกาศป้ายนิทรรศการ 1.18) ให้ผู้เรียนหาภาพที่กำหนดให้จากสมุดภาพ 1.19) เล่นเกมทางภาษา เช่น นำคำมาต่อกัน 1.20) ประกอบกิจกรรมเข้าจังหวะ 2) วิธีสอนสะกดคำ มีหลักการ ดังนี้ 2.1) ผู้สอนควรเลือกคำที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กหรือเป็นคำที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะคำเหล่านี้เป็นคำที่มีความหมายต่อเด็ก ให้เด็กสะกดคำที่ง่ายก่อน ไปจนถึงคำที่ยากขึ้นตามลำดับ 2.2) สอนการสะกดคำอย่างมีระบบ เช่น เริ่มจากให้ผู้เรียนดูภาพ ดูคำที่จะให้เขียน ฟังผู้สอนออกเสียง ออกเสียงตามผู้สอน สังเกตส่วนประกอบของคำว่าประกอบด้วยตัวอักษรอะไรบ้าง อักษรใดมาก่อนหลัง เป็นต้น การจัดประสบการณ์ที่มีระบบ มีประสิทธิภาพต่อการจัดประสบการณ์ที่ไม่มีระบบ 2.3) หลีกเลี่ยงกฎเกณฑ์สอนให้ไม่มีระบบ แต่อย่าให้มีกฎเกณฑ์มากนัก เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไม่อาจปฏิบัติตามกฎเกณฑ์มากมายได้ 2.4) ก่อนสะกดคำ เด็กจะต้องออกเสียงคำให้ถูกต้องเสียก่อนเพราะเด็กส่วนมากจะเขียนตามเสียงที่ตนอ่าน หากเด็กอ่านผิด เด็กก็อาจเขียนผิดด้วย 2.5) ผู้สอนควรจะควบคุมดูแลการสะกดคำของเด็กอย่างใกล้ชิด เช่น หากเด็กเขียนคำผิด ผู้สอนจะต้องให้เด็กแก้คำผิดนั้น จนกระทั่งเด็กสะกดได้ถูกต้อง การเขียนผิดแล้วไม่แก้จะไม่เกิดประโยชน์มากนัก เพราะเด็กก็ยังคงเขียนคำนั้นผิดอยู่ตลอดไป 2.6) ควรให้เด็กสะกดคำในเนื้อหาที่เด็กอ่านมาแล้ว การอ่าน เขียน สะกดควรเป็นเนื้อหาเดียวกันจึงจะทำให้เด็กเรียนรู้ได้ดี 2.7) การสะกดคำควรเป็นขั้นสุดท้ายของกิจกรรมการสอนภาษา นั่นคือเด็กจะต้องอ่านเรื่องนั้นๆ มาแล้ว ลอกคำจากหนังสือลงในสมุดแบบฝึกหัด จนกระทั่งผู้เรียนคุ้นเคยกับคำทั้งหมดแล้ว จึงให้เด็กสะกดคำโดยให้เขียนตามคำบอก 3) วิธีสอนเขียนในการสอนเขียนแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ควรยึดหลัก ดังต่อไปนี้ 3.1) ควรเน้นลายมือเป็นสำคัญ ให้ลายมืออยู่ในระดับที่พออ่านได้ ผู้สอนไม่จำเป็นต้องเน้นความเร็วในการเขียนมากนัก ควรใช้เวลาแก่เด็กอย่างเพียงพอในการเขียน เมื่อเด็กเขียนแล้ว ผู้สอนควรอ่านลายมือของเด็กได้

ความเร็วในการเขียนจะตามมาเอง หากเด็กเขียนแล้ว และผู้สอนควรให้ฝึกเขียนบ่อยๆ และสม่ำเสมอ

3.2) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นจำนวนมาก เขียนหนังสือโดยลากเส้นติดกันทุกตัวอักษร การเขียนในลักษณะดังกล่าวอ่านยาก ผู้สอนจึงควรเน้นให้เด็กเขียนให้ชัดเจน ไม่ลากเส้นติดต่อกันทุกตัวอักษร เด็กจะเขียนได้ดีหากได้รับการฝึกฝนเป็นประจำ และฝึกถูกต้องตามหลักการเขียน

3.3) การเขียนควรเป็นการส่งเสริมการจำและการสะกดคำ นั่น คือ การสอนเขียน สะกดคำ และการจำ ควรกระทำควบคู่กันไป เพราะเมื่อเด็กจำคำได้ จำตัวอักษรได้ สะกดคำได้แล้วเด็กจะสามารถเขียนได้ดี

3.4) สอนเด็กให้นั่งให้ถูกต้อง เช่น นั่งตัวตรง ไม่ก้มหรือเียงจนเกินไป จับปากกาให้ถูกต้อง วางมือและแขนให้พอเหมาะ โต๊ะ เก้าอี้ ต้องพอเหมาะกับเด็ก เป็นต้น ในขณะเดียวกันก็ควรจะคำนึงถึงเด็กที่เขียนด้วยมือซ้ายด้วยควรอำนวยความสะดวกให้เด็กพอควรไม่ควรให้ความกดดันซ้ายเป็นอุปสรรคในการสอนเขียนแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3.5) ควรให้เด็กเขียนในสิ่งที่มีความหมายต่อเด็ก เช่น เขียนในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก หรือเขียนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น จะทำให้บทเรียนมีความหมายต่อเด็กมากขึ้น

จากการศึกษารูปแบบการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สรุปได้ว่าการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นการเนื้อหาที่กำหนดไว้เป็นขอบข่ายกว้างๆ เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่เรียนหนังสือได้มีความต้องการแตกต่างกัน และชุมชนแต่ละแห่งสามารถสนองความต้องการของเด็กได้ในลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้นรูปแบบการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาประเภทนี้อาจมีรายละเอียดแตกต่างกันไป รูปแบบการสอนแต่ละระดับควรเน้นในสิ่งต่อไปนี้ 1) ระดับก่อนวัยเรียน รูปแบบการสอนในระดับนี้ควรเน้นความพร้อมของเด็กทั้งในด้านความคิดความจำ ร่างกาย อารมณ์ และสังคมของเด็ก ความพร้อมของเด็ก เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนในระดับประถมศึกษา การพัฒนาทักษะของเด็กในระดับนี้ควรเน้นทักษะที่จะจำเป็นที่จะช่วยให้เด็กมีความพร้อมในการเรียน เช่น การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่ การฝึกให้นักเรียน มีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น การฝึกความคิดความจำ ฝึกภาษา ฝึกพูด เป็นต้น 2) ระดับประถมศึกษา รูปแบบการสอนในระดับนี้ควรเน้นเกี่ยวกับการอ่าน คณิตศาสตร์ ภาษา ส่วนวิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษานั้นมีความสำคัญรองลงไป แต่นักการศึกษายังถกเถียงกันอยู่และยังหาข้อยุติไม่ได้ว่าควรให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาประเภทนี้ เรียนวิชาสองหมวดนี้หรือไม่ แต่สิ่งที่นักวิชาการเห็นพ้องต้องกันคือ หากจะบรรจุเนื้อหา 2 หมวด หลังนี้ลงในหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาควรปรับปรุงเนื้อหา ให้แตกต่างไปจากหลักสูตรสำหรับเด็กปกติตลอดจนเอกสารการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของเด็ก ส่วนเนื้อหาวิชาดนตรี และศิลปะนั้นก็ควรจัดให้เหมาะสมกับเด็กประเภทนี้เช่นเดียวกัน 3) ระดับมัธยมศึกษา รูปแบบการสอนในระดับมัธยมศึกษาสำหรับเด็ก ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่เรียนหนังสือได้ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่แตกต่างไปจากหลักสูตร ในสมัยก่อนมาก กล่าวคือ การจัดหลักสูตร

ในระดับนี้เน้นความต้องการและความสามารถของเด็ก เป็นสำคัญ หากเด็กมีความสามารถในการเรียน เด็กควรได้รับการส่งเสริมให้เรียนวิชาที่เหมาะสม หากเด็กไม่มีความพร้อมที่จะเรียนในหลักสูตรที่เน้นวิชาการ ควรให้เด็กเรียนในด้านอาชีพและฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต จุดประสงค์สำคัญในการศึกษาแก่เด็กในระดับนี้เพื่อเตรียมเด็กให้สามารถดำรงชีพในสังคมได้ ตามสภาพของสิ่งแวดล้อมและสังคมในท้องถิ่นของเด็กเพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีพในสังคมได้ ควรฝึกให้เด็กมีทักษะในด้านต่อไปนี้ คือ ทักษะด้านการงานและอาชีพ การครองเรือน นันทนาการ การดูแลสุขภาพ การดำรงชีพในชุมชน

5. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

พ.ศ. 2523 มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมสามัญศึกษากำหนดให้มีกองการศึกษาพิเศษรับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส จึงแบ่งออกเป็นฝ่ายส่งเสริมการศึกษาพิเศษและฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์

พ.ศ. 2541 ได้ออกพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมสามัญศึกษาเป็นกองการศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการและกองการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อให้มีการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการและผู้ด้อยโอกาสอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

พ.ศ. 2546 เนื่องจากการปฏิรูประบบราชการได้มีการปรับโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม 3 กรม คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษาและกรมวิชาการ และออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ จัดตั้งสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมกองการศึกษาเพื่อคนพิการและกองการศึกษาสงเคราะห์เข้าด้วยกัน

อำนาจหน้าที่สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 21) ได้ระบุอำนาจหน้าที่สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ดังนี้ 1) จัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนการจัดการศึกษาพิเศษ เพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสรวมทั้งประเมินและรายงานผล 2) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส จัดระบบสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส 3) วิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการเรียนรู้ ของคนพิการและผู้ด้อยโอกาส 4) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ 5) ปฏิบัติงานร่วมหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ราชกิจจานุเบกษา (2551, หน้า 8) ได้ระบุให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษทำหน้าที่เกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการ รวมทั้งให้มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ 1) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษา รวมทั้งประเมินและรายงานผลต่อคณะกรรมการ 2) สนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการเรียนร่วม แก่คนพิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ 3) วิจัย และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ของคนพิการ 4) ผลิต วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการศึกษาของคนพิการ 5) ดำเนินเกี่ยวกับการจัดสรรเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก 6) ดำเนินการเกี่ยวกับงานธุรการของกองทุน 7) ส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานทางการศึกษาสามารถผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ 9) ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

วิสัยทัศน์

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นหน่วยงานที่มีระบบการบริหาร จัดการศึกษา สำหรับเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาสที่มีคุณภาพ ด้วยรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้อง ตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

พันธกิจ

1. จัดระบบบริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัยตามหลักธรรมาภิบาล
2. จัดการศึกษาให้เด็กพิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง
3. มีคุณภาพด้วยรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์

1. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส
2. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการทางการศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงยิ่งขึ้น สามารถประกอบอาชีพและพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพ

3. การพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษา เพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคนพิการและผู้ด้อยโอกาส สามารถบริหารจัดการ บริหารหลักสูตรและวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การผลิต พัฒนากระจายสื่อเทคโนโลยีการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวก
สำหรับคนพิการให้ทั่วถึง เพียงพอและเหมาะสมตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

5. การประสานเครือข่ายการทำงานระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก
ประเทศรวมทั้งการระดมทรัพยากรในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2555, หน้า 24) มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษ
เพื่อเด็กพิการจัดว่าเป็นสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลที่อยู่ในความดูแลจำนวน 176 แห่ง จำแนกได้ 3
กลุ่ม ดังนี้ 1) โรงเรียนเฉพาะความพิการ 48 โรงเรียน ในพื้นที่ 37 จังหวัด 1.1) ประเภทบกพร่องทาง
สติปัญญา 19 โรงเรียน ในพื้นที่ 19 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ) 1.2) ประเภทบกพร่อง
ทางการได้ยิน 21 โรงเรียน ในพื้นที่ 20 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ) 1.3) ประเภทบกพร่อง
ทางการเห็น 2 โรงเรียน ในพื้นที่ 2 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ) 1.4) ประเภทบกพร่องทาง
ร่างกายและการเคลื่อนไหว 6 โรงเรียน ในพื้นที่ 6 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ) 2) ศูนย์
การศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพเด็กพิการ มีทั้งหมด 77 ศูนย์ ในพื้นที่ 77 จังหวัด 2.1) ศูนย์
การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 13 ศูนย์ ในพื้นที่ 13 จังหวัด 2.2) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด
64 ศูนย์ ในพื้นที่ 64 จังหวัด 3) โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 51 โรงเรียน ในพื้นที่ 43 จังหวัด
3.1) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 25 โรงเรียน ในพื้นที่ 22 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ)
3.2) โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 26 โรงเรียน ในพื้นที่ 24 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ จำนวน
25 โรงเรียน แบบไป – กลับ จำนวน 1 โรงเรียน)

จากการศึกษาโรงเรียนที่เปิดสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ สรุปได้ว่าโรงเรียนที่เปิดสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
มีทั้งหมด จำนวน 19 โรงเรียน ในพื้นที่ 19 จังหวัด ได้แก่ 1) โรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัด
นครราชสีมา 2) โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย 3) โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัด
ชุมพร 4) โรงเรียนกาวิละอนุกูล จังหวัดเชียงใหม่ 5) โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์
6) โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา 7) โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัด
นครศรีธรรมราช 8) โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล จังหวัดนครสวรรค์ 9) โรงเรียนน่านปัญญานุกูล
จังหวัดน่าน 10) โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร 11) โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัด
พิษณุโลก 12) โรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล จังหวัดเพชรบุรี 13) โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่
14) โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล จังหวัดภูเก็ต 15) โรงเรียนระยองปัญญานุกูล จังหวัดระยอง
16) โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี 17) โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา
18) โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี และ 19) โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัด
อุบลราชธานี

แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ก, หน้า 5) ได้ให้ความหมาย ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการ เครื่องมือ การทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 13) ได้ให้ความหมาย ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

วิทยา ชุมหล่อ (2557, หน้า 12) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 104) ได้ให้ความหมาย ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563, หน้า 35) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ เครื่องมือ ประกอบการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานประสานความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในและนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริม การป้องกัน และ

การแก้ไขปัญหาโดยดำเนินงานตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การปรับปรุงแก้ไขและการส่งต่อนักเรียน

สุวรรณทนา ชื่นอยู่ (2564, หน้า 53) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลนักเรียนอย่างมีระบบและขั้นตอนที่ชัดเจนเพื่อป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนอย่างมีแบบแผน ด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก โดยมีครูประจำชั้น เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรดังกล่าว เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีสมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะชีวิต ภูมิคุ้มกันทางร่างกายและมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีทักษะการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ณัฐพันธ์ ดิศเจริญ (2565, หน้า 325) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น หมายถึง กระบวนการส่งเสริมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ มีการประสานงาน ประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนชัดเจน มีคุณภาพมีมาตรฐานและมีหลักฐานการดำเนินงานสามารถตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2565, หน้า 4) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่มีแบบแผน มีขั้นตอนอย่างชัดเจน ในการส่งเสริม สนับสนุน ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ประสบความสำเร็จทางการเรียนและให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างรอบด้าน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

เชิร์ทเซอร์, และสโตน (Shertzer, & Stone, 1966, p.33) ได้ให้ความหมาย การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง

ซิป (Sibs, 2001, p.75) ได้ให้ความหมาย ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

จากการศึกษาความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีระบบ ขั้นตอน พร้อมทั้งวิธีการ เครื่องมือในการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นที่ปรึกษาและเป็นบุคลากรหลัก

ในการดำเนินงานดังกล่าว ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน รวมถึงนักสหวิชาชีพ หน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามา มีส่วนร่วม ส่งเสริม ป้องกัน แก้ไข และมีการประสานงานให้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ในการพัฒนานักเรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณภาพชีวิตและมีทักษะการดำรงชีวิตสามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข

2. ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาได้ให้ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ข, หน้า 1) ได้ให้ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกัน และการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คน ในเชิงบวกแล้วยังส่งผลในเชิงลบเช่นกัน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย ของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากร ครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญ ในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งดงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 20) ได้ให้ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ชุมชน ผู้บริหาร และครู ทุกคน ฯลฯ มีส่วนร่วม

วิทยา ชุมหล่อ (2557, หน้า 16) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนา เต็มศักยภาพ

มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง

เฟลินพิศ สิงห์คำ (2560, หน้า 18) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 110) ได้ให้ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญและความจำเป็นโดยนักเรียน จะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านพฤติกรรมให้มีคุณภาพครู ใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน ข้อมูลสุขภาพของนักเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน

วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563, หน้า 38) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูในแผนกวิชา ครูผู้สอนและบุคลากรอื่นๆ โดยมีวิธีการและเครื่องมือต่างๆ รวมทั้งมีหลักฐานการปฏิบัติงานที่ตรวจสอบได้

สุวรรณทนา ชื่นอยู่ (2564, หน้า 57) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ทักษะ ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจาก จะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนแล้ว การป้องกัน การช่วยเหลือและการช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา

นัฏพันธ์ ดิศจิเรญ (2565, หน้า 327) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องมาจากในสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีปัจจัยหลายด้านที่ทำให้นักเรียนมีปัญหาซึ่งตัวนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม จะต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน และสถานศึกษาต้องพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีคุณภาพตามศักยภาพ โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2565, หน้า 1) ได้ให้ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อาทิ คณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคน ฯลฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงกำหนดนโยบายสำคัญให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนและดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ พิทักษ์ ปกป้อง ค้ำครองอย่างรอบด้านด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสม และ ทันการณ์ ได้รับการพัฒนาในทุกมิติเพื่อให้เป็นคนดีมีความสุขและปลอดภัยในสภาพสังคมปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์แบบทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ใน การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและหมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้อง ยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียน มีความสำคัญ ที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตาม ศักยภาพ

จากการศึกษาความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ว่า ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูและผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมกันในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าในทุกด้าน สามารถปรับตัว แก้ไขปัญหา พัฒนาตนเองให้ประสบ ความสำเร็จและอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยอธิบายความสำคัญแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมา ของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียน มากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้องซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้หรือ การคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ปัญหานักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูล ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือ นักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุดด้านการส่งเสริมนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วย ป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชน คาดหวังต่อไป ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควร ให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและ

การแก้ไขปัญหานี้ โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไปและด้านการส่งต่อนักเรียนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการนั้น อาจมีบางกรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาท หน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลาม กลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข

3. วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ก, หน้า 2-3) ได้มีการระบุวัตถุประสงค์ ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 2 ประการ คือ 1) เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง หรือชุมชน มีการทำงานกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 13) ได้ กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้ 1) เพื่อให้โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบได้ 2) เพื่อส่งเสริมให้ครูที่ประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองชุมชน หน่วยงาน และ องค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือน และส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 10) ได้ระบุ วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 2 ประการ คือ 1) เพื่อให้การดำเนินงาน ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชนมีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่มี ระบบ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้

วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563, หน้า 31) ได้กล่าวไว้ถึง วัตถุประสงค์ของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยึดหลักการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่าย ในการทำงานตามขั้นตอนการดำเนินงาน และมีการบันทึกหลักฐานที่สามารถตรวจสอบ และประเมินได้

แพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 20) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า เพื่อให้โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และสามารถตรวจสอบได้

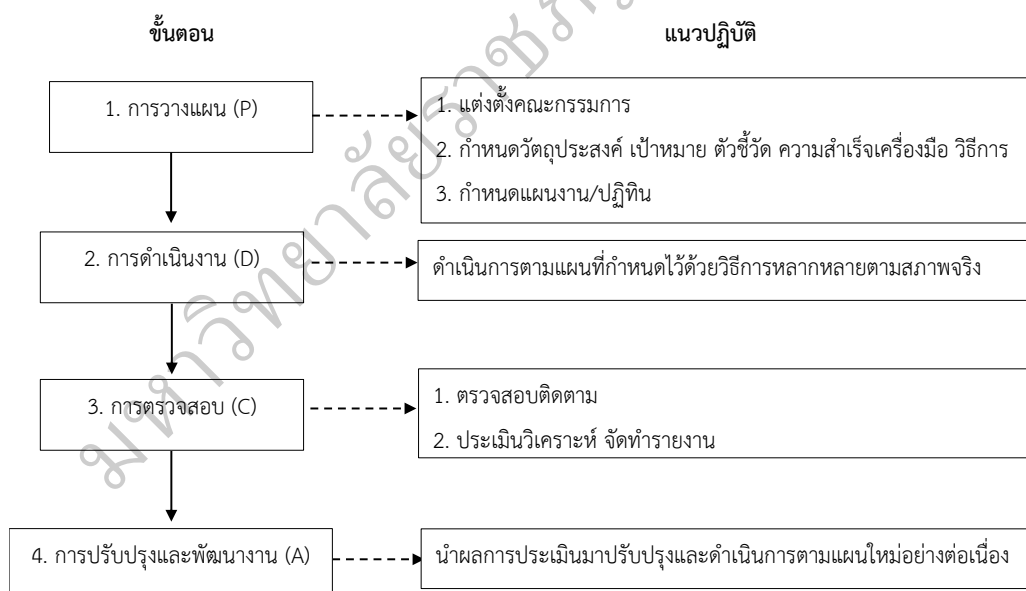
จากการศึกษาวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ โดยครูที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกันในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอย หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

4. หลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 9) ได้มีกำหนด กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ โดยมีหลักการทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารเชิงระบบ เป็นการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นเป็นการบริหารคุณภาพเชิงระบบตามแนวคิดของเดมมิง (PDCA) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้ 1.1) การวางแผน (planning) เป็นการวางระบบซึ่งเป็นองค์ประกอบแรก ที่สำคัญที่สุดจะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานเป็นกระบวนการ แต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติ เป็นมาตรฐาน มีการบันทึกการทำงานที่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเอง สามารถให้ผู้อื่นตรวจสอบได้เป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของระบบย่อยที่ส่งผลถึงคุณภาพของโรงเรียนทั้งระบบ 1.2) การดำเนินงาน (doing) เป็นการปฏิบัติร่วมกันของทุกคนโดยใช้กระบวนการวิธีการและบันทึก บุคคลภายในองค์กรที่รับผิดชอบในระบบย่อยต่างๆ จะปฏิบัติ บันทึกต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน 1.3) การตรวจสอบและประเมินผล (checking) เป็นการประเมินตนเอง โดยร่วมกันประเมิน หรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินภายในระหว่างบุคคล ระหว่างทีมย่อยในโรงเรียน 1.4) การปรับปรุงพัฒนา (action) เป็นการนำผลการประเมิน มาแก้ไข พัฒนา ซึ่งอาจจะแก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็นกระบวนการ วิธีการ ปัจจัย หรือการบันทึกให้ดีขึ้นจนระบบคุณภาพหรือวงจรคุณภาพเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรอย่างยั่งยืน 2) ด้านการทำงานเป็นทีม เป็นการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษานั้น โดยกระบวนการกลุ่มของผู้เกี่ยวข้องมีการกระทำเป็นทีม ดังนั้นจึงแบ่งทีมดำเนินการ ดังนี้ 2.1) ทีมนำ ได้แก่ คณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งจะเป็นผู้วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง จัดทำแผนกลยุทธ์ควบคุม กำกับ ติดตามและสนับสนุน เสริมสร้างพลังร่วม

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2.2) ทีมสนับสนุน เป็นทีมหลักในการสนับสนุนด้านวิชาการและอื่นๆให้เกิดการสร้างระบบคุณภาพขึ้น ทีมสนับสนุนจะเป็นใครขึ้นกับการพัฒนาระบบว่ามีจุดเน้น ที่ระบบใด เช่น ทีมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้าทีม คือ รองผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย 2.3) ทีมทำ เป็นทีมที่สมาชิกรับผิดชอบการทำงานโดยตรง เช่น ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ทีมระดับชั้นครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพกิจกรรมต่างๆ ให้มีคุณภาพ 3) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นวิธีการที่ทำให้ได้รับทราบจุดอ่อนในการดำเนินงานของตนเพื่อให้เกิดแนวทางที่จะพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำได้ ทั้งภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนโดยมีบรรยากาศการทำงานที่เป็นกันเอง ไม่ใช้การสั่งการหรือบังคับบัญชา ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละส่วนเกิดความรู้สึที่ดี ไม่ต้องกังวลเรื่องการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา 4) ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนางาน ช่วยส่งเสริมสนับสนุนและให้ข้อมูลย้อนกลับที่จะนำไปใช้ปรับปรุงงานต่อไป สำหรับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้เป็นระบบดังภาพ 2

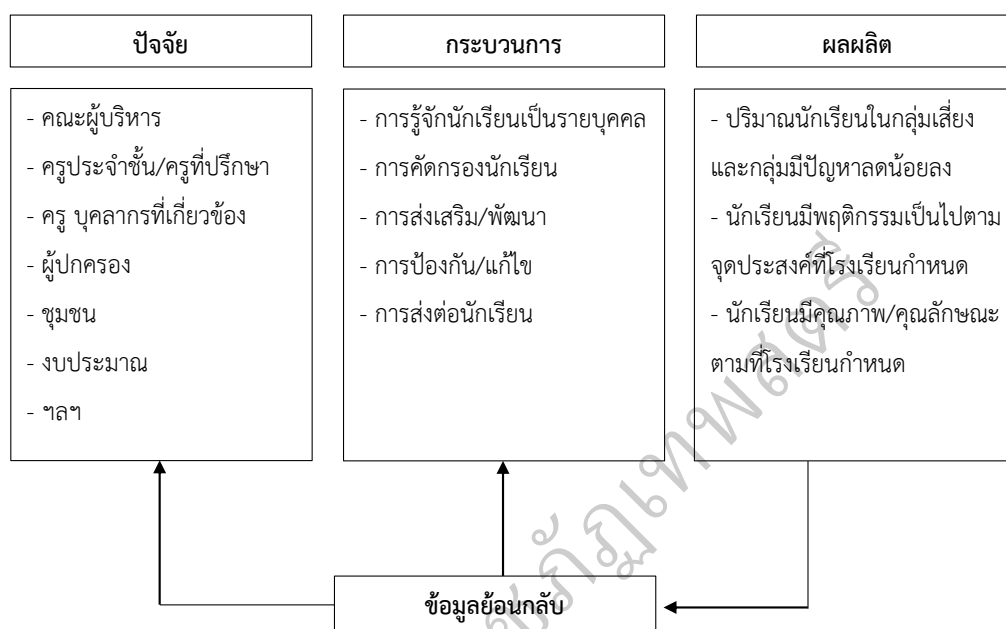

ภาพ 2 ขั้นตอนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 12)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 40 - 47) ได้ระบุไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำขึ้นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบที่มีโครงสร้างสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ ปัจจัย (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) โดยแต่ละ

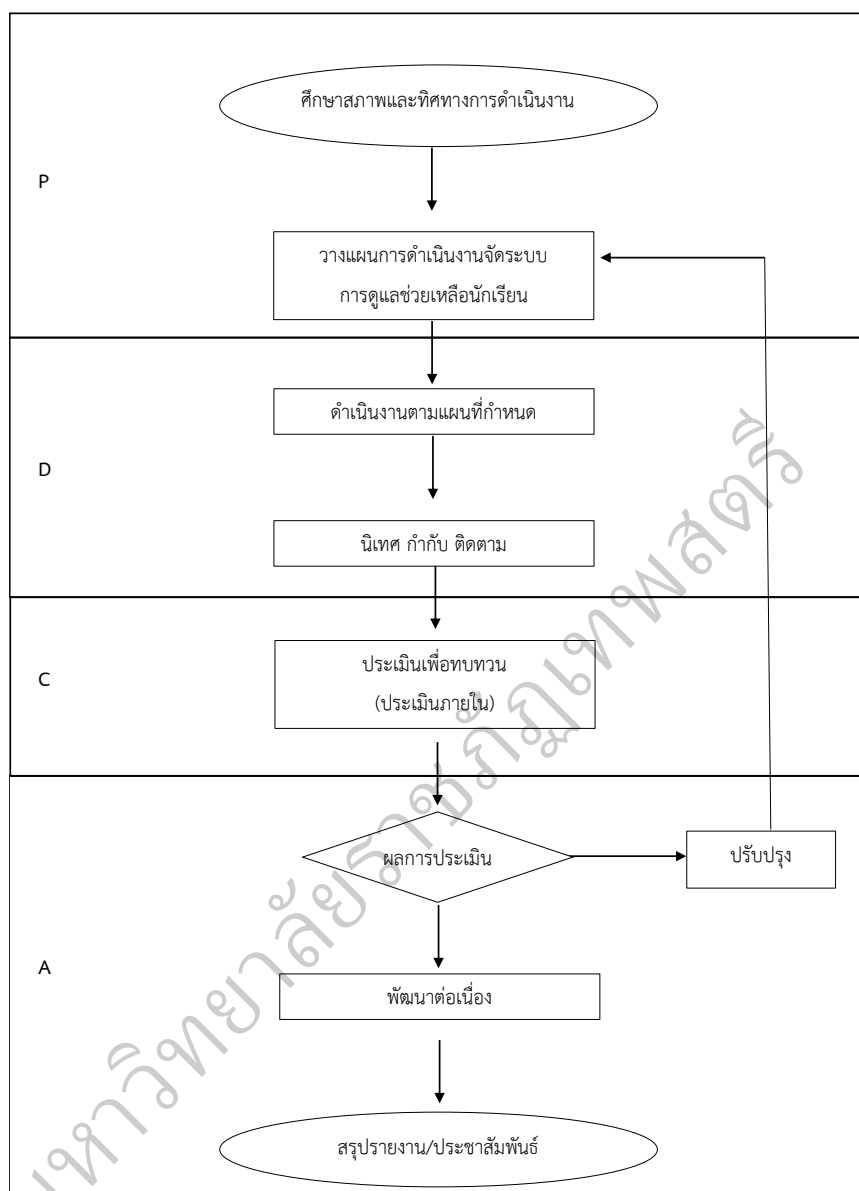
องค์ประกอบมีรายละเอียดและมีปฏิสัมพันธ์กัน สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนา ระบบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังภาพ 3

ภาพ 3 ระบบและโครงสร้างของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 40)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการที่กำหนด โดยมีโดยมีครูหรือบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำวิชา ครูอนามัย ครูแนะแนว ฯลฯ ร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีคณะผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนและเอื้ออำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติหน้าที่ของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอน/บุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพได้ตามมาตรฐาน ในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่ใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ซึ่งเป็นกระบวนการในการดำเนินงานที่มีรูปแบบการพัฒนา ดังภาพ 4

ภาพ 4 ขั้นตอนการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ที่มา: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 42)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะดำเนินการได้อย่างเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพและดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ ย่อมต้องมีแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อน ดังตาราง 1

ตาราง 1 แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนาและขับเคลื่อน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แนวทางการดำเนินงาน
1. ศึกษาสภาพและทิศทางการ ดำเนินงาน	- ศึกษาและทำความเข้าใจนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน - ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหา และศักยภาพของ สถานศึกษาในการจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน - ศึกษาและวิเคราะห์บริบทของชุมชน
2. วางแผนการดำเนินงานจัดระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	- สร้างทีมงานและสร้างความตระหนัก เจตคติที่ดีใน การทำงานแก่ทีมงาน - กำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานจัดระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน - กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน - จัดทำแผนงาน/ปฏิทินปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษา ให้ครอบคลุมทั้งดำเนินการบริหารจัดการระบบฯ และ สร้างกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำ ชั้น/ครูที่ปรึกษา ทั้ง 5 กระบวนการ คือ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรอง 3. การส่งเสริม/พัฒนานักเรียน 4. การป้องกัน/แก้ไขปัญหาให้นักเรียน 5. การส่งต่อนักเรียน - จัดทำสื่อ/นวัตกรรม สนับสนุนการดำเนินงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตาราง 1 (ต่อ)

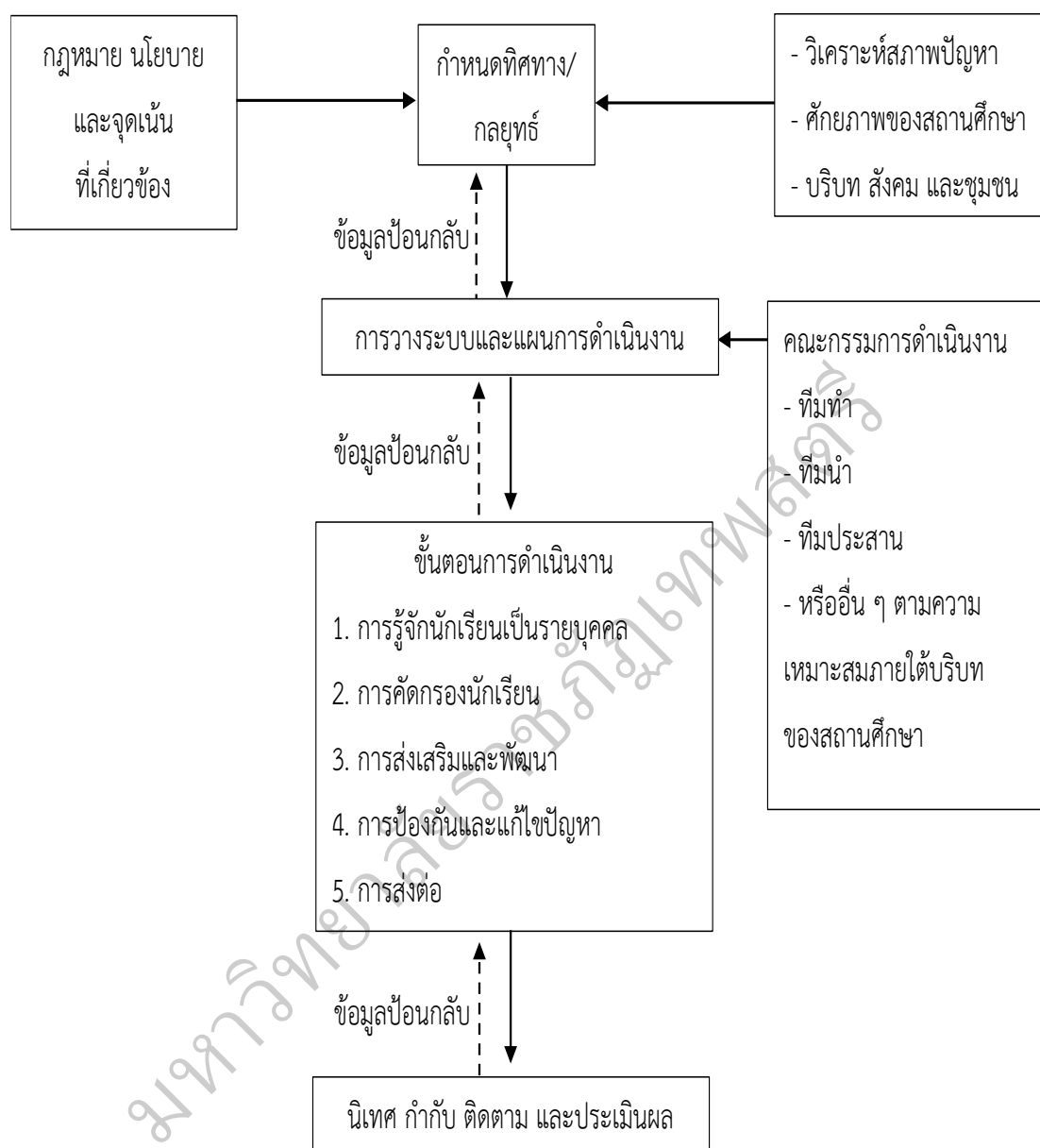
การพัฒนาและขับเคลื่อน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แนวทางการดำเนินงาน
3. ดำเนินการตามแผนที่กำหนด	ดำเนินงานตามแผนการจัดทำขึ้นให้ครอบคลุมกิจกรรมต่อไปนี - พัฒนาบุคลากรให้มีเจตคติ ความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดำเนินงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน - สนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครอบคลุมทั้ง 5 กระบวนการ - ผลิตหรือจัดหาสื่อ/นวัตกรรมให้การสนับสนุนการดำเนินงานของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
4. นิเทศ กำกับ ติดตาม	ดำเนินการนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามระยะเวลาที่เหมาะสมและครอบคลุมกิจกรรมต่อไปนี้ - ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และประสานความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง - นำเสนอข้อมูล ความรู้ หรือเทคนิควิธีที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน - ติดตามผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
5. ประเมินเพื่อทบทวน (ประเมินภายใน)	- จัดประเมินการดำเนินงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างน้อยปีละครั้ง - เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาไม่ใช่การจับผิดตัวบุคคล

ตาราง 1 (ต่อ)

การพัฒนาและขับเคลื่อน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แนวทางการดำเนินงาน
6. สรุปรายงาน/ประชาสัมพันธ์	- ประเมินด้วยบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร - นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง ส่วนที่เป็นจุดอ่อนและพัฒนาในส่วนที่ดีเป็นที่ยอมรับให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพื่อให้มีความเข้มแข็งมั่นคงคงตลอดไป - จัดทำหลักฐานการสรุปรายงานประชาสัมพันธ์ที่ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ - จุดประสงค์ - เป้าหมาย - วิธีดำเนินงาน - ผลการดำเนินงาน - ปัญหา อุปสรรค - ข้อเสนอแนะ/แนวทางการพัฒนา - การรายงาน เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ● ผลงานดีเด่น Best Practices ● ครู/บุคลากรดีเด่น ● นักเรียนที่มีส่วนร่วม/YC ดีเด่น ● ผู้ปกครอง/ชุมชนที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนดีเด่น

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 43-47)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2565, หน้า 5) ได้ระบุการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติและการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังภาพ 5

ภาพ 5 การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

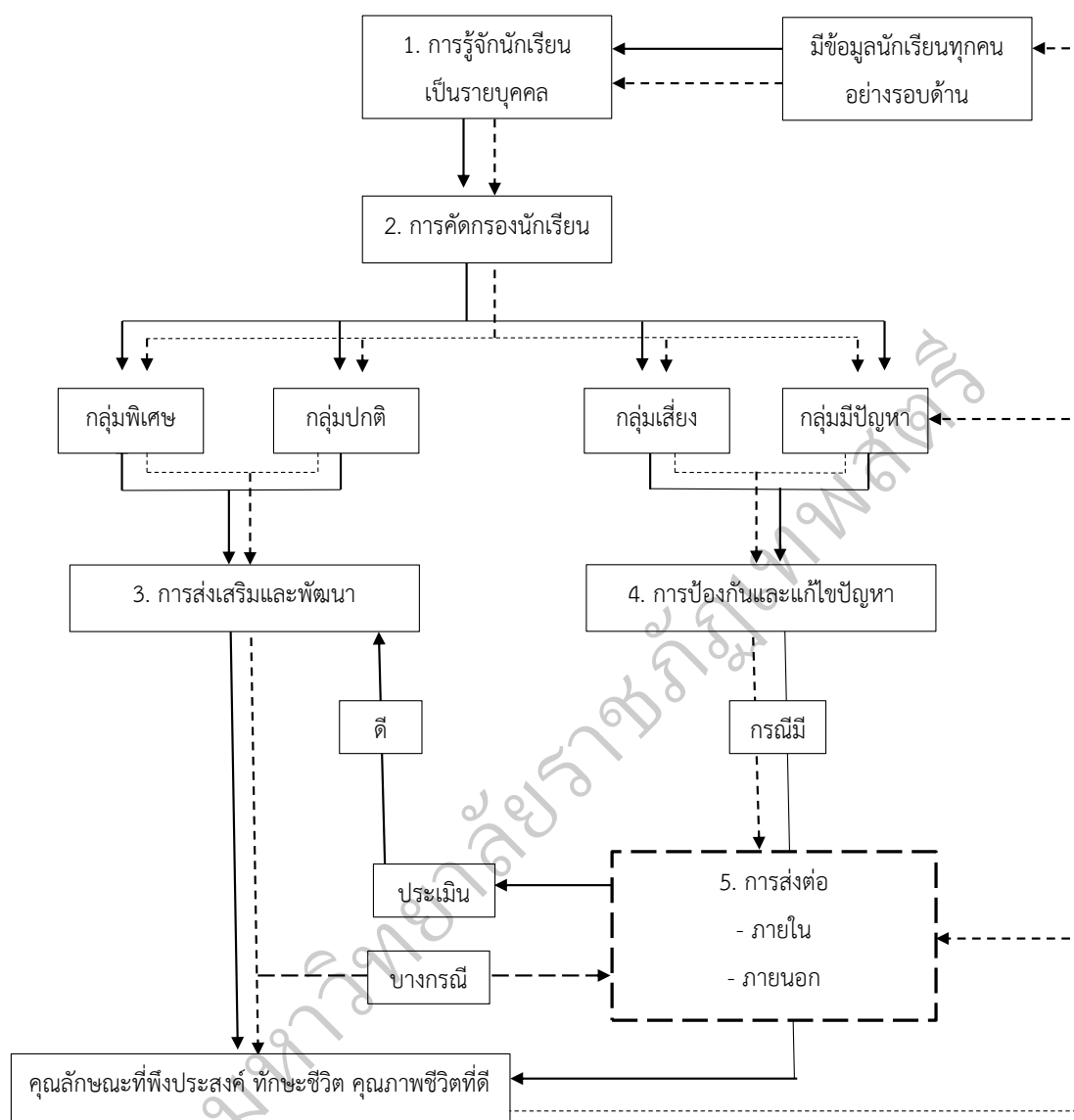
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2565, หน้า 5)

จากการศึกษาหลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสรุปได้ว่าการดำเนินงานประสบความสำเร็จต้องมีการวางแผนดำเนินงานเป็นไปตามระบบ โดยใช้ระบบวงจรคุณภาพ (PDCA) และมีแนวทางการพัฒนาขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อีกทั้งมีการแบ่งทีมดำเนินการ ทีมทำ ได้แก่ คณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งจะ

เป็นผู้วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง จัดทำแผนกลยุทธ์ควบคุม กำกับ ติดตามและสนับสนุน เสริมสร้างพลังร่วม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทีมสนับสนุน เป็นทีมหลักในการสนับสนุนด้านวิชาการและอื่นๆ ให้เกิดการสร้างระบบคุณภาพขึ้น ทีมสนับสนุนจะเป็นใครขึ้นกับการพัฒนาระบบว่ามีจุดเน้นที่ระบบใด เช่น ทีมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้าทีม คือ รองผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย และทีมทำ เป็นทีมที่สมาชิกรับผิดชอบการทำงานโดยตรง เช่น ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ทีมระดับชั้นครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพกิจกรรมต่างๆ ให้มีคุณภาพ

5. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2565, หน้า 3) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และจุดเน้น ในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ และกำหนดให้ในปี พ.ศ. 2565 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ มอบหมาย ให้ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงถึงสิทธิของนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม พัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในเชิงการบริหารที่สำคัญ สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีกระบวนการ ขั้นตอน และมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ขั้นตอน (ดังภาพที่ 6) คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ ในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังภาพ 6

- หมายเหตุ 1. ----- บางกรณีที่ต้องการผู้เชี่ยวชาญ
 2. [] แก้ไขและพัฒนา
 3. นำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ภาพ 6 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบครบวงจรของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2565, หน้า 6)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 10) อธิบายวิธีการเครื่องมือ ในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นความรับผิดชอบ ของครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาตลอดกระบวนการ โดยมีการประสานงานหรือรับการสนับสนุน จากผู้บริหาร ครูที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ปกครอง ซึ่งมีวิธีการและเครื่องมือตัวอย่างสรุปได้ ดังตาราง 2

ตาราง 2 กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ศึกษาข้อมูลจาก	1. ระเบียบสะสม
1.1 ด้านความสามารถ	1. ระเบียบสะสม	2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)
การเรียนรู้ - ความสามารถ	2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)	3. อื่นๆ เช่น
อื่นๆ	3. อื่นๆ เช่น - แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.)	- แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.)
1.2 ด้านสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ - พฤติกรรม	- การสัมภาษณ์นักเรียน	- แบบสัมภาษณ์นักเรียน
1.3 ด้านครอบครัว เศรษฐกิจ - การคุ้มครองนักเรียน	- การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	- แบบสังเกต
นักเรียน	- การเยี่ยมบ้านนักเรียน ฯลฯ	- แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และการเยี่ยมบ้านนักเรียน
1.4 ด้านอื่นๆ		- แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วย ตนเอง
2. การคัดกรองนักเรียน	วิเคราะห์ข้อมูลจาก	1. เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน
2.1 กลุ่มพิเศษ	1. ระเบียบสะสม	2. แบบสรุปผลการคัดกรอง
2.2 กลุ่มปกติ	2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)	และช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล
2.3 กลุ่มเสี่ยง	3. แหล่งข้อมูลอื่นๆ	3. แบบสรุปผลการคัดกรอง
2.4 กลุ่มมีปัญหา		นักเรียนเป็นห้องเรียน

ตาราง 2 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
3. การส่งเสริมนักเรียน (สำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม)	1. ให้คำปรึกษาเบื้องต้น 2. ประสานงานกับครูและ ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อจัดกิจกรรมการ ป้องกันและการแก้ไขปัญหาของ นักเรียน เช่น 2.1 กิจกรรมในห้องเรียน 2.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2.3 กิจกรรมซ่อมเสริม 2.4 กิจกรรมสื่อสารกับ ผู้ปกครอง	1. แนวทางการจัดกิจกรรม โฮมรูม ของโรงเรียน 2. แนวทางการจัดกิจกรรม ประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน ของโรงเรียน 3. แบบบันทึก/สรุป ประเมินผลการดำเนิน กิจกรรม เช่น - โฮมรูม - ประชุมผู้ปกครองชั้น เรียน
4. การป้องกันและแก้ไข ปัญหา (จำเป็นอย่างมาก สำหรับนักเรียน กลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา)	1. ให้คำปรึกษาเบื้องต้น 2. ประสานงานกับครูและ ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อจัดกิจกรรม การป้องกันและการแก้ไขปัญหา ของนักเรียน เช่น 2.1 กิจกรรมในห้องเรียน 2.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2.3 กิจกรรมซ่อมเสริม 2.4 กิจกรรมสื่อสารกับ ผู้ปกครอง	1. แนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียน 2. แบบบันทึกสรุปผล การคัดกรองและช่วยเหลือ นักเรียนเป็นรายบุคคล 3. แบบบันทึกรายงานผล การดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5. ส่งต่อ 5.1 ส่งต่อภายใน 5.2 ส่งต่อภายนอก	1. บันทึกการส่งนักเรียนไปยังครู ที่เกี่ยวข้อง ในการช่วยเหลือ นักเรียนต่อไป เช่น ครูแนะแนว/ ฝ่ายปกครอง/ ครูประจำ/ ครู อนามัยโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งเป็นการส่งต่อภายใน	1. แบบบันทึกการส่งต่อของ โรงเรียน 2. แบบรายงานแจ้งผลการ ช่วยเหลือนักเรียน

ตาราง 2 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
	2. บันทึกการส่งนักเรียนไปยัง ผู้เชี่ยวชาญ ภายนอกโดยครูแนะ แนวหรือฝ่ายปกครอง เป็น ผู้ดำเนินการหรือครูอนามัยโรงเรียน	

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 10)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 74) กำหนดวิธีการ เครื่องมือในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นความรับผิดชอบ ของครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาตลอดกระบวนการโดยมีการประสานงานหรือรับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ครูที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ปกครอง ซึ่งมีวิธีการและเครื่องมือตัวอย่างสรุปได้ ดังตาราง 3

ตาราง 3 กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ศึกษาข้อมูลจาก	1. ระเบียบสะสม
1.1 ด้านความสามารถ	1. ระเบียบสะสม	2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก
- การเรียน	2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก	(SDQ) หรือ
- ความสามารถอื่นๆ	(SDQ) หรือ	3. อื่นๆ เช่น
1.2 ด้านสุขภาพ	3. อื่นๆ เช่น แบบประเมิน	- แบบประเมินความฉลาด
- ร่างกาย	ความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q)	ทางอารมณ์ (E.Q.)
- จิตใจ	- การสัมภาษณ์นักเรียน	- แบบสัมภาษณ์นักเรียน
- พฤติกรรม	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง
1.3 ด้านครอบครัว	นักเรียน	และการเยี่ยมบ้านนักเรียน
- เศรษฐกิจ	- การเยี่ยมบ้านนักเรียน	- แบบบันทึกการตรวจ
- การคุ้มครองนักเรียน	ฯลฯ	สุขภาพ
1.4 ด้านอื่นๆ		

ตาราง 3 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
2. การคัดกรองนักเรียน	วิเคราะห์ข้อมูลจาก	1. เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน
2.1 กลุ่มปกติ	1. ระเบียบสะสม	2. แบบสรุปผลการคัดกรอง
2.2 กลุ่มเสี่ยง	2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก	และช่วยเหลือนักเรียนเป็น
2.3 กลุ่มมีปัญหา	(SDQ) หรือ	รายบุคคล
	3. แหล่งข้อมูลอื่นๆ	3. แบบสรุปผลการคัดกรอง
		นักเรียนเป็นห้องเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน (สำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม)	จัดกิจกรรมต่อไปนี้	1. แนวทางการจัดกิจกรรม
	1. กิจกรรมโฮมรูม	โฮมรูมของโรงเรียน
	(homeroom)	2. แนวทางการจัดกิจกรรม
	2. ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนของ
	(classroom meeting) หรือ	โรงเรียน
	3. กิจกรรมอื่นๆ ที่ครู	3. แบบบันทึก/สรุปประเมิน
	พิจารณาว่าเหมาะสมในการ	ผลการดำเนินกิจกรรม
	ส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณภาพ	* โฮมรูม
	มากขึ้น	* ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน
		* อื่นๆ
4. การป้องกันและแก้ไขปัญห	1. ให้การปรึกษาเบื้องต้น	1. แนวทางการจัดกิจกรรม
(จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน	2. ประสานงานกับครูและ	เพื่อการป้องกันและแก้ไข
กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา)	ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อการจัด	ปัญหาของนักเรียน 5
	กิจกรรมสำหรับการป้องกัน	กิจกรรม
	และการช่วยเหลือแก้ไขปัญห	2. แบบบันทึกสรุปผลการคัด
	ของนักเรียน	กรองและช่วยเหลือนักเรียน
	2.1 กิจกรรมในห้องเรียน	เป็นรายบุคคล
	2.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร	3. แบบบันทึกรายงานผล
	2.3 กิจกรรมเพื่อนช่วย	การดูแลช่วยเหลือนักเรียน
	เพื่อน (buddy)	
	2.4 กิจกรรมซ่อมเสริม	

ตาราง 3 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
2.5 กิจกรรมสื่อสารกับ		
ผู้ปกครอง		
5. ส่งต่อ	1. บันทึกการส่งนักเรียนไปยัง	1. แบบบันทึกการส่งต่อของ
5.1 ส่งต่อภายใน	ครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ	โรงเรียน
5.2 ส่งต่อภายนอก	นักเรียนต่อไป เช่น ครูแนะ	2. แบบรายงานแจ้งผลการ
	แนว ฝ่ายปกครอง ครูประจำ	ช่วยเหลือนักเรียน
	วิชา ครูพยาบาล เป็นต้น	
	ซึ่งเป็นการส่งต่อภายใน	
	2. บันทึกการส่งนักเรียนไปยัง	
	ผู้เชี่ยวชาญภายนอกโดยครู	
	แนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็น	
	ผู้ดำเนินการ	

หมายเหตุ สามารถพิจารณาเลือกใช้วิธีการ และเครื่องมืออื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ระบุเพื่อ
การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามความเหมาะสมของสภาพโรงเรียน

ที่มา : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 74)

เนื่องจากกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักบริหารงานการศึกษา มีขั้นตอนกระบวนการ ที่เหมือนกัน
ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1 ความหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

มูธรีน แผลงจันทิก (2554, หน้า 25) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็น
รายบุคคล หมายถึง การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้าน
สุขภาพ ด้านครอบครัว เพื่อส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ณิชา เตียววณิชย์ (2557, หน้า 96) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็น
รายบุคคล หมายถึง การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่จะช่วยให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา
มีความเข้าใจนักเรียนดีขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์

ในการพัฒนา การป้องกัน แก้ไขและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่ การใช้ความรู้สึก หรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือ

ทิวากร อาจหาญ (2558, หน้า 21) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนอันนำไปสู่การส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

กัลยา พรหมรัตน์ (2559, หน้า 31) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การที่ครูทุกคนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนจะต้องทำความรู้จักกับนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบในทุกๆ ด้านโดยการศึกษาข้อมูลของนักเรียนจากหลากหลายที่ เช่น ระเบียบสะสม เยี่ยมบ้าน สังเกต สัมภาษณ์ เป็นต้น

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559, หน้า 20) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนด้วยเครื่องมือต่างๆ ได้แก่ ระเบียบสะสม แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน เพื่อให้สามารถนำไปวางแผนในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

พิชามญช์ ม่วงแก้ว (2559, หน้า 27) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การกำหนดความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกันโดยพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว และด้านอื่นๆ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560, หน้า 26) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การสังเกตศึกษาพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัวและด้านสังคม โดยใช้เครื่องมือ ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเพื่อคัดกรองนักเรียนต่อไป

วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563, หน้า 12) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง หน้าที่ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของนักเรียน ทั้งด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านประวัติส่วนตัวและพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียนและสามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

สุวรรณหนา ชื่นอยู่ (2564, หน้า 53) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลของนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญที่ครูจะนำไปส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความต้องการจำเป็นพิเศษของ

นักเรียน จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ข้อมูลด้านสุขภาพ ความสามารถพิเศษด้วยวิธีการต่างๆ โดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

แพรพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 28) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่จะช่วยให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการเรียนได้อย่างถูกต้อง

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นของนักเรียนแต่ละบุคคลทุกด้าน ทั้งในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัวด้านพฤติกรรม และข้อมูลด้าน อื่นๆ ที่จะให้ครูประจำชั้นมีความเข้าใจและรู้จักนักเรียนมากขึ้นโดยใช้ความหลากหลายของเครื่องมือ และวิธีการในการเก็บข้อมูล และสามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาและให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การคาดเดา

1.2 ความสำคัญของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 37) ได้ระบุไว้ว่า นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้นสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาการเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 18) ได้ระบุไว้ว่า ด้วยความหลากหลายของนักเรียนและนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้นสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้องซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ให้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาการเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2556, หน้า 6) ได้ระบุไว้ว่า นักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน เกิดพฤติกรรม

หลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 74) ได้ระบุไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้จักข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

นักพนธ์ ดิศเจริญ (2565, หน้า 328) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้น นักเรียนแต่ละคนนั้นมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น จะต้องต้องมีข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียนทุกด้าน เพื่อที่จะนำข้อมูลของนักเรียนมาจัดเก็บสำหรับการป้องกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มต่างๆ ให้ตรงกับปัญหานั้นๆ ทั้งจากตัวนักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ครูประจำชั้น โดยใช้เครื่องมือที่ไม่ใช่การทดสอบ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน โดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

1.3 วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ก, หน้า 10) ได้ระบุไว้ว่า ครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียน อย่างน้อย 3 ด้านใหญ่ๆ ดังนี้ 1) ด้านความสามารถ แยกเป็น 1.1) ด้านการเรียนรู้ 1.2) ด้านความสามารถอื่นๆ 2) ด้านสุขภาพ แยกเป็น 2.1) ด้านร่างกาย 2.2) ด้านจิตใจ 3) ด้านพฤติกรรม 4) ด้านครอบครัว แยกเป็น 4.1) ด้านเศรษฐกิจ 4.2) ด้านการคุ้มครองนักเรียน 4.3) ด้านการเลี้ยงดู 5) ด้านสังคม 6) ด้านอื่นๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้าน

ครอบครัวที่สำคัญ คือ 1) ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนโดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้น มาศึกษาพิจารณาทำความเข้าใจนักเรียนเรียนเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอ หรือมีข้อสังเกต บางประการก็ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครูอื่นๆ หรือเพื่อนๆ ของนักเรียน เป็นต้น รวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่างๆ หากครูที่ศึกษาดำเนินการได้รูปแบบและรายละเอียดในระเบียบสะสมของแต่ละโรงเรียน มีความแตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละโรงเรียน แต่อย่างน้อยควรครอบคลุมข้อมูล ทั้งด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ระเบียบสะสม เป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จึงต้องเป็นความลับและเก็บไว้อย่างดีมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเด็กอื่นๆ มารื้อค้นได้ หากเป็นไปได้ควรเก็บไว้กับครูที่ปรึกษา และมีผู้เก็บระเบียบสะสมให้เรียบร้อย ระเบียบสะสม ควรเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 ปี การศึกษา หรือ 6 ปี การศึกษาและส่งต่อระเบียบไปยังครูที่ปรึกษาคนใหม่ในปีการศึกษาต่อไป หรืออาจจัดครูที่ปรึกษาตามดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จนจบมัธยมศึกษาในแต่ละตอน หรือจนจบ 6 ปี การศึกษา ก็ได้ 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ไม่ได้เป็นแบบวัดหรือแบบทดสอบ แต่เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม การปรับตัวที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีแนวทางการพิจารณานักเรียน ด้านสุขภาพจิตมากขึ้น แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก เป็นเครื่องมือที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยพัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมัน ซึ่งใช้กันแพร่หลายในประเทศแถบยุโรป เพราะมีความเที่ยงและความตรง จำนวนข้อไม่มากนัก คณะผู้จัดทำของกรมสุขภาพจิต โดยแพทย์หญิงพรรณพิมล หล่อตระกูล เป็นหัวหน้าคณะได้ทำการวิจัย เพื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยงและความตรงของแบบประเมิน และหาเกณฑ์มาตรฐาน (Norm) ของเด็กไทยแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก มี 3 ชุด คือ 2.1) ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเด็ก 2.2) ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินเด็ก 2.3) ชุดที่เด็กประเมินตนเอง ทั้ง 3 ชุด มีเนื้อหาและจำนวนข้อ 25 ข้อ เท่ากัน ทางโรงเรียนอาจเลือกใช้ชุดที่นักเรียนประเมินตนเองชุดเดียว หรือใช้ควบคู่กับชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเพื่อความแม่นยำยิ่งขึ้น โดยระยะเวลาที่ประเมินไม่ควรห่างจากนักเรียนประเมินตนเองเกิน 1 เดือน ซึ่งหากเป็นไปได้ควรใช้แบบประเมิน ทั้ง 3 ชุด พร้อมกันเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลที่ออกมา 3) วิธีการและเครื่องมืออื่นๆ ในกรณีที่ข้อมูลของนักเรียนจากระเบียบสะสมและแบบประเมินพฤติกรรมเด็กไม่พอเพียง หรือเกิดกรณีที่จำเป็นต้องมีข้อมูลเพิ่มเติม ครูที่ปรึกษาก็อาจใช้วิธีการและเครื่องมืออื่นๆ เพิ่มเติม เช่น การสังเกตพฤติกรรมอื่นๆ ในห้องเรียน การสัมภาษณ์และการเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 37) ได้ระบุไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ดังนี้ 1) ด้านความสามารถ 1.1) การเรียน 1.2) ความสามารถพิเศษ/อัจฉริยะ 2) ด้าน

สุขภาพ 2.1) ร่างกาย/ความพิการ 2.2) จิตใจ-พฤติกรรม 3) ด้านครอบครัว 3.1) เศรษฐกิจ 3.2) การคุ้มครองสวัสดิภาพ 4) ด้านสารเสพติด 5) ด้านความปลอดภัย 6) พฤติกรรมทางเพศ 7) ด้านอื่นๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จूरรัตน์ มีพันธ์ (2552, หน้า 13) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการจัดครูให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มในสัดส่วน ครู : นักเรียน คือ 1 : 20 - 25 คน โดยมีทีมประสานกำหนดวิธีการและเครื่องมือรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีทีมอบรมวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและมอบหมายให้ครูไปดำเนินการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล หากข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีครบถ้วนต่อการนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียนให้ดำเนินการสรุปรายงานผลไปตามลำดับขั้น หากข้อมูลไม่ครบถ้วนเพียงพอสำหรับการคัดกรองนักเรียนให้ทบทวนและปรับปรุงวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพิ่มเติม โดยกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว

ประยุกศักดิ์ บัวดี (2552, หน้า 114) ได้กล่าวไว้ว่า ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่มีความครอบคลุม โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้ 1) ระเบียบสะสม 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) 3) วิธีการและเครื่องมืออื่นๆ

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556, หน้า 21) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพร่างกายและด้านครอบครัว โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายเพราะนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่าง มีพื้นฐานไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ การรับรู้ข้อมูลของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น ทำให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจมากขึ้นนำข้อมูลไปคัดกรองได้ถูกต้อง สามารถช่วยป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 74) ได้ระบุไว้ว่า การรู้จักข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง มีข้อมูลพื้นฐาน ของนักเรียน โดยครูประจำชั้น และ ครูที่ปรึกษา ควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ดังต่อไปนี้ 1) ด้านความสามารถ 1.1) ด้านการเรียนรู้ 1.2) ด้านความสามารถอื่นๆ 2) ด้านสุขภาพ 2.1) ด้านร่างกาย และ ความพิการ 2.2) ด้านจิตใจ และ พฤติกรรม 3) ด้านครอบครัว 3.1) ด้านเศรษฐกิจ 3.2) ด้านการคุ้มครองสวัสดิภาพ 4) ด้านสารเสพติด 5) ด้านความปลอดภัย 6) ด้านพฤติกรรมทางเพศ 7) ด้านอื่นๆ ที่ครูพบเพิ่มเติมซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญ คือ 1) ระเบียบสะสม 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) 3) วิธีการและ

เครื่องมืออื่นๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสมผลงาน การเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสอบสุขภาพด้วยตนเองซึ่งจัดทำโดยกรมอนามัย เป็นต้น

นักพนธ์ ดิศเจริญ (2565, หน้า 328) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องหาวิธีการรู้จักเด็กนักเรียนของตนให้มากที่สุด ซึ่งครูจะต้องใช้เวลาในการศึกษานักเรียนจากหลายๆ สถานการณ์และต้องศึกษาในทุกๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนให้มากที่สุดซึ่งข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่ครูควรรู้ ประกอบด้วย 1) ด้านความสามารถทางการเรียน ความสามารถพิเศษ 2) ด้านสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรม 3) ด้านครอบครัว เศรษฐกิจ การคุ้มครองสวัสดิภาพ 4) ด้านสารเสพติด 5) ด้านความปลอดภัย 6) พฤติกรรมทางเพศ และ 7) ด้านอื่นๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

แพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 44) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีวิธีการ ขั้นตอน ดังนี้ 1) สถานศึกษามีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน เช่น แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แบบทดสอบบุคลิกภาพ 2) สถานศึกษามีการวางแผนจัดทำทะเบียนละสมนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลของนักเรียนเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันในทุกๆ ภาคเรียน 4) สถานศึกษามีการสำรวจสถิติการมาเรียน การเข้าชั้นเรียนของนักเรียน 5) สถานศึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อขอข้อมูลของนักเรียน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญ หากข้อมูลไม่ครบถ้วนเพียงพอสำหรับการคัดกรองนักเรียนให้พบทวนและปรับปรุงวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพิ่มเติม โดยกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมและป้องกันกับนักเรียนแต่ละคนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เป็นรายบุคคลในทุกมิติทั้งจากตัวนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อน ครูผู้สอน โดยใช้เครื่องมือที่ไม่ใช่ การทดสอบ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสมผลงาน การเยี่ยมบ้าน สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน โดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมและป้องกันกับนักเรียน แต่ละคนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. การคัดกรองนักเรียน

2.1 ความหมายของการคัดกรองนักเรียน

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ข, หน้า 13) ได้ระบุไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ดังนี้ 1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 43) ได้ระบุไว้ว่า การคัดกรองนักเรียนหมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น สถานศึกษา การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 18) ได้ระบุไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองเป็น 2, 3 หรือ 4 กลุ่มก็ได้ ตามขอบข่ายและเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด เช่น ในกรณีที่แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่มอาจนิยามกลุ่มได้ ดังนี้ 1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ การคัดกรองของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา 2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การ คัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี 3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหา โดยเร่งด่วน 4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะแสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกัน

ดาวรุ่ง มุกตาคิจ (2554, หน้า 20) ได้กล่าวไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์คัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยงมีปัญหา คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์กลุ่มเสี่ยง มีปัญหา ตามเกณฑ์ การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนจะต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหตามกรณี

กระทรวงศึกษาธิการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2556, หน้า 16) ได้ระบุไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์พิจารณาข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จัก

นักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผล ที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์กลุ่มการคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์ การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไข 3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มที่มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาตามแต่กรณี

ณิชา เตียววณิชย์ (2557, หน้า 98) ได้กล่าวไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่สถานศึกษากำหนด การคัดกรองจะจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้ 1) กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี

ทิวากร อจหาญ (2558, หน้า 6) ได้กล่าวไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อการหาวิธีเพื่อช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

พิชามญช์ ม่วงแก้ว (2559, หน้า 27) ได้กล่าวไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การจัดกลุ่มเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยการคัดกรองจะต้องทำด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่งเพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษา และยึดเกณฑ์การคัดกรอง ของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ซึ่งการคัดกรองนักเรียนมีประเด็นในการพิจารณาในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพและด้านครอบครัว

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560, หน้า 26) ได้กล่าวไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อจัดนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ คือ นักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขตามแต่กรณี

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 75) ได้ระบุไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่รู้เกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง การคัดกรองนักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม 1) กลุ่มปกติ

หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ 2) กลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัวแสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปในทางลบ 3) กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจน และส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

ฤทธิ์ธวัช ฐ์สาอาจ (2563, หน้า 23) ได้กล่าวไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การดำเนินการคัดกรองนักเรียนโดยพิจารณาข้อมูลตัวนักเรียน แล้วจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา

วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563, หน้า 12) ได้กล่าวไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การใช้ข้อมูลจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจำแนกนักเรียนออกเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อครูที่ปรึกษาจะได้จัดกิจกรรมและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

แพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 32) ได้กล่าวไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อจัดนักเรียนเป็นกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ คือ นักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขปัญหามาตามแต่กรณี

ผู้วิจัยสรุป ได้ว่า ความหมายของการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง ที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น มีการแยกนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรอง และประเมินความสามารถพื้นฐานและลงบันทึกในแบบสรุปผลการคัดกรอง และจัดทำเอกสารสารสนเทศ ผลการคัดกรองนักเรียน สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

2.2 ความสำคัญของการคัดกรองนักเรียน

สำนักพัฒนาสุขภาพจิตกรมสุขภาพจิต (2546ข, หน้า 13) ได้ระบุไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนโดยการจัดกลุ่มนักเรียน ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่ม อยู่ในกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (sensitive) แม้นักเรียนจะรู้ตัวดีว่า ขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้น ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผล การคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงาน

กับผู้ปกครองเพื่อการช่วยเหลือนักเรียน ก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติ แตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่นๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียน ในภายหลังได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 43) ได้ระบุไว้ว่า การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้ มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นสถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์ การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความถี่เท่าไรจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 18) ได้ระบุไว้ว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการหาวิธีการ ที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการ

ดาวรุ่ง มุกตาคิจ (2554, หน้า 20) ได้กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียนและการจัดกลุ่มนักเรียนนั้นมีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นในการหาวิธีดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนและมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาของนักเรียนก็จะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน ผลการคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนถูกจัดกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติโดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่าขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้น ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษา มีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครอง เกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่นๆ

กระทรวงศึกษาธิการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2556, หน้า 16) ได้ระบุไว้ว่า การคัดกรองนักเรียนเป็น การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น การจัดกลุ่มนักเรียน มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการหาวิธีการเพื่อส่งเสริมพัฒนาและหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง แก้ปัญหาได้ตรงจุด มีความรวดเร็วในการแก้ปัญหาเพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งถ้าหากครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น ผู้ที่

เกี่ยวข้องไม่ได้ทำการคัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วเป้าหมาย เพื่อการแก้ปัญหาของนักเรียนจะไม่ชัดเจนจะมีความล่าช้าในการช่วยเหลือ เพราะบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 75) ได้ระบุไว้ว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่รู้เกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง การจัดกลุ่มนักเรียนนี้ มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหามาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหามีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหามักจะมีความล่าช้าลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

ฤทธิ์ธวัช ภู่อางค์ (2563, หน้า 23) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการคัดกรอง นักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ของสถานศึกษา ที่ได้กำหนดไว้

สุวรรณทนา ชื่นอยู่ (2564, หน้า 53) ได้กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียนด้วยความหลากหลายของนักเรียนและนักเรียนแต่ละคนอาจมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายลักษณะทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรับรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายตามหลักวิชาการซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุดในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของนักเรียน และทำให้กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ณัฐพันธ์ ดิศเจริญ (2565, หน้า 329) ได้กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น โดยสถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันและให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษา ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งมีการกำหนดเกณฑ์ ในการจัดระดับ เช่น ความรุนแรงหรือความถี่เท่าไร จึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่ม มีปัญหา เมื่อครูได้จัดกลุ่มแล้วต้องสรุป การคัดกรองนักเรียนบันทึกลงในแบบสรุปเพื่อดำเนินการในส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

ผู้วิจัยสรุป ได้ว่า ความสำคัญของการคัดกรองนักเรียน หมายถึง เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนว่าอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและเป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

2.3 วิธีการและเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ก, หน้า 13) ได้ระบุไว้ว่า ประเด็นการพิจารณา เพื่อจัดทำเกณฑ์คัดกรองและแหล่งข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนแต่ละด้านมี ตัวอย่าง ดังตาราง 4

ตาราง 4 กระบวนการดำเนินงาน วิธีการ และเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนในแต่ละด้าน

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. ด้านความสามารถ	1. ผลการเรียนรู้ที่ได้ และความเปลี่ยนแปลงของผลการเรียน	- ระเบียบสะสมวิธีการอื่นๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรม
1.1 ด้านการเรียน	2. ความเอาใจใส่ ความพร้อมในการเรียน	นักเรียน การได้ข้อมูลจากครูที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน
	3. ความสามารถในการเรียน	เป็นต้น
	4. ความสม่ำเสมอในการมาโรงเรียน เวลาที่มาโรงเรียนการเข้าชั้นเรียน	
1.2 ด้านความสามารถอื่นๆ	1. การแสดงออกถึงความสามารถพิเศษที่มี	- ระเบียบสะสม
	2. ความถนัด ความสนใจ และผลงานในอดีตที่ผ่านมา	- วิธีการอื่นๆ เช่น การได้ข้อมูลจากเพื่อนนักเรียน
	3. บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน	เพิ่มสะสมผลงานพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียน
	4. การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ	เป็นต้น
2. ด้านสุขภาพ	1. ความปกติ ความพิการหรือ ความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การมองเห็น การได้ยิน เป็นต้น	- ระเบียบสะสม
2.1 ด้านร่างกาย	2. โรคประจำตัว	- วิธีการอื่นๆ เช่น การสังเกต การสอบถาม
	3. ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักกับส่วนสูง	จากครูพยาบาล จากแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองสำหรับนักเรียน
	4. ความสะอาดของร่างกาย	ม.1 - ม.6 เป็นต้น

ตาราง 4 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
2.2 ด้านจิตใจ- พฤติกรรม	1. สภาพอารมณ์ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ความวิตกกังวล หรือ ซึมเศร้า 2. ความประพฤติ 3. พฤติกรรมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อ การเรียน ความสามารถพิเศษและ การปรับตัวของนักเรียน เช่น พฤติกรรมที่อยู่ไม่นิ่ง สมาธิสั้น 4. ความสัมพันธ์กับเพื่อน/ครู/ ผู้ปกครอง การใช้สารเสพติด การลักขโมย การทำร้ายตนเอง พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น	- ระเบียบสะสม - แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) - วิธีการอื่นๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การได้ ข้อมูลจากเพื่อนนักเรียน จากแบบสอบถาม เป็นต้น
3. ด้านครอบครัว	1. ผู้หารายได้ให้ครอบครัว	- ระเบียบสะสม
3.1 ด้านเศรษฐกิจ	2. ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ภาระหนี้สิน 3. ความเพียงพอของรายรับกับรายจ่าย 4. จำนวนเงินที่นักเรียนได้รับและใช้จ่ายในแต่ละวัน	- วิธีการอื่นๆ เช่น การได้ ข้อมูลจากเพื่อนนักเรียน หรือจากนักเรียนโดยตรง เป็นต้น
3.2 ด้านการคุ้มครอง นักเรียน	1. ความสามารถในการคุ้มครองดูแลนักเรียนได้อย่างปลอดภัยและเหมาะสมของผู้ปกครอง 2. ความเหมาะสมของสภาพที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อม 3. ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว เช่น อบอุ่น หรือมีทะเลาะเบาะแว้ง ใช้ความรุนแรงในการตัดสินแก้ไข	- ระเบียบสะสม - วิธีการอื่นๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การสอบถามจากนักเรียนโดยตรงหรือจากกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

ตาราง 4 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
	ปัญหา ซึ่งมีผลกระทบต่อพฤติกรรม ของนักเรียน เช่น ซึม เหม่อลอย แสดงออกถึงการไม่อยากกลับบ้าน เป็นต้น	
4. ด้านสารเสพติด	4. การใช้สารเสพติด สุรา หรือ เล่น การพนัน รวมถึงความเจ็บป่วยเรื้อรัง / รุนแรงของสมาชิกในครอบครัว 1. พฤติกรรมที่แสดงออก 2. พฤติกรรมในชั้นเรียน 3. การใช้จ่ายเงิน 4. การคบเพื่อน 5. สุขภาพและบุคลิกภาพ 6. สถานภาพทางครอบครัว และสิ่งแวดล้อม	- การสังเกต - การสัมภาษณ์ - การคัดกรอง - จากระเบียนสะสม
5. ด้านความปลอดภัย	1. พฤติกรรมการทำงานที่สร้างความ ปลอดภัยให้กับตนเองและผู้อื่น 2. จิตสำนึกในเรื่องความปลอดภัย	- ข้อมูลการเดินทาง - สภาพแวดล้อมในโรงเรียน
6. ด้านอื่นๆ เช่น ด้านเพศ เป็นต้น	พฤติกรรมอื่นๆ ที่เปลี่ยนแปลงจาก เดิมซึ่งอาจเป็นไปในทางที่ดีขึ้น หรือ มีความไม่เหมาะสมที่ส่งผลกระทบ ต่อความสามารถสุขภาพ และการ ดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน	- สังเกตพฤติกรรมของ นักเรียน - การสัมภาษณ์นักเรียน - จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น เพื่อนนักเรียน เป็นต้น

ที่มา : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546, หน้า 13)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 44) ได้ระบุไว้ว่า กระบวนการดำเนินงานในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กเหล่านี้ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยมีวิธีการ เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล ดังตาราง 5

ตาราง 5 กระบวนการดำเนินงาน วิธีการ เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล เพื่อคัดกรองนักเรียนแต่ละด้าน

กระบวนการ ดำเนินงาน/ประเด็นที่ พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐาน ที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล
การคัดกรอง กลุ่มปกติ	- ข้อมูลการศึกษา นักเรียนรายบุคคล	1. แยกนักเรียนตาม เกณฑ์การคัดกรอง และลงบันทึกในแบบ สรุปผลการคัดกรอง	1. เกณฑ์การคัดกรอง นักเรียน
กลุ่มเสี่ยง		2. จัดทำเอกสาร สารสนเทศ ผลการคัด กรองนักเรียน	2. แบบบันทึก การคัดกรอง
กลุ่มมีปัญหา			3. แบบสรุปผล การคัดกรอง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 44)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2557, หน้า 43) ได้ระบุไว้ว่า เมื่อได้ผลการคัดกรองนักเรียนแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น สถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา จากการคัดกรองจะพบนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแทรกอยู่ในนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น 2) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย 5) นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 6) นักเรียนที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม 7) นักเรียนกลุ่มออทิสติก 8) นักเรียนกลุ่มอัจฉริยะ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 75) ได้ระบุไว้ว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์ การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมครูเพื่อการพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียน ที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรม

เท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา สำหรับประเด็นการพิจารณาเพื่อจัดทำเกณฑ์การคัดกรองและแหล่งข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนแต่ละด้านมีตัวอย่าง ดังตาราง 6

ตาราง 6 เกณฑ์การคัดกรองและแหล่งข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนแต่ละด้าน

กระบวนการ ดำเนินงาน/ประเด็น ที่พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐาน ที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล
การคัดกรอง กลุ่มปกติ	- ข้อมูลการศึกษา นักเรียนรายบุคคล	1. แยกนักเรียนตามเกณฑ์ การคัดกรองและลงบันทึก ในแบบสรุปผลการคัดกรอง	1. เกณฑ์การคัดกรอง นักเรียน
กลุ่มเสี่ยง		2. จัดทำเอกสารสารสนเทศ ผลการคัดกรองนักเรียน	2. แบบบันทึก การคัดกรอง
กลุ่มมีปัญหา			3. แบบสรุปผล การคัดกรอง

ที่มา : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 75)

จากการคัดกรองจะพบเด็กที่มีความต้องการพิเศษแทรกอยู่ในเด็กทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ ได้ดังนี้ 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย 5) เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 6) เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม 7) เด็กออทิสติก 8) เด็กพิการซ้อน 9) เด็กอัจฉริยะ

กัลยา พรมรัตน์ (2559, หน้า 31) ได้กล่าวถึง การคัดกรองนักเรียนนั้น มีขั้นตอนการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนและหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ พิจารณาข้อมูลพื้นฐานในระเบียบสะสมและแบบประเมิน พฤติกรรมเพื่อวางแผนคัดกรองนักเรียนใช้เครื่องมือคัดกรองที่มีคุณภาพ กำหนดเกณฑ์การคัดกรอง ในการจัดกลุ่มนักเรียนอย่างชัดเจนพิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ/กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์ของโรงเรียน นำผลที่ได้จากการคัดกรองไปพิจารณาเพื่อหาทางช่วยเหลือนักเรียน วางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และในชุมชนเพื่อพัฒนานักเรียนกลุ่มต่างๆ จัดประชุม ผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจและขอความร่วมมือในการพัฒนานักเรียน ปฏิบัติกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

และกลุ่มมีปัญหาด้วยความเอาใจใส่ครูประจำชั้นและครูแนะแนวรักษาข้อมูลที่เป็นความลับของนักเรียน มีการประเมินผล และรายงานผลการคัดกรองนักเรียนในแต่ละภาคเรียน

ฤทธิ์ชัย ภู่อ่าง (2563, หน้า 23) ได้กล่าวถึง แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการประชุมครู เพื่อพิจารณาเกณฑ์ การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียนรวมทั้งมีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา

แพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 32) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการคัดกรองนักเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนเพื่อการคัดกรองโดยการวิเคราะห์จากข้อมูลประวัติของนักเรียนจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองหรือผู้ใกล้ชิดนักเรียน 2) สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา เป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน 3) สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน 4) สถานศึกษามีการรายงานสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นภาพรวมของสถานศึกษา ให้กิจการนักเรียนหรือให้อำนาจการโรงเรียน

กู๊ดแมน (Goodman, 1997, p.88) ได้ศึกษาการใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีความผิดปกติทางจิตใจ เยาวชนใน ชุมชนที่รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ปกครอง ครู เพื่อนเยาวชน พบว่าทุกกลุ่มให้ความเห็น ว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคล และเป็นความแปรปรวนทางอารมณ์ของบุคคล โดยมีพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมอยู่ไม่สุขหรืออยู่ไม่นิ่ง พวกซึมเศร้าและพวกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่น ๆ ความกลัวสิ่งของหรือสัตว์เฉพาะบุคคล ถูกทอดทิ้งในวัยเด็กและพฤติกรรมการกินไม่เหมาะสมทำให้การคัดกรองเยาวชนที่ผิดปกติทางจิตใจมีความแม่นยำและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ผู้วิจัยสรุป ได้ว่า วิธีการและเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน โดยมีวิธีการและเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยสถานศึกษามีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน และให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษา ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาการป้องกันและการแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็น

รายบุคคล โดยจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

3. การส่งเสริมและพัฒนา

3.1 ความหมายของการส่งเสริมและพัฒนา

มูธรีน แผลงจันทิก (2554, หน้า 29) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา หมายถึง การจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนมีคุณภาพมากขึ้น

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556, หน้า 7) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา หมายถึง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษา ทั้งในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ให้สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน โดยครูที่ปรึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้ นักเรียนมีคุณภาพและมีความภาคภูมิใจตนเองในด้านต่างๆ มากขึ้น

พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายตา (2558, หน้า 81) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยการให้นักเรียนที่อยู่ในความดูแลของโรงเรียน โดยครูที่รับผิดชอบ ทั้งกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ให้สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน สำหรับกลุ่มปกติต้องพัฒนาให้ดีขึ้น ส่วนกลุ่มเสี่ยงต้องจัดกิจกรรมพัฒนาให้เป็นกลุ่มปกติและป้องกันไม่ให้เพิ่มปัญหามากขึ้น

อุษณี วิบูลยาภม (2558, หน้า 76) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะร่วมป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่กลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพ

พิชามญช์ ม่วงแก้ว (2559, หน้า 34) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา มีคุณภาพและความภาคภูมิใจมากขึ้นโดยใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นตัวช่วยในการส่งเสริม

ฤทัยวรรณ หาญกล้า (2559, หน้า 17) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง การส่งเสริมและการพัฒนาเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงและมีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษให้มีการพัฒนามีคุณภาพเต็มตามศักยภาพ

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560, หน้า 29) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา

ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ

แพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 35) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความหมายของการส่งเสริมและพัฒนา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษาให้มีความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสนับสนุนนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

3.2 ความสำคัญของการส่งเสริมและพัฒนา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 20) ได้ระบุไว้ว่า การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสารถพิเศษให้มีคุณภาพมากขึ้นได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2556, หน้า 19) ได้ระบุไว้ว่า การส่งเสริมและพัฒนาเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

อาทิตยภัทร วรรณวัฒน์ (2556, หน้า 7) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน มีความสำคัญโดยครูที่ปรึกษาให้การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง หรือมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียน

ในกลุ่มปกติ สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงสุด ตามศักยภาพของนักเรียนของนักเรียนแต่ละคน ตามความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดกิจกรรมที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและผู้ปกครอง

ณิชา เตียววณิชย์ (2557, หน้า 99) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมนักเรียนและพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองด้านต่างๆ ช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2557, หน้า 45) ได้ระบุไว้ว่า การส่งเสริมและพัฒนาเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้นครูที่ปรึกษาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง

สุวรรณทนา ชื่นอยู่ (2564, หน้า 54) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนาเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้นได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพมีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหาและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

ณัฐพันธ์ ดิศเจริญ (2565, หน้า 329) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนาเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพมีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง สามารถปรับปรุงพฤติกรรมให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมได้

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของการส่งเสริมและพัฒนา หมายถึง หลักการการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษาให้มีความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสนับสนุนนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ กิจกรรมโฮมรูม (home room)

กิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนและกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.3 วิธีการและเครื่องมือในการส่งเสริมและพัฒนา

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ข, หน้า 18) ได้ระบุไว้ว่าการส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม (homeroom) และการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting)

ตาราง 7 แนวทางการดำเนินกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนา ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรม	แนวทางการดำเนินการจัด
1. การจัดกิจกรรมโฮมรูม (homeroom) กิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นที่ห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเป็นดังสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน และมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมมีทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปรับตัวและการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูมจะช่วยให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมความสามารถ และป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย	1. กำหนดกิจกรรมโฮมรูม โดยยึดตามความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้ 1.1 สำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม 1.2 พิจารณาเลือกหัวข้อและวิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนหรือให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้นๆ เป็นเรื่องที่ทันสมัย 1.3 การจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง ควรมีการดำเนินการเป็นหลักฐานทั้งก่อนดำเนินการและหลังดำเนินการ ซึ่งอาจเขียนในรูปแบบของบันทึกการจัดกิจกรรม หรืออื่นๆ รวมทั้งให้มีการบันทึกสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง ซึ่งการบันทึกอาจบันทึกในแผนการจัดกิจกรรมหรือในแบบฟอร์มบันทึกที่แยกออกมาต่างหากก็ได้ 1.4 ประเมินผลการจัดกิจกรรมและจัดทำรายงาน

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรม	แนวทางการดำเนินการจัด
2. การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting) - พบปะกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาดูแลอยู่เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครองด้วยกัน - การประชุมผู้ปกครองดังกล่าวจะทำให้ นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพ ความสามารถยิ่งขึ้นหรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหานักเรียน	2. โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือมีคู่มือในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งโดยมีจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียน ครูที่ปรึกษาดำเนินการตามนั้นแต่ให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดหัวข้อและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมและทันสมัยได้ด้วย 3. วิธีการผสมผสาน โดยยึดตามความต้องการของนักเรียนและนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียน ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม 4. วิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสม ครูที่ปรึกษาควรจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งการประชุมนี้มีใช้การรายงานสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ควรตระหนักในการจัดกิจกรรมประชุมก็คือ 1. การเตรียมการ ครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนและกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน 2. การสื่อสาร ครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครอง

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรม	แนวทางการดำเนินการจัด
	การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม ใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียนแสดงถึงความห่วงใยใส่ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน และอาศัยกิจกรรมที่จะทำให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน
	3. การจัดกิจกรรมในการประชุมการที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมนั้นจำเป็นต้องใช้กิจกรรมต่างๆ โดยเริ่มด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อน จึงจะมีกิจกรรมอื่นๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นสาระ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
	4. การสรุปผลและบันทึกหลักฐานการประชุมผู้ปกครองในการประชุมแต่ละครั้ง ครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผลและจัดทำเอกสารเป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ ดังนี้
	4.1 เป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้ง
	4.2 เป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือ
	นักเรียนต่อไป
	4.3 เป็นข้อมูลสำหรับการจัดประชุมให้
	สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป

ที่มา : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ข, หน้า 18)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 48) ได้ระบุไว้ว่า ในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีข้อควรตระหนัก

ในการดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) การจัดกิจกรรม classroom meeting (จัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบ หรือการต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียน หรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม 2) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใย เอาใจใส่ของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน 3) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรนำกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุง แก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา 4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน ควรเป็นกิจกรรมหลากหลายตามความสนใจของนักเรียน เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ เป็นต้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 21) ได้ระบุไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ ดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม 2) การเยี่ยมบ้าน 3) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting) 4) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ปาริวรรณ โคตรชมพู (2554, หน้า 24) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อการส่งเสริมนักเรียนรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูม อาจเป็นห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเป็นดังครอบครัวเดียวกันมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่างๆ กิจกรรมต่างๆ ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม จะช่วยให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมความสามารถและป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย

ณิชา เตียววณิชย์ (2557, หน้า 99) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมและพัฒนาประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และโครงการพิเศษอื่นๆ

ธัญสนร คเชนทร์เดชา (2557, หน้า 53) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมและพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมโฮมรูม การดำเนินกิจกรรมควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและความร่วมมือจากครูที่ปรึกษา การตั้งจุดมุ่งหมายควรเกิดจากการพิจารณาร่วมกันจากคณะทำงาน ผู้ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน เวลาที่เหมาะสมประมาณ 45 นาทีต่อสัปดาห์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2557, หน้า 45) ได้ระบุไว้ว่า การส่งเสริมและพัฒนา โดยจัดกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม โครงการพิเศษต่างๆ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting) เป็นต้น

ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นแห่งประเทศไทย (2557, หน้า 16) ได้ระบุไว้ว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการเสริมลักษณะเด่นโดยฝึกความสามารถด้านอื่นไปพร้อมกันแต่ละคน มีจุดเด่น ความชอบ ความถนัดแตกต่างกันแต่ก็ยังมีส่วนที่ต้องส่งเสริมด้านอื่นอีก ดังนั้น การเลือก กิจกรรมเฉพาะจนเกิดการเรียนรู้ เช่น การเรียนพิเศษ การเรียนเปียโน คอมพิวเตอร์ ฝึกพูดภาษา ทำกับข้าว วาดน้ำ จะฝึกได้สั้นๆ เช่น 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่สม่ำเสมอจะช่วยให้เกิดความสามารถ เกิดขึ้นในระยะยาวได้ แต่จะได้เพื่อนหรือต้องปรับตัวเข้ากับคนอื่นน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การเข้าค่ายฤดูร้อนระยะยาวที่เน้นการอยู่ร่วมกับคนอื่น ช่วยตัวเอง ต้องตัดสินใจ ได้ตัดสินใจผจญภัย ต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าจะช่วยพัฒนาทักษะในด้านอารมณ์ การปรับตัวและการเข้าสังคมได้

อัษฎายุท โพรธีนอก (2558, หน้า 23) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ มีการส่งเสริมนักเรียนที่หลากหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ ดังนี้ 1) กิจกรรมโฮมรูม (home room) 2) กิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน 3) กิจกรรมการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน 4) กิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 77) ได้ระบุไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น /ครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งจะช่วยป้องกันให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนที่มีปัญหากลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวังข้อควรตระหนักในการดำเนินกิจกรรม 1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม (homeroom) 2) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบ หรือการต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม 3) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใย เอาใจใส่ของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน 4) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรนำกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุง แก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา 5) การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน ควรเป็นกิจกรรม ที่หลากหลาย ตามความสนใจของนักเรียน เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ เป็นต้น

พันทิพย์ โขมะนาม (2560, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน มีวิธีการหรือกิจกรรมสำคัญที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อเป็นการส่งเสริมนักเรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่มทั้งเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการ และด้านกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม

เป็นกิจกรรมที่ครูที่ปรึกษา ควรร่วมจัดกิจกรรมกับเด็กนักเรียน สามารถจัดกิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมที่สร้างสัมพันธภาพ ความร่วมมือกันระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้รอบด้าน

ธ.สุรางค์ บุญทอง (2563, หน้า 32) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมและพัฒนา มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมโดยใช้กิจกรรมที่สำคัญหลักของโรงเรียนมาดำเนินการ คือ กิจกรรม ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมด้านความเป็นเลิศ กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเป็นรายชั้นหรือห้องเรียน รวมถึงการจัดประชุมครูที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ อีกทั้งยังช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา

ณัฐพันธ์ ดิศเจริญ (2565, หน้า 329) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมและพัฒนา มีวิธีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนสามารถทำได้หลายวิธีการ แต่วิธีการที่สำคัญที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการมี 2 กิจกรรมหลัก คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม และการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนในระดับชั้นเรียน

แพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 44) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมนักเรียน มีวิธีการ ขั้นตอน ดังนี้ 1) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (homeroom) เพื่อให้ครูประจำชั้นพบกับนักเรียนทุกสัปดาห์ 2) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting) 3) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนที่เหมาะสมเต็มตามศักยภาพ 4) สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 5) สถานศึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิธีการและเครื่องมือในการส่งเสริมและพัฒนา หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาให้เป็นบุคคล ที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมดี ให้มีคุณภาพมากขึ้นได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพมีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหาและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน เฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ใน

ความดูแลของครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาให้ความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และ สอดนโยบายของสถานศึกษาด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษาให้มีความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสนับสนุนนักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคล ที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา

4.1 ความหมายของการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ณิชา เตียววณิชย์ (2557, หน้า 100) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามีถึง การไม่ปล่อยปละละเลยผู้เรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม สำหรับนักเรียน กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จะต้องเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไข ปัญหา การป้องกันและการแก้ปัญหาให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิควิธี เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการติดตามดูแลช่วยเหลือ

พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายตา (2558, หน้า 82) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไข ปัญหา หมายถึง การดูแลเอาใจใส่นักเรียนของครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด ไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนเป็นปัญหาของโรงเรียนและสังคม โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มปัญหา

วัลยา เคลื่อนุตยงกูร (2558, หน้า 7) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไข ปัญหา หมายถึง เป็นการให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนเป็นปัญหาของสังคม ด้วยวิธีการให้คำปรึกษาเบื้องต้น การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม

อัมพิกา เย็นสุข (2558, หน้า 8) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไข ปัญหา หมายถึง การดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาจำต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนเป็นปัญหาของสังคม โดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมในชั้นเรียน การสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการเยี่ยมบ้านนักเรียน

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559, หน้า 32) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไข ปัญหา หมายถึง เป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับการดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือผู้เรียน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาจำต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ โดยใช้รูปแบบที่หลากหลายได้แก่การให้คำปรึกษาเบื้องต้นกิจกรรมในชั้นเรียนการสื่อสารกับผู้ปกครองกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรและการเยี่ยมบ้านผู้เรียน

พิชามญช์ ม่วงแก้ว (2559, หน้า 37) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไข ปัญหา หมายถึง การดูแลให้ความใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทางการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาสังคม ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อผ่อนคลายปัญหานักเรียนให้ลดน้อยลง การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไข ปัญหา ของนักเรียนนอกจากจะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้ว การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน ก็เป็นสิ่งสำคัญ

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560, หน้า 32) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไข ปัญหา หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหามาให้นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีทักษะ ในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากสภาวะวิกฤต ต่างๆ ได้อย่างปลอดภัยให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563, หน้า 12) ได้กล่าวถึง การป้องกันและแก้ไข ปัญหา นักเรียน หมายถึง การเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มมีปัญหา ครูที่ปรึกษาต้องทำความเข้าใจนักเรียนกลุ่มนี้อย่างลึกซึ้ง ศึกษาปัญหาให้ครบถ้วนและ หาวิธีช่วยเหลือที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

แพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 20) ได้กล่าวถึง การป้องกันและแก้ไข ปัญหา หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหามาให้นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากสภาวะ วิกฤตต่างๆ ได้อย่างปลอดภัยให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความหมายของการป้องกันและแก้ไข ปัญหา หมายถึง การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโดยไม่ปล่อยปละ ละเลยนักเรียนจนเป็นปัญหาของสังคม สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหานั้น จะต้องเอาใจใส่ดูแล อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไข ปัญหา การป้องกันและ การแก้ปัญหาให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิควิธี เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อ การป้องกันและแก้ปัญหาการติดตามดูแลช่วยเหลือมีหลายเทคนิควิธี เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ปัญหาการติดตามดูแลช่วยเหลือ

4.2 ความสำคัญของการป้องกันและแก้ไข ปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 49) ได้ระบุไว้ว่า ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรให้ความเอาใจใส่ กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้นจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโดยไม่ปล่อย ปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 20) ได้ระบุไว้ว่า ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูควรให้ความสนใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความสนใจใส่ออย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญห โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหของนักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2556, หน้า 23) ได้ระบุไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วน ควรให้ความสนใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหานั้นจำเป็นอย่างมาก ที่จะต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่ออย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือป้องกันโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่ และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556, หน้า 32) ได้กล่าวไว้ว่า การช่วยเหลือป้องกัน และแก้ไขปัญหของนักเรียนต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้นๆ ครูที่ปรึกษาควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เนื่องจากความแตกต่าง ของบุคคล ดังนั้น การช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะการให้คำแนะนำปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทางกระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ผักผ่อน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน และประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2557, หน้า 49) ได้ระบุไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรให้ความสนใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหานั้นจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความสนใจใส่ออย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญห โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิค วิธีการ ได้แก่ การให้การปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญห และการติดตามดูแลช่วยเหลือ เป็นต้น

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 77) ได้ระบุไว้ว่า การป้องกัน และแก้ไขปัญหในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรให้ความสนใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้

ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม

สุวรรณทนา ชื่นอยู่ (2564, หน้า 54) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรให้ความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา นั้น มีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือ อีกทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยไม่ปล่อยปละละเลยซึ่งอาจทำให้นักเรียนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ใหญ่ และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม

นันทพันธ์ ดิศจริณ (2565, หน้า 329) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษและหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสม

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว หมายถึง การที่ครู ที่ปรึกษาดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด ไม่ปล่อยปละละเลย จัดกิจกรรมให้เหมาะสม โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ซึ่งต้องอาศัยการดูแลอย่างใกล้ชิด โดยการสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ให้เกิดความศรัทธาเชื่อถือ อุดหนุนเอาใจใส่และแก้ไขปัญหานักเรียนเน้นทักษะการให้คำปรึกษา การปฏิบัติจริง และการได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กนักเรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น

4.3 วิธีการและเครื่องมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ก, หน้า 22) ได้ระบุไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้นักเรียนนั้นมีหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ มี 2 ประการ คือ การให้การปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ตาราง 8 แนวทางการดำเนินกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนา ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรม	แนวทางการดำเนินการจัด
1. การให้การปรึกษาเบื้องต้น การให้การปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนเป็นการช่วยเหลือ ผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลงทั้งด้านความรู้สึก ความคิด และการปฏิบัติตนของนักเรียนในทางที่ไม่ถูกต้องโดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การปรึกษาเบื้องต้น มีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีความรู้และทักษะพื้นฐาน ดังนี้ 1) จิตวิทยาวัยรุ่น 2) ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ 3) กระบวนการและทักษะการปรึกษาเบื้องต้นที่สำคัญๆ คือ -การสร้างสัมพันธภาพ -การใช้คำถาม -การรับฟังทั้งเนื้อหาและความรู้สึก 4) แนวทางการแก้ไขปัญหาของนักเรียนในแต่ละลักษณะปัญหา เช่น ด้านการเรียน สุขภาพ ครอบครัว หรือการใช้สารเสพติด การพนัน หนีเรียน เป็นต้น ซึ่งศึกษาค้นคว้าได้จากเอกสารของหน่วยงานต่างๆ 2. การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน นอกจากจะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้วการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อการช่วยเหลือ	ครูที่ปรึกษาควรมีความพร้อมในการให้การปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนด้วยความรู้สึที่ดีต่อนักเรียน ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการปรึกษาโดยมีกระบวนการในการปรึกษา ดังนี้ กระบวนการการปรึกษา * สร้างสัมพันธภาพ * พิจารณาทำความเข้าใจปัญหา * กำหนดวิธีการและดำเนินการแก้ไขปัญหา * ยุติการปรึกษา การเป็นผู้ให้การปรึกษาที่ดี มีคุณภาพนั้น ครูที่ปรึกษาควรจะต้องปฏิบัติ ดังนี้ 1) รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปรึกษาหรือวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งอาจรับการอบรมจากหน่วยงานภายนอก หรือโรงเรียนจัดอบรมให้ 2) หมั่นฝึกฝนทักษะการปรึกษาและพัฒนาตนอย่างสม่ำเสมอ 3) ศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับจิตวิทยา พัฒนาการหรือความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษา การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาสามารถคิดพิจารณากิจกรรมเพื่อการแก้ไข ปัญหาของนักเรียนได้หลายแนวทาง ซึ่งในที่นี้ สรุปไว้ 5 แนวทางที่จำเป็น คือ 1. การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2. การใช้กิจกรรมในห้องเรียน 3. การใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน 4. การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรม	แนวทางการดำเนินการจัด
นักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคน และผู้ปกครอง	5. การใช้กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง สำหรับข้อ 2,3 และ 5 ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการด้วยตนเอง ส่วนข้อ 1 และ 4 จำเป็นต้องมีการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากครูอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนด้วย แต่อย่างไรก็ตามการช่วยเหลือทั้ง 5 กิจกรรมดังกล่าว ครูที่ปรึกษาสามารถขอคำแนะนำความคิดเห็นจากครูอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมให้ได้ผลยิ่งขึ้นการพิจารณาเลือกใช้กิจกรรม ครูที่ปรึกษาควรคำนึงถึง 1. ความเหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะปัญหา 2. บุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละคน 3. สภาพของชั้นเรียน / โรงเรียน / ชุมชน และเมื่อพบว่านักเรียนมีความต้องการช่วยเหลือต่อไปอีก ครูใช้กิจกรรมอื่นๆ เพื่อส่งเสริมนักเรียน

ที่มา : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ข, หน้า 22)

ข้อที่พึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

1. การรักษาความลับ

1.1 เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ต้องช่วยเหลือแก้ไข ไม่ควรนำไปเปิดเผย ยกเว้นเพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ระบุ ชื่อ-สกุลจริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ทำให้เกียรตินักเรียน

1.2 บันทึกข้อมูลการช่วยเหลือนักเรียน ควรเก็บไว้ในที่เหมาะสมและสะดวกในการเรียกใช้

1.3 การรายงานการช่วยเหลือนักเรียน ควรรายงานในส่วนที่เปิดเผยได้ โดยให้เกียรติและคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

2. การแก้ไขปัญหา

2.1 การช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน ต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้นๆ เพราะปัญหาไม่ได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่อาจเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

2.2 ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนแต่ละคน ไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกัน และวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่ง ก็อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียน อีกคนหนึ่งเนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะการให้คำแนะนำปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือ ที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 49) ได้ระบุไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิค วิธีการ ได้แก่ การให้การปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา และการติดตาม ดูแลช่วยเหลือ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 20) ได้ระบุไว้ว่า การป้องกันและการแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ มีอย่างน้อย 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2556, หน้า 23) ได้ระบุไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาครูประจำชั้นและผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการ มี 3 ประการ คือ การให้การปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันช่วยเหลือนักเรียนและ การจัดกิจกรรมอื่นๆ ในการป้องกันช่วยเหลือนักเรียนเฉพาะหน้าและกิจกรรมการป้องกัน ระยะยาว

รัตนา ฤทธิ์คง (2556, หน้า 6) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนว่าเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ มี 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาในเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา

เรณู ศรีสุภา (2557, หน้า 7) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนนอกจากการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนแล้วครูที่ปรึกษาควรหาแนวทางจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือทราบความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการให้คำปรึกษาเบื้องต้น ได้แก่ การใช้คำถามการสร้าง

สัมพันธภาพระหว่างกันการแสดงการรับฟังและแสดงความรู้สึกของครูที่ปรึกษามีเทคนิควิธีการแก้ปัญหาตามลักษณะของปัญหา เช่น ด้านการเรียนสุขภาพครอบครัวการใช้สารเสพติดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยมีการศึกษาจากหนังสือเอกสารผู้รู้ได้รับความรู้จากการฝึกอบรมอย่างถูกวิธี

พันทิพย์ โขมะนาม (2560, หน้า 52) ได้กล่าวไว้ว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาที่ได้ให้ความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในความรับผิดชอบ แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรให้ความดูแลอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนทั้งด้านป้องกันและแก้ไขปัญหการแก้ปัญหาให้นักเรียนกลุ่มนี้ การให้คำปรึกษาเบื้องต้นให้กับนักเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยใช้นอกเวลาเรียนตลอดจนมีการติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 77) ได้ระบุไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีหลายเทคนิค วิธีการ ได้แก่ การให้การปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา และการติดตาม ดูแลช่วยเหลือ

นัฏพันธ์ ดิศเจริญ (2565, หน้า 329) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมีวิธีการหลัก คือ การให้การปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา และการติดตามดูแลช่วยเหลือ

แพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 45) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน มีวิธีการ ขั้นตอน ดังนี้ 1) สถานศึกษาจัดให้มีการประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) สถานศึกษามีกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมเสริมหลักสูตร 3) สถานศึกษามีการบันทึกข้อมูลสภาพปัญหา วิธีการช่วยเหลือและผลการช่วยเหลือนักเรียน 4) สถานศึกษามีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5) สถานศึกษามีการรายงานผลการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนให้ ผู้ที่เกี่ยวข้อง

โรบิน, และคนอื่นๆ (Robyn, et al., 2012, pp.10-13) ได้กล่าวไว้ว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนที่อยู่ในสภาวะการณ์ที่ยากลำบากจากปัญหาต่างๆ ต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนให้พ้นจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหาหรือเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น เป็นวิธีการที่ต้องอาศัยสัมพันธภาพที่ดี ผู้ขอรับคำปรึกษาต้องไว้วางใจและให้ความเชื่อมั่นผู้ให้คำปรึกษาว่า สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาของตนได้ ผู้ให้คำปรึกษาใช้ทักษะต่างๆ ทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ใช้ศักยภาพของตนเองเพื่อทำความเข้าใจตนเอง สามารถค้นพบหาปัญหาที่เกิดขึ้น ทราบถึงสาเหตุของปัญหา ความต้องการของตนเอง สามารถพิจารณาทางเลือก

หลายๆ ทางโดยเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาได้ถูกต้องตามความเป็นจริง เกิดผลกระทบต่อนตนเองและผู้อื่น น้อยที่สุด สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีความสุข

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิธีการและเครื่องมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหามายังถึง ครูที่ปรึกษาควรให้ความสนใจใส่ดูแลนักเรียนในความรับผิดชอบของตนทุกคนอยู่แล้ว แต่สำหรับ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรให้ความดูแลอย่างใกล้ชิดต่อเนื่องเพื่อช่วย แก้ปัญหาให้นักเรียน ทั้งด้านป้องกันและแก้ไขปัญหการแก้ปัญหาให้นักเรียนกลุ่มนี้ นับว่าเป็นภาระ ใหญ่หลวงของครูที่ปรึกษา เพราะนักเรียนแต่ละคนย่อมมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป แม้ปัญหาของ นักเรียนเหมือนกันก็จะมีวิธีการแก้ไขต่างกัน ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มนี้ครูที่ปรึกษาจะต้องมี ความรู้ความเข้าใจทักษะและมีวิธีการแก้ไขปัญหามากหลายเพื่อช่วยเหลือนักเรียนของตนไม่ให้ กลายเป็นปัญหาของสังคมต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษา พิเศษ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามาถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจนักเรียน ทุกกลุ่ม อย่างเท่าเทียม โดยเทคนิค วิธีการ การให้การปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน และแก้ไข ปัญหาการติดตาม ดูแลช่วยเหลือโดยเฉพาะในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาควรได้รับการดูแลอย่าง ใกล้ชิดด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของสภาพปัญหาของนักเรียนแต่ละรายบุคคล โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงนักสหวิชาชีพในสถานศึกษา

5. การส่งต่อ

5-1 ความหมายของการส่งต่อ

มูธรีน แผลงจันทิก (2554, หน้า 32) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อ หมายถึง การป้องกันและแก้ไขปัญหของนักเรียนในกรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือ แล้ว แต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น มี 2 แบบ ครูที่ปรึกษาพิจารณาส่งนักเรียนต่อครูแนะแนว ครู พยาบาล ครูประจำวิชา และผู้ปกครองของนักเรียน กรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือ ช่วยเหลือแล้ว นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น จะส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

ปณวัตร สีหอม (2557, หน้า 7) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อ หมายถึง กระบวนการ ช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้ว แต่นักเรียนมีพฤติกรรม ไม่ดีขึ้น หรือกรณีที่เด็กมีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความต้องการพิเศษเด็กด้อยโอกาสต้องส่งต่อ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

จตุพร สิงห์ดา (2557, หน้า 28) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อ หมายถึง การส่งต่อ นักเรียนที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา พร้อมทั้งข้อมูลของนักเรียนเกี่ยวกับประวัติ การช่วยเหลือแก้ไขปัญห ทำการติดต่อประสานขอความช่วยเหลือไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทั้ง

แบบส่งต่อภายใน และแบบส่งต่อภายนอก ตามสภาพปัญหาของเด็ก ตลอดจนติดตามการแก้ปัญหา นักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556, หน้า 36) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อ หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่พฤติกรรมคงเดิมและไม่ดีขึ้น โดยครูที่ปรึกษาต้องประสานงาน กับครูที่จะช่วยเหลือสรุปข้อมูลนักเรียนชี้แจงเหตุผลในการส่งต่อเพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดี และติดตามผลการช่วยเหลือ ซึ่งการส่งต่อมี 2 แบบ คือ ส่งต่อภายใน และส่งต่อภายนอกไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

พิมพ์ชนม์ แก้วพรายตา (2558, หน้า 46) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อ หมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการเองได้ จึงต้องมีกระบวนการ ในการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อช่วยในการบำบัดรักษาต่อไป ความสำเร็จในการช่วยเหลือนักเรียน เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของนักเรียน ครูทุกฝ่าย และการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากผู้ปกครอง อีกทั้งจากจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาประจำโรงเรียนเพื่อร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก็จะทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อุษณี วิบูลยาภม (2558, หน้า 6) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่าง ถูกทางและรวดเร็วขึ้น การส่งต่อแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก

ทิวากร อัจหาญ (2558, หน้า 36) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับความช่วยเหลือถูกทางและรวดเร็ว หากพบปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียน มีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559, หน้า 33) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อ หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียน มีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับการส่งเสริม พัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อไปโดยการส่งต่อผู้เรียนมี 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายใน และ การส่งต่อภายนอก

ฤทธิ์ธิชัย ภู่อ่าง (2563, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อ หมายถึง การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษาดำเนินงานตามกระบวนการ แล้วหาก นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นให้ส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญต่อไปโดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินงาน บริหารงานแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา

วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563, หน้า 12) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อ หมายถึง การส่งต่อนักเรียนที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือพฤติกรรมได้ ประกอบด้วยการส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความหมายการส่งต่อ หมายถึง การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือให้นักเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เมื่อพบว่าปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการส่งเสริมและได้รับการช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยมีการบันทึกผลการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ โดยมีการส่งต่อ 2 ลักษณะ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก

5.2 ความสำคัญของการส่งต่อ

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ก, หน้า 22) ได้ระบุไว้ว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการ อาจมีบางกรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เกิเป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา หรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้ 1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือให้นักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น 2) การส่งต่อภายนอกครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 13) ได้ระบุไว้ว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษา อาจมีกรณีที่บางปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เกิเป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรองนักเรียนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณีการส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้ 1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือให้นักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง 2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่าป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้

กระทรวงศึกษาธิการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2556, หน้า 31) ได้ระบุไว้ว่า การส่งต่อในการช่วยเหลือนักเรียนนั้นครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาจำเป็นอย่างมากที่จะต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การแก้ไขปัญาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ 1) การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การแก้ไขช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล หรือครูอนามัย ครูประจำวิชาหรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น 2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อ ไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กตามหน่วยงานต่างๆ รวมถึงนักสหวิชาชีพต่างๆ

นิชชา เตียววานิชย์ (2557, หน้า 101) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อเป็นกระบวนการดำเนินการกับนักเรียนที่มีปัญหาซึ่งยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นต้องส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้ 1) การส่งต่อภายใน คือ การที่ครูที่ปรึกษาส่งนักเรียนที่มีปัญหาและยากต่อการช่วยเหลือส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา และฝ่ายปกครอง 2) การส่งต่อภายนอก คือ ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งนักเรียนที่มีปัญหาและยากต่อการช่วยเหลือต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2557, หน้า 51) ได้ระบุไว้ว่า การส่งต่อในการป้องกันและแก้ไขปัญาของนักเรียน โดยครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่มีเด็กมีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้อง ที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน 2) การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษาโดยครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อและมีการติดต่อรับทราบผลการช่วยเหลือเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560, หน้า 78) ได้ระบุไว้ว่า การส่งต่อในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่ปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีมีเด็กที่มีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องรวดเร็วขึ้น การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน 2) การส่งต่อภายนอกเป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา โดยครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อและมีการติดต่อรับทราบผลการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่องการดำเนินการส่งต่ออย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

สุวรรณทนา ชื่นอยู่ (2564, หน้า 54) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อดำเนินการตามการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูประจำชั้นแล้วนั้น อาจมีบางกรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหานักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว

นิพนธ์ ดิศเจริญ (2565, หน้า 329) ได้กล่าวไว้ว่า ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่ปัญหายากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วไม่สามารถทำให้พฤติกรรมของเด็กนักเรียนดีขึ้น ควรส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อแก้ไขปัญห การส่งต่อ มี 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) การส่งต่อภายใน เป็นการส่งที่ครูประจำชั้นไปยังครูแนะแนว หรือครูฝ่ายปกครอง ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน 2) การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญ กรณีเกินความสามารถ ของบุคลากรในสถานศึกษา

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของการส่งต่อ หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานกับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหารุนแรงที่ครูที่ปรึกษาไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาเองได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ งานแนะแนว ฝ่ายปกครอง ให้เข้ามาช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนที่เกิดขึ้น โดยกระบวนการหรือขั้นตอนในการส่งต่อต้องชัดเจนและรวดเร็ว เพื่อให้ปัญหานักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง เหมาะสม

5.3 วิธีการและเครื่องมือในการส่งต่อ

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546ข, หน้า 28) ได้ระบุไว้ว่า แนวทางการพิจารณาในการส่งต่อโดยครูที่ปรึกษาการส่งนักเรียนไปพบครูอื่นๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษา ดังนี้ 1) นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้น หรือแย่ลง แม้ว่าครูที่ปรึกษาจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใดๆ 2) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใดๆ เป็นต้น 3) ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

ทั้งนี้ ครูที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถปฏิบัติตามแนวทางในการส่งต่อนักเรียน ดังนี้ 1) ครูที่ปรึกษาประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ทราบล่วงหน้าก่อน 2) สรุปรายชื่อข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้นให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อหรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง 3) ครูที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ รมณ์ตระวังมิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวล หรือโกรธ เป็นต้น แต่ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการส่งต่อและยินดีไปพบครูที่จะช่วยเหลือตามแต่กรณีที่ครูที่ปรึกษาพิจารณาว่าเหมาะสม 4) ครูที่ปรึกษานัดแนะวัน เวลา สถานที่นัดพบกับครูที่รับช่วยเหลือนักเรียน และส่งต่อให้เรียบร้อย 5) ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

อุษณี วิบูลยาภม (2558, หน้า 17) กล่าวว่า วิธีการและแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษา ดังนี้ 1) นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูที่ปรึกษาจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใดๆ 2) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดเสมอ ให้ทำกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใดๆ เป็นต้น 3) ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้านเช่นเกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทางจิตวิทยาควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าควรส่งต่อนักเรียนแนวดำเนินการส่งต่อนักเรียนมี ดังนี้ 3.1) ครูที่ปรึกษาประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อเพื่อให้ทราบล่วงหน้าก่อน เพื่อให้ผู้รับนักเรียนต่อได้เตรียมการในการช่วยเหลือนักเรียน 3.2) สรุปรายชื่อข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมารวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้น ให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อหรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้รับช่วยเหลือนักเรียน ทราบข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนและการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาที่ผ่านมาทำให้

สะดวกในการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 4) ครูที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ระมัดระวังมิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิดกังวลหรือโกรธเป็นต้นแต่ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีจากการส่งต่อและยินดีไปพบครูที่จะช่วยเหลือตามแต่กรณี ที่ครูที่ปรึกษาพิจารณาว่าเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนเกิดความสบายใจยินดีรับการช่วยเหลือจากครูอื่นๆ เช่น ครูแนะแนวครูฝ่ายปกครองครูประจำวิชา เป็นต้น 5) ครูที่ปรึกษาพิจารณาว่าหน่วยงานใดที่ควรส่งตัวนักเรียนที่ประสบปัญหาไปพบเพื่อขอความช่วยเหลือ โดยให้พิจารณาลักษณะของบริการในหน่วยงานนั้น รวมทั้งประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ 6) ครูที่ปรึกษานัดแนะวันเวลาสถานที่ที่นัดพบกับครูที่รับช่วยเหลือนักเรียนและส่งต่อให้เรียบร้อยเพื่อรับรู้วันเวลาสถานที่ที่พบกัน 7) ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อจะได้ทราบความก้าวหน้าในการช่วยเหลือนักเรียนและความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนจะเห็นได้ว่ากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดและมีความต่อเนื่องจึงต้องอาศัยครูที่ปรึกษาที่มีความสุขุมรอบคอบโดยศึกษาแบบแผนการคัดกรองจึงจะได้ข้อมูลนักเรียนสำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขส่งเสริมพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

บัวเครือ โพธิ์ชัย (2558, หน้า 21) กล่าวว่า วิธีการและเครื่องมือในการส่งต่อนักเรียนของครูที่ปรึกษาเมื่อได้ดำเนินการตามกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 4 ด้านตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้ว ยังไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้เพราะบางครั้งปัญหาของนักเรียนรุนแรงยากต่อการแก้ไขหรือการดำเนินการแก้ไขต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะให้การช่วยเหลือนักเรียนครูที่ปรึกษาควรส่งต่อนักเรียนให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญได้แก้ไขปัญหาก่อนที่ปัญหาจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ลักษณะของการส่งต่อนักเรียนดำเนินการได้ 2 แบบ ดังนี้ 1) การส่งต่อภายในคือการส่งนักเรียนภายในโรงเรียนโดยครูที่ปรึกษา ส่งต่อนักเรียนให้กับครูที่มีความสามารถที่จะช่วยเหลือนักเรียนได้ตามลักษณะของปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง การส่งต่อนักเรียนควรมีการดำเนินการจัดทำข้อมูลของนักเรียนที่ผ่านมาวิธีการแก้ไขปัญหาและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา มีการประสานกับครู ที่จะช่วยเหลือให้นักเรียนให้ทราบล่วงหน้าก่อนครูที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนทราบและเข้าใจเหตุผลในการส่งต่อนักเรียน เกิดความรู้สึกที่ดีในการส่งต่อนัดแนะวันเวลาที่ส่งต่อกับครูที่ให้การช่วยเหลือและพร้อมที่จะรับนักเรียนกลับคืนเมื่อผ่านการช่วยเหลือให้ดีขึ้นแล้ว 2) การส่งต่อนอกการช่วยเหลือของครูที่รับนักเรียนส่งต่อภายใน มาดูแลช่วยเหลือตามกระบวนการอย่างมีระบบมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วการแก้ไขปัญหายังยากต่อการช่วยเหลืออีก จำเป็นต้องส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอก เพื่อดำเนินการช่วยเหลือต่อไป บุคคลที่ควรเป็นผู้ส่งต่อนักเรียน ได้แก่ ครูแนะแนว หรือฝ่ายปกครองและเมื่อนักเรียนได้รับการช่วยเหลือให้กลับคืนสภาพปกติแล้ว โรงเรียนต้องรับนักเรียนให้กลับเข้าเรียนตามเดิมกระบวนการส่งต่อนักเรียน

กัลยา พรมรัตน์ (2559, หน้า 35) การส่งต่อนักเรียน มีขั้นตอนการส่งมอบภารกิจการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานและอำนวยความสะดวกในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปพบผู้เชี่ยวชาญภายนอก มีการจัดการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดเห็นในการส่งต่อนักเรียนแต่ละกรณี วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน และ ส่งต่อไปยังหน่วยงาน หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่เกี่ยวข้อง ติดตามดูแลนักเรียนหลังได้รับการส่งต่อ และบันทึกการส่งต่อ และรายงานความก้าวหน้าในการช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้มีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อโดยครูที่ปรึกษา ดังนี้ 1) นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูที่ปรึกษาจะดำเนินการช่วยเหลือโดยวิธีการใด 2) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา 3) ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและ ได้รับการบำบัดทางจิตวิทยาควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป

แพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 43) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งต่อนักเรียนมีวิธีการ ขั้นตอน ดังนี้ 1) สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา เช่น ครูแนะแนว ครูอนามัย เพื่อช่วยเหลือนักเรียน 2) สถานศึกษามีการรายงานข้อมูลนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญ เช่น รายงานสรุปประวัติของนักเรียน รายงานความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน 3) สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษา ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ 4) สถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 5) สถานศึกษามีการรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิธีการและเครื่องมือในการส่งต่อ หมายถึง วิธีการ ขั้นตอน ในการดำเนินงานกับกลุ่มที่มีปัญหา เมื่อครูที่ปรึกษาได้ดำเนินงานตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้วแต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหานั้นได้ ควรมีขั้นตอนในการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ งานแนะแนว ฝ่ายปกครอง เพื่อให้ช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้เครื่องมือ ขั้นตอน วิธีการ สถานศึกษาควรมีการประชุม วางแผนให้เป็นระบบ ชัดเจนตามสภาพและบริบทของสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประสิทธิภาพบ่งชี้ทางสถิติปัญหา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษา พิเศษ ด้านการส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่ปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เมื่อพบว่าปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการส่งเสริมและได้รับ

การช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยมีการบันทึกผลการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ โดยมี การส่งต่อ 2 ลักษณะ การส่งต่อภายใน และ การส่งต่อภายนอก

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

1. ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

จากบทการศึกษางานวิจัย ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมิน ความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้ needs assessment มาจากคำว่า needs (ความต้องการ) และ assessment (การประเมิน)

พระวิรัช เอี่ยมศรีดี (2554, หน้า 53) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการ จำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินความแตกต่าง ระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่ ความหวังกับสภาพที่เป็นอยู่หรือสภาพที่ควรได้รับการแก้ไข รวมถึงการประเมินความต้องการที่แท้จริง แล้วนำผลความต้องการหรือความแตกต่างดังกล่าวมาจัด เรียงลำดับความสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางใน การตัดสินใจเลือกวางแผนโครงการต่อไปในอนาคต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2555, หน้า 370) ให้ความหมายของการประเมิน ความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิด ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อกำหนดความแตกต่าง ของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะใดและสิ่งที่ เกิดขึ้นจริงเป็นอย่างไร เพื่อนำไปสู่การประมวลสังเคราะห์และประเมินว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริงควร เปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงในทางบวกและ สร้างสรรค์

บัญชาพิพัฒน์ โสตา (2555, หน้า 40) ให้ความหมาย ของการประเมินความต้องการ จำเป็นออกเป็น 4 มุมมอง ดังต่อไปนี้ 1) มุมมองความแตกต่าง (discrepancy view) ความต้องการ จำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานที่ต้องการกับสิ่งที่สังเกตเห็น เป็นการให้ ความหมายแบบ ดังเดิม 2) มุมมองประชาธิปไตย(democratic view)ความต้องการจำเป็น หมายถึง การ เปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดโดยกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้อง 3) มุมมองวิจัย (diagnostic view) ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งซึ่งหากไม่ได้ รับการตอบสนองหรือขาดแคลนจะทำให้เกิดอันตราย 4) มุมมองวิเคราะห์ (analytic view) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ทิศทางหรือ แนวทางที่คาดว่า ต้องมีการปรับปรุงจากข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน 10

ศิริพร อาจปักษา (2557, หน้า 14) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการ จำเป็นว่า หมายถึง สภาพปัญหาที่ต้องการได้รับการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคล หน่วยงาน ซึ่งวัดได้จากการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น

อภิสร ชาติภรณ์ (2557, หน้า 48) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ที่เป็นระบบ เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและความต้องการที่เป็นจริงในปัจจุบัน และนำมาจัดเรียงลำดับความสำคัญเพื่อหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงต่อไป

สุวิมล ว่องวานิช (2558ก, หน้า 43) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง ช่องว่างหรือความแตกต่างระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยความแตกต่างที่เกิดขึ้นจะบอกถึงสภาพปัญหาที่มีอยู่ปริมาณของความแตกต่างที่ได้รับการจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง เพื่อเลือกความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดมาทำการวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นนั้น จากนั้นจึงหาแนวทางในการจัดการความต้องการจำเป็นนั้น ให้หมดไป

ปอลเตียง ซาเลา (2560 , หน้า 43) ให้ความหมายของการ ประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบซึ่งใช้เพื่อกำหนดความแตกต่าง ระหว่างสภาพ ที่มุ่งหวังกับสภาพจริงที่เป็นอยู่ ส่วนใหญ่จะเน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์ จากนั้นมีการจัดเรียงความสำคัญของความแตกต่างนั้นแล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

อรุณี อรุณเรือง, และทรงสิริ วิชิรานนท์ (2560, หน้า 7) ให้ ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นทางการซึ่งกำหนด ช่องว่างระหว่างผลผลิตหรือผลลัพธ์ในปัจจุบันและผลลัพธ์หรือผลผลิตที่เป็นที่ต้องการและจัดวางช่องว่างเหล่านี้ตามลำดับความสำคัญและเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุดเพื่อแก้ปัญหา

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ใช้เพื่อระบุ ช่องว่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับที่ปรารถนาจะให้เกิดขึ้นแล้วจัดลำดับความสำคัญ จากนั้นเลือกช่องว่างที่สำคัญที่สุดมาเป็นประเด็นที่ต้องดำเนินงานต่อไป

2. จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

จากการศึกษางานวิจัย มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการ ประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

ศิริพร อาจปักษา (2557, หน้า 14) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นการดำเนินการเพื่่อมุ่งพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมการ บริการ โครงสร้างขององค์การ และการดำเนินการเพื่่อมุ่งพัฒนาปรับปรุงโปรแกรมบริการ โครงสร้างขององค์การ และการดำเนินงานขององค์การให้ดีขึ้นหรือผลงานองค์ประกอบเหล่านี้เข้าด้วยกัน การประเมินความต้องการจำเป็นจะวางหลักเกณฑ์ในการกำหนดว่าจะจัดสรรเงิน พลังงาน อุปกรณ์ และทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างไร

คมรส วงษ์รักษา (2560, หน้า 66) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นมี 4 ประการ คือ 1) เพื่อให้ได้ข้อมูลในการวางแผน ซึ่งจะส่งผล

ในการจำแนกเป้าหมายการตัดสินใจถึงขอบเขตของเป้าหมายว่าจะทำได้แค่ไหน 2) เพื่อเป็นการตรวจวิเคราะห์หรือการจำแนกแยกแยะปัญหาหรือหาจุดอ่อนของสิ่งที่ศึกษาอันจะทำให้การวางแผนเป็นไปอย่างเหมาะสม 3) เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบสำหรับการประเมินหลายๆ รูปแบบ 4) เพื่อนำไปใช้กับการรับรองสถาบันการศึกษา เช่น การประเมินผลผลิตในเรื่องของนักศึกษา ผลการประเมินชนิดนี้ นำไปจำแนกความพยายามทางการศึกษาของโรงเรียนว่าเกิดประสิทธิผลหรือไม่ และยังจำแนกขอบเขตวิชาหรือสถานที่ตั้งซึ่งสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษามีน้อย

วรลี ถนอมชาติ, และนภัส ศรีเจริญประม (2561, หน้า 15) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

นภัส ศรีเจริญประม (2561, หน้า 10) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อความพยายามให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานทำให้การพัฒนากิจกรรมหรือการแก้ปัญหาต่างๆ มีประสิทธิภาพสูงสุด

3. ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น

จากการศึกษางานวิจัย มีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2558ข, หน้า 47) ได้กล่าวถึง การจัดประเภทของความต้องการจำเป็น ดังรายละเอียด ต่อไปนี้ 1) การจัดประเภทตามช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานขององค์กร ความต้องการจำเป็นสามารถจำแนกตามช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานขององค์กรได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1.1) ประเภทเตรียมการ (preparatory type) ดำเนินการเมื่อวางแผนงานหรือ ผลผลิต 1.2) ประเภทย้อนหลัง (retrospective type) ดำเนินการเมื่อมีการนำไปปฏิบัติและเกิดผลแล้ว 2) การจัดประเภทตามวิธีการประเมิน จำแนกความต้องการจำเป็นตามวิธีการประเมินออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 2.1) ความต้องการจำเป็นปทัสถาน (normative needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่เปรียบเทียบสภาพที่เป็นอยู่จริงกับมาตรฐาน (standard) 2.2) ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (perceived needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่กำหนดหรือนิยามโดยในทัศนะของผู้ถูกประเมิน 2.3) ความต้องการจำเป็นที่แสดงออก (expressed needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่แสดงด้วยจำนวนของกลุ่มที่ต้องการได้รับบริการอย่างแท้จริง 2.4) ความต้องการจำเป็นเชิงสัมพัทธ์ (relative needs) เป็นความต้องการจำเป็นตามที่วัดจากความแตกต่างของบริการที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกัน เน้นที่ความแตกต่างระหว่างกลุ่มหรือพื้นที่ ไม่ใช่ความแตกต่างจากมาตรฐานที่ควรจะเป็น 3) การจัด

ประเภทตามแนวคิดความขาดแคลน คือการจำแนกความต้องการจำเป็น ตามแนวคิดเชิงเหตุและผล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ 3.1) ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับผลงานหรือความสามารถในการปฏิบัติงาน (performance needs) 3.2) ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสิ่งทดลอง (treatment needs) เป็นการ ค้นหาความจริงเกี่ยวกับการทำงานที่ปกติหรือผิดปกติของกลไกหรือระบบต่างๆ ไม่ใช่การสำรวจ ความคิดเห็นว่ากลุ่มเป้าหมายต้องการอะไร เพราะถูกประเมินจริงๆ ก็อาจไม่ทราบว่าความต้องการจำเป็น ของตนเองที่แท้จริงคืออะไร 4) การจัดประเภทตามผลลัพธ์ของการดำเนินงาน จำแนกกระตบของการประเมิน ความต้องการจำเป็นออกเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมีการกำหนดประเภทของความต้อการจำเป็น ดังต่อไปนี้ 4.1) ระดับกลาง (middle) เป็นการประเมิน ความต้อการจำเป็นเกี่ยวกับปัจจัยป้อน (inputs) และกระบวนการหรือวิธีการ (processes) และผลผลิตที่เกิดขึ้นโดยทันที (immediate products) 4.2) ระดับรวบยอด (comprehensive) เป็นการประเมินความต้อการจำเป็นเกี่ยวกับผลิตผล (output) หรือบริการ (services) เป็นความต้อการจำเป็นระดับองค์กรซึ่งได้ให้บริการกับลูกค้าขององค์กร โดยรวมความต้อการจำเป็นระดับกลางไว้ด้วย 4.3) ระดับกลยุทธ์ (strategic) เป็นการประเมินความต้อการจำเป็นระดับ องค์กรรวม (holistic level) โดยรวมความต้อการจำเป็นที่เกี่ยวกับผลิตผล (output) ซึ่งเป็นความ ต้อการจำเป็นระดับ รวบยอดและผลลัพธ์ (outcomes) ซึ่งองค์กรได้ให้บริการที่ส่งผลต่อสังคม

อรุณี อรุณเรือง, และทรงสิริ วิชิรานนท์ (2560, หน้า 9) ได้จัดแยกประเภทของ การประเมินความต้อการจำเป็นตามระดับความต้อการ 3 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับเป็นตัวแทนของ กลุ่มเป้าหมายสำหรับการประเมินความต้อการจำเป็นดังนี้ ระดับที่ 1 (ปฐมภูมิ) เป็นการประเมิน ความต้อการจำเป็นของกลุ่มผู้รับบริการ เช่น นักเรียน ลูกค้า คนไข้ ผู้ใช้ข้อมูล ผู้แลกเปลี่ยน ผู้ที่มี ศักยภาพเป็นลูกค้า ระดับที่ 2 (ทุติยภูมิ) เป็นการประเมินความต้อการจำเป็นของกลุ่มผู้รับบริการ และ ผู้วางนโยบาย เช่น ครูผู้ปกครอง พนักงานที่อยู่ในสังคม ผู้ให้การดูแลรักษา ผู้เชี่ยวชาญในด้าน การดูแลสุขภาพ พนักงานในโรงงาน พนักงานไปรษณีย์ เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชา ผู้จัดการ ระดับที่ 3 (ตติยภูมิ) เป็นการประเมินความต้อการจำเป็นที่เกี่ยวกับทรัพยากรหรือการแก้ไข ปัญหา เช่น อาคาร อุปกรณ์อำนวยความสะดวก เครื่องมือ พัสดุ เทคโนโลยีโปรแกรม ขนาดห้องเรียน กระบวนการผ่าตัด ระบบการนำข้อมูลมาใช้ การขนส่ง เงินเดือนและผลประโยชน์ สภาพแวดล้อม ในการทำงาน

สคิฟเวน (Scriven, 1991, p.49) จำแนกประเภทของความต้อการจำเป็นออกเป็น ความต้อการจำเป็นที่ตอบสนองได้ (met needs) และ ความ ต้อการจำเป็นที่ตอบสนองไม่ได้หรือ ได้เพียงบางส่วน (unmet needs) มีความหมายเหมือนความต้อการจำเป็นแบบทำให้ดีขึ้นกว่าเดิม (incremental needs) การกำหนดความต้อการ จำเป็นในรูปแบบนิยามความแตกต่าง เป็นสิ่งที่ทำ ได้ยากในการปฏิบัติเพราะบางคนมีความต้อการจำเป็นเพียงแค่การรักษาให้คงเดิม ในขณะที่บางคน

มีความต้องการจำเป็นในระดับที่ทำให้ดีขึ้นเรื่อยๆ เมื่อใช้นิยามนี้ทุกคนต่างมีความต้องการจำเป็นของตนเองและภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด การสรรหาค่าใช้จ่ายเพื่อสนอง ความต้องการจำเป็นเพื่อคนใดคนหนึ่งก็จะส่งผลให้ ไม่สามารถสนองความต้องการให้คนอื่นกลุ่มหนึ่ง การนิยามแบบนี้จึงไม่ก่อให้เกิดประโยชน์

คัพแมน, และมายเยอร์ (Kaufman, & Mayer, 1993, p.49) ได้จำแนกความต้องการจำเป็นใหม่ตามแนวคิดเชิงระบบได้เป็น 4 ประเภทคือ ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัย (input needs) ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ (process needs) ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ (outcome needs) ความต้องการจำเป็นด้านการแก้ปัญหา (solution needs) ตามแนวคิดของ Kaufman และ Mayer ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ถือเป็น “ความต้องการจำเป็น ที่แท้จริง” (needs) ส่วนความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยและด้านกระบวนการถือเป็น “ความต้องการจำเป็นเทียม” (quasi-needs) มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ความต้องการจำเป็นที่แท้จริง (needs) ซึ่งจำแนกเป็น 1.1) ความต้องการจำเป็น ระดับจุลภาค เน้นการวัดผลผลิต 1.2) ความต้องการจำเป็นระดับมหภาค เน้นการวัดผลผลิต 1.3) ความต้องการจำเป็นระดับเมกะ เน้นการวัดผลลัพธ์ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพ ที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านผลผลิต (product gap) ผลผลิต (output gap) และ ผลลัพธ์ (outcome gap) ตามลำดับ 2) ความต้องการจำเป็นเทียม (quasi-needs) จำแนกเป็นความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการและปัจจัย โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควร จะเป็นด้านกระบวนการ (process gap) และด้านปัจจัย (input gap)

สรุปได้ว่า ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายประเภท ดังนั้นควรเลือกประเภทของความต้องการจำเป็นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็น

4. ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2562, หน้า 29-30) ให้ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า มีความสำคัญกับการวางแผนการดำเนินงานอย่างครบวงจรซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อองค์กร ดังต่อไปนี้

ประการแรก การประเมินความต้องการจำเป็น ถือเป็นเครื่องมือบริหารที่มีประสิทธิภาพ นำไปสู่การกำหนดแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร ส่งผลให้เกิดคุณภาพของงานสนองต่อทรัพยากรที่ได้ใช้บริหารจัดการและเกิดประโยชน์สูงสุด

ประการที่สอง ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็นสามารถนำมาเป็นข้อมูลสะท้อนกลับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นขององค์กร ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผน

การดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้น และสภาพที่ควรจะเป็นและสนองความต้องการขององค์กร

ประการที่สาม การประเมินความต้องการจำเป็นมักนำมาใช้ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยกำหนดเป้าหมายขององค์กรในขั้นตอนของการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ในขั้นตอนของกระบวนการปฏิบัติงานจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ และในขั้นตอนสุดท้าย จะประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น คือ การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งสภาพที่พึงประสงค์ โดยมีการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นให้เกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้ทราบถึงประเด็นที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น และนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

5. ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้อธิบายถึงขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น ไว้ 3 ขั้นตอน ต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นก่อนการประเมิน (pre-assessment) เป็นขั้นตอนการสำรวจ (exploration) ก่อนจะเริ่มทำการประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบไปด้วย การวางแผนที่จะประเมิน การนิยามหรือกำหนดจุดประสงค์ในการประเมิน การกำหนดขอบเขตหรือประเด็นของการประเมิน การกำหนดรายละเอียดและข้อมูลความต้องการตามขอบเขตรวมถึงกลุ่มเป้าหมายในการประเมิน และการตัดสินใจเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ แผนเบื้องต้นสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นและการนำประโยชน์ไปใช้ในขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการประเมิน (assessment) เป็นขั้นตอนการประเมินและเก็บรวบรวมข้อมูล (data gathering) ประกอบไปด้วย การสรุปตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับบริบท ขอบเขต และสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูลของความต้องการจำเป็นนำข้อมูลที่ได้อาจจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในเบื้องต้น การวิเคราะห์หาสาเหตุของความต้องการหรือประเด็นปัญหา การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดจะได้ความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่ต้องการการแก้ไขตามลำดับความต้องการในระยะแรก

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นหลังการประเมิน (post-assessment) เป็นขั้นตอนของการนำผลการประเมินไปใช้ (utilization) ประกอบไปด้วย การจัดเรียงลำดับความสำคัญ การพิจารณาทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหา การพัฒนาแผนการปฏิบัติการ การประเมินผล และการรายงานผลของความต้องการจำเป็น

ศิริพร อาจปึกษา (2557, หน้า 16) ได้เสนอ โมเดลการประเมินความต้องการจำเป็น ที่เรียกว่า “three-phase model” โดยแบ่งขั้นตอนการ ประเมินความต้องการจำเป็น ออกเป็น 3 ระดับ

ระดับที่ 1 ก่อนการประเมิน (การสำรวจ) เป็นระยะการเตรียมการก่อนการประเมิน ความต้องการจำเป็น ได้แก่ การกำหนดแผนการดำเนินการ การกำหนดจุดหมายหลักการกำหนด ขอบเขตหรือประเด็นของความต้องการจำเป็น การระบุข้อมูลที่มีอยู่ที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของ ความ ต้องการจำเป็น รวมถึงการกำหนดข้อมูลที่จะรวบรวม แหล่งที่มาของข้อมูล วิธีการระดับ ความสามารถในการใช้ข้อมูล

ระดับที่ 2 การประเมิน (การเก็บรวบรวมข้อมูล) เป็นระยะการเก็บข้อมูลและ ความ คิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความต้องการจำเป็นก่อนหลังขั้นแรก การวิเคราะห์ สาเหตุระดับที่ 1,2 และ 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ระดับที่ 3 หลังการประเมิน (การนำไปใช้ประโยชน์) เป็นระยะของการใช้ผล การประเมินความต้องการจำเป็น ได้แก่ การจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นก่อนหลังในทุกๆระดับที่ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ การพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหา การพัฒนาแผนปฏิบัติงานในการแก้ไข ปัญหาการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2562, หน้า 105) ได้สังเคราะห์ขั้นตอนการประเมินความต้องการ จำเป็น โดยขั้นตอนการดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะแรก เป็นระยะก่อนการประเมิน ประกอบไปด้วย ขั้นเตรียมการ มีการกำหนด จุดมุ่งหมายหรือวิสัยทัศน์ที่ต้องการจะให้เกิด กำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน ความต้องการจำเป็น กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น และ ขั้นตอนการออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็น ทั้งการกำหนดนิยาม ประเภท คำถามและ ขอบข่ายของการประเมินความต้องการจำเป็น การวางแผนการดำเนินงานด้านทรัพยากร ค่าใช้จ่าย และเวลาในการดำเนินงาน

ระยะที่สอง เป็นระยะระหว่างการประเมิน มีการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ จำเป็น

ระยะที่สาม เป็นระยะหลังการประเมิน มีการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็น ไปใช้ประโยชน์ การเสนอผลหรือรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ มีการกำหนดแนวทางการแก้ไขเพื่อจัด ปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น การดำเนินงานในระยะที่สามซึ่งเกี่ยวกับการนำผลประเมิน ความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์ รวมถึงการปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงให้เกิดการตอบสนองกับ ความต้องการให้เกิดสิ่งนั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย การกำหนด จุดประสงค์ การกำหนดขอบเขต การกำหนดวิธีการ การจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น การรายงานผล และการใช้ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็น

6. การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

คมรส วงษ์รักษา (2560, หน้า 14) กล่าวว่า จากสูตร modified priority need index ใช้เพื่อควบคุมขนาดของ ความต้องการจำเป็น ให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่องว่างกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณอัตราการพัฒนา เข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม วิธีจัดลำดับ ความสำคัญแบบนี้มีข้อดี คือ คำนวณง่าย ได้ข้อสรุปที่ดี ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลไม่มาก และเมื่อถ่วงน้ำหนักจะทำให้ได้ความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น ข้อจำกัดของวิธีนี้ คือ ข้อตกลงเบื้องต้นเป็นข้อมูลระดับอันตรภาคที่ไม่ค่อยเหมาะสมและเป็นการพิจารณาแยกกัน ระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง ผลต่างที่มีค่าเท่ากันในระดับต่างกับระดับสูง ยากในการจัดเรียง

วราลี ถนอมชาติ, และนภัส ศรีเจริญประมง (2561, หน้า 14) กล่าวว่า การจัดเรียงลำดับของความต้องการจำเป็นที่นิยมใช้มาก คือ การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ได้จากการสำรวจและแบ่งวิธีการตามลักษณะข้อมูลที่ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ข้อมูลจากการตอบสนองเดี่ยว (single-response) และข้อมูลจากการตอบสนองคู่ (dual response) ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร modified priority need index ($PNI_{modified}$) คำนวณ โดยการหาค่าผลต่างของ (I-D)หารด้วย ค่า D ดังนี้ $PNI = (I-D)/D$

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรเกิดขึ้นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากนั้น จัดลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น เพื่อระบุความต้องการจำเป็น แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข เพื่อพัฒนามาเป็นแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุจิตรา ช่างโชติ (2556, หน้า 54-56) ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาโดยรวมของโรงเรียน คือ ขาดระบบบริหารจัดการ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการที่ชัดเจน มีลักษณะการทำงาน แบบพึ่งพาอาศัยกัน ครูมีภาระงานมาก ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนน้อย เนื่องจาก มีเวลารว่างไม่ตรงกันและผู้ปกครองมีการย้ายที่อยู่บ่อย รวมถึงมีปัญหาเรื่องการเลี้ยงดู สำหรับแนวทางในการพัฒนา คือ โรงเรียนควรมีแผนการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการประชุมชี้แจงให้ครู และผู้ปกครองมีความเข้าใจตรงกัน นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีการกำกับและติดตามผล พร้อมทั้งรายงานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

จิรัฐพร จินสายใจ (2557, หน้า 107) ได้ทำการศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด และตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐมในภาพรวม โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีแผน กิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน ควรนำเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาใช้ในการดำเนินงานและปรับปรุงข้อมูล ให้เป็นปัจจุบัน ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียน ควรกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความรับผิดชอบในการปรับปรุง และแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนร่วมกัน และโรงเรียนควรทำความเข้าใจให้กับครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีมาตรฐานและมีแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

กรองแก้ว วงษ์สุวรรณ (2558, หน้า 126) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู เขตภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าอันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาการคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญา แต่ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรมเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า อันดับแรก

ได้แก่ กิจกรรมการคัดกรองนักเรียน รองลงมาการส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมพัฒนา และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

ณิชาภา สุขเอี่ยม (2558, หน้า 80) ได้ทำการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ตามลำดับ ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของครูตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ปัญหาที่ครูผู้สอนพบ คือ ไม่มีเวลาศึกษาข้อมูลนักเรียน ขาดการสนับสนุนในด้านงบประมาณในการเยี่ยมบ้านนักเรียน และไม่ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการให้ข้อมูล โดยมีข้อเสนอแนะ ควรจัดเวลาให้ครูในการเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยลดภาระงานด้านการสอนและงานพิเศษ ควรจัดงบประมาณในการเดินทางเยี่ยมบ้านนักเรียน และควรใช้โอกาสในการเยี่ยมบ้านนักเรียนทำความคุ้นเคยกับผู้ปกครองและสอบถามข้อมูลนักเรียนจากผู้ปกครอง 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ปัญหาที่ครูผู้สอนพบ คือ แบบคัดกรองและเกณฑ์การคัดกรองไม่ชัดเจน ขาดความรู้และทักษะในการคัดกรอง และไม่มีเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีข้อเสนอแนะ ควรจัดทำแบบคัดกรองและเกณฑ์การคัดกรองที่ชัดเจน ควรประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อการช่วยเหลือนักเรียน และควรเก็บผลการคัดกรองเป็นความลับ 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ปัญหาที่ครูผู้สอนพบ คือ ขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรม (home room) การจัดกิจกรรม (home room) ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และยังขาดการประสานความร่วมมือจากผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีข้อเสนอแนะ ควรมีการกำหนดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน การดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนต้องทำอย่างต่อเนื่อง และควรจัดกิจกรรมการประชุมครูและผู้ปกครองในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ปัญหาที่ครูผู้สอนพบ คือ ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา การดำเนินการป้องกันและแก้ไขไม่ต่อเนื่อง และครูขาดความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษา โดยมีข้อเสนอแนะ การดูแลนักเรียนครูประจำชั้น ครูเวรประจำวัน ครูประจำ เรือนนอน ควรให้ความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันและให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับรุนแรงเป็นพิเศษ ควรหาวิธีการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และครูที่ปรึกษาควรร่วมมือกับนักเรียนหาวิธีการในการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ปัญหาที่ครูผู้สอนพบ คือ ขาดความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อ

การส่งต่อ ไม่ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการส่งต่อเพื่อแก้ไขปัญหา และไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการส่งต่อเพื่อแก้ไขปัญหา โดยมีข้อเสนอแนะ ควรมีการจัดทำข้อมูลการส่งต่อ นักเรียนอย่างชัดเจน ควรมีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการจูงใจให้นักเรียนยอมรับต่อการถูกส่งต่อเพื่อรับการช่วยเหลือ

ทิวากร อัจหาญ (2558, หน้า 102) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลาง ผลการศึกษาพบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลาง อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งต่อ ด้านการป้องกันปัญหาและการแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการคัดกรอง และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) คุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลาง อยู่ระดับดีมากทั้งใน ภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 3) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลาง

มานพ บุญสมพงษ์ (2558, หน้า 104) ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมี ดังนี้ โรงเรียนควรหาวิธีการให้ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โรงเรียนควรจัดเวลาและความสะดวกให้ครูในการเยี่ยมบ้านนักเรียนและระเบียบสะสมควรมีข้อมูลนักเรียน ให้ครบทุกด้าน

ณัฐวิภา คำปันศรี (2559, หน้า 67) ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับอยู่ในระดับมากที่สุด และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีเครื่องมือในการใช้ในขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างหลากหลาย ครอบคลุมทุกรายละเอียดพฤติกรรมทุกด้านของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง และมีการวางแผนจัดการเวลาในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน 2) ด้านการคัดกรองผู้เรียน มีจัดอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการที่ถูกต้อง พร้อมทั้งมีการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน

ที่หลากหลาย 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ควรมีการจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่สนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค ควรจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายต่อเนื่องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างจริงจัง สร้างความรู้ที่ถูกต้องและเพียงพอในการให้ความช่วยเหลือ นักเรียน เพิ่มบทบาทหน้าที่ให้ครูที่ปรึกษาได้ดูแลและแก้ไขปัญหาเบื้องต้น สามารถให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ด้านการส่งต่อผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงตามสภาพปัญหา มีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่สามารถแก้ไขปัญหาของนักเรียนจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างถูกต้อง

นุชรีย์ ผึ้งคุ้ม (2560, หน้า 85) ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17 ผลการศึกษาพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนควรมีการกำหนด เกณฑ์การแบ่งการแยกนักเรียนมีความชัดเจน และส่งเสริมครูให้มีความสำคัญในการส่งต่อ รวมถึงมีการของความร่วมมือในการประสานงานกับครูที่ช่วยเหลือนักเรียน ภายในโรงเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายกิจการนักเรียนและการปฏิบัติงานของฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษายังขาดทักษะและเทคนิคในการให้คำปรึกษานักเรียน จึงไม่พยายาม ที่จะช่วยเหลือนักเรียนเท่าที่ควร จึงใช้วิธีการส่งต่อนักเรียนไปให้ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเพื่อให้พ้นความรับผิดชอบ ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมครูให้เกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในการให้คำปรึกษา แก่นักเรียน โดยส่งเสริมให้ครูใช้จิตวิทยาในการให้คำปรึกษานักเรียน เพื่อใช้ในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา นักเรียน และสามารถส่งต่อนักเรียนได้ถูกต้อง เมื่อพบปัญหานักเรียน โดยส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษาทำงานประสานกับหน่วยงานภายในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง เพื่อสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่ก่อนที่จะส่งต่อนักเรียนออกไป เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านส่งต่อนักเรียน มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

มธุรส ผุดผ่อง (2563, หน้า 257) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้บริหารจัดการศึกษาและขับเคลื่อนนโยบายสู่ปฏิบัติโดยมีจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ตามแนวคิด ไม่มีเด็กคนใดถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง No Child Left Behind (NCLB) เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีความสุขเป็นคนดี มีความรู้ และทักษะชีวิต ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ตามศักยภาพและเพื่อพัฒนา

คุณภาพชีวิตของนักเรียนจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน 2) สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านการส่งเสริมนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการส่งต่อนักเรียนเพื่อรับการดูแลช่วยเหลือให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ครูจึงต้องการที่จะพัฒนาการดำเนินงานในด้านนี้ให้มากขึ้น 3) ผลการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ประกอบด้วย 5 ด้าน 37 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 6 แนวทาง 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 7 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 7 แนวทาง 4) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา 9 แนวทาง และ 5) ด้านการส่งต่อ 8 แนวทาง

ฤทธิ์ธวัช ภู่อำวงศ์ (2563, หน้า 118) ได้ทำการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า 1) ความต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเรียงตามลำดับความต้องการ ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า มีระดับความต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูต้องมีการเก็บข้อมูลของนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติด พฤติกรรมชั่วสาว และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูต้องทราบสภาวะสุขภาพกายของนักเรียน เช่น ความพิการ โรคประจำตัว หรือความสะอาดของร่างกาย ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน พบว่า มีระดับความต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรม ส่งเสริมความภาคภูมิใจของนักเรียนแต่ละคน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณ ในการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเพียงพอ และ 2) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนแตกตามด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนในแต่ละส่วนได้ครอบคลุมและเรียกดูข้อมูลได้ ด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน มีวิธีการในการคัดวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม เพื่อพิจารณาผลการคัดกรองนักเรียน และหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านที่ 3 การส่งเสริมพัฒนานักเรียน ควรกำหนดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาให้ตรงกับการฝึกอบรมแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนอย่างถูกต้อง ด้านที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรได้รับการฝึกอบรมแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนอย่างถูกต้อง และด้านที่ 5

การส่งต่อนักเรียน สถานศึกษาควรประสานงานสร้างความเข้าใจร่วมกัน มีการบันทึกข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาในการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกให้มีประสิทธิภาพ

วรรณพ ศิริสวัสดิ์ (2563, หน้า 158) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษา พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน โดยรวมพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ โดยรวมพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียน โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

พรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา การส่งต่อ และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การส่งต่อ ตามลำดับ ส่วนแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนสำหรับสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีทั้งหมด 6 แนวทาง 2) ด้านการคัดกรองนักเรียนมีทั้งหมด 8 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน มีทั้งหมด 13 แนวทาง 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีทั้งหมด 10 แนวทาง 5) ด้านการส่งต่อ มีทั้งหมด 7 แนวทาง โดยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมากที่สุด

ธ.สุรางค์ บุญทอง (2563, หน้า 64) ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ส่วนด้านการประสานสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามลำดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ส่วนด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามลำดับ และความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อารียา ก่อกุล (2564, หน้า 32) ได้ทำการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประจำ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในจังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับมากไปหาน้อย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ และมีแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประจำ ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองและมีช่องทางการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น 2) การคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรจัดอบรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียน เพื่อให้การดำเนินการจัดทำแผนสอดคล้องกับผลการคัดกรอง 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โรงเรียนตรวจสอบแผนการสอนเฉพาะบุคคลของนักเรียนให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ 4) การป้องกันและการแก้ไขปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาความรู้ และทักษะด้านการดำเนินงานโดยทำงานอย่างมีส่วนร่วมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5) การส่งต่อนักเรียน โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการหาแนวทางที่เหมาะสม

ชุตตา พรหมแดง, และต้องลักษณะ บุญธรรม (2564, หน้า 709) ได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่เป็นอยู่จริงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่

การคัดกรองนักเรียน, การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, การป้องกันและการแก้ไขปัญหา, การพัฒนา และส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ตามลำดับ

กนกวรรณ อุ้นจิตต์ (2565, หน้า 52) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่าทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนก ตามตำแหน่งและประสบการณ์ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตาม ขนาดโรงเรียนมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน 3)แนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 รายงาน ดังนี้ การรู้จักนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล ควรใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อจัดทำข้อมูลและรายงานผล การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ ควรกำหนดเกณฑ์การคัดกรองและมีคู่มือที่ชัดเจน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ ควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและโครงการพิเศษตามความถนัดของผู้เรียน ด้าน การปกป้องช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน จัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริมและเสริมหลักสูตร และการส่งต่อนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ ควรมีการรวบรวมข้อมูล ติดต่อประสานงาน และติดตามการช่วยเหลือนักเรียน เป็นระยะ

นพเกล้า ทองธรรมมา, และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2565, หน้า 264) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน สภาพที่พึงประสงค์โดย รวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 5 ด้าน ผลการวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ความต้องการ จำเป็นในด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับสูงสุด ลำดับที่ 2 คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ลำดับที่ 3 มี 2 ด้าน โดยค่าเฉลี่ยเท่ากัน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียน ลำดับสุดท้าย คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา จากผลการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ 34 แนวทาง ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 6 แนวทาง 2) ด้านการคัดกรองนักเรียนจำนวน 7 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

จำนวน 7 แนวทาง 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา จำนวน 8 แนวทาง 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน จำนวน 6 แนวทาง

พิชาพงศ์ นาฏ, และกฤษณก ดวงชาทม (2565, หน้า 54-56) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 ด้านคัดกรองนักเรียน ลำดับที่ 2 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ลำดับที่ 3 ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา ลำดับที่ 4 ด้านการส่งต่อ ลำดับที่ 5 ด้านส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ประกอบด้วย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, ด้านคัดกรองนักเรียน, ด้านการส่งเสริมและพัฒนา, ด้านการป้องกันและแก้ปัญหาและด้านการส่งต่อ การประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

แพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 163) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามลำดับ และมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในสถานศึกษา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 โดยมีแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา 5 ด้าน 22 แนวทาง

สุวรรณทนา ชื่นอยู่ (2565, หน้า 54-56) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไข การพัฒนาและส่งเสริม และการส่งต่อ มีรูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ความตระหนักรู้ของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องจัดทำระบบฐานข้อมูลนักเรียน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล และจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน แบ่งเป็นกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา และกลุ่มความสามารถพิเศษ 3) การป้องกันและแก้ไข นิเทศติดตาม สนับสนุน ส่งเสริมความรู้และทักษะการแก้ปัญหาให้นักเรียนมีพฤติกรรมพึงประสงค์ 4) การพัฒนาและส่งเสริม ค้นหาความเป็นเลิศ/อัจฉริยะภาพและแสดงศักยภาพอย่างต่อเนื่อง สร้างแบบอย่างที่ดี/แรงบันดาลใจด้วยวิทยากรมืออาชีพ 5) การส่งต่อตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่กำหนด และผลการประเมินรูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อัษฎา พงษ์พัฒน์ (2565, หน้า 174) ได้ทำการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ 3) ผลการศึกษาแนวพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลส่วนกลางเพื่อใช้เป็นสารสนเทศของโรงเรียน ด้วยระบบออนไลน์ โดยอาศัยเทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารควรนำข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลนักเรียนรายบุคคลมาวิเคราะห์โดยพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมสนับสนุนงานของครู ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนผู้บริหารควรส่งเสริมการรายงาน/ประชาสัมพันธ์ผลงานดีเด่นในทุกองค์ประกอบ เช่น ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูมีช่องทาง

การให้คำปรึกษาในรูปแบบที่สะดวก รวดเร็วขึ้น โดยอาศัย สื่อสังคมออนไลน์ และอุปกรณ์เคลื่อนที่ และด้านการส่งต่อ ผู้บริหารควรดำเนินการอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษาหรือผู้เกี่ยวข้อง ในด้านการส่งต่อ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ผลการประเมิน แนวทางพัฒนาโดยรวมพบว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ อยู่ใน ระดับมาก

พรสุดา เหลืองสุข (2566, หน้า 108) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันมี การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการ จำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการคัด กรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ ผลการออกแบบและประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ วงจรคุณภาพเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ทั้งหมด 54 แนวทาง 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มี 12 แนวทาง 2) ด้านการคัดกรอง นักเรียน มี 10 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน มี 11 แนวทาง 4) ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา มี 10 แนวทาง 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน มี 11 แนวทางได้รับ การประเมิน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้จากผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุด

วัฒนาภรณ์ กฤตอัศวรัตน์ (2567, หน้า 14) ได้ทำการศึกษาแนวทางพัฒนา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การป้องกันและการแก้ปัญหาให้นักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แนวทางพัฒนา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการใช้แผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นแบบประเมิน และมีการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ครูประจำเรียนนอน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการดูแลนักเรียนประจำ 2) ด้านการคัด กรองนักเรียน มีการพิจารณาข้อมูลของนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน โดยใช้หลักเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ในการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีการจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน โดยอมรับ

ในความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและการแก้ปัญหานักเรียน ดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โดยให้คำปรึกษาเบื้องต้นเพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียน 5) ด้านการส่งต่อ มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งต่อนักเรียนไปยังสู่ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นหรือการมีงานทำ การประกอบอาชีพและเพื่อการดำรงชีวิตภายนอกโรงเรียน หรือส่งต่อครอบครัว

2. งานวิจัยต่างประเทศ

กู๊ดแมน (Goodman, 1997, p.88) ได้ศึกษาการใช้แบบคัดกรองนักเรียน เป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีความผิดปกติทางจิตใจ เยาวชนในชุมชนที่รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ปกครอง ครู เพื่อนเยาวชน ผลการศึกษาพบว่า ทุกกลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคลและเป็นความแปรปรวนทางอารมณ์ของบุคคล โดยมีเหตุมาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมอยู่ไม่สุข/อยู่ไม่นิ่ง พวกซึมเศร้าและพวกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่นๆ ความกลัวสิ่งของหรือสัตว์เฉพาะบุคคล ถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก และพฤติกรรมการกินไม่เหมาะสม ทำให้การคัดกรองเยาวชนที่มีความผิดปกติทางจิตใจมีความแม่นยำและแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมมากกว่าการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากครูและเพื่อนเยาวชน

เซียบส์ (Siebs, 1999, p.92) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียน ในการออกแบบโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อป้องกันการลาออกของนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษาแถบชานเมือง ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนสามารถ ประสบความสำเร็จ โดยมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นสามารถเพิ่มระดับเกรดเฉลี่ย เพิ่มความเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้น ได้รับการยอมรับนับถือมากขึ้น มีการพัฒนาความสนใจมาสู่การเรียน พัฒนาวิสัยทัศน์ ในอนาคตของตนเอง และที่สำคัญ คือ มีโอกาสมากขึ้นในการจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหลังจากที่ได้เข้าร่วมในโปรแกรม REACH

กันเดอร์สัน (Gunderson, 2001, p.14) ได้ศึกษาการใช้การประชุมสร้างสรรค์ในโรงเรียนซึ่งเรียกชื่อเฉพาะว่าการประชุมกลุ่มครอบครัวในการศึกษาแก้ปัญหาค้นหาเด็กนักเรียนหนีเรียน โดยให้ผู้ปกครองที่มีลูกหลานหนีเรียนได้เข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มครอบครัว ประกอบด้วย กลุ่มเสี่ยงต่ำ กลุ่มเสี่ยงปานกลางและกลุ่มเสี่ยงสูง โดยกลุ่มเสี่ยงต่ำเป็นกลุ่มนักเรียนที่เคยได้รับการลงโทษจากทางโรงเรียนบ้าง และกลุ่มเสี่ยงสูงนักเรียนเคยได้รับการลงโทษจากโรงเรียนอย่างรุนแรงในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม การประชุมมีลักษณะกันเอง ยอมรับฟังซึ่งกันและกัน ทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนวทางแก้ปัญหาค้นหาเด็กนักเรียน ผู้ปกครองได้ร่วมพลังที่จะสร้างสรรค์ครอบครัวและได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน โรงเรียนได้ให้โอกาสครอบครัวต่างๆ เสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์อันจะทำไปสู่ข้อสรุป เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทางโรงเรียนต่อไป กระบวนการประชุมผู้ปกครองซึ่งเป็นกระบวนการ ที่เรียบง่าย

ผลการดำเนินการเป็นพลวัตรมีผลทางบวกต่อนักเรียน ครอบครัวและทางโรงเรียนยังมีผลสำคัญต่อการมาโรงเรียนของนักเรียน ซึ่งวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวมีประสิทธิภาพดีกว่ารูปแบบการแก้ปัญหาที่เรียนในปัจจุบัน

เรนกี (Reinke, 2001, pp.51-52) ได้ศึกษาเรื่องการลดปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในปัจจุบันและอนาคตผ่านการสอนในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า การช่วยเหลือและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ถ้าสามารถทำได้ถูกทางก็จะเป็นการช่วยลดระดับของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและลดความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดกับโรงเรียน ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียนซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ ดังนั้นผลกระทบจากการจัดระบบการช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน อาจมีผลกระทบต่อปัญหาด้านพฤติกรรม การให้ความช่วยเหลือในชั้นเรียน โดยใช้รูปแบบการให้คำปรึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันและเปลี่ยนแปลงระบบในห้องเรียนภายใต้ระบบของโรงเรียน ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าการให้คำปรึกษาในชั้นเรียน มีผลทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ลดพฤติกรรมด้านการทำลายและพบว่าการให้คำปรึกษาในห้องเรียนทำให้พฤติกรรมครูและนักเรียน เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

จอห์นสัน (Johnson, 2002, p.63) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิผลในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า แผนการแนะแนวในปัจจุบันควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ นอกจากนั้นการสำรวจประสิทธิผล ของแผนงานของโรงเรียน สามารถนำมาใช้ได้กับฝ่ายกิจกรรมนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาที่แสวงหาแผนงานให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพที่มุ่งให้ความสำคัญกับความก้าวหน้า ของนักเรียน

โคล (Cole, 2002, p.18) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ผู้ช่วยครูใหญ่ในด้านการควบคุมดูแลวินัยตามความคิดเห็นของครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ในโรงเรียนรัฐจอร์เจียเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ช่วยครูใหญ่ได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมในการจัดการกับกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างแขกผู้มาเยี่ยมโรงเรียนกับบุคลากรของโรงเรียน ควบคุมการเข้าเรียน ของนักเรียนและประสานงานกับหน่วยงาน หน่วยงานสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน ทั้ง 2 กลุ่ม มีการรับรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบเบื้องต้นของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวินัยนักเรียน แตกต่างกันในเรื่องต่อไปนี้ การเสริมสร้างบรรยากาศของโรงเรียนให้เกิดการสร้างสรรค์พฤติกรรมที่เหมาะสม การรวบรวมของข้อมูลการทำผิดวินัยของนักเรียน เป็นผู้ประสานงานกับบุคลากรภายนอก บุคลากรร่วมทำงานและการบริหารงบประมาณ แต่ทั้งใน 2 กลุ่ม มีการรับรู้เรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

คิง (King, 2003, para.104) ได้ศึกษา เรื่อง การจัดโปรแกรมให้คำปรึกษาภายในโรงเรียน ความเห็นพ้องระหว่างครูแนะแนวและอาจารย์ใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างทัศนคติของครูแนะแนวและอาจารย์ใหญ่ ทั้งในเรื่องความสำคัญของการจัดกิจกรรม

ให้คำปรึกษาและการดำเนินการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาภายในโรงเรียน 44 กิจกรรม มีความสัมพันธ์กันในด้านบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างทัศนคติในเรื่องความสำคัญของการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษา และการดำเนินการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาภายในโรงเรียน และยังพบด้วยว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคำตอบของครูแนะแนวและอาจารย์ใหญ่ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนใน 3 กลุ่มงานด้วย

กลาสเซียร์ (Glazier, 2004, p.74) ได้ศึกษาเรื่องการสำรวจความเห็นของนักวิชาการ การศึกษาสามัญในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประสิทธิภาพด้านการยอมรับตนเอง ของนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในคณะกรรมการเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ครูนักวิชาการการศึกษาสามัญซึ่งมีทัศนคติในด้านบวกต่อกระบวนการบริหารงานของคณะกรรมการเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีแนวโน้มสูงในการมองว่าตนเองมีศักยภาพในการทำงาน และมีความพร้อมที่จะจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงมากกว่า นอกจากนี้ ครูกับนักวิชาการการศึกษาสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา (Patrick Henry Elementary School) ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงของพวกเขา และมีความเต็มใจที่จะทำการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอนเพื่อจะช่วยให้แก่นักเรียนเหล่านั้นดีขึ้น สุดท้ายมีข้อเสนอแนะให้ดำเนินการจัดการประเมินผลตามระดับชั้นเรียนนำไปทำการวางแผนงานด้านการพัฒนาบุคลากรซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการบริหารงานของคณะกรรมการเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา (Patrick Henry Elementary School)

วอลตัน (Walton, 2007, p.12) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เพื่อพัฒนาระดับคะแนนในแบบทดสอบมาตรฐานของรัฐ ซึ่งใช้ในโรงเรียนประจำอำเภอ 48 พบว่าโรงเรียนใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่าโรงเรียนในกลุ่มควบคุม ซึ่งตั้งอยู่ในเขต 8 พื้นที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนนั้นมีความสำคัญอย่างมากในการบริหารจัดการการดำเนินงานตามโครงสร้างของโรงเรียน เนื่องจากเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริม พัฒนาศักยภาพของนักเรียนทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาได้รับบริการทางการศึกษา การดูแลช่วยเหลืออย่างเท่าเทียม ทั้งถึงและมีคุณภาพ สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเต็มตามศักยภาพและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขจากการศึกษางานวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้เลือกขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 19 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 85 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,385 คน รวมทั้งสิ้น 1,470 คน (ระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษ และการศึกษาสงเคราะห์, 5 ตุลาคม 2565)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane, 1973, p.727) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน และทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับฉลาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีจำนวนน้อยกว่ามากผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง 20 : 80 โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาร้อยละ 20 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้จำนวน 63 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้จำนวน 252 คน ดังตาราง 9

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 4 ท่าน ข้าราชการครูโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งทั้งหมดมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท ขึ้นไป มีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป และมีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา 5 ปีขึ้นไป รวม 7 ท่าน โดยการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

ตาราง 9 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	สถานศึกษา	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครูและบุคลากรทางการศึกษา	ผู้บริหาร	ครูและบุคลากรทางการศึกษา
1.	โรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัดนครราชสีมา	5	82	3	16
2.	โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย	4	77	3	14
3.	โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร	5	51	4	10
4.	โรงเรียนกาวิละอนุกูล จังหวัดเชียงใหม่	5	71	4	14
5.	โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์	5	94	3	17
6.	โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา	3	94	2	17

ตาราง 9 (ต่อ)

ลำดับที่	สถานศึกษา	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครูและบุคลากรทางการศึกษา	ผู้บริหาร	ครูและบุคลากรทางการศึกษา
7.	โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช	4	78	3	14
8.	โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล จังหวัดนครสวรรค์	5	67	4	11
9.	โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน	3	73	2	14
10.	โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร	5	60	4	11
11.	โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก	5	71	4	14
12.	โรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล จังหวัดเพชรบุรี	3	78	2	14
13.	โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่	4	68	3	11
14.	โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล จังหวัดภูเก็ต	5	58	4	10
15.	โรงเรียนระยองปัญญานุกูล จังหวัดระยอง	5	64	4	11
16.	โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี	4	86	3	16
17.	โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา	5	61	4	11
18.	โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี	5	67	4	11
19.	โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี	5	85	3	16
รวม		85	1,385	63	252

ที่มา : ระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์, 5 ตุลาคม 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งงานปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ประกอบด้วย ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน

- 5 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. สภาพที่พึงประสงค์

- 5 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เรื่อง แนวทาง
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและ
ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

2.2 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกรอบแนวคิด
ในการวิจัย

1.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอ
ความเห็นชอบและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา สาระสำคัญให้สอดคล้อง กับจุดประสงค์
และนิยามศัพท์ แล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

1.4 นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (subject matter
specialists) จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของ
เครื่องมือ (ภาคผนวก ฅ) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเนื้อหาสาระและโครงสร้างของแบบสอบถาม
ตลอดจนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ลงความเห็นและให้คะแนนว่าข้อคำถามแต่ละข้อ สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ และเนื้อหาหรือไม่ ซึ่งกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าสอดคล้องวัตถุประสงค์และเนื้อหา

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องวัตถุประสงค์และเนื้อหา

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องวัตถุประสงค์และเนื้อหา

จากนั้นวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อและเนื้อหา
(Index of Item - Objective Congruence: IOC) พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.8
ถึง 1.0

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี และโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ในระหว่างวันที่ 27 พฤษภาคม ถึง 10 มิถุนายน พ.ศ. 2567

1.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ทุกฉบับมาหาความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1971, p.160) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.987 ค่าความเชื่อมั่นสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.985 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.986

1.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเชื่อมั่นมาตรวจแก้ไข ปรับปรุงแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 นำข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ หาดัชนีความต้องการจำเป็น

2.2 ศึกษา วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ที่ได้จากการวิเคราะห์หาดัชนีความต้องการจำเป็น

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

2.4 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะก่อนนำไปใช้จริง

2.5 นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ถูกต้องแล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ประกอบการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียน เฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอต่อคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อออกหนังสือ ขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์ในสถานศึกษา ทั้งหมด 19 แห่ง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาในการแจกแบบถามเพื่อเก็บข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 315 คน

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (google form) และขอรับแบบสอบถามคืนในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อตรวจนับและตรวจหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5. นำข้อมูลลำดับความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จากแบบสอบถามมาสร้างสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

6. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

6.1 ผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 4 ท่าน ข้าราชการครู โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งทั้งหมดมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท ขึ้นไป มีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป และมีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา 5 ปีขึ้นไป รวม 7 ท่าน

6.2 ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอต่อคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้ง 7 ท่าน

6.3 ผู้วิจัยทำการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และได้รับการอนุญาต พร้อมทั้งได้รับการนัดหมาย วัน/เดือน/ปี เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

6.4 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ขออนุญาตในการบันทึกข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ นำผลสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ สรุปและเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ในการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 และ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภท ความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น จัดลำดับตาม ค่า PNI_{Modified} โดยใช้วิธี Priority Need Index (PNI) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันและแก้ไข ปัญหา 5) การส่งต่อ โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลเพื่อจัดระดับคะแนนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดเป็นช่วงคะแนน 5 ระดับ ได้ดังนี้

1.2.1 สภาพปัจจุบัน

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ
มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ
มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ
ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ
น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.2.2 สภาพที่พึงประสงค์

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มากเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ที่มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด จากนั้นจึงนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured Interview) เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

2.2 นำเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากสูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p.727)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

2. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence: IOC) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (validity) จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 67)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3. การหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค คำนวณ (Cronbach's Alpha Coefficient) จากสูตร (Cronbach, 1971, p.160)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนทั้งฉบับ

4. การหาค่าร้อยละ (percentage) จากสูตร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2561, หน้า 38)

$$\rho = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	ρ	แทน	ร้อยละ
	F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลค่าให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

5. การหาค่าเฉลี่ย (mean) จากสูตร (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2549, หน้า 466)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

6. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2549, หน้า 468)

$$S.D. = \frac{\sqrt{n \sum X^2 - (\sum X)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

7. วิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น จัดลำดับตามค่า $PNI_{Modified}$ โดยใช้วิธี Priority Need Index (PNI) ซึ่งปรับปรุง โดย นางลักษณ วิรัชชัยและสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2558ข, หน้า 279)

$$PNI_{Modified} = \frac{(I - D)}{D}$$

เมื่อ	$PNI_{Modified}$ แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น
	I (Important) แทน	สภาพที่พึงประสงค์
	D (degree of success) แทน	สภาพปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (important)
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (degree of success)
$PNI_{modified}$	แทน	ดัชนีความต้องการจำเป็น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

ตอนที่ 4 สรุปแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 10 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N = 315)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	72	22.90
หญิง	243	77.10
รวม	315	100
2. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	63	20.00
ครูและบุคลากรทางการศึกษา	252	80.00
รวม	315	100
3. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	75	23.80
30 – 40 ปี	161	51.10
มากกว่า 40 ปี	79	25.10
รวม	315	100
4. ประสบการณ์ในการทำงานของครู		
น้อยกว่า 5 ปี	90	35.71
5 – 10 ปี	101	40.08
มากกว่า 10 ปี	61	24.21
รวม	252	100
5. ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา		
น้อยกว่า 5 ปี	11	17.46
5 – 10 ปี	32	50.79
มากกว่า 10 ปี	20	31.75
รวม	63	100

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N = 315)	ร้อยละ
6. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	245	77.80
ปริญญาโท	70	22.20
รวม	315	100

จากตาราง 10 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 315 คน ผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 243 คน คิดเป็นร้อยละ 77.10 เพศชาย 72 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 51.10 โดยครูมีประสบการณ์ทำงานอยู่ระหว่าง 5 – 10 ปี รวม 101 คน คิดเป็นร้อยละ 40.08 ส่วนผู้บริหารมีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 5 – 10 ปี รวม 32 คน คิดเป็นร้อยละ 50.79 และมีระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 77.80

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

ตาราง 11 ตารางสรุปโดยรวม รายด้านของค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

รายด้าน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.45	0.65	มาก	4.58	0.56	มากที่สุด	0.0292
2. การคัดกรองนักเรียน	4.41	0.68	มาก	4.55	0.57	มากที่สุด	0.0317
3. การส่งเสริมและพัฒนา	4.45	0.65	มาก	4.56	0.56	มากที่สุด	0.0247
4. การป้องกันและแก้ไข ปัญหา	4.47	0.64	มาก	4.57	0.54	มากที่สุด	0.0223
5. การส่งต่อ	4.48	0.63	มาก	4.59	0.54	มากที่สุด	0.0245
รวม	4.45	0.65	มาก	4.57	0.55	มากที่สุด	

จากตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.65) สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.55) โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.65) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.=0.56) 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D.=0.68) ด้านการคัดกรองนักเรียน สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.57) 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D.=0.65) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.56) 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา สภาพปัจจุบันโดยรวม อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.64) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา สภาพที่พึงประสงค์โดย

รวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.54) และ 5) ด้านการส่งต่อ สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.63) ด้านการส่งต่อ สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.54)

ลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การคัดกรองนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.0317$) 2) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.0292$) 3) การส่งเสริมและพัฒนา ($PNI_{\text{modified}} = 0.0247$) 4) การส่งต่อ ($PNI_{\text{modified}} = 0.0245$) และ 5) การป้องกันและแก้ไขปัญหา ($PNI_{\text{modified}} = 0.0223$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน ในด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อที่	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1.	สถานศึกษามีแผนและ ปฏิทินปฏิบัติงานการ จัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน นักเรียนเป็นรายบุคคล	4.44	0.63	มาก	4.59	0.57	มากที่สุด	0.0337	7
2.	สถานศึกษามีแต่งตั้ง คณะกรรมการ ดำเนินงานในทุกปี การศึกษา	4.48	0.61	มาก	4.57	0.55	มากที่สุด	0.0200	14

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
3.	ผู้บริหารสถาน ได้ศึกษาวิธีดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.46	0.66	มาก	4.63	0.54	มากที่สุด	0.0381	4
4.	ครูและบุคลากร ได้ศึกษาวิธีดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.45	0.63	มาก	4.58	0.54	มากที่สุด	0.0292	9
5.	ครูได้ จัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 7 ด้าน	4.37	0.70	มาก	4.55	0.58	มากที่สุด	0.0411	3
6.	ครูมีการบันทึกข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่ชัดเจนครบถ้วน	4.41	0.68	มาก	4.56	0.55	มากที่สุด	0.0340	6
7.	ครู มีการจัดเก็บเอกสารบันทึกข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	4.43	0.67	มาก	4.59	0.55	มากที่สุด	0.0361	5
8.	ครู ได้มีการการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.48	0.68	มาก	4.58	0.57	มากที่สุด	0.0223	12

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความต้องกำจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
9.	ครูได้จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.59	0.57	มากที่สุด	4.62	0.55	มากที่สุด	0.0065	16
10.	ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.35	0.69	มาก	4.55	0.57	มากที่สุด	0.0459	1
11.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.21	0.79	มาก	4.40	0.64	มาก	0.0451	2
12.	ครูมีการสรุปผลและรายงานผลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองอย่างน้อยปี ละ 1 ครั้ง	4.49	0.66	มาก	4.57	0.55	มากที่สุด	0.0178	15
13.	ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำในการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน	4.52	0.61	มากที่สุด	4.62	0.52	มากที่สุด	0.0221	13

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
14.	ครู มีการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน	4.51	0.58	มากที่สุด	4.64	0.52	มากที่สุด	0.0288	10
15.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาปรับปรุงแก้ไข	4.46	0.64	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด	0.0313	8
16.	ครู ได้นำปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาปรับปรุงแก้ไข	4.47	0.62	มาก	4.58	0.54	มากที่สุด	0.0246	11
รวม		4.45	.65	มาก	4.58	.56	มากที่สุด		

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูได้จัดทำ ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = 0.57) 2) ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำในการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น

พิเศษของนักเรียน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.61) และ 3) ครู มีการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.79)

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาสภาพพึงประสงค์รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูมีการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.52) 2) ผู้บริหารสถานได้ศึกษาวิธีดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.54) 3) ครูได้จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.55) และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.52) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.64)

ลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.0459$) 2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.0451$) 3) ครูได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 7 ด้าน ($PNI_{\text{modified}} = 0.0411$) และลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูได้จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ($PNI_{\text{modified}} = 0.0065$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน ในด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน

ข้อที่	การคัดกรองนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1.	สถานศึกษาได้มี การแต่งตั้ง คณะกรรมการ ดำเนินการคัด กรองนักเรียน ตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	4.55	0.58	มากที่สุด	4.64	0.52	มากที่สุด	0.0197	10
2.	สถานศึกษามีการ กำหนดเกณฑ์การ คัดกรองนักเรียน ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และ กลุ่มมีปัญหาอย่าง ชัดเจน	4.46	0.65	มาก	4.57	0.56	มากที่สุด	0.0246	9
3.	สถานศึกษาได้มี การเชิญ ผู้เชี่ยวชาญมาร่วม ออกแบบ เครื่องมือการคัด กรองนักเรียน	4.26	0.79	มาก	4.49	0.63	มาก	0.0539	1

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	การคัดกรอง นักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
4.	สถานศึกษา ส่งเสริมให้ครู มีส่วนร่วมใน การออกแบบ เครื่องมือการคัด กรองนักเรียน ออกเป็น 3 กลุ่ม	4.33	0.76	มาก	4.50	0.60	มาก	0.0392	2
5.	ผู้บริหารสถาน ศึกษา ได้สร้าง ความเข้าใจให้แก่ ครูประจำชั้น/ครู ที่ปรึกษา คณะครู และบุคลากรใน สถานศึกษา เกี่ยวกับการคัด กรองนักเรียน	4.38	0.73	มาก	4.53	0.59	มากที่สุด	0.0342	3
6.	ครูมีการนำหลัก เกณฑ์ ที่สถาน ศึกษาได้จัดทำ ขึ้นมาใช้ในการคัด กรองมาวิเคราะห์ ข้อมูล คัดกรอง กลุ่มนักเรียน	4.39	0.70	มาก	4.54	0.59	มากที่สุด	0.0341	4

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	การคัดกรอง นักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
7.	ครู มีการรายงาน ผลการ คัดกรอง นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ต่อผู้บริหาร สถานศึกษาอย่าง น้อยภาคเรียน ละ 1 ครั้ง	4.43	0.69	มาก	4.54	0.60	มากที่สุด	0.0248	8
8.	ครู มีการรายงาน ผลการคัดกรอง นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ต่อผู้ปกครอง อย่างน้อยภาค เรียนละ 1 ครั้ง	4.39	0.70	มาก	4.53	0.59	มากที่สุด	0.0318	5
9.	ครู ได้นำผล การประเมินการ คัดกรองนักเรียน มาปรับปรุงเพื่อ พัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง	4.45	0.66	มาก	4.57	0.55	มากที่สุด	0.0269	7
10.	ครู มีการเก็บผล การคัดกรอง นักเรียนเป็น ความลับ	4.51	0.59	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด	0.0155	11

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	การคัดกรอง นักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
11.	สถานศึกษาได้มี การนำผลการคัด กรองนักเรียนมา จัดทำเป็นข้อมูล สารสนเทศ	4.43	0.68	มาก	4.56	0.56	มากที่สุด	0.0293	6
	รวม	4.41	0.68	มาก	4.55	0.57	มากที่สุด		

จากตาราง 13 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ ด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. =
0.68) เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้มี
การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการคัดกรองนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} =$
4.55, S.D. = 0.58) 2) ครูมีการเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ ($\bar{X} = 4.51$, S.D.=0.59)
และ 3) สถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่ม
เสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.65) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่
1) สถานศึกษาได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.26$,
S.D.=0.79)

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
เฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้าน
ที่ 2 การคัดกรองนักเรียน มี โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.57) เมื่อ
พิจารณาสภาพพึงประสงค์รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษา ได้มีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการดำเนินงานการคัดกรองนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. =
0.52) 2) ครูมีการเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.54) และ 3)

สถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.56) และครูได้นำผลการประเมินคัดกรองนักเรียนมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.55) ส่วนข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.63)

ลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในการคัดกรองนักเรียน มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน ($PNI_{modified} = 0.0539$) 2) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู มีส่วนร่วมในการออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ($PNI_{modified} = 0.0392$) 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ได้สร้างความเข้าใจให้แก่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา คณะครูและบุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน ($PNI_{modified} = 0.0342$) และลำดับความต้องการจำเป็น ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ ($PNI_{modified} = 0.0155$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน ในด้านที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนา

ข้อที่	การส่งเสริมและพัฒนา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1.	สถานศึกษาได้จัดทำ ปฏิทินแผนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนานักเรียนตาม ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเป็นประจำทุกปี	4.45	0.62	มาก	4.56	0.54	มากที่สุด	0.0247	7

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	การส่งเสริมและพัฒนา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
2.	สถานศึกษาได้กำหนด แนวทางการจัดกิจกรรม โฮมรูมที่สอดคล้องกับ นโยบายของสถานศึกษา	4.43	0.65	มาก	4.54	0.57	มากที่สุด	0.0248	6
3.	สถานศึกษาได้มีการจัดทำ คู่มือในการจัดกิจกรรมที่ สอดคล้องกับนโยบาย ของสถานศึกษา	4.43	0.71	มาก	4.58	0.58	มากที่สุด	0.0338	3
4.	ครูมีส่วนร่วมในการ วางแผนพัฒนานักเรียน ร่วมกับนักสหวิชาชีพใน สถานศึกษา	4.42	0.69	มาก	4.57	0.58	มากที่สุด	0.0339	2
5.	ครู มีกิจกรรมโฮมรูม พัฒนานักเรียนในชั้นเรียน อย่างสม่ำเสมอ	4.47	0.65	มาก	4.56	0.57	มากที่สุด	0.0201	9
6.	ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมที่มี ความยืดหยุ่นให้เหมาะสม กับนักเรียน แต่ละกลุ่ม	4.48	0.65	มาก	4.56	0.57	มากที่สุด	0.0178	10
7.	สถานศึกษามีการประชุม วางแผนกิจกรรมพัฒนา นักเรียนร่วมกับผู้ปกครอง นักเรียนอย่างน้อยภาค เรียนละ 1 ครั้ง	4.49	0.63	มาก	4.55	0.56	มากที่สุด	0.0133	12
8.	ครูมีการบันทึกวาระการ ประชุมวางแผนกิจกรรม พัฒนานักเรียนร่วมกับ ผู้ปกครองนักเรียนทุกครั้ง	4.39	0.69	มาก	4.53	0.57	มากที่สุด	0.0318	4

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	การส่งเสริมและพัฒนา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
9.	ครู ได้จัดกิจกรรมชุมนุมตามความสมัครใจและความถนัดของนักเรียน	4.39	0.67	มาก	4.54	0.57	มากที่สุด	0.0341	1
10.	ครูมีการจัดโครงการพิเศษต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน	4.48	0.65	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด	0.0267	5
11.	ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่วางไว้	4.46	0.62	มาก	4.57	0.55	มากที่สุด	0.0246	8
12.	ครูมีการสรุปผลประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เป็นปัจจุบัน	4.50	0.61	มาก	4.58	0.53	มากที่สุด	0.0177	11
รวม		4.45	0.65	มาก	4.56	0.56	มากที่สุด		

จากตาราง 14 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ด้านที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูมีการสรุปผล ประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.61) 2) สถานศึกษามีการประชุมวางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างน้อยภาค เรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.63) 3) ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมที่มีความยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับ นักเรียนแต่ละกลุ่ม ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.65) และครูมีการจัดโครงการพิเศษต่างๆ ในการพัฒนา

นักเรียน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.65) สภาพปัจจุบันรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการบันทึกวาระการประชุมวางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.69) และครูได้จัดกิจกรรมชุมนุม ตามความสมัครใจและความถนัดของนักเรียน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.67)

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ 1) ครูมีการจัดโครงการพิเศษต่างๆ ในการพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.54) 2) สถานศึกษาได้มีการจัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.58) และครูมีการสรุปผล ประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.53) 3) ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนานักเรียนร่วมกับนักวิชาชีพในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.58) และครูและบุคลากรในสถานศึกษา ได้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.55) สภาพที่พึงประสงค์ รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการบันทึกวาระการประชุมวางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57)

ลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในด้านการส่งเสริมและพัฒนา มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูได้จัดกิจกรรมชุมนุมตามความสมัครใจและความถนัดของนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.0341$) 2) ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนานักเรียนร่วมกับนักวิชาชีพในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.0339$) 3) สถานศึกษาได้มีการจัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.0338$) และลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประชุมวางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($PNI_{\text{modified}} = 0.0133$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน ในด้านที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

ข้อที่	การป้องกันและแก้ไข ปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1.	สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน การป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียนตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.53	0.60	มากที่สุด	4.60	0.53	มากที่สุด	0.0154	10
2.	สถานศึกษามีการวางแผน เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียน ตาม ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	4.49	0.64	มาก	4.58	0.55	มากที่สุด	0.0200	8
3.	คณะทำงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนใน สถาน ศึกษา มีการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจ นักเรียนทุกกลุ่มอย่างเท่า เทียม	4.55	0.61	มากที่สุด	4.58	0.56	มากที่สุด	0.0065	12
4.	คณะทำงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา ใส่ใจในการ ดูแลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่าง ใกล้ชิด	4.52	0.62	มากที่สุด	4.59	0.53	มากที่สุด	0.0154	11

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	การป้องกันและแก้ไข ปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
5.	คณะกรรมการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา มีวิธีการ เครื่องมือ เพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน อย่างเหมาะสม	4.44	0.64	มาก	4.56	0.54	มากที่สุด	0.0270	3
6.	คณะกรรมการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา ได้ผ่านการ อบรมการปรึกษาเบื้องต้น แก่นักเรียน	4.37	0.67	มาก	4.53	0.58	มากที่สุด	0.0366	1
7.	คณะกรรมการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา มีการให้การ ปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน อยู่เสมอ	4.48	0.63	มาก	4.56	0.54	มากที่สุด	0.0178	9
8.	คณะกรรมการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษามีการจัด กิจกรรมเพื่อป้องกัน ช่วยเหลือนักเรียนและ แก้ไขปัญหาด้อย่าง เหมาะสมกับปัญหาของ นักเรียนแต่ละบุคคล	4.47	0.65	มาก	4.56	0.54	มากที่สุด	0.0201	7

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	การป้องกันและแก้ไข ปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
9.	คณะกรรมการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษาแจ้งผลการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้ผู้ปกครอง อย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.46	0.65	มาก	4.59	0.52	มากที่สุด	0.0291	2
10.	ผู้บริหารสถานศึกษามี การตรวจสอบ ติดตามผล การป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียนในกลุ่ม เสี่ยงหรือมีปัญหาอยู่ เสมอ	4.46	0.62	มาก	4.57	0.52	มากที่สุด	0.0246	6
11.	ครู มีการตรวจสอบ ติดตามผลการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา อยู่เสมอ	4.47	0.64	มาก	4.59	0.51	มากที่สุด	0.0268	5
12.	คณะกรรมการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา ได้สรุปผล ประเมินผลการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน ให้เป็นปัจจุบัน	4.45	0.65	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด	0.0269	4
รวม		4.47	0.64	มาก	4.57	0.54	มากที่สุด		

จากตาราง 15 สภาพปัจจุบันของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหาย โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ 1) คณะทำงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจนักเรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.61) 2) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.60) และ 3) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ใส่ใจในการดูแลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.62) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ได้ผ่านการอบรมการปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.67)

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหาย โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาสภาพพึงประสงค์รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ได้แก่ 1) สถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.53) 2) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาใส่ใจ ในการดูแลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.53) และคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหายให้ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.52) และครูมีการตรวจสอบ ติดตามผลการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.51) 3) สถานศึกษามีการวางแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.55) และคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจนักเรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.56) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ได้ผ่านการอบรมการปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58)

ลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาได้ผ่านการอบรม การให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน ($PNI_{modified} = 0.0366$) 2) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาแจ้งผลการป้องกันและแก้ไข

ปัญหาให้ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($PNI_{\text{modified}} = 0.0291$) 3) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีวิธีการ เครื่องมือ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเหมาะสม ($PNI_{\text{modified}} = 0.0270$) และลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษามีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจนักเรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ($PNI_{\text{modified}} = 0.0065$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้าน ในด้านที่ 5 การส่งต่อ

ข้อที่	การส่งต่อ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1.	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการส่งนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.45	0.64	มาก	4.58	0.55	มากที่สุด	0.0292	1
2.	สถานศึกษามีการวางแผนการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.46	0.64	มาก	4.57	0.55	มากที่สุด	0.0246	3
3.	ครูมีการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างเร่งด่วนเมื่อมีการส่งต่อนักเรียน	4.54	0.62	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด	0.0132	8
4.	ครูมีการส่งต่อภายใน เพื่อช่วยแก้ไขปัญห พฤติกรรมของนักเรียน	4.51	0.61	มากที่สุด	4.61	0.52	มากที่สุด	0.0221	6

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	การส่งต่อ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
5.	ครูมีการส่งต่อภายนอก โดย ส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะทางหรือหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องได้ ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน ในกรณีที่เกิดความสามารถ ของสถานศึกษา	4.44	0.67	มาก	4.56	0.56	มากที่สุด	0.0270	2
6.	ครูมีการติดตามผลการส่ง ต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.50	0.61	มาก	4.60	0.52	มากที่สุด	0.0222	5
7.	ครูมีการรวบรวมข้อมูล รายงานผล การส่งต่อ นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.48	0.63	มาก	4.59	0.53	มากที่สุด	0.0245	4
8.	สถานศึกษามีการสรุปผล การส่งต่อนักเรียนไว้เป็น หลักฐานตามระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	4.49	0.64	มาก	4.58	0.56	มากที่สุด	0.0200	7
รวม		4.48	0.63	มาก	4.59	0.54	มากที่สุด		

จากตาราง 16 สภาพปัจจุบันของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ ด้านที่ 5 การส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณา สภาพปัจจุบันรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ 1) ครูมีการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างเร่งด่วน เมื่อมีการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.62) 2) ครูมีการส่งต่อภายในเพื่อช่วยแก้ไขปัญห พฤติกรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.61) และ 3) ครูมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่าง สม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.61) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) ครูมีการส่งต่อภายนอกโดยส่ง

นักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน ในกรณีที่เกิดขึ้นความสามารถของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.67)

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านที่ 5 การส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ ได้แก่ 1) ครูมีการส่งต่อภายในเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.52) 2) ครูมีการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างเร่งด่วนเมื่อมีการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.52) และครูมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.52) 3) ครูมีการรวบรวมข้อมูล รายงานผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.53) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) ครูมีการส่งต่อภายนอก โดยส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน ในกรณีที่เกิดขึ้นความสามารถของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.56)

ลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในการส่งต่อ มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการส่งนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.0292$) 2) ครูมีการส่งต่อภายนอก โดยส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียนในกรณีที่เกิดขึ้นความสามารถของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.0270$) 3) สถานศึกษามีการวางแผนการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.0246$) และลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการประสานงาน กับผู้ปกครองอย่างเร่งด่วนเมื่อมีการส่งต่อนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.0132$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 4 ท่าน ข้าราชการครู โรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งทั้งหมดมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

มีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป และมีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา 5 ปีขึ้นไป รวม 7 ท่าน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection)

ผู้วิจัยได้นำผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำมาจัดทำแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยพิจารณาข้อมูลในการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ผลการสัมภาษณ์มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 17 การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	
- ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างไร	1. สถานศึกษาควรมีโครงสร้าง แผนการดำเนินงาน ปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีคู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองถึงนโยบายและแนวทางการให้การช่วยเหลือด้านการศึกษา แนวทางปฏิบัติในการเข้ามาอยู่

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
	ในโรงเรียนแบบประจำ รวมถึงบทบาทหน้าที่ ของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองในการมีส่วน ร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล 4. งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรมี แบบฟอร์มให้ผู้ปกครองได้กรอกข้อมูลพื้นฐาน นักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ, ด้านสุขภาพ, ด้านครอบครัว, ด้านสารเสพติด, ด้านความปลอดภัย, ด้านพฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่นๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ 5. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรใช้วิธีการ คัดกรอง สัมภาษณ์ การประเมินและสังเกต พฤติกรรมทั้งจากนักเรียนโดยตรง จาก ครูผู้สอนและผู้ปกครอง 6. การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรจัดเก็บในรูปแบบของทะเบียนประวัติ สรุปผลการคัดกรอง/ประเมินนักเรียน รายงานผลการเยี่ยมบ้าน แผนการจัดการ ศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ข้อมูลนักเรียนใน ระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษและ การศึกษาสงเคราะห์ (Special Education Technology : SET) และแบบรายงานผลการ พัฒนาคุณภาพนักเรียนรายบุคคล (SDQ)

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร ขับเคลื่อนชุมชนในการมีส่วนร่วมการให้ข้อมูล เกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างไร	1. สถานศึกษาควรมีโครงสร้าง แผนการ ดำเนินงาน ปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สรุปผลการดำเนินงาน รวมถึงการทบทวน โครงการและกิจกรรม 2. สถานศึกษาเชิญผู้นำชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็น คณะทำงานขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 3. สถานศึกษาควรจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง โรงเรียน การมี ส่วนร่วมในการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เช่น การมีส่วนร่วมในการประชุม การมีส่วนร่วมในการเยี่ยมบ้านและมีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการจัดการศึกษา
- ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร กระตุ้นคุณครูจัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ , ด้าน สุขภาพ , ด้านครอบครัว , ด้านสารเสพติด , ด้านความปลอดภัย , ด้านพฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่น ๆ อย่างไร	1. กำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อสะท้อน ให้เห็นถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และความปลอดภัยในสถานศึกษา 2. กำหนดให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในออกแบบ แบบฟอร์ม ออกแบบเครื่องมือการจัดเก็บ ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้าน ความสามารถ, ด้านสุขภาพ, ด้านครอบครัว, ด้านสารเสพติด, ด้านความปลอดภัย, ด้าน พฤติกรรม ทางเพศ และด้านอื่นๆ

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
	3. ควรสร้างความเข้าใจให้แก่คุณครูก่อนนำ แบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ไปใช้ในการเก็บข้อมูลนักเรียน 4. ประกาศเป็นคำสั่งสถานศึกษาให้คณะครูและ บุคลากรทางการศึกษา จัดทำข้อมูลพื้นฐาน นักเรียน ทั้ง 7 ด้าน รวมถึงมีการรายงานผล ทุกภาคเรียน 5. มีการประชุมวางแผน การจัดเก็บข้อมูล พื้นฐานนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน รวมถึงการ ประเมินความสามารถพื้นฐานของนักเรียน โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน ครูประจำชั้น ครูประจำหอนอน และผู้ที่ เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพัฒนาและให้การ ช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
การคัดกรองนักเรียน - ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร เชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมออกแบบเครื่องมือ การคัดกรองนักเรียนในสถานศึกษาของท่าน อย่างไร	1. สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการขับ เคลื่อนโดยร่วมจัดทำเครื่องมือการคัดกรอง นักเรียนในสถานศึกษาเชิญผู้เชี่ยวชาญ แพทย์ด้านจิตวิทยาจากโรงพยาบาล นักสหวิชาชีพที่มีความรู้ความเข้าใจ มาร่วม ออกแบบเครื่องมือการคัดกรอง นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมี ปัญหา

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบ เครื่องมือการคัดกรอง นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ในสถานศึกษาของท่านอย่างไร	2. ควรมีการนำเครื่องมือการคัดกรองที่ร่วมกัน ออกแบบมาทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง เพื่อ สะท้อนปัญหาที่ได้จากผู้ปฏิบัติมาพิจารณา เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิด ความเหมาะสม 3. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือให้ตรงตาม ประเด็นของการจัดสร้างเครื่องมือ 4. ควรส่งบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ารับการ อบรมพัฒนาเครื่องมือการคัดกรองร่วมกับ กรมสุขภาพจิต เพื่อให้ได้เครื่องมือคัดกรอง นักเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา 5. สถานศึกษาควรนำคณะครูที่เป็นคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ การดำเนินงาน 1. สถานศึกษาควรแต่งตั้งให้คณะครูและบุคลากร ทางการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือ การคัดกรองนักเรียนในสถานศึกษาร่วมกับ ผู้เชี่ยวชาญ แพทย์ด้านจิตวิทยาจากโรงพยาบาล นักสหวิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจในการ ออกแบบ/ทดลองใช้/แก้ไขเครื่องมือการคัด

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร สร้าง ความเข้าใจแก่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา คณะครูและบุคลากรเกี่ยวกับการคัดกรอง นักเรียนอย่างไร	กรองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่ม เสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา 2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมชี้แจง คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องสร้างความตระหนักและให้ ความสำคัญในการคัดกรองนักเรียน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วน เกี่ยวข้อง เข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาเครื่องมือ การคัดกรองร่วมกับกรมสุขภาพจิตเพื่อให้ได้ เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่เหมาะสมกับ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4. งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรจัดทำ คำสั่งแต่งตั้งคณะครูและบุคลากรทางการ ศึกษาดูแล ช่วยเหลือ/แก้ปัญหา นักเรียนใน แต่ละกลุ่มให้มีความเหมาะสม 1. ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกระดับชั้นเรียน โดยมีการประชุมครูประจำชั้น ครูการศึกษา พิเศษ ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ความสำคัญ ความเข้าใจเครื่องมือที่ใช้ในการ คัดกรองนักเรียน กระบวนการคัดกรอง

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
	นักเรียน รวมถึงรูปแบบการให้การช่วยเหลือ และพัฒนาในนักเรียนในแต่ละกลุ่ม 2. ครูประจำชั้น/ครูรับผิดชอบงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนควรมีการจัดเก็บข้อมูล การคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อ เป็นฐานข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล 3. ผู้บริหารควรส่งเสริมและจัดอบรมให้ความรู้ วิธีการคัดกรองนักเรียน การใช้เครื่องมือ แบบคัดกรองนักเรียนให้แก่คณะครูและ บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน
การส่งเสริมและพัฒนา - ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร สนับสนุนครูได้มีการจัดกิจกรรม ชุมนุม ตาม ความสมัครใจ และความถนัดของนักเรียน อย่างไร	1. สถานศึกษาควรมีการกำหนดแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษาเกี่ยวกับโครงการ / กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา ตามงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. ผู้บริหารควรเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและ สนับสนุนครูได้มีการจัดกิจกรรม ชุมนุม ตาม ความสมัครใจ และความถนัดของนักเรียน 3. ควรมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/คำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีความ เหมาะสมกับกิจกรรม 4. กิจกรรมควรมีความหลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตาม ความสามารถ ความสนใจและความถนัด

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร สนับสนุนครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา นักเรียนร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษา อย่างไร	5. กำหนดให้มีกิจกรรม โครงการของสถาน ศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เช่น โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริม ด้านการศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน เป็นต้น 6. ควรมีการนิเทศ ติดตาม และปรับปรุง พัฒนาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1. ควรมีการจัดประชุม/วางแผนในการส่งเสริม พัฒนา และการแก้ไขปัญหานักเรียนเป็น รายบุคคลนักเรียนของครูประจำชั้น ครู ประจำวิชา ครูงานอาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับ นักสหวิชาชีพในสถานศึกษา รวมถึง การดำเนินกิจกรรม/แนวทางการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน 2. ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูงานอาชีพ ผู้ที่เกี่ยวข้องและนักสหวิชาชีพในสถานศึกษา ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนการ ดำเนินงาน รวมถึงในการจัดทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่าง รอบด้าน

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร จัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับ นโยบายของสถานศึกษาอย่างไร	1. สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายในการ ดำเนินงาน มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย ที่วางไว้ 2. สถานศึกษาควรมีคู่มือมาตรฐานการดูแล นักเรียนอยู่ประจำ เพื่อให้คณะครูและ บุคลากรทางการศึกษายึดถือและปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลใน การปฏิบัติงาน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแต่งตั้ง คณะทำงานจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน/คู่มือประกอบในการจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีความ สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา 4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา นักสหวิชาชีพ ในสถานศึกษา รวมถึงผู้ปกครอง ศึกษาดูงาน การขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาต้นแบบ เพื่อนำมาเป็น แนวทาง ในการจัดทำคู่มือการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
การป้องกันและแก้ไขปัญหา - ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร สนับสนุน ส่งเสริม คณะทำงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเข้ารับการอบรมการให้ คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนอย่างไร - ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร มีการแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญห ให้ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร	
	1. สถานศึกษาควรกำหนดให้มีโครงการ กิจกรรม/แนวทางแก้ไขปัญห ส่งเสริมและ พัฒนานักเรียนครบทุกกลุ่มที่คัดกรอง โดยให้ มีรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลาย 2. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารร่วมเป็น ส่วนหนึ่งในคณะขับเคลื่อน สื่อสารและใช้ เทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา 3. ผู้บริหารควรจัดประชุมชี้แจงและจัดอบรม เทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยเชิญ ผู้เชี่ยวชาญในการให้ความรู้ เทคนิคการให้ คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากร ทางการศึกษา 4. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุน คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ได้รับการอบรมการให้คำปรึกษา เบื้องต้นแก่นักเรียนและพัฒนาองค์ความรู้ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 1. สถานศึกษาควรจัดทำประกาศแนวปฏิบัติ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน รวมถึง มีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน มีการ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลอย่างชัดเจน

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
	2. ควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานของงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้บริหาร ทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 3. ผู้บริหารควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อแจ้งและร่วมกันออกแบบมาตรการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคาดการณ์ดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และความปลอดภัยในสถานศึกษา รวมถึงแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหามาให้ ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 4. ควรมีการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายให้กับครูที่ เกี่ยวข้องกับนักเรียน ทั้งครูประจำชั้น ครู ประจำหอนอน ได้ติดต่อประสานงานกับ ผู้ปกครอง เพื่อปรึกษาหาวิธีแก้ไขปัญหา ร่วมกันทันทีเมื่อพบปัญหา รายงานผลการให้ การช่วยเหลือนักเรียนในทุก ๆ ด้านอย่าง สม่ำเสมอ
- ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมผู้บริหารในการ สนับสนุนครูให้มีวิธีการ เครื่องมือในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร	1. ควรมีการจัดทำคู่มือการวัดผลประเมินผล ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย 2. ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและ บุคลากรทางการศึกษาใช้คู่มือการวัดผล ประเมินผล ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในรูปแบบการประชุม อบรม สัมมนาเพื่อให้ ได้ข้อมูลการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
	3. ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูประจำชั้น จัดกิจกรรมการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน ดังนี้ 1) กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) กิจกรรมในห้องเรียน 3) กิจกรรมเพื่อน ช่วยเพื่อน 4) กิจกรรมซ่อมเสริม 5) กิจกรรม การสื่อสารกับผู้ปกครอง 4. ผู้บริหารควรจัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียน ต้นแบบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนา งานให้สมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น
การส่งต่อ - ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมผู้บริหารในการ ดำเนินการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในวางแผนการดำเนินการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ 2. ควรมีกระบวนการ คำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษาที่เป็นระบบและชัดเจน 3. ควรจัดอบรมให้ความรู้คณะครูและบุคลากร ได้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในการส่ง ต่อนักเรียน รวมถึงการดำเนินการส่งต่อนักเรียนตามกระบวนการตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยครูประจำชั้น ครูประจำ วิชา นักสหวิชาชีพ มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน กระบวนการส่งต่อนักเรียน

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- ในกรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร มีการส่งต่อภายนอก โดยส่งนักเรียนไปยัง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือ พัฒนา นักเรียนอย่างไร	4. สถานศึกษาควรจัดทำบันทึกข้อตกลงความ ร่วมมือ (MOU) ร่วมกับสถานศึกษา สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัด ใกล้เคียง ในการส่งนักเรียนไปปรับพฤติกรรม ชั่วคราว เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตรงจุด และต่อเนื่อง 5. การส่งต่อนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ นักเรียนมีความสุขในการเรียนและในการใช้ ชีวิตประจำวันของตนเองก้าวต่อไปในการ เรียนรู้ระดับที่สูงขึ้น โดยกระบวนการส่งต่อ นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อ ภายใน และการส่งต่อภายนอก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ลักษณะปัญหา 1. สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการ ส่งต่อนักเรียนที่ชัดเจน 2. สถานศึกษาควรจัดประชุมวางแผน พิจารณา เมื่อมีการรายงานผลการประเมินตามงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนก่อนเข้าสู่ กระบวนการ ส่งต่อนักเรียนทุกครั้ง เพื่อให้ เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 3. กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา ควรมีการแจ้งผู้บริหาร แจ้งผู้ปกครอง ประสานหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องตามลำดับ เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการส่งต่อนักเรียน

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
	ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่ เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียนต่อไป 4. ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูจิตวิทยาคลินิก ควรเป็นผู้ดำเนินการประสานงานกับ ผู้เชี่ยวชาญหรือองค์กร เพื่อให้ข้อมูลและ ความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียน รวมถึง การติดต่อรับทราบการช่วยเหลือเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง 5. สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในด้านพฤติกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรึกษารื้อกับ ผู้ปกครอง ในการทำบันทึกข้อตกลงความ ร่วมมือ (MOU) กับสถานศึกษาสังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัด ใกล้เคียง เพื่อส่งนักเรียนไปปรับพฤติกรรม ชั่วคราวและได้รับการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ ตรงจุดและต่อเนื่อง 6. สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในด้านสุขภาพ หากส่งต่อไปโรงพยาบาลเพื่อทำการรักษา แล้ว แต่นักเรียนยังมีอาการไม่ดีขึ้น ผู้บริหาร สถานศึกษาควร ปรึกษาหารือ กับผู้ปกครอง เพื่อส่งต่อนักเรียนไปโรงพยาบาลเฉพาะทาง ในจังหวัดใกล้เคียง เพื่อให้ได้รับการรักษา ต่อไป

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมผู้บริหาร ให้มีการวางแผนการส่งต่อนักเรียนตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร	1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกุญแจประสานงาน ทุกระดับสู่ความสำเร็จ ควรทราบผลการ ดำเนินงานระบบดูแลนักเรียนทุกขั้นตอนมี รูปแบบการรายงานผลที่ชัดเจน ต่อเนื่อง 2. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผน การดำเนินงานส่งต่อนักเรียนและรายงานผล ต่อผู้บริหารสถานศึกษาทราบทุกครั้ง 3. กำหนดให้ผู้บริหารร่วมประชุมวางแผนการส่ง ต่อนักเรียนโดยกำหนดบทบาทหน้าที่ ประธานการประชุม เพื่อให้รับทราบ กระบวนการดำเนินงาน 4. เมื่อครูประจำชั้นหรือครูหอนอนพบ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน ควรแจ้ง กับผู้ที่เกี่ยวข้องและแจ้งผู้บริหารสถานศึกษา รับทราบโดยจัดทำบันทึกรายงานพฤติกรรม และบันทึกรายงานผลการให้การช่วยเหลือ นักเรียนเป็นระยะ เมื่อผลการดำเนินการ แก้ไขปัญหาดีขึ้น ควรดำเนินการ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนต่อไป 5. ควรมีการวางแผนการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเพิ่ม การส่งต่อนักเรียนในสถานศึกษา โดย แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) การส่งต่อนักเรียน ในช่วงระหว่างวัน และ 2) การส่งต่อนักเรียน

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)	ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความ พิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
	ในระดับชั้นที่สูงขึ้นซึ่งเป็นการส่งต่อนักเรียน ระหว่างชั้นเรียน ทั้ง 2 รูปแบบ ควร ดำเนินการอย่างเป็นระบบและทุกฝ่ายมีส่วน ร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้การดูแล ช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น 6. สถานศึกษาควรมีการวางแผนการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน แต่ละกลุ่มให้มีความเหมาะสม และมีบันทึก ข้อมูลในการประสานงานทุกครั้ง เพื่อเป็น หลักฐานและการติดตามผลนักเรียน

ตอนที่ 4 สรุปแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะ ความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

หลังจากสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำมาจัดทำแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แล้วนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ท่าน เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ข้อสรุปแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการประชุมวางแผนการดำเนินงานโดยกำหนด ปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจนมีผังโครงสร้างและคณะกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน สรุปรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้วประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจผู้ปกครอง ถึงความสำคัญการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของผู้ปกครองมีโครงการและกิจกรรมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา เชิญผู้นำชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานในชุมชนเข้ามาร่วมเป็นคณะทำงานขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง สถานศึกษา จัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดเครื่องมือการใช้วิธีการคัดกรอง สัมภาษณ์ การประเมิน และสังเกตพฤติกรรม ทั้งจากนักเรียนโดยตรง จากครูผู้สอนและผู้ปกครอง และจัดเก็บข้อมูลรายบุคคล ในรูปแบบของทะเบียนประวัติ สรุปผลการคัดกรอง/ประเมินนักเรียน รายงานผลการเยี่ยมบ้าน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ข้อมูลนักเรียนในระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ (Special Education Technology : SET) และแบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนรายบุคคล (SDQ) และออกประกาศเป็นคำสั่งสถานศึกษาให้ครูจัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ, ด้านสุขภาพ, ด้านครอบครัว, ด้านสารเสพติด, ด้านความปลอดภัย, ด้านพฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่นๆ รวมถึงจัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนทั้ง 7 ด้าน โดยสร้างความเข้าใจให้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลนักเรียนและมีการรายงานผลทุกภาคเรียน

2. การคัดกรองนักเรียน

สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโดยร่วมจัดทำเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนในสถานศึกษาเชิญผู้เชี่ยวชาญแพทย์ด้านจิตวิทยาจากโรงพยาบาล นักวิชาชีพที่มีความรู้ความเข้าใจ มาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ในสถานศึกษาและผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการใช้เครื่องมือให้ตรงตามประเด็นของการจัดสร้างเครื่องมือ สนับสนุนบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมอบรม พัฒนาเครื่องมือ การคัดกรองร่วมกับกรมสุขภาพจิตเพื่อให้ได้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงของผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษ ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญในการคัดกรองนักเรียน รวมถึงทราบกระบวนการคัดกรองนักเรียน การดำเนินงานโดยงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการสะท้อนปัญหาและนำข้อเสนอแนะการใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนมาพิจารณาเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการดำเนินงานโดยงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

3. การส่งเสริมและพัฒนา

สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบาย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาตามงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการแต่งตั้ง

คณะทำงานจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/คู่มือประกอบในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา ส่งเสริมให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา นักสหวิชาชีพในสถานศึกษารวมถึงผู้ปกครอง ศึกษาดูงานการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาต้นแบบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีคู่มือมาตรฐานการดูแลนักเรียนอยู่ประจำให้ยึดถือและปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและสนับสนุนครูได้มีการจัดกิจกรรม/ชุมนุม ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน ควรมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรม รูปแบบของกิจกรรมควรมีความหลากหลายเพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจและความถนัด รวมถึงกำหนดให้มีกิจกรรม/โครงการของสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เช่น โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมด้านการศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน เป็นต้น ควรมีการนิเทศ ติดตาม และปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดประชุม/วางแผนในการส่งเสริม พัฒนาและการแก้ไขปัญหา นักเรียนเป็นรายบุคคลนักเรียน รวมถึงครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูงานอาชีพ ครูการศึกษาพิเศษและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษาควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนการดำเนินงานในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา

สถานศึกษาควรจัดทำประกาศแนวปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน รวมถึงมีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน มีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลอย่างชัดเจน มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้บริหารทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผู้บริหารควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อแจ้งและร่วมกันออกแบบมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยในสถานศึกษา รวมถึงแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายให้กับครู ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ทั้งครูประจำชั้น ครูประจำหอนอน ได้ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อปรึกษาหารือแก้ไขปัญหา ร่วมกันทันทีเมื่อพบปัญหาและรายงานผลการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในทุกๆ ด้านอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาควรกำหนดให้มีโครงการ/กิจกรรม/แนวทางแก้ไขปัญหา ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนครบทุกกลุ่มที่คัดกรอง โดยให้มีรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลาย สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารร่วมเป็นส่วนหนึ่งในคณะขับเคลื่อน สื่อสารและใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารควรจัดประชุมชี้แจงและจัดอบรมเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเชิญ

ผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้เทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการอบรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนและพัฒนางานองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมถึงควรมีการจัดทำคู่มือการวัดผลประเมินผลตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้คู่มือการวัดผลประเมินผล ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในรูปแบบการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้ได้ข้อมูลการป้องกัน แก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง และควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูประจำชั้น จัดกิจกรรมการป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียน ดังนี้ 1) กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) กิจกรรมในห้องเรียน 3) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน 4) กิจกรรมซ่อมเสริม 5) กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานให้สมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

5. การส่งต่อ

สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางปฏิบัติ กระบวนการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เป็นระบบและชัดเจน ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในวางแผนการดำเนินงานโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกุญแจประสานงานทุกระดับสู่ความสำเร็จ ควรทราบผลการดำเนินงานระบบดูแลนักเรียนทุกขั้นตอน มีรูปแบบการรายงานผลที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนและรายงานผลต่อผู้บริหารสถานศึกษาทราบทุกครั้ง กำหนดให้ผู้บริหารร่วมประชุมวางแผนการส่งต่อนักเรียนโดยกำหนดบทบาทหน้าที่ประธานการประชุม เพื่อให้รับทราบกระบวนการดำเนินงาน ทั้งนี้ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในการส่งต่อนักเรียน บทบาทในการดำเนินการส่งต่อนักเรียนตามกระบวนการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประชุมวางแผนพิจารณา เมื่อมีการรายงานผลการประเมินตามงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนก่อนเข้าสู่กระบวนการส่งต่อนักเรียนทุกครั้งเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อครูประจำชั้นหรือครูหอนอนพบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน ควรแจ้งกับผู้ที่เกี่ยวข้องและแจ้งผู้บริหารสถานศึกษา รับทราบโดยจัดทำบันทึกรายงานพฤติกรรมและบันทึกรายงานผลการให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นระยะ เมื่อผลการดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนดีขึ้น ควรดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนต่อไป กระบวนการส่งต่อนักเรียนแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอกควรเพิ่มการส่งต่อภายในสถานศึกษา โดยเพิ่มเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) การส่งต่อนักเรียนในช่วงระหว่างวัน และ 2) การส่งต่อนักเรียน ในระดับชั้นที่สูงขึ้นซึ่งเป็นการส่งต่อนักเรียนระหว่างชั้นเรียน ทั้ง 2 รูปแบบ ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สถานศึกษาควรมีการวางแผนการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละกลุ่มให้มีความเหมาะสม และมีบันทึกข้อมูลในการประสานงานทุกครั้ง เพื่อเป็น

หลักฐานและการติดตามผลนักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา ควรมีการแจ้งผู้บริหาร
 แจ้งผู้ปกครอง ประสานหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องตามลำดับ ร่วมกันหาแนวทางในการส่งต่อนักเรียน
 ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือพัฒนานักเรียนต่อไป ครูที่มีส่วน
 เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูจิตวิทยาคลินิกฯ ควรเป็นผู้ดำเนินการ
 ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กร เพื่อให้ข้อมูลและความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียนรวมถึง
 การติดต่อรับทราบการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา การส่งต่อ
 นักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนและในการใช้ชีวิตประจำวันของ
 ตนเองก้าวต่อไปในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในด้านพฤติกรรมผู้บริหาร
 สถานศึกษาควรปรึกษาหารือ กับผู้ปกครอง ในการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับ
 สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดใกล้เคียง เพื่อส่งนักเรียนไปปรับ
 พฤติกรรมชั่วคราว เพื่อให้ได้รับการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างตรงจุดและต่อเนื่อง สำหรับนักเรียน
 ที่มีปัญหาในด้านสุขภาพ หากส่งต่อไปโรงพยาบาลเพื่อทำการรักษาแล้ว แต่นักเรียนยังมีอาการไม่ดีขึ้น
 ผู้บริหารสถานศึกษาควร ปรึกษาหารือ กับผู้ปกครอง เพื่อส่งต่อนักเรียนไปโรงพยาบาลเฉพาะทาง
 ในจังหวัดใกล้เคียง เพื่อให้ได้รับการรักษาต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
3. เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 19 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 85 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,385 คน รวมทั้งสิ้น 1,470 คน (ระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์, 5 ตุลาคม 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p.727) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน และทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับฉลาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีจำนวนน้อยกว่ามากผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง 20 : 80 โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาร้อยละ 20 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้จำนวน 63 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ จำนวน 252 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 4 ท่าน ข้าราชการครูโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งทั้งหมดมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท ขึ้นไป มีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป และมีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา 5 ปีขึ้นไป รวม 7 ท่าน โดยการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งงานปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ประกอบด้วย ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำในการปรับปรุงและแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษาและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องในด้านเนื้อหาและการสร้างเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 แล้วนำไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี, โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี และโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา

สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ทุกฉบับมาหาความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1971, p.160) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.987 ค่าความเชื่อมั่นสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.985 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.986

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

2.2 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา ทั้งหมด 19 แห่ง ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในรูปแบบกูเกิ้ล ฟอรั่ม (google forms) และจัดส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 315 คน พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษาในการส่งแบบสอบถามและตอบรับแบบสอบถามคืนในรูปแบบ กูเกิ้ล ฟอรั่ม (google forms) จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 315 ฉบับ

การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญผู้วิจัยทำบันทึกเสนอต่อคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์การสัมภาษณ์ ในการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 7 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 4 ท่าน ข้าราชการครู โรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งทั้งหมดมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป และมีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา 5 ปีขึ้นไป ผู้วิจัยทำการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ และได้รับการอนุญาต พร้อมทั้งได้รับการนัดหมาย วัน/เดือน/ปี เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยได้สัมภาษณ์ข้อมูลสมบูรณ์ครบทั้ง 7 ท่าน นำผลการสัมภาษณ์มา

วิเคราะห์ สรุปและเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ในการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 และ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage)

1.2 ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น จัดลำดับตาม ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) โดยใช้วิธี Priority Need Index (PNI) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อ โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลเพื่อจัดระดับคะแนน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดเป็นช่วงคะแนน 5 ระดับ ได้ดังนี้

1.2.1 สภาพปัจจุบัน

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.2.2 สภาพที่พึงประสงค์

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเรียงลำดับความสำคัญของ
ความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ที่มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
อยู่ในระดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด จากนั้นจึงนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-
structured interview) เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์เนื้อหา (content
analysis)

2.2 นำเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
เฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะ
ความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สรุปผลวิจัย
ได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษ

1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1.1 สภาพปัจจุบัน ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา

พิเศษ สภาพที่เป็นปัจจุบันการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณา สภาพปัจจุบันรายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูได้จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการวางแผนส่งเสริม พัฒนา นักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน และ 3) ครูมี การวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของ นักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล

1.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ สภาพที่พึงประสงค์ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อ พิจารณาสภาพที่พึงประสงค์รายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกได้แก่ 1) ครูมีการวางแผน ส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาได้ศึกษาวิธิดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล 3) ครูได้จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำในการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น พิเศษของนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.2 การคัดกรองนักเรียน

1.2.1 สภาพปัจจุบัน ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ สภาพที่เป็นปัจจุบันการคัดกรองนักเรียนโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบัน รายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานการคัดกรองนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ครูมีการเก็บผลการคัดกรอง นักเรียนเป็นความลับ และ 3) สถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน

1.2.2 สภาพที่พึงประสงค์ ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ สภาพที่พึงประสงค์การคัดกรองนักเรียนโดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา สภาพที่พึงประสงค์รายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานการคัดกรองนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ครูมีการเก็บผล

การคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ และ 3) สถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่างชัดเจน และครูได้นำผลการประเมินคัดกรองนักเรียนมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน

1.3 การส่งเสริมและพัฒนา

1.3.1 สภาพปัจจุบัน ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สภาพที่เป็นปัจจุบันการส่งเสริมและพัฒนาโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูมีการสรุปผล ประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นปัจจุบัน 2) สถานศึกษามีการประชุมวางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 3) ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมที่มีความยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม และครูมีการจัดโครงการพิเศษต่างๆ ในการพัฒนานักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการบันทึกวาระการประชุมวางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนทุกครั้งและครูได้จัดกิจกรรมชุมนุม ตามความสมัครใจและความถนัดของนักเรียน

1.3.2 สภาพที่พึงประสงค์ ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมและพัฒนาโดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์รายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูมีการจัดโครงการพิเศษต่างๆ ในการพัฒนานักเรียน 2) สถานศึกษาได้มีการจัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนของสถานศึกษา และครูมีการสรุปผล ประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นปัจจุบัน 3) ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนานักเรียนร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษา และครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่วางไว้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการบันทึกวาระการประชุมวางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนทุกครั้ง

1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

1.4.1 สภาพปัจจุบัน ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สภาพที่เป็นปัจจุบันการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจนักเรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม 2) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ใส่ใจในการดูแลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาได้ผ่านการอบรมการปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน

1.4.2 สภาพที่พึงประสงค์ ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สภาพที่พึงประสงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์รายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ใส่ใจในการดูแลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด และคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนให้ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และครูมีการตรวจสอบติดตามผลการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาอยู่เสมอ 3) สถานศึกษามีการวางแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจนักเรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาได้ผ่านการอบรมการปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน

1.5 การส่งต่อ

1.5.1 สภาพปัจจุบัน ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สภาพที่เป็นปัจจุบันการส่งต่อโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูมีการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างเร่งด่วนเมื่อมีการส่งต่อนักเรียน 2) ครูมีการส่งต่อภายใน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว พฤติกรรมของนักเรียน 3) ครูมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) นักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียนในกรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา

1.5.2 สภาพที่พึงประสงค์ ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สภาพที่พึงประสงค์การส่งต่อโดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์รายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูมีการส่งต่อภายใน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว พฤติกรรมของนักเรียน 2) ครูมีการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างเร่งด่วนเมื่อมีการส่งต่อนักเรียน และครูมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 3) ครูมีการรวบรวมข้อมูล รายงานผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 1) ครูมีการส่งต่อนอก โดยส่ง

นักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียนในกรณีที่เกิดความสามารถของสถานศึกษา

2. ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) ครูได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 7 ด้าน และลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูได้จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2.2 การคัดกรองนักเรียน

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในการคัดกรองนักเรียน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน 2) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบเครื่องมือการ คัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม 3) ผู้บริหารสถานศึกษาได้สร้างความเข้าใจให้แก่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน และลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ

2.3 การส่งเสริมและพัฒนา

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในการส่งเสริมและพัฒนา 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูได้จัดกิจกรรม ชุมชน ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน 2) ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนานักเรียนร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษา 3) สถานศึกษาได้มีการจัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนของสถานศึกษา และลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประชุมวางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในสถานศึกษาได้ผ่านการอบรม การให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่ 2) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 3) คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีวิธีการ เครื่องมือ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนอย่างเหมาะสม และลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษามีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจนักเรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม

2.5 การส่งต่อ

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในการส่งต่อ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการส่งนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ครูมีการส่งต่อภายนอกโดยส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียนในกรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา 3) สถานศึกษามีการวางแผนการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างเร่งด่วนเมื่อมีการส่งต่อนักเรียน

3. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยใช้ข้อคำถามหลังจากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการประชุมวางแผนการดำเนินงานโดยกำหนด ปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจนมีผังโครงสร้างและคณะกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน สรุปรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้วประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจผู้ปกครอง ถึงความสำคัญการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของผู้ปกครองมีโครงการและกิจกรรมในการสนับสนุน

การจัดการศึกษา เชิญผู้นำชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานในชุมชนเข้ามาร่วมเป็นคณะทำงานขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง สถานศึกษา จัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดเครื่องมือการใช้วิธีการคัดกรอง สัมภาษณ์ การประเมิน และสังเกตพฤติกรรม ทั้งจากนักเรียนโดยตรง จากครูผู้สอนและผู้ปกครอง และจัดเก็บข้อมูลรายบุคคล ในรูปแบบของทะเบียนประวัติ สรุปผลการคัดกรอง/ประเมินนักเรียน รายงานผลการเยี่ยมบ้าน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ข้อมูลนักเรียนในระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษ และการศึกษาสงเคราะห์ (Special Education Technology : SET) และแบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนรายบุคคล (SDQ) และออกประกาศเป็นคำสั่งสถานศึกษาให้ครูจัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ, ด้านสุขภาพ, ด้านครอบครัว, ด้านสารเสพติด, ด้านความปลอดภัย, ด้านพฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่นๆ รวมถึงจัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนทั้ง 7 ด้าน โดยสร้างความเข้าใจให้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลนักเรียนและมีการรายงานผลทุกภาคเรียน

3.2 การคัดกรองนักเรียน

สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโดยร่วมจัดทำเครื่องมือการคัดกรอง นักเรียนในสถานศึกษาเชิญผู้เชี่ยวชาญแพทย์ด้านจิตวิทยาจากโรงพยาบาล นักสหวิชาชีพที่มีความรู้ความเข้าใจ มาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ในสถานศึกษาและผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการใช้เครื่องมือให้ตรงตามประเด็นของการจัดสร้างเครื่องมือ สนับสนุนบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมอบรม พัฒนาเครื่องมือการคัดกรองร่วมกับกรมสุขภาพจิตเพื่อให้ได้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงของผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษ ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญในการคัดกรองนักเรียน รวมถึงทราบกระบวนการคัดกรองนักเรียน การดำเนินงานโดยงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการสะท้อนปัญหาและนำข้อเสนอแนะการใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนมาพิจารณาเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการดำเนินงานโดยงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

3.3 การส่งเสริมและพัฒนา

สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบาย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาตามงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/คู่มือประกอบในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา ส่งเสริมให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา นักสหวิชาชีพในสถานศึกษารวมถึงผู้ปกครอง ศึกษาดูงานการขับเคลื่อนระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาต้นแบบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีคู่มือมาตรฐานการดูแลนักเรียนอยู่ประจำให้ยึดถือและปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและสนับสนุนครูได้มีการจัดกิจกรรม/ชุมนุม ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน ควรมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรม รูปแบบของกิจกรรมควรมีความหลากหลายเพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจและความถนัด รวมถึงกำหนดให้มีกิจกรรม/โครงการของสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เช่น โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมด้านการศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน เป็นต้น ควรมีการนิเทศ ติดตาม และปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดประชุม/วางแผนในการส่งเสริม พัฒนาและการแก้ไขปัญหา นักเรียนเป็นรายบุคคลนักเรียน รวมถึงครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูงานอาชีพ ครูการศึกษาพิเศษและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษาควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนการดำเนินงานในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน

3.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

สถานศึกษาควรจัดทำประกาศแนวปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน รวมถึงมีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน มีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลอย่างชัดเจน มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้บริหารทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผู้บริหารควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อแจ้งและร่วมกันออกแบบมาตรการป้องกันและแก้ปัญหาคาดการณ์นักเรียนและความปลอดภัยในสถานศึกษา รวมถึงแจ้งผลการป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายให้กับครูที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ทั้งครูประจำชั้น ครูประจำหอนอน ได้ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อปรึกษาหาวิธีแก้ปัญหาร่วมกันทันทีเมื่อพบปัญหาและรายงานผลการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในทุกๆ ด้านอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาควรกำหนดให้มีโครงการ/กิจกรรม/แนวทางแก้ไขปัญหามา ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนครบทุกกลุ่มที่คัดกรอง โดยให้มีรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลาย สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารร่วมเป็นส่วนหนึ่งในคณะขับเคลื่อน สื่อสารและใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารควรจัดประชุมชี้แจงและจัดอบรมเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้เทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการอบรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนและพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมถึงควรมีการจัดทำคู่มือ

การวัดผลประเมินผลตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้คู่มือการวัดผลประเมินผล ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในรูปแบบการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้ได้ข้อมูลการป้องกัน แก้ไขปัญหา ที่ถูกต้อง และควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูประจำชั้น จัดกิจกรรมการป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียน ดังนี้ 1) กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) กิจกรรมในห้องเรียน 3) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน 4) กิจกรรมซ่อมเสริม 5) กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานให้สมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

3.5 การส่งต่อ

สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางปฏิบัติ กระบวนการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เป็นระบบและชัดเจน ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในวางแผนการดำเนินงานโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกุญแจประสานงานทุกระดับสู่ความสำเร็จ ควรทราบผลการดำเนินงานระบบดูแลนักเรียนทุกขั้นตอน มีรูปแบบการรายงานผลที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนและรายงานผลต่อผู้บริหารสถานศึกษาทราบทุกครั้ง กำหนด ให้ผู้บริหารร่วมประชุมวางแผนการส่งต่อนักเรียนโดยกำหนดบทบาทหน้าที่ประธานการประชุม เพื่อให้รับทราบกระบวนการดำเนินงาน ทั้งนี้ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในการส่งต่อนักเรียน บทบาทในการดำเนินการส่งต่อนักเรียนตามกระบวนการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประชุมวางแผนพิจารณา เมื่อมีการรายงานผลการประเมินตามงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนก่อนเข้าสู่กระบวนการส่งต่อนักเรียน ทุกครั้งเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อครูประจำชั้นหรือครูสอนพบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน ควรแจ้งกับผู้ที่เกี่ยวข้องและแจ้งผู้บริหารสถานศึกษา รับทราบโดยจัดทำบันทึกรายงานพฤติกรรมและบันทึกรายงานผลการให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นระยะ เมื่อผลการดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนดีขึ้น ควรดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนต่อไป กระบวนการส่งต่อนักเรียนแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอกควรเพิ่มการส่งต่อภายในสถานศึกษา โดยเพิ่มเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) การส่งต่อนักเรียนในช่วงระหว่างวัน และ 2) การส่งต่อนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นซึ่งเป็นการส่งต่อนักเรียนระหว่างชั้นเรียน ทั้ง 2 รูปแบบ ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สถานศึกษาควรมีการวางแผนการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละกลุ่มให้มีความเหมาะสม และมีบันทึกข้อมูลในการประสานงานทุกครั้ง เพื่อเป็นหลักฐานและการติดตามผลนักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา ควรมีการแจ้งผู้บริหารแจ้งผู้ปกครอง ประสานหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องตามลำดับ ร่วมกันหาแนวทางในการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือพัฒนานักเรียนต่อไป ครูที่มีส่วน

เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูจิตวิทยาคลินิกฯ ควรเป็นผู้ดำเนินการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กร เพื่อให้ข้อมูลและความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียนรวมถึงการติดต่อรับทราบการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา การส่งต่อนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนและในการใช้ชีวิตประจำวัน ของตนเองก้าวต่อไปในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในด้านพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาควรปรึกษาหารือ กับผู้ปกครอง ในการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดใกล้เคียง เพื่อส่งนักเรียนไปปรับพฤติกรรมชั่วคราว เพื่อให้ได้รับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างตรงจุดและต่อเนื่อง สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในด้านสุขภาพ หากส่งต่อไปโรงพยาบาลเพื่อทำการรักษาแล้ว แต่นักเรียนยังมีอาการไม่ดีขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร ปรึกษาหารือ กับผู้ปกครอง เพื่อส่งต่อนักเรียนไปโรงพยาบาลเฉพาะทางในจังหวัดใกล้เคียง เพื่อให้ได้รับการรักษาต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.1 ภาพรวมผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูได้จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน และครูมีการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกับงานวิจัยของกรองแก้ว วงษ์สวรรค์ (2558, หน้า 126) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู เขตภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าอันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาการคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การส่งเสริมพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมธุรส ผุดผ่อง (2563, หน้า 257) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธ.สุรางค์ บุญทอง (2563, หน้า 64) ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.1.2 การคัดกรองนักเรียน สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากสถานศึกษาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดกรองนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูมีการเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ และสถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรองแก้ว วงษ์สุวรรณ (2558, หน้า 126) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู เขตภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าอันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาการคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การส่งเสริมพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหา และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณพ ศิริสวัสดิ์ (2563, หน้า 158) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนาภรณ์ กฤตอัธรรณ (2567, หน้า 14) ได้ทำการศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

เฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การป้องกันและการแก้ปัญหาให้นักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.1.3 การส่งเสริมและพัฒนา สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูมีการสรุปผล ประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เป็นปัจจุบัน สถานศึกษามีการประชุมวางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูมีการจัดโครงการพิเศษต่างๆ ในการพัฒนานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกับงานวิจัยของจิรัฐพร จินสายใจ (2557, หน้า 107) ได้ทำการศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธ.สุรางค์ บุญทอง (2563, หน้า 64) ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ส่วนด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามลำดับ

1.1.4 การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจากคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษามีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจนักเรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม สถานศึกษามี

การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ใส่ใจในการดูแลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชภา สุขเอี่ยม (2558, หน้า 80) ได้ทำการศึกษา สภาพการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษา พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ อุ่นจิตต์ (2565, หน้า 52) ได้ทำการศึกษากิจการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนาภรณ์ กฤตอัครธรณ์ (2567, หน้า 14) ได้ทำการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การป้องกันและการแก้ปัญหานักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน และการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.1.5 การส่งต่อ สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูมีการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างเร่งด่วนเมื่อมีการส่งต่อนักเรียน มีการส่งต่อภายใน เพื่อช่วยแก้ไขสภาพพฤติกรรมของนักเรียน และมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิวากร อาจหาญ (2558, หน้า 102) ได้ทำการศึกษากิจการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลาง ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลาง อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งต่อ ด้านการป้องกันปัญหาและการแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการคัดกรอง และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชภา สุขเอี่ยม (2558, หน้า 80) ได้ทำการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนัก

บริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสุตา เหลืองสุข (2566, หน้า 108) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง สำหรับ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ภาคตะวันออก ฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

1.2 ภาพรวมผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถอธิบายผลได้ ดังนี้

1.2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากครูมีการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน ผู้บริหาร สถานศึกษาได้ศึกษาวิธีดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลครู ได้จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ ในการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐริภา คำปันศรี (2559, หน้า67) ได้ทำการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของมธุรส ผุดผ่อง (2563, หน้า 257) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนา แนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและ แก้ปัญหา การส่งต่อ และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามผลการวิจัย พบว่า

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการวางแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ นับเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ การดำเนินงานดังกล่าวเกิดขึ้นจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นครูประจำชั้น ครูประจำเรือนนอน ผู้ปกครอง รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษา ในกระบวนการนี้ครูมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้วางแผนและดำเนินงานอย่างใกล้ชิดกับนักเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้เหมาะสมและตอบโจทย์ความต้องการจำเป็นพิเศษที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่สนับสนุนในเชิงนโยบายและบริหารจัดการระบบ เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความร่วมมือและการบูรณาการหน้าที่ระหว่างครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานศึกษาเช่นนี้เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างแท้จริง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เต็มตามขีดความสามารถของตนเองอย่างยั่งยืน

1.2.2 การคัดกรองนักเรียน สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากจากสถานศึกษาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการคัดกรองนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูมีการเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ สถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่างชัดเจน ครูได้นำผลการประเมินคัดกรองนักเรียนมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา การส่งต่อ และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของนพเกล้า ทองธรรมมา, และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2565, หน้า 264) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชางค์ นาฎ, และกฤษณก ดวงชาต (2565, หน้า 54-56) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามผลการวิจัย พบว่า การคัด

กรองนักเรียนถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จของกระบวนการดังกล่าวมาจากการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบชัดเจน การรักษาข้อมูลการคัดกรองของนักเรียน เป็นความลับอย่างเคร่งครัด การกำหนดเกณฑ์การคัดกรองที่มีความละเอียดรอบคอบและการนำผลการประเมินที่ได้มาพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคคลของนักเรียนและการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในระยะยาวอย่างยั่งยืน

1.2.3 การส่งเสริมและพัฒนา สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากครูมีการจัดโครงการพิเศษต่างๆ ในการพัฒนานักเรียน สถานศึกษาได้มีการจัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนของสถานศึกษา และครูมีการสรุปผล ประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เป็นปัจจุบัน ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนานักเรียนร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษา และครูและบุคลากร ในสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย มธุรส ผุดผ่อง (2563, หน้า 257) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษา พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา การส่งต่อ และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 163) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ตามผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรจัดทำโครงการพิเศษที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นควรมีเป้าหมายชัดเจนและตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถเฉพาะบุคคล สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับนโยบายของโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงาน

เป็นไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ครูผู้รับผิดชอบควรมีการสรุปและประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลลัพธ์เป็นปัจจุบันและสามารถนำไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงาน ในอนาคตได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งครูยังมีบทบาทสำคัญในการวางแผนพัฒนานักเรียนร่วมกับนัก สหวิชาชีพ ในสถานศึกษา เช่น นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด นักกายภาพบำบัด ครูการศึกษาพิเศษ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แผนการพัฒนามีความรอบด้านและตอบสนองความต้องการของ นักเรียนได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ ครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการกิจกรรม ที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีความเป็นระบบและสอดคล้องกับเป้าหมาย การพัฒนานักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากสถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ใส่ใจในการดูแลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่ม มีปัญหาอย่างใกล้ชิด แจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และครูมีการตรวจสอบ ติดตามผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาอยู่ เสมอ สถานศึกษามีการวางแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจ นักเรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวิภา คำปันศรี (2559, หน้า 67) ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา การส่งต่อ และการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนพเกล้า ทองธรรมมา, และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2565, หน้า 264) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามผลการวิจัยพบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นทางการช่วยให้การดำเนินงานมีความเป็นระบบ ชัดเจนและบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะทำงานในสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาพิเศษอย่างใกล้ชิดเพื่อลดโอกาสเกิดปัญหาซ้ำซ้อนและแก้ไขได้ตรงจุด การรายงานผลการดำเนินงานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ส่งผลให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ สถานศึกษามีการวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ครอบคลุมทุกกลุ่มนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษซึ่งตอบสนองความจำเป็นเฉพาะบุคคลได้อย่างเหมาะสมการดูแลนักเรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมสะท้อนถึงความมุ่งมั่นของสถานศึกษาในการสร้างโอกาสที่ เท่าเทียมและมีคุณภาพสำหรับนักเรียนทุกคน

1.2.5 การส่งต่อ สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากครูมีการส่งต่อภายใน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน มีการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างเร่งด่วนเมื่อมีการส่งต่อนักเรียนมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีการรวบรวมข้อมูล รายงานผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมธุรส ผุดผ่อง (2563, หน้า 257) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษพบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนพเกล้าทองธรรมมา, และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2565, หน้า 264) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษพบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 163) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ผลการศึกษพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษนั้น การดำเนินการส่งต่อของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแก้ไขปัญหาและการดูแลที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากนักเรียนกลุ่มนี้มักเผชิญปัญหาทางพฤติกรรม อารมณ์ หรือการเรียนรู้ที่ซับซ้อน ครูจึงจำเป็นต้องประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น นักจิตวิทยาการศึกษา นักกิจกรรมบำบัด หรือผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ เพื่อให้การแก้ไขปัญหา

สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะตัวของนักเรียน มีการประสานงานกับผู้ปกครองทันทีหลังการส่งต่อ เป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและครอบครัวซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุนนักเรียนให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นและช่วยลดปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน การสนับสนุนอย่างสอดคล้องจากทั้งสองฝ่ายช่วยเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม การติดตามผลการส่งต่ออย่างต่อเนื่องช่วยให้มั่นใจว่านักเรียนได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาซ้ำ และช่วยให้โรงเรียนสามารถปรับปรุงแผนการดูแลให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้อย่างทันท่วงที การบันทึกข้อมูลและรายงานผลการส่งต่ออย่างเป็นระบบ มีความสำคัญต่อการวิเคราะห์สถานการณ์และประเมินผลการดำเนินงาน ทำให้ทีมงานสามารถปรับปรุงกระบวนการส่งต่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของนักเรียนได้อย่างครอบคลุมและยั่งยืน

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการศึกษาลำดับความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ทั้ง 5 ด้าน โดยเลือกลำดับความต้องการจำเป็นด้านละ 3 ข้อ เพื่อมาเป็นแนวทาง ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.1.1 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่หนึ่ง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองถึงนโยบายและแนวทางการให้การช่วยเหลือด้านการศึกษา แนวทางปฏิบัติในการเข้ามาอยู่ในโรงเรียนแบบประจำ รวมถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารครูและผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (ประเวศ ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัญหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรวพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิ์ชัย ภู่อำวงศ์ (2563, หน้า 118) ได้ทำการศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีระดับความต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

จังหวัดนครพนม ผลการศึกษา พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสุตา เหลืองสุข (2566, หน้า 108) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งเสริมนักเรียน

2.1.2 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่สอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยสถานศึกษาเชิญผู้นำชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ประเวศ ทังจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัญหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรพพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษา พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 163) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญา ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัษฎา พงษ์พัฒน์ (2565, หน้า 174) ได้ทำการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

2.1.3 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่สาม ครูได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 7 ด้าน โดยสถานศึกษาควรกำหนดให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในออกแบบแบบฟอร์ม ออกแบบเครื่องมือการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้าน

ความสามารถ , ด้านสุขภาพ, ด้านครอบครัว, ด้านสารเสพติด, ด้านความปลอดภัย, ด้านพฤติกรรมทางเพศและด้านอื่นๆ (ประเวศ ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรวพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิ์รัชย์ ภู่อำวงศ์ (2563, หน้า 118) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีระดับความต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูต้องมีการเก็บข้อมูลของนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติด พฤติกรรมชู้สาว และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูต้องทราบสถานะสุขภาพกายของนักเรียน เช่น ความพิการโรคประจำตัว หรือความสะอาดของร่างกาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของนพเกล้า ทองธรรมมา, และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2565, หน้า 264) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพลอย พัฒนาแสง (2565, หน้า 163) ได้ทำการศึกษาพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามลำดับ

โดยสรุปผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ทั้ง 3 ประเด็น ได้ดังนี้ ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญ ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อชี้แจงนโยบาย แนวทางการให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา การดูแลนักเรียนในโรงเรียนแบบประจำ รวมถึงการอธิบายบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักเรียน ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยสถานศึกษาควรเชิญผู้นำชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ และหน่วยงานในชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน เพื่อขับเคลื่อนระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ อีกทั้ง ครูควรดำเนินการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนใน 7 ด้าน ได้แก่ ความสามารถ สุขภาพ ครอบครัว สารเสพติด ความปลอดภัย พฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่นๆ โดยสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา

และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการออกแบบแบบฟอร์มและเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนในทุกมิติ

2.2 การคัดกรองนักเรียน

2.2.1 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่หนึ่ง สถานศึกษาได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน โดยสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนร่วมจัดทำเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนในสถานศึกษา เชิญผู้เชี่ยวชาญ แพทย์ด้านจิตวิทยา จากโรงพยาบาล นักวิชาชีพที่มีความรู้ความเข้าใจ มาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา (ประเวช ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรพพรรณ ร่มสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนพเกล้า ทองธรรมมา, และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2565, หน้า 264) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นในด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับสูงสุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 163) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัษฎา พงษ์พัฒน์ (2565, หน้า 174) ได้ทำการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

2.2.2 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่สอง สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญในการ คัดกรองนักเรียน และส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาเครื่องมือการคัดกรองร่วมกับกรมสุขภาพจิตเพื่อให้ได้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ประเวช ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ,

2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรวพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การส่งต่อ ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนพเกล้า ทองธรรมมา, และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2565, หน้า 264) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการ จำเป็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นในด้าน การคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับสูงสุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัย กู๊ดแมน (Goodman, 1997, p.88) ได้ศึกษาการใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีความผิดปกติ ทางจิตใจ เยาวชนในชุมชนที่รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ปกครอง ครู เพื่อนเยาวชน ผล การศึกษาพบว่า ทุกกลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคลและเป็น ความแปรปรวนทางอารมณ์ของบุคคล โดยมีเหตุมาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมอยู่ไม่สุข/อยู่ ไม่นิ่ง พวกซึมเศร้าและพวกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่นๆ ความกลัวสิ่งของหรือสัตว์เฉพาะบุคคล ถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก และพฤติกรรมกิริยาไม่เหมาะสม ทำให้การคัดกรองเยาวชนที่ผิดปกติทางจิตใจ มีความแม่นยำและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมมากกว่าการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากครูและเพื่อนเยาวชน

2.2.3 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่สาม ผู้บริหารสถานศึกษาได้สร้างความเข้าใจ ให้แก่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน โดย ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกระดับชั้นเรียน มีการประชุมครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษ ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ความสำคัญ ความเข้าใจเครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน กระบวนการ ในการคัดกรองนักเรียน รวมถึงรูปแบบการให้การช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนในแต่ละกลุ่ม (ประเวศ ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรวพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของแพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 163) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นของ

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา เมื่อพิจารณา รายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตตา พรหมแดง, และต้องลักษณะ บุญธรรม (2564, หน้า 709) ได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออก ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ การคัดกรองนักเรียน, การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล, การป้องกันและการแก้ไขปัญหา, การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสุตา เหลืองสุข (2566, หน้า 108) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง สำหรับ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งเสริมนักเรียน ตามลำดับ

โดยสรุปผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ทั้ง 3 ประเด็น ได้ดังนี้ สถานศึกษาควรดำเนินการพัฒนาและ ขับเคลื่อนระบบการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ เช่น แพทย์ ด้านจิตวิทยา และนักสหวิชาชีพที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน ซึ่งแบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการ ขับเคลื่อนเพื่อกำกับดูแลการจัดทำเครื่องมือดังกล่าวให้เกิดประสิทธิผล สถานศึกษาให้ความสำคัญกับ การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการออกแบบเครื่องมือ การคัดกรองโดยสนับสนุน การประชุมเพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ กระบวนการ และการใช้เครื่องมือคัดกรอง มีการประชุมร่วมกับครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อ สร้างความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นอกจากนี้ สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูและ บุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมกับกรมสุขภาพจิตหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนา เครื่องมือการคัดกรองให้มีความเหมาะสม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หรือ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญยิ่ง ในการขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกระดับชั้นเรียน โดยเน้นการประชุมเพื่อส่งเสริม ความเข้าใจร่วมกันในประเด็นการคัดกรอง การวางแผนการช่วยเหลือ และการพัฒนานักเรียนในแต่ละ กลุ่มให้เหมาะสมและครอบคลุมทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การส่งเสริมและพัฒนา

2.3.1 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่หนึ่ง ครูได้จัดกิจกรรมชุมนุม ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยผู้บริหารควรเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและสนับสนุนครูให้มี

การจัดกิจกรรม ชุมชุม ตามความสมัครใจ และความถนัดของนักเรียน ควรมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรม อีกทั้งกิจกรรมควรมีความหลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสามารถความสนใจและความถนัด (ประเวศ ทังจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรวพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิชัย ภู่อ่างค์ (2563, หน้า 118) ได้ทำการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน พบว่า มีระดับความต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความภาคภูมิใจของนักเรียนแต่ละคน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณ ในการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การส่งต่อ ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนพเกล้า ทองธรรมมา, และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2565, หน้า 264) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามลำดับ

2.3.2 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่สอง ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนานักเรียนร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรมีการจัดประชุม/วางแผนในการส่งเสริม พัฒนา และการแก้ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคลนักเรียนของครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูอาชีพ ครูการศึกษาพิเศษ และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกับ นักสหวิชาชีพในสถานศึกษา รวมถึงการดำเนินกิจกรรม/แนวทางการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (ประเวศ ทังจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรวพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพลอย พัฒนะแสง

(2565, หน้า 163) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการ คัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัสฎา พงษ์พัฒน์ (2565, หน้า 174) ได้ทำการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครพนม โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเรณิก (Reinke, 2001, pp.51-52) ได้ศึกษาเรื่องการลดปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในปัจจุบันและอนาคตผ่านการสอนในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า การช่วยเหลือและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ถ้าสามารถ ทำได้ถูกทางก็จะเป็นการช่วยลดระดับของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และลดความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดกับ โรงเรียน ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียนซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ ดังนั้นผลกระทบ จากการจัดระบบการช่วยเหลือนักเรียนภายใน โรงเรียน อาจมีผลกระทบต่อนักเรียนด้านพฤติกรรมทำให้ความช่วยเหลือในชั้นเรียน โดยใช้รูปแบบการ ให้คำปรึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันและเปลี่ยนแปลงระบบในห้องเรียนภายใต้ระบบของโรงเรียน ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าการให้คำปรึกษาในชั้นเรียน มีผลทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนไป ในทางที่ดีขึ้น ลดพฤติกรรมด้านการทำลาย และพบว่า การให้คำปรึกษาในห้องเรียนทำให้พฤติกรรมครู และนักเรียน เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

2.3.3 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่สาม สถานศึกษาได้มีการจัดทำคู่มือ ในการจัด กิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรมีการกำหนด นโยบายในการดำเนินงาน มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตาม เป้าหมายที่วางไว้ จัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/คู่มือประกอบในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา และมีคู่มือมาตรฐานการดูแล นักเรียนอยู่ประจำ เพื่อให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษายึดถือและปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (ประเวศ ทังจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัญหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรวพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก

(2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การส่งต่อ ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูดา พรหมแดง, และต้องลักษณะ บุญธรรม (2564, หน้า 709) ได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาควัฒนออก ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ การคัดกรองนักเรียน, การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, การป้องกันและการแก้ไขปัญหา, การพัฒนา และส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสุตา เหลืองสุข (2566, หน้า 108) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ภาควัฒนออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งเสริมนักเรียน ตามลำดับ

โดยสรุปผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ทั้ง 3 ประเด็น ได้ดังนี้ สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมชุมนุมที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความสมัครใจและความถนัดของนักเรียน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการหลัก พร้อมได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการจัดทำแผนงาน โครงการ และแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อศักยภาพของนักเรียน สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับนโยบาย รวมถึงกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อให้คณะครูและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ นอกจากนี้ ครูควรร่วมวางแผนพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษา โดยผ่านการประชุมและความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางและกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนานักเรียนในแต่ละด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

2.4.1 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่หนึ่ง คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในสถานศึกษาได้ผ่านการอบรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน โดยผู้บริหารควรมีส่งเสริมสนับสนุน คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ได้รับการอบรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนและพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (ประเวศ ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์

อุ้นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรวพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหาการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การส่งต่อ ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนพเกล้า ทองธรรมมา, และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2565, หน้า 264) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการ จำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้าน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของคิง (King, 2003, para.104) ได้ศึกษาเรื่องการ จัดโปรแกรมให้คำปรึกษาภายในโรงเรียน ความเห็นพ้องระหว่างครูแนะแนวและอาจารย์ใหญ่ ผลการศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างทัศนคติของครูแนะแนวและอาจารย์ใหญ่ ทั้งในเรื่อง ความสำคัญของการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาและการดำเนินการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาภายใน โรงเรียน 44 กิจกรรม มีความสัมพันธ์กันในด้านบวกอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างทัศนคติในเรื่อง ความสำคัญของการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาและการดำเนินการจัดกิจกรรม ให้คำปรึกษาภายใน โรงเรียน และยังพบด้วยว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคำตอบของครูแนะแนวและ อาจารย์ใหญ่ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนใน 3 กลุ่มงานด้วย

2.4.2 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่สอง คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อแจ้งและร่วมกัน ออกแบบมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และความปลอดภัยใน สถานศึกษา รวมถึงแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง (ประเวศ ทังจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ้นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรวพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของอัสภา พงษ์พัฒน์ (2565, หน้า 174) ได้ทำการศึกษาสภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตดา พรหมแดง, และต้องลักษณะ บุญธรรม (2564, หน้า 709) ได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ การคัดกรองนักเรียน, การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, การป้องกันและการแก้ไข ปัญหา, การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันเดอร์สัน (Gunderson, 2001, p.14) ได้ศึกษาการใช้การประชุมสร้างสรรค์ ในโรงเรียนซึ่งเรียกชื่อเฉพาะว่าการประชุมกลุ่มครอบครัวในการศึกษาแก้ปัญหาเด็กนักเรียนหนึ่งเรียน โดยให้ผู้ปกครองที่มีลูกหลานหนึ่งเรียนได้เข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยกลุ่มครอบครัวประกอบด้วย กลุ่มเสียงต่ำ กลุ่มเสียงปานกลางและกลุ่มเสียงสูง โดยกลุ่มเสียงต่ำเป็นกลุ่มนักเรียนที่เคยได้รับการลงโทษจากทางโรงเรียนบ้าง และกลุ่มเสียงสูงนักเรียนเคยได้รับการลงโทษจากโรงเรียนอย่างรุนแรงในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม การประชุมมีลักษณะกันเอง ยอมรับฟังซึ่งกันและกัน ทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคำถามของนักเรียน ผู้ปกครองได้ร่วมพลังที่จะสร้างสรรค์ครอบครัวและได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน โรงเรียนได้ให้โอกาสครอบครัวต่างๆ เสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์อันจะนำไปสู่ข้อสรุป เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทางโรงเรียนต่อไป กระบวนการประชุมผู้ปกครองซึ่งเป็นกระบวนการที่เรียบง่าย ผลการดำเนินการเป็นพลวัตรมีผลทางบวกต่อนักเรียน ครอบครัวและทางโรงเรียนยังมีผลสำคัญต่อการมาโรงเรียนของนักเรียนซึ่งวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวมีประสิทธิภาพดีกว่ารูปแบบการแก้ปัญหาหนึ่งเรียนในปัจจุบัน

2.4.3 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่สาม คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา มีวิธีการ เครื่องมือ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเหมาะสม โดยคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาควรมีการจัดทำคู่มือการวัดผลประเมินผลตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้คู่มือการวัดผลประเมินผล ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในรูปแบบการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้ได้ข้อมูลการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่ถูกต้อง และมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูประจำชั้น จัดกิจกรรมการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน ดังนี้

- 1) กิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 2) กิจกรรมในห้องเรียน
- 3) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน
- 4) กิจกรรมซ่อมเสริม
- 5) กิจกรรมการสื่อสารกับ(ประเวศ ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรวพรรณ รามสุข,

2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พินาพงศ์ นาฏ, และกฤษณก ดวงชาต (2565, หน้า 54-56) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการศึกษา ลำดับความต้องการจำเป็นด้านป้องกันและแก้ไขปัญหาอยู่ลำดับที่ 3 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสุตา เหลืองสุข (2566, หน้า 108) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษา ลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกันเซียบส์ (Siebs, 1999, para.92) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียน ในการออกแบบโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อป้องกันการลาออกของนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษาแถบชานเมือง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จโดยมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นสามารถเพิ่มระดับเกรดเฉลี่ย เพิ่มความเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้น ได้รับการยอมรับนับถือมากขึ้น มีการพัฒนาความสนใจมาสู่การเรียน พัฒนาริสนัยทัศนในอนาคตของตนเองและที่สำคัญ คือ มีโอกาสมากขึ้นในการจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหลังจากที่ได้เข้าร่วมในโปรแกรม REACH

โดยสรุปผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ทั้ง 3 ประเด็น ได้ดังนี้ คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการดูแลนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหารควรจัดการประชุมผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ เพื่อร่วมกันออกแบบมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน มีการจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูและบุคลากรนำคู่มือดังกล่าวไปใช้ในการประชุม อบรม และสัมมนา เพื่อพัฒนาระบบการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การดำเนินงานควรเน้นการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม และกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง โดยมุ่งหวังให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างรอบด้านและยั่งยืน

2.5 การส่งต่อ

2.5.1 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่หนึ่ง สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในวางแผนการดำเนินการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามีกระบวนการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เป็นระบบและชัดเจน เพื่อให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ (ประเวศ ทังจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรวพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก (2564, หน้า 147) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า คำดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักกันนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไข ปัญหาการคัดกรองนักเรียนการส่งเสริมพัฒนานักเรียน การส่งต่อ ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชางค์ นาฏ, และฤชกนก ดวงชาทม (2565, หน้า 54-56) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นด้านการส่งต่อ อยู่ลำดับที่ 4 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกลาสเซียร์ (Glazier, 2004, p.74) ได้ศึกษาเรื่องการสำรวจความเห็นของนักวิชาการการศึกษาสามัญในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประสิทธิภาพด้านการยอมรับตนเองของนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในคณะทำงาน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ครู นักวิชาการการศึกษาสามัญซึ่งมีทัศนคติในด้านบวกต่อกระบวนการบริหารงานของคณะทำงาน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีแนวโน้มสูง ในการมองว่าตนเองมีศักยภาพในการทำงาน และมีความพร้อมที่จะจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงมากกว่า นอกจากนี้ ครูกับนักวิชาการการศึกษาสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา (Patrick Henry Elementary School) ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงของพวกเขา และมีความเต็มใจที่จะทำการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอนเพื่อจะช่วยให้นักเรียนเหล่านั้นดีขึ้น สุดท้ายมีข้อเสนอแนะให้ดำเนินการจัดการประเมินผลตามระดับชั้นเรียนนำไปทำการวางแผนงานด้านการพัฒนาบุคลากรซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อกระบวนการบริหารงานของคณะทำงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา (Patrick Henry Elementary School)

2.5.2 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่สอง ครู มีการส่งต่อภายนอก โดยส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียนในกรณีที่เกิด

ความสามารถของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาควรจัดประชุมวางแผนพิจารณาเมื่อมีการรายงานผลการประเมินตามงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนก่อนเข้าสู่กระบวนการส่งต่อนักเรียนทุกครั้ง ในกรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษาควรมีการแจ้งผู้บริหารแจ้งผู้ปกครอง ประสานหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องตามลำดับ เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียนต่อไป (ประเวศ ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรพวรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนพเกล้า ทองธรรมมา และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2565, หน้า 264) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัษฎา พงษ์พัฒน์ (2565, หน้า 174) ได้ทำการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของโคล (Cole, 2002, p.18) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่ผู้ช่วยครูใหญ่ในด้านการควบคุมดูแลวินัยตามความคิดเห็นของครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ในโรงเรียนรัฐจอร์เจียเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ช่วยครูใหญ่ได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมในการจัดการกับกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างแขกผู้มาเยี่ยมโรงเรียนกับบุคลากร ของโรงเรียน ควบคุมการเข้าเรียนของนักเรียนและประสานงานกับหน่วยงาน หน่วยงานสนับสนุน การทำกิจกรรมของนักเรียน ทั้ง 2 กลุ่ม มีการรับรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบเบื้องต้นของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวินัยนักเรียนแตกต่างกันในเรื่องต่อไปนี้ การเสริมสร้างบรรยากาศของโรงเรียนให้เกิดการสร้างสรรคพฤติกรรมที่เหมาะสม การรวบรวมของข้อมูลการทำผิดวินัยของนักเรียนเป็นผู้ประสานงานกับบุคคลภายนอก บุคลากรร่วมทำงานและการบริหารงบประมาณ แต่ทั้งนี้ 2 กลุ่ม มีการรับรู้เรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

2.5.3 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่สาม สถานศึกษามีการวางแผนการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยสถานศึกษาควรมีการวางแผนการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละกลุ่มให้มีความเหมาะสม และมีบันทึกข้อมูลในการประสานงาน

ทุกครั้ง เพื่อเป็นหลักฐานและการติดตามผลนักเรียน (ประเวศ พงษ์จันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัญหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรพรรณ รวมสุข, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพลอย พัฒนะแสง (2565, หน้า 163) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามลำดับ และสอดคล้อง กับงานวิจัยของชุตตา พรหมแดง, และต้องลักษณะ บุญธรรม (2564, หน้า 709) ได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ การคัดกรองนักเรียน, การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, การป้องกันและการแก้ไขปัญหา, การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเรนท์ (Reinke, 2001, pp.51-52) ได้ศึกษาเรื่องการลดปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในปัจจุบันและอนาคตผ่านการสอนในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า การช่วยเหลือและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ถ้าสามารถทำได้ถูกทางก็จะเป็นการช่วยลดระดับของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และลดความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดกับโรงเรียน ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียนซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ ดังนั้นผลกระทบ จากการจัดระบบการช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียนอาจมีผลกระทบต่อปัญหาด้านพฤติกรรมทำให้ความช่วยเหลือในชั้นเรียน โดยใช้รูปแบบการให้คำปรึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันและเปลี่ยนแปลงระบบในห้องเรียนภายใต้ระบบของโรงเรียน ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าการให้คำปรึกษาในชั้นเรียน มีผลทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ลดพฤติกรรมด้านการทำลาย และพบว่าการให้คำปรึกษาในห้องเรียนทำให้พฤติกรรม ครูและนักเรียนเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

โดยสรุปผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ทั้ง 3 ประเด็น ได้ดังนี้ สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการวางแผนและสนับสนุนการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการมีความชัดเจนและมีเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในกรณีที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือเฉพาะทางเกินขีดความสามารถของสถานศึกษา คุณครูควรส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีการแจ้ง

ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับ เพื่อร่วมกันวางแผนหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาการเรียน สถานศึกษาควรจัดประชุมวางแผนและพิจารณาข้อมูลจากการรายงานผลการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนก่อนเข้าสู่กระบวนการส่งต่อนักเรียนทุกครั้ง อีกทั้งควรมีการวางแผนการส่งต่อนักเรียนในแต่ละกลุ่มให้เหมาะสม พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลการประสานงานอย่างละเอียดเพื่อใช้เป็นหลักฐานและติดตามผลนักเรียนในอนาคต

3. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อใช้เสนอเป็นแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพไปสู่ความสำเร็จบรรลุตามเป้าประสงค์ สามารถอภิปรายผลรายละเอียดโดยได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในการบริหารงานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา และโครงสร้างคำถามได้มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของงานวิจัยรวมทั้งสิ้น 5 ประเด็น ดังต่อไปนี้

3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ผลการเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการประชุมวางแผนการดำเนินงานโดยกำหนด ปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน มีผังโครงสร้างและคณะกรรมการดำเนินงาน ที่ชัดเจน สรุปรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้วประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจผู้ปกครองถึงความสำคัญการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ของผู้ปกครองมีโครงการและกิจกรรมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา เชิญผู้นำชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานในชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะทำงานขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง สถานศึกษาจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดเครื่องมือการใช้วิธีการคัดกรอง สัมภาษณ์ การประเมิน และสังเกตพฤติกรรม ทั้งจากนักเรียนโดยตรง จากครูผู้สอนและผู้ปกครอง และจัดเก็บข้อมูลรายบุคคล ในรูปแบบของทะเบียนประวัติ สรุปผลการคัดกรอง/ประเมินนักเรียน รายงานผลการเยี่ยมบ้าน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

(IEP) ข้อมูลนักเรียนในระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ (Special Education Technology : SET) และแบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนรายบุคคล (SDQ) และออกประกาศเป็นคำสั่งสถานศึกษาให้ครูจัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ, ด้านสุขภาพ, ด้านครอบครัว, ด้านสารเสพติด, ด้านความปลอดภัย, ด้านพฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่นๆ รวมถึงจัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนทั้ง 7 ด้าน โดยสร้างความเข้าใจให้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลนักเรียนและมีการรายงานผลทุกภาคเรียน (ประเวศ ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัญหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรพรรณ รวมสุข, 2567)

3.2 การคัดกรองนักเรียน

ผลการเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน เฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโดยร่วมจัดทำเครื่องมือการคัดกรอง นักเรียนในสถานศึกษาเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาจากโรงพยาบาล นักสหวิชาชีพที่มีความรู้ความเข้าใจ มาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ในสถานศึกษาและผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการใช้เครื่องมือให้ตรงตามประเด็นของการจัดสร้างเครื่องมือ สนับสนุนบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมอบรม พัฒนาเครื่องมือการคัดกรองร่วมกับกรมสุขภาพจิตเพื่อให้ได้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงของผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษ ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญในการคัดกรองนักเรียน รวมถึงทราบกระบวนการคัดกรองนักเรียน การดำเนินงานโดยงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการสะท้อนปัญหาและนำข้อเสนอแนะการใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนมาพิจารณาเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการดำเนินงานโดยงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป (ประเวศ ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัญหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรพรรณ รวมสุข, 2567)

3.3 การส่งเสริมและพัฒนา

ผลการเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน เฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนา มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบาย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาตาม

งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/คู่มือประกอบในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา ส่งเสริมให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา นักสหวิชาชีพในสถานศึกษารวมถึงผู้ปกครอง ศึกษาดูงาน การขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาด้านแบบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีคู่มือมาตรฐานการดูแลนักเรียนอยู่ประจำให้ยึดถือและปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและสนับสนุนครูได้มีการจัดกิจกรรม/ชุมนุม ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน ควรมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรม รูปแบบของกิจกรรมควรมีความหลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจและความถนัด รวมถึงกำหนด ให้มีกิจกรรม/โครงการของสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เช่น โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมด้านการศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน เป็นต้น ควรมีการนิเทศ ติดตาม และปรับปรุงพัฒนา อย่างต่อเนื่อง มีการจัดประชุม/วางแผนในการส่งเสริม พัฒนาและการแก้ไขปัญหา นักเรียนเป็นรายบุคคลนักเรียน รวมถึงครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูงานอาชีพ ครูการศึกษาพิเศษและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษาควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนการดำเนินงานในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน (ประเวศ ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรพรรณ รวมสุข, 2567)

3.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

ผลการเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน เฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรจัดทำประกาศแนวปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน รวมถึงมีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงานมีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลอย่างชัดเจน มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้บริหารทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผู้บริหารควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อแจ้งและร่วมกันออกแบบมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาดช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยในสถานศึกษา รวมถึงแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาลให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายให้กับครูที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ทั้งครูประจำชั้น ครูประจำหอนอน ได้ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อปรึกษาหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกันทันที เมื่อ

พบปัญหาและรายงานผลการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในทุกๆ ด้านอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษา ควรกำหนดให้มีโครงการ/กิจกรรม/แนวทางแก้ไขปัญหาลงส่งเสริมและพัฒนานักเรียนครบทุกกลุ่ม ที่คัดกรอง โดยให้มีรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลาย สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารร่วมเป็นส่วนหนึ่งในคณะขับเคลื่อน สื่อสารและใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารควรจัดประชุมชี้แจงและจัดอบรมเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้เทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการอบรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนและพัฒนางานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมถึงควรมีการจัดทำคู่มือการวัดผลประเมินผลตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้คู่มือการวัดผลประเมินผล ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในรูปแบบการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้ได้ข้อมูลการป้องกัน แก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง และควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูประจำชั้น จัดกิจกรรมการป้องกันและการแก้ปัญหานักเรียน ดังนี้ 1) กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) กิจกรรมในห้องเรียน 3) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน 4) กิจกรรมซ่อมเสริม 5) กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง ผู้บริหาร สถานศึกษาควรจัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานให้สมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น (ประเวศ ทังจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัณหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรพรรณ รวบรวมสุข, 2567)

3.5 การส่งต่อ

ผลการเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน เฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านที่ 5 การส่งต่อ มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางปฏิบัติการบวนการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เป็นระบบและชัดเจน ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในวางแผนการดำเนินงานโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางประสานงานทุกระดับสู่ความสำเร็จ ควรทราบผลการดำเนินงานระบบดูแลนักเรียนทุกชั้นตอน มีรูปแบบการรายงานผลที่ชัดเจน และต่อเนื่อง ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนและรายงานผล ต่อผู้บริหารสถานศึกษาทราบทุกครั้ง กำหนดให้ผู้บริหารร่วมประชุมวางแผนการส่งต่อนักเรียน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ประธานการประชุม เพื่อให้รับทราบกระบวนการดำเนินงาน ทั้งนี้ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในการส่งต่อนักเรียน บทบาทในการดำเนินงานการส่งต่อนักเรียนตามกระบวนการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประชุมวางแผนพิจารณา เมื่อมีการรายงานผลการประเมินตามงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนก่อนเข้าสู่กระบวนการส่งต่อนักเรียน ทุกครั้งเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อครูประจำชั้นหรือครูสอนพบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน ควรแจ้งกับผู้ที่เกี่ยวข้องและแจ้งผู้บริหารสถานศึกษารับทราบโดยจัดทำบันทึกรายงานพฤติกรรมและบันทึกรายงานผลการให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นระยะ เมื่อผลการดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนดีขึ้น ควรดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนต่อไป กระบวนการส่งต่อนักเรียนแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก ควรเพิ่มการส่งต่อภายในสถานศึกษา โดยเพิ่มเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) การส่งต่อ นักเรียนในช่วงระหว่างวัน และ 2) การส่งต่อนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นซึ่งเป็นการส่งต่อนักเรียนระหว่างชั้นเรียน ทั้ง 2 รูปแบบ ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สถานศึกษาควรมีการวางแผนการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละกลุ่มให้มีความเหมาะสม และมีบันทึกข้อมูลในการประสานงานทุกครั้ง เพื่อเป็นหลักฐานและการติดตามผลนักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา ควรมีการแจ้งผู้บริหาร แจ้งผู้ปกครอง ประสานหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ร่วมกันหาแนวทางในการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือพัฒนานักเรียนต่อไป ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูจิตวิทยาคลินิก ฯ ควรเป็นผู้ดำเนินการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กร เพื่อให้ข้อมูลและความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียนรวมถึงการติดต่อรับทราบการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา การส่งต่อนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนและในการใช้ชีวิตประจำวันของตนเองก้าวต่อไปในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในด้านพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาควรปรึกษาหารือ กับผู้ปกครอง ในการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดใกล้เคียง เพื่อส่งนักเรียนไปปรับพฤติกรรมชั่วคราว เพื่อให้ได้รับการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างตรงจุดและต่อเนื่อง สำหรับนักเรียน ที่มีปัญหาในด้านสุขภาพ หากส่งต่อไปโรงพยาบาลเพื่อทำการรักษาแล้ว แต่นักเรียนยังมีอาการไม่ดีขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร ปรึกษาหารือ กับผู้ปกครอง เพื่อส่งต่อนักเรียนไปโรงพยาบาลเฉพาะทางในจังหวัดใกล้เคียง เพื่อให้ได้รับการรักษาต่อไป (ประเวช ทั้งจันทร์แดง, 2567; สมพงษ์ อุ่นใจ, 2567; ศศิธร ทองโชติ, 2567; กัญหา คงหอม, 2567; เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์, 2567; กุสุมา แสงประดิษฐ์, 2567; แพรพรรณ ร่มสุข, 2567)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภความบกพร่องทางสติปัญญา ควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และครูได้จัดทำข้อมูล พื้นฐานนักเรียนทั้ง 7 ด้าน อย่างครบถ้วน

1.2 โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภความบกพร่องทางสติปัญญา ควรมีการเชิญ ผู้เชี่ยวชาญมาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบ เครื่องมือการคัดกรองนักเรียน ทั้ง 3 กลุ่ม โดยผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจให้แก่ครูประจำ ชั้น/ครูที่ปรึกษา คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมชุมนุม ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน และครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนานักเรียนร่วมกับนักสหวิชาชีพ ในสถานศึกษา รวมทั้งมีการจัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน ของสถานศึกษา

1.4 คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ควรสรุปผล ประเมินผล การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนให้เป็นปัจจุบัน และคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาได้ผ่านการอบรมการปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนและแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.5 โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภความบกพร่องทางสติปัญญา ควรมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการส่งต่อ ภายนอก โดยส่งต่อนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนา นักเรียนในกรณีที่เกิดความสามารถของสถานศึกษา มีการวางแผนการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรอง นักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษกับสมรรถนะครูโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ อุ่นจิตต์. (2565). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี
เขต 1. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 16(1), 44-57.
- กรมพลศึกษา. (2556). คู่มือการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กที่มีความพิการ. กรุงเทพฯ :
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กรองแก้ว วงษ์สวรรค์. (2558). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู
เขตภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2566. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ และกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2556). คู่มือการปฏิบัติงาน
พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กันหา คงหอม. (2567, กันยายน). รองผู้อำนวยการ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัด
สุพรรณบุรี. สัมภาษณ์.
- กัลยา พรมรัตน์. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2561). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ : สามลดา.
- กาญจนา สุทธิเนียม, และชลพร กองคำ. (2563). การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : วรานนท์ เอ็นเตอร์ไพรส์.
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลสุมา แสงประดิษฐ์. (2567, กันยายน). ครู โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- เกียร วรงค์อม. (2556). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : เพทาย.
- เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน. (2559). การศึกษาบทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- คมรส วงษ์รักษา. (2560). การเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่อิงโมเดลความแตกต่างในการประเมินความต้องการจำเป็น. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุพร สิงห์ตา. (2557). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอวังน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรัฐพร จินสายใจ. (2557). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิรรัตน์ มีพันธ์. (2552). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- จุฬามาศ จันทรศรีสุต. (2560). เอกสารคำสอนรายวิชาการศึกษาแบบเรียนรวม. อุดรธานี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นแห่งประเทศไทย. (2557). เทคนิคในการส่งเสริมเด็กวัยเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชูดา พรหมแดง, และต้องลักษณะ บุญธรรม. (2564). การศึกษาความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออก. วารสารศิลปศาสตรราชชมงคลสุวรรณภูมิ, 5(1), 709-723.
- ณัฐวิภา คำปันศรี. (2559). สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณิชชา เตียววณิชย์. (2557). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ณิชภา สุขเอี่ยม. (2558). สภาพการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ดารณี ธนภูมิ. (2542). การสอนเด็กปัญญาอ่อน. กรุงเทพฯ : สมใจ.

- ดาวรุ่ง มุกดาภิจ. (2554). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองแขง อำเภอกันโธ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทิวากร ออาจหาญ. (2558). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- จ.สุรางค์ บุญทอง. (2563). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธัญสนร คชนทร์เดชา. (2557). ระบบการแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- นพเกล้า ทองธรรมมา, และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2565). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 7(1), 264-278.
- นภัส ศรีเจริญประมง. (2561). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา สมรรถนะทางวิชาชีพ ของครูปฐมวัยในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นัฏพันธ์ ดิศจิเรญ. (2565). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. Journal of Modern Learning Development, 7(3), 321-335.
- นุชรีย์ ผึ้งคุ้ม. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสอย ดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บัญชาพิพัฒน์ โสตา. (2555). การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บัวเครือ โพธิ์ชัย. (2558). ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2549). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : เรือนแก้ว.

- ปณวัตร สีหอม. (2557). ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
กลุ่มเครือข่าย เพิ่ม-โพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย
เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประนอม แก้วสวัสดิ์. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ประจักษ์ศักดิ์ บัวดี. (2552). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
ภูซางวิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ประเวศ ทั้งจันทร์แดง. (2567, กันยายน). ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัด
ลพบุรี. สัมภาษณ์.
- ปอละเตียง ชาเหลา. (2560). ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปาริวรรณ โคตรชมภู. (2554). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนข้า้อพิตยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ :
แว่นแก้ว.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2555). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- พรวิมล กลิ่นศรีสุข, และมานิตย์ อาษานอก. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 22 จังหวัดนครพนม. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 4(1), 147-157.
- พรสุตา เหลืองสุข. (2566). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดย
ใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง สำหรับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

- พระวิรัช เอี่ยมศรีดี. (2554). การประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานที่ดีตามหลัก
ธรรมาภิบาลของครูและบุคลากรของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พวงมณี ชัยเสรี. (2557). การวิจัยและพัฒนารูปแบบการให้บริการระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการ อายุ
ระหว่าง 0-5 ปี ของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ และศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- พนทิพย์ โขมะนาม. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พิชาพงศ์ นาภู, และกฤษณก ดวงชาต. (2565). แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 6(1), 253-
263.
- พิชามญช์ ม่วงแก้ว. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับ
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายตา. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พูนพิศ อมาตยกุล, สุมาลี ดีจงกิจ, และพิมพ์ ขจรธรรม. (2556). ความรู้พื้นฐานเรื่องความพิการและ
คนพิการ (ขั้นแนะนำ). กรุงเทพฯ : เดือนตุลา.
- เพลินพิศ สิงห์คำ. (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แพรวพลอย พัฒนะแสง. (2565). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดย
ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แพรวพรรณ รวมสุข. (2567, กันยายน). ครู โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน. สัมภาษณ์.

- มธุรส ผุดผ่อง. (2563). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ชุมชน
 แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 32. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 7(1), 257-269.
- มานพ บุญสมพงษ์. (2558). ปัญหาและแนวทางแก้ไข การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือ
 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต. วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มูริญ แผลงจันทร์. (2554). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- รัตนา ฤทธิคง. (2556). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเครือข่าย
 จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542, สิงหาคม 19). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. เล่ม 116
 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-23.
- _____. (2551, กุมภาพันธ์ 5). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. เล่ม
 125 ตอนที่ 28 ก. หน้า 1-13.
- เรณู ศรีสุภา. (2557). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านค่ายสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 โทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฤทธิชัย ภู่อ่างค์. (2563). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ฤทัยวรรณ หาญกล้า. (2559). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาเพื่อ
 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 โทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณพ ศิริสวัสดิ์. (2563). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับคุณภาพผู้เรียน
 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม.
 วารสารรัชต์ภาคย์, 14(1), 153-167.
- วราลี ถนอมชาติ, และนภัส ศรีเจริญประมง. (2561). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
 สมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ
 มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วัฒนาภรณ์ กฤตอัศวรัตน์. (2567). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 7(3), 1-23.
- วัลรุณี คมกฤต. (2564). ความพิการทางสติปัญญาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัลยา เคลื่อนดุยางกูร. (2558). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วารี ธีระจิตร. (2551). การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยา ชุมหล่อ. (2557). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วุฒิพงษ์ พันทิวา. (2563). สภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศรียา นิยมธรรม. (2540). การเรียนร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เลิฟเพลส.
- ศรีศักดิ์ ไทยอารี. (2542). สถานภาพการให้บริการการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสในต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศศิธร ทองโชติ. (2567, กันยายน). รองผู้อำนวยการโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- ศิริพร อาจปักษา. (2557). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาดตนเองของครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันราชานุกูล. (2557). คู่มือการประเมินสุขภาพบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และการใช้สมุดบันทึกสุขภาพ. กรุงเทพฯ : ปิยอนต์.
- สมพงษ์ อุ่นใจ. (2567, กันยายน). ผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน. สัมภาษณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). การประกันคุณภาพการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วม มาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม เล่ม 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2543. กรุงเทพฯ : การศาสนา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **แนวทาง**
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การ
 รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2554). **เอกสารการเสริมสร้างทักษะชีวิต ตามจุดเน้นการพัฒนาโดยผู้ปกครอง.**
 กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2556). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.** กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **นโยบายสำนักงาน**
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2559). **คู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.** กรุงเทพฯ :
 กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2565). **คู่มือการคัดเลือกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัล**
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2565. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). **เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการพัฒนา**
ศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษา
เรื่อง การทำงานกับนักศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ
นักเรียน.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2555). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น**
พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พุทธศักราช
2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2556ก). **เอกสารศึกษาดวยตนเองวิชาการศึกษาพิเศษ เล่มที่ 2 ความรู้พื้นฐานทาง**
การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2556ข). **เอกสารศึกษาดวยตนเองวิชาการศึกษาพิเศษ เล่มที่ 9 ความรู้พื้นฐานทาง**
การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2560). **แนวทางการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กพิการ.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. (2546ก). **คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-**
2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์
ทหารผ่านศึก.
- _____. (2546ข). **คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6).**
 กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**
หลักการ แนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สุจิตรา ช่างโชติ. (2556). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน**
ระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรินทร์ ยอดคำแปง. (2559). **หลักการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**. เชียงใหม่ :
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุวรรณา ชื่นอยู่. (2564). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในช่วง**
สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19).
 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์.
- _____. (2565). การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 ของโรงเรียนเฉพาะความพิการในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษตามหลักธรรม
 สัปปุริสธรรม 7. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(5), 219-234.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558ก). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2558ข). **เทคนิคการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
 ส่วนส่งเสริม และพัฒนาการวิจัย ภารกิจบริหารจัดการผลงานวิจัย สำนักงาน
 คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- _____. (2562). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิสร ชาติภรณ์. (2557). **การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียน**
ในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกอาศิพกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
 ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรุณี อรุณเรือง, และทรงสิริ วิชิรานนท์. (2560). **การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพ**
แวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
พระนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- อัมพิกา เย็นสุข. (2558). **การศึกษากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่ม**
โรงเรียนอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.
 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัษฎา พงษ์พัฒน์. (2565). **สภาพความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**
ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครพนม. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์, 17(1), 170-178.

- อัษฎายุท โปธินอก. (2558). สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อาทิตย์ภัทร วรรณวัฒน์. (2556). ปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อารียา ก่อกุลส. (2564). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประจำสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในจังหวัดลพบุรี. *Journal of Buddhist Education and Research*, 7(1), 26-37.
- อุษณี วิบูลยาภม. (2558). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 วัดกลางทิ่มมาวาส ตำบลพนัสสนิม อำเภอนาสนิคม จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์. (2567, กันยายน). ครู โรงเรียนอะเซิงเทราปัญญาคุณ จังหวัดอะเซิงเทรา. สัมภาษณ์.
- Ashman, A., & Elkins, J. (1990). *Education children with special needs*. Sydney : Prentice-Hall of Australia.
- Bereday, G.Z.F., & Lauwerys, J.A. (1996). *Educational planning*. London : Evans Brothers Ltd.
- Cole. (2002). An analysis of the perception of high school assistant principal for discipline and supervision in georgia school. *Dissertation Abstracts International*, 60(11), 2462-A.
- Conner, L.E. (1966). *Administration of special education programs*. New York : Teachers College Press.
- Cronbach, L.J. (1971). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York : Harper Collins.
- Glazier, S.Y. (2004). *General Educators' Perceptions of At-risk Students and Self-perceived Efficacy in Relationship to Participation in a Student Assistance Team Model*. Master's thesis, California State University, Fullerton.
- Goodman. (1997). Using the strengths and difficulties questionnaire (sdq) to screen for child psychiatric discipline in a community samples. *Dissertation Abstracts International*, 65(10), 11178-A.

- Gunderson, J. (2001). Family group conference: An innovative approach to truancy in schools : A case study. **Dissertation Abstracts International**, 62(6), 1995-A.
- Hallahan, D.P., & Kauffman, J.M. (1991). **Exceptional children: Introduction to special education** (5th ed.). Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall.
- Johnson, D.W. (2002). **Learning together and alone: Cooperative, competitive and individualistic learning** (2nd ed.). New Jersey : Prentice-Hall.
- Joyce, & Weil. (1980). **Models of teaching** (5th ed.). New York : Allyn & Bacon.
- Kaufman, & Mayer. (1993). **Need assessment: A user's guide**. Englewood Cliffs. NJ : Educational Technology Publications.
- King, M.A.S (2003). **Comprehensive school counseling program: Counselor and principal agreement**. Retrieved March 10, 2023, from <http://www.od.arc.nrru.ac.th/dao/detail.nsp>.
- Kirk, J.W., & Gallagher, J.J. (1979). **Educating exceptional children** (3rd ed.). Boston : Houghton Mifflin.
- Lewis, R.B., & Doorlag, D.H. (1982). **Teaching special students in the mainstreaming**. Columbus : Charles E. Merrill.
- Reinke. (2001, January). The classroom check-up: a brief intervention to reduce current and future student problem behaviors through classroom teaching practices. **Dissertation Abstracts International**, 66(7), 3935-B.
- Robyn, et al. (2012). **Counseling children and adolescents in schools**. California : SAGE.
- Scott, W.G., & Mitchell, T.R. (1973). **Organization Theory**. Illinois : Richard D. Irwin.
- Scriven. (1991). **Evaluation thesaurus**. New York : Edgepress.
- Shane. (1980). Five models of staff development for teachers. **Journal of Staff Development**, 10(1), 74 – 91
- Shertzer, S.C., & Stone, T. (1966). **Essential of psychological testing** (5th ed.). New York : HarperCollins.
- Sibs. (2001). The effect of science process training on preserve elementary teacher process skill abilities. understanding of science, and attitudes toward science and science teaching. **Dissertation Abstract International**, 75.

- Siebs. (1999). **An evaluation of the effectiveness of a school within a school program designed to prevent high school dropouts in a suburban high school.** Retrieved March 10, 2023, from <http://www.od.arc.nrru.ac.th/dao/detail.nsp>.
- Taba, H. (1962). **Curriculum development: Theory and practice.** New York : Harcourt, Brace & World.
- Walton. (2007). The effectiveness of using a student monitoring system to improve a school district's state test score. **Dissertation Abstracts International, 67(12), 108.**
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An introductory analysis.** New York : Harper & Row.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ
เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๗๐/๒๕๖๗

วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำชี้แจงวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถามวิทยานิพนธ์
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จึงสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๗๑/๒๕๖๗

วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถามวิทยานิพนธ์
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวนันทิพย์ คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญดา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรรุดิ์ แผนพรหม
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๗๒/๒๕๖๗

วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิกุล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถามวิทยานิพนธ์
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวนันทิพย์ คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียน
เชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๒๑๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๐ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายอรรถพงษ์ พลนิกร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำขอวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รัศนิกศึกษา ๖๔๒๑๓๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้
เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

ในการนี้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดังกล่าว หวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วย
ตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. ภัศกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

E-mail : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๒๑๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๐ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางพรพัฒน์ ภาดี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้
เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

ในการนี้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดังกล่าว หวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอกความอนุเคราะห์ด้วย
ตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. กัสยกร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

E-mail : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ภาคผนวก ข
หนังสือขออนุญาตทดลองใช้ (try out) เครื่องมือ
ในการทำวิทยานิพนธ์

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๓๗๙

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

ด้วยนางสาวนันทน์หทัย ค่ายวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย ค่ายวง ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณา และอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.รัศยกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๓๘๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล

ด้วยนางสาวนันทน์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๓๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ฉันทน์นันทน์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำยวง ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อให้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๓๗๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ฉันทน์ ท่องบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กัศยกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

รายชื่อสถานศึกษาขออนุญาตทดลองใช้ (try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์
 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา
 โรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา
 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

รายชื่อโรงเรียน	ขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบ
โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา	ผู้บริหารสถานศึกษา 2 ท่าน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 8 ท่าน
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี	ผู้บริหารสถานศึกษา 2 ท่าน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 8 ท่าน
โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี	ผู้บริหารสถานศึกษา 2 ท่าน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 8 ท่าน

ภาคผนวก ค
หนังสือตอบรับอนุญาตทดลองใช้ (try out) เครื่องมือ
ในการทำวิทยานิพนธ์

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๗๕๑/๑๖๗

โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล
ตำบลทับใต้เหล็ก อำเภอมือง
จังหวัดสุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้ทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๓๗๘ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ตามที่ นางสาวนันทิพย์ คำวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น และทางคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี อนุญาตให้นางสาวนันทิพย์ คำวง ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง นั้น

ในการนี้โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี มีความยินดีและอนุญาตให้นางสาวนันทิพย์ คำวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสรวิทย์ ดอกกุหลาบ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ฝ่ายบริหารงานบุคคลโทรศัพท์,

โทรสาร ๐-๓๕๔๕-๔๐๙๙

www.suphanburipanyanukul.org

.“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๑๗๑/๖๙๕

โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล
จังหวัดฉะเชิงเทรา ตำบลลาดขวาง
อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
๒๔๑๔๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว.๐๖๒๘.๐๒/๓๘๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ดำเนินการทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา ยินดีให้ นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ดำเนินการทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางเงาแซ เดือดขุนทด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล

โรงเรียน

โทรศัพท์ ๐๓๘ - ๐๘๘๓๐๕

โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘๗ - ๙๓๘ ๘๗๑๕

E-mail >> panyanukool@hotmail.com

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๖๐๑/๒๘๐

โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี
ตำบลป่าตาล อำเภอเมืองลพบุรี
จังหวัดลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้ทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๓๗๘ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ตามที่ นางสาวนันทิพย์ คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น และทางคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี อนุญาตให้นางสาวนันทิพย์ คำยวง ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง นั้น

ในการนี้ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี มีความยินดีและอนุญาตให้นางสาวนันทิพย์ คำยวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพงษ์ พลนิกร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ

โทรศัพท์/ ๐๘๑ ๓๕๕ ๘๐๑๑

E-mail : lopburipanya@hotmail.com

“เรียนดี มีความสุข”

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์

ด้วยนางสาวนันทน์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทน์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.รัศยกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัดนครราชสีมา

ด้วยนางสาวนันทน์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทน์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.นัทศกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร

ด้วยนางสาวนันท์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันท์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.รัสัยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชมหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล จังหวัดนครสวรรค์

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.รัศยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กิตยกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.รักษกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชมรรคา
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกุ๊กไก่ปัญญานุกูล จังหวัดภูเก็ต

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชมหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนระยองปัญญานุกูล จังหวัดระยอง

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.รัศยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชมรรคา
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.รตัสกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกาวีละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยนางสาวนันทน์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธันยรัตน์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทน์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชมรรคา
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กัศยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก

ด้วยนางสาวนันทน์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทน์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.รตัสกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา

ด้วยนางสาวนันทน์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๓๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทน์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อให้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กัศยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล จังหวัดเพชรบุรี

ด้วยนางสาวนันทน์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรรุตติ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทน์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กัศยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.รตัสกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ด้วยนางสาวนันทน์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๕๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทน์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงรายนุญานุกูล จังหวัดเชียงราย

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธนิยน์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรรณิ์ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๓๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล
ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่ง
ในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสาน
ขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.นัทศกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชมรรคา
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร

ด้วยนางสาวนันทน์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่อง ทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรรุดิ์ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำยวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษาของท่านหวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อให้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.รัศยกร เลาสวัสดิ์กุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ภาคผนวก จ
หนังสือตอบรับอนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
ในการทำวิทยานิพนธ์

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๓๑๒/๓๒๒

โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล
๑๔๗ หมู่ที่ ๘ ต.หนองหงส์
อ.ท่งสง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๑๑๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ตอบรับการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ ศธ อว ๐๖๒๘.๐๒/ว ๕๐๐

ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน สิงหาคม ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดย นางสาวนันทน์หทัย ค่ายวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จึงขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสถานศึกษาอนุญาตให้ นางสาวนันทน์หทัย ค่ายวง ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ในสถานศึกษา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความยินดีและอนุญาตให้ นางสาวนันทน์หทัย ค่ายวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวเพ็ญใจ หงษ์ทอง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล

จังหวัดนครศรีธรรมราช

โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช

โทร. ๐-๗๕๓๐-๒๑๔๘

โทรสาร ๐-๗๕๓๐-๒๑๔๖

e-mail : nakhonpanya@hotmail.co.th

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๑๓๑/๔๘๑

โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล
๑๖๙ หมู่ ๑๓ ตำบลดอนสมบูรณ์
อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
๔๖๑๒๐

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างอิง หนังสือคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว.๐๖๒๘.๐๒/๓๕๐๐
ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๐๙ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นั้น

ในการนี้ โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์ อนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายมีเกียรติ นาสมตรี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์

งานธุรการและสารบรรณ

โทรศัพท์ ๐ ๔๓๘๔ ๐๘๔๒

โทรสาร ๐ ๔๓๘๔ ๐๘๔๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Klspanyanukul@gmail.com

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๖๐๑/๓๔๓

โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี
ตำบลป่าตาล อำเภอเมืองลพบุรี
จังหวัดลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว.๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำยวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นั้น

ในการนี้ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี อนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำยวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพงษ์ พลนิกร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ

โทรศัพท์ ๐๘๑ ๓๕๕ ๘๐๑๑

E-mail : lopburipanya@hotmail.com

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๓๑/ ๒๗๙

โรงเรียนกาวีละอนุกุล
ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๐๐๐

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือ อว ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ นางสาวนันท์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
ในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหาร
สถานศึกษา และครู ดังความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

โรงเรียนกาวีละอนุกุล ยินดีและอนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์
ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรเวช จันทรรัตน์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนกาวีละอนุกุล

ฝ่ายบริหารบุคคล โรงเรียนกาวีละอนุกุล

โทรศัพท์ ๐๕๓-๒๔๔-๗๗๐

E- mail: Kawila@Kawila-anukul.ac.th

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๓๕๑/๕๕๗

โรงเรียนน่านปัญญานุกูล
อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ๕๕๐๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว.๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้นางสาว นันทน์หทัย คำยวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นั้น

ในการนี้ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน อนุญาตให้นางสาว นันทน์หทัย คำยวง นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงษ์ อุ่นใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ธุรการ

โทร. ๐๕ ๔๖๐๑ ๐๗๕

โทรสาร. ๐๕ ๔๖๐๑ ๐๒๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nanpunyanukul@hotmail.com

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๕๐๑/๒๐๕

โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล
๑๓๓ หมู่ที่ ๒ ต.ป่าคลอก
อ.ถลาง จ.ภูเก็ต ๘๓๑๑๐

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว.๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นั้น

ในการนี้ โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล จังหวัดภูเก็ต อนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำวง นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล จังหวัดภูเก็ต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางฉนิชา โพธิ์ใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล

กลุ่มบริหารวิชาการ

โทรศัพท์ ๐๗๖ - ๕๒๔๕๗๘ , ๐๘๑ - ๗๓๒๑๔๒๗

โทรสาร ๐๗๖ - ๕๒๔๖๑๑

E-MAIL : phuketpanyanukul@gmail.com

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๔๑๖/๐๕๒๗

โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล
ต.มะขามสูง อ.เมืองพิษณุโลก
จ.พิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว.๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้ นางสาวนันทน์หทัย คำยวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นั้น

ในการนี้ โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก อนุญาตให้ นางสาวนันทน์หทัย คำยวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ เก็บข้อมูลผู้บริหารและครูเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล บัวชุม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล

กลุ่มบริหารงานทั่วไป

โทร. ๐-๕๕๐๐-๖๒๙๐ ต่อ ๑๐๑

E-mail: pl_panyanukul@windowslive.com

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๔๕๑/๒๕๓

โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล
ตำบลบ้านบึง อำเภอเมือง
จังหวัดพิจิตร ๖๖๐๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐
ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นั้น

ในการนี้ โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร อนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย ในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศฤงคาร ใจปันหา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล

ฝ่ายบริหารทั่วไป

โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล

โทร/โทรสาร ๐-๕๖๖๘-๕๑๔๔

E-MAIL: panya.phichit@gmail.com

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๑๗๑/๓๖๖

โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล
จังหวัดฉะเชิงเทรา ตำบลลาดขวาง
อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
๒๔๑๔๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะคณาจารย์ ภาควิชาที่แทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐
ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่ คณะคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวนันทิยา ค่ายวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ โดยเก็บ
ข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน นั้น

โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ดำเนินการตอบแบบสอบถาม
เพื่อการวิจัยฯ ตาม QR Code เสร็จเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางเงาแซ เตือดขุนทด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล

โรงเรียน

โทรศัพท์ ๐๓๘ - ๐๘๘๓๐๕ โทรสาร ๐๓๘ - ๐๘๘๓๐๖

โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘๗ - ๙๓๘ ๘๗๑๕

E-mail >> panyanukool@hotmail.com

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/๒๐๑๙

โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล
๕๗ หมู่ ๑ ตำบลสะพลี
อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
๘๖๒๓๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แบบตอบรับขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือ ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว ๕๐๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอความอนุเคราะห์มายังโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูลเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ของ นางสาวนันทน์หทัย คำยวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗/๐๑๐๑๑๒ นั้น

ในการนี้ โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล ได้รับเอกสารงานวิจัยและดำเนินการตอบแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางฐิติมณฑิ์ ฐิติไวยุฑย์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล

ฝ่ายบริหารงานวิชาการ

โทร / โทรสาร ๐ ๗๗๖๒ ๒๗๘๔

E-mail : chumphon.panya@gmail.com

Website : www.Chumphonpanyanukul.com

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๗๕๑/๒๒๙

โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล
ตำบลท่งเหล็ก อำเภอมะเมือง
จังหวัดสุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะบดีคณะศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว.๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้นางสาวนันท์หทัย ค่ายวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ นั้น

บัดนี้ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี อนุญาตให้นางสาวนันท์หทัย ค่ายวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ เก็บข้อมูลเพื่อทำการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสรวิทย์ ดอกกุหลาบ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ฝ่ายบริหารงานบุคคล

โทร. ๐ ๓๕๔๕ ๔๐๙๙

โทรสาร ๐ ๓๕๔๕ ๔๐๗๘

E-mail: Suphanpanya@hotmail.com

www.Suphanburipanyanukul.org

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๓๐๑๑/๓๘๘

โรงเรียนนครรราชสีมาปัญญานุกูล
จังหวัดนครรราชสีมา
ถนนมิตรภาพ อำเภอเมือง
จังหวัดนครรราชสีมา ๓๐๐๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว.๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐
ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้นางสาวนันทิ์หทัย คำ
ยวงนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูล
กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการ
ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นั้น

ในการนี้โรงเรียนนครรราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัดนครรราชสีมา อนุญาตให้นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏเทพสตรี เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่ผู้บริหารศึกษา ครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ของโรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอรอินทร์ คลองมิ่ง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครรราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัดนครรราชสีมา

กลุ่มบริหารวิชาการ

โทร. ๐๔๔-๒๑๔๔๘๓ ต่อ ๑๒

โทรสาร. ๐ ๔๔๒๑ ๔๔๘

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๒๑/๓๔๑

โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย
๒๑๐ หมู่ที่ ๒๐ ตำบลป่าอ้อดอนชัย
อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แบบตอบรับขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือ ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอความอนุเคราะห์มายัง โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ของนางสาวนันทิยา ค่ายวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี นั้น

ในการนี้ โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย ได้รับเอกสารงานวิจัยและดำเนินการตอบแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ อินต๊ะวิกุล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย

กลุ่มบริหารงานวิชาการ

โทร ๐ ๕๒๐๒ ๐๓๕๑, ๐๘ ๑๘๘๒ ๘๕๕๐

โทรสาร ๐ ๕๒๐๒ ๐๓๕๒

e-mail : chiangraipanyanukul๐๐@gmail.com

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๖๖๒/๓๘๔

โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา
ตำบลพะวง อำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา ๙๐๑๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว.๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นั้น

ในการนี้ โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา อนุญาตให้นางสาวนันทน์หทัย คำวง นักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

เพ็ญพักตร์

(นางเพ็ญพักตร์ แก้วจรรยา)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

โทร ๐ ๗๔๓๓ ๐๑๔๗

โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๐๒๙๔

E-mail : skpp-school@skpp.ac.th

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๓๒๑/๔๐๓

โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล
๒๘๐ ต.นครสวรรค์ตก
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๒ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว.๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐

ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่ คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้ นางสาวนันทน์หทัย ค่ายวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บ ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษนั้น

ในการนี้ โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล จังหวัดนครสวรรค์ อนุญาตให้ นางสาวนันทน์หทัย ค่ายวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ เก็บข้อมูล ผู้บริหาร และครู เพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชินย์ แท้ลั่วกล้า)

รองผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล

กลุ่มบริหารงบประมาณ

โทร. ๐ ๕๖๒๔ ๕๑๒๔

โทรสาร ๐ ๕๖๒๔ ๕๑๒๔

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๔๗๑/๒๗๕

โรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล
อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๑๒๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือ ที่อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว.๕๐๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้ นางสาวนันทน์หทัย คำยวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่องวแนวทาง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา นั้น

ในการนี้ โรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล อนุญาตให้ นางสาวนันทน์หทัย คำยวง นักศึกษาหลักสูตรครุ ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ เก็บข้อมูลผู้บริหารและครูเพื่อทำการวิจัยใน การทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิทักษ์ สุระชาติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล

ฝ่ายธุรการ

โทรศัพท์ ๐ ๓๒๕๕ ๔๐๙๘

โทรสาร ๐ ๓๒๕๕ ๔๐๙๙

E - Mail pbpspecial@gmail.com

“เรียนดี มีความสุข

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๔๙๑/๒๘๘

โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่
ตำบลนาจักร อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว๕๐๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขออนุญาตให้ นางสาวนันทน์หทัย ค่ายวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน ๔ ท่าน และครู จำนวน ๑๘ ท่าน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นั้น

ในการนี้ โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ อนุญาตให้ นางสาวนันทน์หทัย ค่ายวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ เก็บข้อมูลผู้บริหารและครูเพื่อทำการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวกัญญาณัฐ ผ่านไกร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

กลุ่มบริหารวิชาการ

โทร ๐๕๔ - ๖๕๓๒๗๖ ต่อ ๒๑

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๕๘๑/๑๘๙

โรงเรียนระยองปัญญานุกูล จังหวัดระยอง
๑๑๔ หมู่ ๑ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง
จังหวัดระยอง ๒๑๐๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แบบตอบรับขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือ ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว ๕๐๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอความอนุเคราะห์มายังโรงเรียนระยองปัญญานุกูล เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ของ นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นั้น

ในการนี้ โรงเรียนระยองปัญญานุกูล จังหวัดระยอง ได้รับเอกสารงานวิจัยและดำเนินการตอบแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว มาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไต้ง พรหมกุล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนระยองปัญญานุกูล จังหวัดระยอง

ฝ่ายธุรการ

โทรศัพท์ : ๐ ๙๔๖๕๙ ๗๑๑๗, ๐ ๓๘๙๔ ๘๖๐๕, ๐ ๓๘๙๔ ๔๒๓๒

โทรสาร : ๐ ๓๘๙๔ ๘๖๐๕

E-mail : Rayongpanya@hotmail.com

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๘๕๑/๔๖๙

โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล
๕๐๐ หมู่ ๒๔ ถนนคลังอาวุธ
ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๐๐๐

๒ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อ้างถึง หนังสือ ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ว ๕๐๐ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับ

จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้ขอความ
อนุเคราะห์มายังโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
ในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ของ นางสาวนันทน์หทัย คำยวง
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เทพสตรี รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ ความละเอียดตามที่แจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการตอบรับแบบสอบถาม
ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดาวเทียม บัณฑิต)

ผู้อำนวยการโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มบริหารงานงบประมาณและแผนงาน

โทรศัพท์ / โทรสาร ๐ ๔๕๓๑ ๒๗๖๔

<http://www.ubp.ac.th/>

[Email:ubonpanya36@gmail.com](mailto:ubonpanya36@gmail.com)

“เรียนดี มีความสุข”

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๒/วศ๓๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชนาถนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายประเวศ ทังจันทร์แดง

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภท
ความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ใน
ขั้นตอนการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขออนุญาตจากท่านให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ ดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษา
จะเป็นผู้ติดต่อและประสานงานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๒/วศ๓๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภท
ความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธันยรัตน์ ทองบุญตา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ใน
ขั้นตอนการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขออนุญาตจากท่านให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ ดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษา
จะเป็นผู้ติดต่อและประสานงานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.รัชสกร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๒/วศ๓๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวศศิธร ทองโชติ

ด้วยนางสาวนันท์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภท
ความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธันยวัฒน์ ทองบุญตา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภรุตติ แพนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ใน
ขั้นตอนการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขออนุญาตจากท่านให้
นางสาวนันท์หทัย คำยวง ดำเนินการสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ ดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษา
จะเป็นผู้ติดต่อและประสานงานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๒/วศ๓๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวกัญหา คงหอม

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภท
ความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวดี แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ใน
ขั้นตอนการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขออนุญาตจากท่านให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ ดังกล่าว ทั้งนี้นักศึกษา
จะเป็นผู้ติดต่อและประสานงานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๒/วศ๓๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายเอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์

ด้วยนางสาวนันทน์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภท
ความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรรภูมิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ใน
ขั้นตอนการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขออนุญาตจากท่านให้
นางสาวนันทน์หทัย คำยวง ดำเนินการสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ ดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษา
จะเป็นผู้ติดต่อและประสานงานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๒/วศ๓๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางแพรวพรรณ รวมนุช

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภท
ความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรรภูมิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ใน
ขั้นตอนการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขออนุญาตจากท่านให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ ดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษา
จะเป็นผู้ติดต่อและประสานงานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๒/วศ๓๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวกุสุมา แสงประดิษฐ์

ด้วยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง รหัสนักศึกษา ๖๔๒๑๗๐๑๐๑๑๒ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภท
ความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีอาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ใน
ขั้นตอนการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขออนุญาตจากท่านให้
นางสาวนันทิ์หทัย คำยวง ดำเนินการสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ ดังกล่าว ทั้งนี้นักศึกษา
จะเป็นผู้ติดต่อและประสานงานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ศัสกร เลาสวัสดิ์กุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566
3. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
4. ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อประโยชน์การวิจัยเท่านั้น และไม่มีผลกระทบใดๆกับผู้ตอบแบบสอบถาม
5. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกตอนและทุกข้อตามความคิดเห็นของท่านเพื่อความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวนันทน์หทัย คำยวง

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ตำแหน่งงานปัจจุบัน
 - () ผู้บริหารสถานศึกษา
 - () ครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
3. อายุ
 - () อายุต่ำกว่า 30 ปี
 - () อายุ 30 – 40 ปี
 - () อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป
4. ประสบการณ์ในการทำงานของครู
 - () น้อยกว่า 5 ปี
 - () 5 – 10 ปี
 - () มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
5. ระดับการศึกษา
 - () ปริญญาตรี
 - () ปริญญาโท
 - () ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา
 - () น้อยกว่า 5 ปี
 - () 5 – 10 ปี
 - () มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
2. ระดับการศึกษาสูงสุด
 - () ปริญญาตรี
 - () ปริญญาโท
 - () ปริญญาเอก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีหลักเกณฑ์การให้ระดับคะแนน ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน

- 5 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. สภาพที่พึงประสงค์

- 5 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในปัจจุบัน (สภาพปัจจุบัน) และในช่องที่ตรงกับระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่
ควรเกิดขึ้น (สภาพที่พึงประสงค์)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ข้อที่	การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความคิดเห็น สภาพปัจจุบัน					ระดับความคิดเห็น สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
35	ครูมีการบันทึกวาระการประชุม วางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียน ร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนทุกครั้ง										
36	ครูได้จัดกิจกรรมชุมนุมตามความ สนใจและความถนัดของนักเรียน										
37	ครูมีการจัดโครงการพิเศษต่างๆ ในการพัฒนานักเรียน										
38	ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา นักเรียนที่วางไว้										
39	ครูมีการสรุปผล ประเมินผล กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ให้เป็นปัจจุบัน										
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา											
40	สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน										
41	สถานศึกษามีการวางแผนเพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน										
42	คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา มีการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจนักเรียนทุก กลุ่มอย่างเท่าเทียม										

ข้อที่	การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความคิดเห็น สภาพปัจจุบัน					ระดับความคิดเห็น สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
49	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการ ตรวจสอบ ติดตามผลการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนในกลุ่ม เสี่ยงหรือมีปัญหาอยู่เสมอ										
50	ครูมีการตรวจสอบ ติดตามผลการ ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนใน กลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาอยู่เสมอ										
51	คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา ได้สรุปผล ประเมินผลการป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียนให้เป็นปัจจุบัน										
5. การส่งต่อ											
52	สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการส่ง ต่อนักเรียน ตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน										
53	สถานศึกษามีการวางแผนการส่งต่อ นักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน										
54	ครูมีการประสานงานกับผู้ปกครอง อย่างเร่งด่วนเมื่อมีการส่งต่อนักเรียน										
55	ครูมีการส่งต่อภายใน เพื่อช่วยแก้ไข ปัญหา พฤติกรรมของนักเรียน										
56	ครูมีการส่งต่อภายนอก โดยส่ง นักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ ช่วยเหลือพัฒนานักเรียนในกรณีที่ เกินความสามารถของสถานศึกษา										

ข้อที่	การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความคิดเห็น สภาพปัจจุบัน					ระดับความคิดเห็น สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
57	ครูมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ										
58	ครูมีการรวบรวมข้อมูล รายงานผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง										
59	สถานศึกษามีการสรุปผลการส่งต่อนักเรียนไว้เป็นหลักฐานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นประจำ										

...

ภาคผนวก ซ
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

**การสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
เฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ได้แก่**

1. นายประเวศ ทั้งจันทร์แดง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัดลพบุรี
การศึกษา ปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีการเกษตร สาขา พืชศาสตร์
ปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขา การบริหารการศึกษา
ปริญญาเอก คณะศึกษาศาสตร์ สาขา การบริหารการศึกษา
ประสบการณ์ทำงาน
ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 46 จังหวัดชัยนาท
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัด
ลพบุรี
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษาประจำจังหวัดสมุทรปราการ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโสตศึกษาปานเลิศ จังหวัดลพบุรี
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัดลพบุรี
อายุราชการ 33 ปี
ปัจจุบันดำรง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จังหวัดลพบุรี
และประธานกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2
2. นายสมพงษ์ อุ่นใจ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
การศึกษา ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขา คณิตศาสตร์
ปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขา การบริหารการศึกษา
ประสบการณ์ทำงาน
ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 22 จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 34 จังหวัด
แม่ฮ่องสอน
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษาประจำจังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 34 จังหวัด
แม่ฮ่องสอน
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
อายุราชการ 28 ปี

ปัจจุบันดำรง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

3. นางศศิธร ทองโชติ รองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี
การศึกษา ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขา การศึกษาพิเศษ

ปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขา การบริหารการศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน

ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

อายุราชการ 19 ปี

ปัจจุบันดำรง ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

4. นางสาวกัณหา คงหอม รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล
จังหวัดสุพรรณบุรี

การศึกษา ปริญญาตรี คณะกายภาพบำบัด สาขา กายภาพบำบัด

ปริญญาโท คณะครุศาสตร์ สาขา การบริหารการศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน

ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดระนอง

ตำแหน่ง ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม

ตำแหน่ง ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 5 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตำแหน่ง ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 5 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัด

สุพรรณบุรี

อายุราชการ 17 ปี

ปัจจุบันดำรง ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัด
สุพรรณบุรี

5. นายเอกพันธ์ เพชรศรีลักษณ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา

การศึกษา ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขา การศึกษาพิเศษ

ปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขา การบริหารการศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา

อายุราชการ 15 ปี

ปัจจุบันดำรง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา และหัวหน้าฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน

6. นางแพรวพรรณ ร่มสุข ครูชำนาญการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

การศึกษา ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขา การศึกษาพิเศษ

ปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขา การบริหารการศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

อายุราชการ 10 ปี

ปัจจุบันดำรง ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี และงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

7. นางสาวกุสุมา แสงประดิษฐ์ ครูชำนาญการ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

การศึกษา ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขา คอมพิวเตอร์

ปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขา การบริหารการศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

อายุราชการ 7 ปี

ปัจจุบันดำรง ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี และหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ชื่อผู้วิจัยนางสาวนันทิ์หทัย คำยวง

การศึกษา นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
จังหวัดลพบุรี

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 1. อาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา ที่ปรึกษาหลัก
2. อาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม ที่ปรึกษาร่วม

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

หน่วยงาน/สังกัด.....

วันที่สัมภาษณ์.....

เริ่มการสัมภาษณ์ เวลา.....น.

จบการสัมภาษณ์ เวลา.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี คณะ..... สาขา.....มหาวิทยาลัย.....
- ปริญญาโท คณะ..... สาขา.....มหาวิทยาลัย.....
- ปริญญาเอก คณะ..... สาขา.....มหาวิทยาลัย.....

ประสบการณ์การทำงาน

ปัจจุบันดำรง ตำแหน่ง.....

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

- ดำรงตำแหน่งปัจจุบันเป็นเวลา.....ปี

ตอนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา มีจำนวน 15 ข้อ

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการมีส่วนร่วม
การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร ขับเคลื่อนชุมชนในการมีส่วนร่วมการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร กระตุ้นคุณครูจัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน
ได้แก่ ด้านความสามารถ , ด้านสุขภาพ , ด้านครอบครัว , ด้านสารเสพติด , ด้านความปลอดภัย ,
ด้านพฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่นๆ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

การคัดกรองนักเรียน

1) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร เชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมออกแบบเครื่องมือ
การคัดกรองนักเรียนในสถานศึกษาของท่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบเครื่องมือ การคัด
กรอง นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ในสถานศึกษาของท่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร สร้างความเข้าใจแก่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา คณะครู
และบุคลากรเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

การส่งเสริมและพัฒนา

1) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร สนับสนุนครูได้มีการจัดกิจกรรม ชุมนุม ตามความสมัครใจ และความถนัดของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร สนับสนุนครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนานักเรียนร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร จัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การป้องกันและแก้ไขปัญา

1) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร สนับสนุน ส่งเสริม คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเข้ารับการอบรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหาร มีการแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญาให้ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมผู้บริหาร ในการสนับสนุนครูให้มีวิธีการ เครื่องมือ ในการป้องกันและ แก้ไขปัญหานักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การส่งต่อ

1) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมผู้บริหาร ในการดำเนินงานการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2) ในกรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการส่งต่อ ภายนอก โดยส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือ พัฒนา นักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3) ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมผู้บริหาร ให้มีการวางแผนการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้ให้ข้อมูล

ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)
แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 4 ท่าน ข้าราชการครู โรงเรียนเฉพาะความพิการประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งทั้งหมดมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป และมีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา 5 ปีขึ้นไป รวม 7 ท่าน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และนำมาจัดทำแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยพิจารณาข้อมูลในการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นมากไปหาน้อย ผลการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3 ข้อ

1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่ 1

“จัดให้มีการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมการให้ข้อมูล เกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“ประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจผู้ปกครอง โดยแจ้งบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“จัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้บริหารอธิบายบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการประชุมวางแผนการดำเนินงานแจ้งปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“ใช้วิธีการคัดกรอง สัมภาษณ์ การประเมินและสังเกตพฤติกรรมทั้งจากนักเรียน โดยตรงจากครูผู้สอนและผู้ปกครอง และจัดเก็บข้อมูลรายบุคคลในรูปแบบของทะเบียนประวัติ สรุปผลการคัดกรอง/ประเมินนักเรียน รายงานผลการเยี่ยมบ้าน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ข้อมูลนักเรียนในระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ (Special Education Technology : SET) และแบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนรายบุคคล (SDQ)”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“ในการรับนักเรียนเข้าใหม่ในแต่ละปีการศึกษา โรงเรียนควรจะมีการพูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อขอข้อมูลนักเรียนและครอบครัวในเบื้องต้นทุกคน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้คำแนะนำแนวทางการศึกษาและจัดให้ มีการประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อให้ผู้บริหารได้ชี้แจงนโยบายและแนวทางการให้การช่วยเหลือด้านการศึกษาและแนวทางปฏิบัติในการเข้ามาอยู่ในโรงเรียนประเภทประจำ มีแบบฟอร์มให้ผู้ปกครองได้กรอกเพื่อให้ข้อมูลในด้านต่างๆ ของนักเรียนอย่างละเอียด เพื่อการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“เมื่อโรงเรียนรับนักเรียนเข้ามาใหม่ครูควรจะมีการพูดคุยสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ , ด้านสุขภาพ , ด้านครอบครัว , ด้านสารเสพติด , ด้านความปลอดภัย , ด้านพฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่นๆ ของนักเรียนทุกคน จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ผู้บริหารได้ชี้แจงนโยบายแนวทางการให้การช่วยเหลือในด้านต่างๆ และแนวทางปฏิบัติในการเข้ามาอยู่ในโรงเรียนประเภทประจำ มีเอกสารให้ผู้ปกครองได้กรอกเพื่อให้ข้อมูลในด้านต่างๆ ของนักเรียนอย่างละเอียด เพื่อการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“กำหนดการจัดประชุมผู้ปกครองในวันแรกของการเปิดภาคเรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหารได้พบปะกับผู้ปกครอง ครูประจำชั้นและครูสอน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักเรียนในระหว่างที่นักเรียนอยู่กับผู้ปกครองที่บ้านและอยู่กับคุณครูที่โรงเรียน โดยงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้มีการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้ผู้ปกครองกรอกแบบฟอร์มการส่งมอบนักเรียนเข้าหอนอน ส่งมอบเอกสารส่วนตัวของนักเรียน ยาประจำตัวนักเรียน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

1.2 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่ 2

“เชิญผู้นำชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานในชุมชนเข้ามาร่วมเป็นคณะทำงานขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง โรงเรียนในการร่วมขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“มีการให้ชุมชนในการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การมีส่วนร่วมในการประชุม การมีส่วนร่วมในการเยี่ยมบ้านและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“มีผังโครงสร้างและคณะกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน สรุปรายงานผลการดำเนินงานและดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และมีการทบทวนโครงการและกิจกรรม”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“โรงเรียนควรได้มีการจัดทำแผนงานในด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งมีการปฏิบัติงาน 5 ขั้นตอนและได้กำหนดกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนแผนงานให้บรรลุเป้าหมาย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“มีแผนปฏิบัติงานประจำปี มีงานสัมพันธ์ชุมชน ซึ่งในแต่ละภาคเรียนจะมีหน่วยงานภายนอกเข้ามาศึกษาดูงานภายในโรงเรียน และทางโรงเรียนก็ได้ออกไปจัดนิทรรศการเพื่อนำเสนอผลงานภายนอกโรงเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

1.3 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่ 3

“ประกาศเป็นคำสั่งสถานศึกษาให้ครูจัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ , ด้านสุขภาพ , ด้านครอบครัว , ด้านสารเสพติด , ด้านความปลอดภัย , ด้านพฤติกรรม ทางเพศ และด้านอื่นๆ และกำหนดปฏิทินการรายงานผล”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“กำหนดให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแบบฟอร์มจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ , ด้านสุขภาพ , ด้านครอบครัว , ด้านสารเสพติด , ด้านความปลอดภัย , ด้านพฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่นๆ โดยครูประจำชั้นสามารถนำไปเก็บเป็นข้อมูลได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“จัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนทั้ง 7 ด้าน โดยสร้างความเข้าใจครู ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลนักเรียนและมีการรายงานผลทุกภาคเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“มีวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน และความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยมีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“ครูผู้สอนจะต้องจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับนักเรียนทุกคน มีการประชุมวางแผนจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดในการให้การช่วยเหลือนักเรียน มีการประเมินความสามารถพื้นฐานของนักเรียนในแต่ละด้านเพื่อเสนอต่อผู้บริหาร”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“ครูประจำชั้นจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับนักเรียนทุกคน มีการประเมินความสามารถพื้นฐานของนักเรียนในแต่ละด้าน มีการศึกษาหาข้อมูลทั้งในด้าน พฤติกรรม สุขภาพ ครอบครัวและอื่นๆ ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนานักเรียน เพื่อนำไปพัฒนาและให้การช่วยเหลือนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“โรงเรียนควรมีการกำหนดให้ครูประจำชั้นในทุกระดับชั้น มีการจัดทำแบบบันทึก คะแนนและวิเคราะห์ ผลการประเมินจุดแข็งจุดอ่อน (Strengths and Difficulties Questionnaire) ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ , ด้านสุขภาพ , ด้านครอบครัว , ด้านสารเสพติด , ด้านความปลอดภัย , ด้านพฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่นๆ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

2. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเมินความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ การคัดกรองนักเรียน 3 ข้อ

2.1 การคัดกรองนักเรียน ข้อที่ 1

“เชิญนักสหวิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจ มาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนในสถานศึกษาและผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการใช้เครื่องมือให้ตรงตามประเด็นของการ จัดสร้างเครื่องมือ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“เชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมจัดทำเครื่องมือและพาคณะครูที่เป็นคณะกรรมการ ขับเคลื่อนไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบการดำเนินงาน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโดยร่วมจัดทำเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนในสถานศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญโดยโทรศัพท์สอบถาม แจ้งวัตถุประสงค์และทำหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญช่วยออกแบบเครื่องมือการคัดกรอง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“โรงเรียนควรเชิญแพทย์ด้านจิตวิทยาจากโรงพยาบาล มาร่วมออกแบบเครื่องมือคัดกรองนักเรียนให้กับโรงเรียนและส่งบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาเครื่องมือการคัดกรองร่วมกับกรมสุขภาพจิต”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“โรงเรียนควรส่งบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมอบรม เพื่อพัฒนาเครื่องมือการคัดกรองร่วมกับกรมสุขภาพจิต เพื่อให้ได้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“โรงเรียนควรเชิญทีมแพทย์ พยาบาลและนักสหวิชาชีพจากโรงพยาบาล เข้ามาร่วมออกแบบเครื่องมือคัดกรองนักเรียนให้กับโรงเรียน และส่งบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมอบรม เพื่อพัฒนาเครื่องมือการคัดกรองร่วมกับกรมสุขภาพจิต เพื่อให้ได้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

2.2 การคัดกรองนักเรียน ข้อที่ 2

“เชิญนักสหวิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจ มาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ในสถานศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“เชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมจัดทำเครื่องมือการคัดกรอง นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ในสถานศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“สถานศึกษาควรกำหนดให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ในสถานศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“ประชุมชี้แจงคณะครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้เกี่ยวข้อง สร้างความตระหนัก และให้ความสำคัญในการคัดกรองนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรได้ศึกษาเครื่องมือเพื่อสะท้อนปัญหา และข้อเสนอแนะการใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียน และนำมาพิจารณาเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญปรับปรุง แก้ไขให้เกิดความเหมาะสมต่อไป”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“ควรมีการดำเนินงานโดยงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ความรู้ครูประจำชั้น ในการใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล สะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะ นำข้อมูลที่ได้จากผู้ปฏิบัติมาพิจารณาเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อไป”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“เมื่อทางโรงเรียนได้รายชื่อนักเรียนที่แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาแล้วนั้น งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรได้จัดทำคำสั่งให้คณะครูและบุคลากร ในการดูแลช่วยเหลือ/แก้ปัญหา นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสม”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

2.3 การคัดกรองนักเรียน ข้อที่ 3

“ควรมีการประชุมของผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูพิเศษ ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง และจัดเก็บข้อมูลเข้าระบบเพื่อเป็นฐานข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้น เรียน โดยให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงความสำคัญในการคัดกรองนักเรียน กระบวนการคัดกรองนักเรียน รูปแบบการให้ การช่วยเหลือและพัฒนาในนักเรียนในแต่ละกลุ่ม”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ควรแจ้งวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในการคัดกรองนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้วิธีการคัดกรองนักเรียน การใช้เครื่องมือแบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ควบคู่กับการสังเกต สัมภาษณ์”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“โรงเรียนควรมีการประชุมชี้แจงให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงความสำคัญในการคัดกรองนักเรียน กระบวนการคัดกรองนักเรียน รูปแบบการให้

การช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนในแต่ละกลุ่ม ผู้ที่รับผิดชอบได้จัดประชุมเพื่ออธิบายให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจเครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“คณะดำเนินงานควรมีการประชุมชี้แจงให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงความสำคัญในการคัดกรองนักเรียน กระบวนการคัดกรองนักเรียน รูปแบบการให้การช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนในแต่ละกลุ่ม ผู้ที่รับผิดชอบได้จัดประชุมเพื่ออธิบายให้ครูประจำชั้นเข้าใจเครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“ก่อนการดำเนินการคัดกรองนักเรียน ควรมีการจัดประชุม/ชี้แจง ขั้นตอนการดำเนินการคัดกรองอย่างละเอียด อธิบายและหาแนวทางการช่วยเหลือ พัฒนานักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกัน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

3. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ การส่งเสริมและพัฒนา 3 ข้อ

3.1 การส่งเสริมและพัฒนา ข้อที่ 1

“ผู้บริหารควรเข้าใจบริบทของสถานศึกษาและสนับสนุนครูได้มีการจัดกิจกรรม ชุมชน ตามความสมัครใจและความถนัดของนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“ควรมีการกำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“กำหนดให้มีกิจกรรม โครงการของสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงาน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“กำหนดให้มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรม มีการดำเนินการจัดกิจกรรม มีการนิเทศ ติดตาม และปรับปรุงพัฒนา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“โรงเรียนควรดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมตามช่วงวัยของนักเรียนมีกิจกรรมความหลากหลายเพื่อให้เด็กนักเรียนได้เลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดของตนเอง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดของตนเอง ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“โรงเรียนควรจัดให้มีโครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา ส่งความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน ซึ่งผลิตและผลงานของนักเรียนสามารถนำไปจัดนิทรรศการแสดงผลงานเพื่อจัดจำหน่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

3.2 การส่งเสริมและพัฒนา ข้อที่ 2

“ควรมีการจัดประชุมวางแผนในการพัฒนานักเรียนร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“ควรมีการนำข้อมูลการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนมาประชุมวางแผนร่วมกับนักสหวิชาชีพในการแก้ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ควรส่งเสริมให้ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูงานอาชีพและนักสหวิชาชีพ ร่วมกันดำเนินการประชุมวางแผนการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“กำหนดให้มีการประชุมวางแผนร่วมกันคิดกิจกรรมในการพัฒนานักเรียน รวมถึงสร้างทัศนคติที่ดีร่วมกันในการจัดกิจกรรม/แนวทางพัฒนานักเรียน โดยทุกคนมีส่วนร่วมในดำเนินงาน/กิจกรรม/แนวทางการพัฒนานักเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาต่อไป”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับนักเรียนนั้นต้องมีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาเป็นคณะกรรมการในการวางแผนการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง รวมถึงนักสหวิชาชีพ เพื่อให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับนักเรียน โดยมีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาเป็นคณะกรรมการในการวางแผนการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ผู้ปกครอง ครูแนะแนวและนักสหวิชาชีพ เพื่อให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาตรงจุดและรอบด้าน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“ครูประจำชั้น ผู้ปกครองและนักสหวิชาชีพ ได้ร่วมกันจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับนักเรียนทุกคน เน้นการพัฒนาเด็กนักเรียนโดยบูรณาการ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ควบคู่กับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านร่างกายหรือสุขภาพ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

3.3 การส่งเสริมและพัฒนา ข้อที่ 3

“ส่งเสริมให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“กำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักสหวิชาชีพ ผู้ปกครอง ร่วมจัดทำแนวทางการขับเคลื่อน เพื่อจัดทำคู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ศึกษาดูงานการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา จัดทำปฏิทินดำเนินการจัดทำคู่มือ ปรับปรุง ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบความถูกต้องของคู่มือ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน กำหนดโครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อขับเคลื่อน ให้งานบรรลุผลตามนโยบายของสถานศึกษา มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน และจัดทำคู่มือประกอบการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“มีการกำหนดโครงการและกิจกรรมต่างๆ ตามปฏิทินการปฏิบัติงานและจัดทำคู่มือประกอบการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ตามเวลาที่กำหนด”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“โรงเรียนควรจัดทำคู่มือมาตรฐานการดูแลนักเรียนอยู่ประจำ เพื่อให้คณะครูและบุคลากร ยึดถือปฏิบัติ ให้เกิดประสิทธิภาพและมีผลสำเร็จตามมาอย่างเป็นรูปธรรม”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

4. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ การป้องกันและแก้ปัญหา 3 ข้อ

4.1 การป้องกันและแก้ปัญหา ข้อที่ 1

“ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมเป็นส่วนหนึ่งในคณะขับเคลื่อน สื่อสารและใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“เชิญผู้เชี่ยวชาญในการให้ความรู้ เทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“จัดให้มีการประชุมชี้แจงและจัดอบรมเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“กำหนดให้มีโครงการ/กิจกรรม/แนวทางแก้ไขปัญหา ส่งเสริมพัฒนานักเรียนครบทุกกลุ่มที่คัดกรอง มีการดำเนินการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ โดยผู้บริหารควรสนับสนุน ส่งเสริม คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เข้ารับการอบรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“โรงเรียนควรมีการจัดอบรมทั้งภายในโรงเรียนและภายนอก โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้เฉพาะด้านในการดูแลช่วยเหลือเด็กพิเศษมาให้ความรู้และฝึกปฏิบัติให้กับคณะครูและบุคลากร”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“โรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก และกรมสุขภาพจิต หรือการอบรมที่ทางสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจัดขึ้น เพื่อนำมาช่วยเหลือนักเรียนตามโอกาสต่างๆ อย่างสม่ำเสมอและศึกษาดูงานสถานศึกษาต้นแบบในสังกัดเดียวกันหรือตามหน่วยงานการศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“โรงเรียนควรมีการจัดอบรมทั้งภายในโรงเรียนและภายนอก โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้เฉพาะด้านในการดูแลช่วยเหลือเด็กพิเศษมาให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติให้กับคณะครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

4.2 การป้องกันและแก้ปัญหา ข้อที่ 2

“สถานศึกษาจัดทำประกาศแนวปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและรายงานผลตามปฏิทินของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“มีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการรายงานผลข้อมูลต่อสถานศึกษาและการแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ผู้บริหารแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในการประชุมผู้ปกครองนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“มีการแจ้งผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้ปกครองทราบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยในการประชุมกับผู้ปกครองควรแจ้งมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยในสถานศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“โรงเรียนมอบนโยบายให้กับครูที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทั้งครูประจำชั้น และครูประจำหอนอนได้ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองและร่วมปรึกษาหาวิธีแก้ไขปัญหาพร้อมกันอย่างทันที”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“โรงเรียนมอบนโยบายให้กับครูที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทั้งครูประจำชั้น และครูประจำหอนอนได้ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อรายงานผลการให้การช่วยเหลือนักเรียนในทุกๆ ด้านอย่างสม่ำเสมอหากพบเจอปัญหาครูและผู้ปกครองจะร่วมปรึกษาเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาร่วมกัน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“เมื่อทางโรงเรียนได้รายชื่อนักเรียนจากการคัดกรองนักเรียน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาแล้วนั้น งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาร่วมกัน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

4.3 การป้องกันและแก้ปัญหา ข้อที่ 3

“ควรมีการจัดทำเครื่องมือตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการป้องกันและแก้ปัญหา นักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“จัดทำคู่มือการวัดผลประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือวัดผล ประเมินผลตามคู่มือดังกล่าว”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“มีการกำหนดเกณฑ์ในการวัดผล ประเมินผล โดยเครื่องมือที่หลากหลาย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนครูให้มีวิธีการ เครื่องมือ ในการป้องกันและ แก้ปัญหานักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบก็จะเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบปฏิบัติการให้ สมบูรณ์มากขึ้น มีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล (Controlling) อย่างเป็นขั้นตอน ส่งเสริมให้ ครูใช้ทักษะการประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนอย่างรอบด้าน โดยใช้เทคนิคการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ การประสานงานภายในและการสื่อสารที่ดีสามารถลดปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นสร้าง สัมพันธภาพที่ดีร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“มีแนวทางในการพัฒนาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ได้แก่ จัดอบรม สัมมนา ประชุม ศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้สมบูรณ์มากขึ้นด้วยมีการ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล จัดทำคู่มือบันทึกผลการดำเนินงาน และรายงานผลการ ปฏิบัติงานในการติดตาม ตรวจสอบ ใช้เทคนิคการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน โฮมรูม ประชุม ผู้ปกครอง ให้คำปรึกษานักเรียน งานระบบการดูแลช่วยเหลือต้องประสานงานกับผู้ปกครองและ ชุมชนอย่างรอบด้าน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จโดย ผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูสอนแนะ ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอก สามารถดูแล ช่วยเหลือหรือทำการส่งต่อนักเรียนได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูประจำชั้น จัดกิจกรรมการป้องกันและการแก้ไข ปัญหานักเรียน ดังนี้ 1) กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) กิจกรรมในห้องเรียน 3) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน 4) กิจกรรมซ่อมเสริม 5) กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

5. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ การส่งต่อ 3 ข้อ

5.1 การส่งต่อ ข้อที่ 1

“ส่งเสริมให้ครูดำเนินการส่งต่อนักเรียนตามกระบวนการตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โดยครูประจำชั้น ครูประจำวิชา นักสหวิชาชีพมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกระบวนการส่งต่อนักเรียน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องเข้าใจกระบวนการส่งต่อนักเรียน โดยเริ่มจากการส่งต่อภายในซึ่งมีการส่งต่อระดับชั้นเรียน การส่งต่อไปยังนักสหวิชาชีพ และการส่งต่อภายนอก เช่น การส่งต่อไปศูนย์ฝึกอาชีพ เป็นต้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ผู้บริหารสนับสนุนการดำเนินงานส่งต่อที่มีระบบและประสิทธิภาพโดยการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดรูปแบบการส่งต่อนักเรียนภายในสถานศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“ควรมีวิธีการส่งต่อภายในและภายนอกที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนและมีความสุขในการก้าวต่อไปในการเรียนรู้ระดับที่สูงขึ้น”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“ควรมีกระบวนการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกที่เป็นระบบและมีความชัดเจน โดยครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“กระบวนการส่งต่อนักเรียนแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา โดยครูแต่ละคนต้องรู้บทบาทของตนเอง เช่น ครูจิตวิทยา คลินิก ครูพยาบาล ครูประจำวิชา ครูฝ่ายปกครองหรืองานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“โรงเรียนควรจัดทำ MOU กับสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในจังหวัดใกล้เคียง เพื่อส่งนักเรียนไปปรับพฤติกรรมชั่วคราว เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตรงจุดและต่อเนื่อง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

5.2 การส่งต่อ ข้อที่ 2

“กำหนดแนวทางปฏิบัติของสถานศึกษาที่ชัดเจน ในกรณีนี้ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และนักสหวิชาชีพ รายงานผลมายังงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อจัดประชุมวางแผนตามผลการประเมินจากทุกฝ่ายก่อนเข้าสู่กระบวนการส่งต่อภายนอกต่อไป”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“กรณีเกินความสามารถของสถานศึกษาต้องเข้าใจว่าเกินอย่างไร เช่น นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นทั้งด้านการเรียน ทักษะต่างๆ ก็ต้องวางแผนสถานศึกษาที่มีศักยภาพสูงกว่าและแนวทางแก่ผู้ปกครองในการส่งต่อ ไปยังระดับอุดมศึกษาต่อไปซึ่งกลุ่มนี้จะพบน้อยมากในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ส่วนอีกกรณีคือภาวะเจ็บป่วยก็ต้องประสานกับทีมแพทย์ โรงพยาบาล ส่งต่อข้อมูลเพื่อเข้ารับการรักษาต่อไป”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“ควรมีรูปแบบการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา และมีการติดตามผลการส่งต่อทุกระดับ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา ควรมีการแจ้งผู้บริหารสถานศึกษา ประสานแจ้งผู้ปกครอง ประสานหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“โรงเรียนควรจะดำเนินการประสานงานกับผู้ปกครองให้รับทราบเพื่อร่วมกันหาแนวทางในการส่งต่อ นักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนา นักเรียนต่อไป โดยให้ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูจิตวิทยาคลินิก เป็นผู้ดำเนินการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญหรือองค์กร เพื่อให้ข้อมูลและความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียน รวมถึงการติดต่อรับทราบการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“ในกรณีที่พบปัญหาของนักเรียนที่เกินแก้ไขได้ มีการดำเนินการประสานงานกับผู้ปกครองให้รับทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการส่งต่อนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือพบแพทย์ที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือต่อไป โดยให้ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูจิตวิทยาคลินิก ครูพยาบาลหรือผู้ปกครองเป็นผู้ประสานเพื่อความถูกต้องของข้อมูล”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“โรงเรียนควรปรึกษาหารือกับผู้ปกครอง เพื่อทำ MOU ร่วมกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษในจังหวัดใกล้เคียง เพื่อส่งนักเรียนไปปรับพฤติกรรมชั่วคราว เพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ตรงจุดและต่อเนื่อง ส่วนนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพหากส่งต่อไปโรงพยาบาลแล้ว นักเรียนยังไม่ดีขึ้นทางโรงเรียนก็จะพูดคุย ปรึกษาหารือกับผู้ปกครอง เพื่อส่งต่อนักเรียนไปโรงพยาบาลเฉพาะทางในจังหวัดใกล้เคียงต่อไป”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

5.3 การส่งต่อ ข้อที่ 3

“ผู้บริหารเป็นกุญแจประสานงานทุกระดับสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารต้องทราบผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกขั้นตอน มีรูปแบบการรายงานผลที่ชัดเจนและต่อเนื่อง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนและรายงานผลต่อผู้บริหารทราบทุกครั้ง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“แต่งตั้งให้ผู้บริหารร่วมประชุมวางแผนการส่งต่อนักเรียน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ประธานการประชุมเพื่อให้รับทราบกระบวนการดำเนินงาน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“มีการวางแผนการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการส่งต่อนักเรียน แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) การส่งต่อนักเรียนในช่วงระหว่างวัน และ 2) การส่งต่อนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น เป็นการส่งต่อนักเรียนระหว่างชั้นเรียน ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบ ดำเนินการอย่างเป็นระบบและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าว”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“โรงเรียนควรมีรูปแบบการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก มีวิธีการส่งต่อให้กับครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ มีการบันทึกและประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญหรือองค์กรภายนอก เพื่อส่งต่อนักเรียนเข้ารับ การช่วยเหลือต่อไป”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“มีการวางแผนโดยเมื่อครูประจำชั้นหรือครูหอนอนพบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน ให้แจ้งกับผู้ที่เกี่ยวข้องและแจ้งกับผู้บริหาร จัดทำบันทึกรายงานและบันทึกรายงานผลการให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นระยะ เมื่อผลการดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนดีขึ้นให้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา หากผลการแก้ไขปัญหายากเกินกว่าความสามารถของโรงเรียน ควรจะมีการบันทึก รายงาน ประสานงานกับผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญหรือองค์กรภายนอก เพื่อส่งต่อนักเรียนเข้ารับ การช่วยเหลือต่อไป”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“โรงเรียนมีการวางแผนการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสม”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

ภาคผนวก ณ

สรุปผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC)

**ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของเนื้อหา
และค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและจุดประสงค์
(Index of Item Objective Congruence : IOC)**

ผลการตรวจหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
3. อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
4. นายอรรถพงษ์ พลนิกร
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี
5. นางพรพัฒน์ ภาติ
ตำแหน่ง ครู วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี

สรุปผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม							
1. ตำแหน่งงานปัจจุบัน ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครูและบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. อายุ ☐ อายุน้อยกว่า 30 ปี ☐ อายุ 30 – 40 ปี ☐ อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. ประสบการณ์ในการทำงานของครู ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5 – 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา							
1. ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5 – 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ							
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล							
1. สถานศึกษามีแผนปฏิบัติงานการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นประจำทุกปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในทุกปีการศึกษาเป็นประจำทุกปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. ครูและบุคลากรได้ศึกษาวิธีดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. ครูได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 7 ด้าน อยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
6. ครูมีการบันทึกข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่ชัดเจน ครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7. ครูมีการจัดเก็บเอกสารบันทึกข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8. ครูมีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9. ครูจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
10. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11. ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12. ครูมีการสรุปผลและรายงานผลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการวางแผนส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีความเหมาะสมตามศักยภาพ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14. ครูมีการวางแผนส่งเสริม พัฒนา นักเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15. ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำปัญหาอุปสรรคจากการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาปรับปรุงแก้ไข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16. ครูได้นำปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาปรับปรุงแก้ไขเป็นประจำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. การคัดกรองนักเรียน							
17. สถานศึกษาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การคัดกรองนักเรียน ตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
18. สถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
19. สถานศึกษาได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
20. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21. ผู้บริหารสถานศึกษาได้สร้างความเข้าใจให้แก่คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
22. ครูมีการนำเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นมาใช้ในการคัดกรอง วิเคราะห์ข้อมูล คัดกรองกลุ่มนักเรียนอย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23. ครูมีการรายงานผลการคัดกรองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ต่อผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
24. ครูมีการรายงานผลการคัดกรองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ต่อผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
25. ครูได้นำผลการประเมินการคัดกรองนักเรียนมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
26. ครูมีการเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
27. สถานศึกษาได้มีการนำผลการคัดกรองนักเรียนมาจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. การส่งเสริมและพัฒนา							
28. สถานศึกษาได้จัดทำปฏิทินแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นประจำ ทุกปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
29. สถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม ที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
30. สถานศึกษาได้มีการจัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
31. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนานักเรียนร่วมกับนักสหวิชาชีพในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
32. ครูมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
33. ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมที่มีความยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
34. สถานศึกษามีการประชุมวางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
35. ครูมีการบันทึกวาระการประชุม วางแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกับ ผู้ปกครองนักเรียนทุกครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
36. ครูได้จัดกิจกรรมชุมนุมตามความ สนใจและความถนัดของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
37. ครูมีการจัดโครงการพิเศษต่างๆ ในการพัฒนานักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
38. ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน ที่วางไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
39. ครูมีการสรุปผล ประเมินผลกิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา							
40. สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน ตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
41. สถานศึกษามีการวางแผนเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน ตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
42. คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา มีการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ใส่ใจนักเรียน ทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
43. คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา ใส่ใจในการดูแล นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา อย่างใกล้ชิด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
44. คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา มีวิธีการ เครื่องมือ เพื่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
45. คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษาได้ผ่านการอบรม การให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
46. คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา มีการให้ คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
47. คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษามีการจัด กิจกรรมเพื่อป้องกันช่วยเหลือนักเรียน และแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับ ปัญหาของนักเรียนแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
48. คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษาแจ้งผลการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
49. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการตรวจสอบ ติดตามผลการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
50. ครูมีการตรวจสอบ ติดตามผลการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนในกลุ่ม เสี่ยงหรือมีปัญหาอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
51. คณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา ได้สรุปผล ประเมินผลการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนให้เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
5. การส่งต่อ							
52. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการ ส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
53. สถานศึกษามีการวางแผนการส่งต่อนักเรียน ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
54. ครูมีการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างเร่งด่วนเมื่อมีการส่งต่อนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
55. ครูมีการส่งต่อภายใน เพื่อช่วยแก้ไข ปัญหา พฤติกรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
56. ครูมีการส่งต่อภายนอก โดยส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียนในกรณีที่เกิดปัญหาความสามารถของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
57. ครูมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
58. ครูมีการรวบรวมข้อมูล รายงานผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
59. สถานศึกษามีการสรุปผลการส่งต่อนักเรียนไว้เป็นหลักฐานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นประจำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ภาคผนวก ญ
การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ค่าความ เชื่อมั่นสภาพ ปัจจุบัน	ค่าความ เชื่อมั่นสภาพ ที่พึงประสงค์	ค่าความ เชื่อมั่นรวม
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	0.966	0.963	0.966
2. การคัดกรอง	0.933	0.937	0.941
3. การส่งเสริมและพัฒนา	0.940	0.936	0.937
4. การป้องกันและแก้ไขปัญห	0.945	0.954	0.941
5. การส่งต่อ	0.962	0.936	0.928
ค่าความเชื่อมั่นรวม	0.987	0.985	0.986

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ-สกุล	นางสาวนัทธ์หทัย คำยวง
วัน/เดือน/ปี เกิด	วันที่ 23 เดือน เมษายน พ.ศ. 2534
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 110 หมู่ที่ 1 ตำบลป่าตาล อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15000
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี เลขที่ 110 หมู่ที่ 1 ตำบลป่าตาล อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2556 วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชากายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยคริสเตียน พ.ศ. 2561 ประกาศนียบัตรบัณฑิต(วิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พ.ศ. 2568 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี